

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

113'üncü Birleşim 20 Temmuz 2025 Pazar

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	159
II.- BU BİRLEŞİM TUTANAK ÖZETİ	162
III.- GELEN KÂĞITLAR	167
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	187
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>187:191</i>
1.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, Siirt'te yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması	187:188
2.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, 23 Temmuz Erzurum Kongresi'nin 106'ncı yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	188:189
3.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	189:191

V.- AÇIKLAMALAR

191,214,240,252,298,314,
334,336,338,343

1.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'ın, Adıyaman'ın içme suyu sorununa ilişkin açıklaması	191
2.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Alaaddin tramvay hattına ilişkin açıklaması	191
3.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, zirai dondan etkilenen Tokat'taki çiftçilere ilişkin açıklaması	192
4.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök'ün, DESKİ'nin ihmaline ilişkin açıklaması	192
5.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, İsrail'in Gazze şeridine düzenlediği saldırılara devam ettiğine ilişkin açıklaması	192
6.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, ağır hasta tutsaklara, cezaevi idare ve gözlem kurullarına ilişkin açıklaması	193
7.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin 5'inci Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına, YKS sonuçlarına ve Erzincan'a ilişkin açıklaması	193
8.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması	193
9.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'un Yakakent ilçesindeki Çamgözü Mesire Alanı'na ilişkin açıklaması	194
10.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Suroç katliamına ilişkin açıklaması	194
11.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Suroç katliamına ilişkin açıklaması	194
12.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, çeşitli sorunlara ve tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık'a ilişkin açıklaması	194:195
13.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Millî Eğitim Bakanlığının bastırdığı ders kitaplarına ilişkin açıklaması	195
14.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, rehabilitasyon için yıllık dikilen ağaç sayısına ilişkin açıklaması	195
15.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması	195:196
16.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nda ilk bine giren Burdur'daki öğrencilere ilişkin açıklaması	196
17.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş'ın su sorununa ilişkin açıklaması	196
18.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, polislerin sorunlarına ilişkin açıklaması	196:197
19.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Korkuteli'deki üreticilerin sulama birliğiyle yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması	197

20.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, Spor Toto Teşkilat Başkanlığıyla yaptıkları protokole ilişkin açıklaması	197
21.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Tahtaköprü ve Amik-Afrin Reyhanlı Barajlarına ilişkin açıklaması	197:198
22.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'in konut krizine ilişkin açıklaması	198
23.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, Suruç katliamına ilişkin açıklaması	198
24.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'ın sağlık sorununa ilişkin açıklaması	198
25.- Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'nın, Suriye'nin Süveyda kentinde Dürzi toplumuyla Arap aşiretler arasındaki çatışmalara ilişkin açıklaması	199
26.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Suruç katliamında oğlunu kaybeden Besra Erol'a ilişkin açıklaması	199
27.- Nevşehir Milletvekili Emre Çalışkan'ın, Nevşehir'in il oluşunun 71'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması	199
28.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması	199:200
29.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması	200
30.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, emeklilere ve yapı kayıt belgeleri iptal edilen yurttaslara ilişkin açıklaması	200
31.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin bir önceki Genel Başkanlarından Altan Öymen'in vefatına ve Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması	200:201
32.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, sağlık sistemine ilişkin açıklaması	201
33.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Kıbrıs Barış Harekâtı'na, Lozan Anlaşması'nın dışında kalan adalara, kamu işçilerinin mağduriyetlerine, Murat Çalık'a ve ağır hasta mahkûmlara, kanun tekliflerinin oylamasından önce Grup Başkan Vekillerinin konuşmasına ilişkin açıklaması	201:203
34.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Türk Silahlı Kuvvetlerinin elli bir sene önce Atilla Harekâtı'yla Kıbrıs'ta akan kanı durdurmasına, Meclisin tatile girecek olmasına, başlayacak olan komisyon çalışmalarına ve kendilerinin bu komisyonda yer almayacaklarına, bu süreçte İYİ Partinin hissesine ne düştüğünün farkında olduklarına, yeni döneme ilişkin açıklaması	203:205
35.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 25'inci, 26'ncı ve 27'nci Dönem Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Lale Karabıyık'ın vefatına, 20 Temmuz Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin ve Kıbrıs Barış Harekâtı'nın yıl dönümlerine ilişkin açıklaması	205:206

36.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 20 Temmuz Suruç katliamına, Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık'a ve hasta tutsaklara, sistematik olarak özgürlükleri yok sayan cezaevlerine ilişkin açıklaması	207:209
37.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümüne, Suruç katliamına; 5'inci Genel Başkanları Altan Öymen'nin ve 25'inci, 26'ncı, 27'nci Dönem Bursa Milletvekilleri Lale Karabıyık ile 24'üncü Dönem Antalya Milletvekilleri Gürkut Acar'ın vefatlarına, Mehmet Murat Çalık'ın sözlerine, Mecliste düzenlediği basın toplantısında Nermin Abadan Unat hakkında yazılan kitaptan alıntı yapan milletvekiline ve Meclisin tatile girecek olmasına ilişkin açıklaması	209:211
38.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Cumhuriyet Halk Partisi eski Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın vefatına, Kıbrıs Barış Harekâtı'na ve "terörsüz Türkiye" hedefine ilişkin açıklaması	211:212
39.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 25'inci, 26'ncı ve 27'nci Dönem Cumhuriyet Halk Partisi Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın vefatına ilişkin açıklaması	214
40.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Bayburt Milletvekili Orhan Ateş'in 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	240:241
41.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, ağır hasta Mehmet Murat Çalık'a ilişkin açıklaması	252:253
42.- Konya Milletvekili Konur Alp Koçak'ın, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümü ile 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı'na ilişkin açıklaması	253
43.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Safranbolu Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesine ilişkin açıklaması	253
44.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Meclis personeline ilişkin açıklaması	253:254
45.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, AKP'nin yirmi üç yıllık karnesine ilişkin açıklaması	254
46.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, AKP iktidarının ülke tarımına bakışına ilişkin açıklaması	254
47.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, yapılan AFAD konutlarına ilişkin açıklaması	254:255
48.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, futbol sektörüne ilişkin açıklaması	255
49.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Emniyet teşkilatının taleplerine ilişkin açıklaması	255
50.- Adıyaman Milletvekili İshak Şan'ın, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına ilişkin açıklaması	255

51.- İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'nın, terörsüz Türkiye'ye ilişkin açıklaması	256
52.- Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir'in, Hamas Milletvekili İsmail Abdullatif'in Cumhurbaşkanına yazdığı mektuba ilişkin açıklaması	256
53.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ahmet Kuddusi Huzurevi ve Rehabilitasyon Merkezine ilişkin açıklaması	256
54.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, giderilmesi gereken mağduriyetlere ve Hatay'ın su sorununa ilişkin açıklaması	257
55.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, DMD'li çocuklara ilişkin açıklaması	257
56.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, keyfi mülakat sistemine ilişkin açıklaması	257
57.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, yarı zamanlı çalışma yönetmeliğine ilişkin açıklaması	257:258
58.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, İsrail'in Şam'a düzenlediği saldırılara ilişkin açıklaması	258
59.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Toprak Mahsulleri Ofisinin buğday alım hedefine ilişkin açıklaması	258
60.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, bu yasama yılında çıkarılan kanunlara ve kendilerini eleştiren Grup Başkan Vekillerine ilişkin açıklaması	258:259
61.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Adıyaman'ın su sorununa ve ev hapsindeki Adıyaman Belediye Başkanı Abdurrahman Tutdere'ye ilişkin açıklaması	298
62.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, vergi dilimine ilişkin açıklaması	298:299
63.- Ordu Milletvekili Seyit Torun'un, Ordu'nun 19 ilçesinde sağlık sorunlarının devam ettiğine ilişkin açıklaması	299
64.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi'nin, Batman'ın Beşiri ilçesindeki Ezidi yurttaşlara ilişkin açıklaması	299
65.- Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'nun, Van'da görev yapan hekim sayısına ve gerçekleştirilen sağlık yatırımlarına ilişkin açıklaması	299:300
66.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Denizli'de modern bir hastanenin olmadığına ilişkin açıklaması	300
67.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Murat Çalık'a ilişkin açıklaması	300
68.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Gazipaşa'nın Zeytinada Mahallesi'ndeki tapu iptallerine ve su krizine ilişkin açıklaması	300:301
69.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, 3600 ek gösterge sorununa ilişkin açıklaması	301
70.- Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanı Vedat Bilgin'in, Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın 218 sıra sayılı Kanun	

Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

314

71.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin 124 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

334:335

72.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

336

73.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin 124 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

338:339

74.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, bir yıl içerisinde yapılan yasama faaliyetine, Parlamento görevine ara verip Anadolu'ya gideceklerine, daha nitelikli bir Parlamento oluşturmaya adına gayret sarf edeceklerine ve herkese huzurlu bir tatil dilediklerine ilişkin açıklaması

343

75.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, biten döneme ve başlayacak yeni döneme, hiç kimsenin kimseye milliyetçilik dersi vermek gibi bir çabasının olmadığına ilişkin açıklaması

343:344

76.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, 28'inci Dönemin Üçüncü Yasama Yılına ve 1 Ekimden sonra daha nitelikli bir çalışma yapmayı dilediklerine ilişkin açıklaması

344

77.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Parlamentoda bazı teamüllerin ortadan kalktığına, 1 Ekimde başlayacak yeni yasama yılına, emeği geçen Meclis personeline ve herkese iyi bir yaz dönemi dilediğine ilişkin açıklaması

344:345

78.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Meclis çatısı altında böylesi bir katılımcılığın çalışmalara yansımadağına, bazı kanunlar için Anayasa Mahkemesine gideceğine, herkese sağlıklı geçirecekleri bir dönem dilediğine ve 1 Ekimde yaratılabilecek Meclise ilişkin açıklaması

345:346

79.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Türkiye Büyük Millet Meclisi personeline ve tüm milletvekillerine teşekkür ettiğine, her fıkri dinledikleri bir yasama yılı olduğuna, "terörsüz Türkiye" sürecinde kurulacak komisyona, İç Tüzük'e, Meclisin üslubuna ve ara verilen bu dönemde vatandaşlarla beraber olacaklarına ilişkin açıklaması

346:347

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

213

A) TEZKERELER

213:214

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Türkiye Büyük Millet

Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/1170)

213

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/1171)

213

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Dijital Mecralar Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/1172)

213:214

VII.- ÖNERİLER

214

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

214:215

1.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 218, 124, 185 ve 189 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 1’inci, 2’nci, 3’üncü ve 4’üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Anayasa’nın 93’üncü ve İç Tüzük’ün 5’inci maddelerine göre 1 Ekim 2025 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere tatile girmesine ve 218 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

214:215

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

215,241,259,302,314,337,
340,347,350

A) KANUN TEKLİFLERİ

215:240,241:252,259:298,
302:313,314:334,337:338,
340:342,347:349,350:368

1.- Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ve İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut ile 108 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3174) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 218)

215:240,241:252,259:298,
302:313,314:323,348,
350:368

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/10) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 124)

323:334,337:338,340,348,
350:368

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında İstanbul'da Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Küresel Ofisi Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2461) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 185) 340:341,348:349,350:368

4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin 1/2023 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2838) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 189) 341:342,347,350:368

IX.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

335

1.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 335:336

X.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

342

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, 28'inci Dönemin Üçüncü Yasama Yılına, 1 Ekimde başlayacak yeni yasama yılına ve Meclis çalışmalarında yoğun emek sarf eden personele çok teşekkür ettiğine ilişkin konuşması 342

XI.- OYLAMALAR

350

1.- (S. Sayısı: 189) Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin 1/2023 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması 350:368

2.- (S. Sayısı: 218) Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması 350:368

3.- (S. Sayısı: 124) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması 350:368

4.- (S. Sayısı: 185) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında İstanbul'da Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Küresel Ofisi Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi'nin oylaması 350:368

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.02’de açılarak yedi oturum yaptı.

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, “terörsüz Türkiye” başlığı altında yürütülen süreç ve özellikle PKK terör örgütünün silah bırakmasıyla ilgili kamuoyuna yansıyan gelişmelere,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Adana’nın sorunlarına,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz, “Toplumsal huzurun esası birliktir.” konusuna,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman, Erzincan’daki toplu konut yatırımlarına,

Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan, 2025 Yükseköğretim Kurumları Sınavı sonuçlarına,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık ve annesine ait fotoğrafa,

Elâzığ Milletvekili Erol Keleş, 2025 YKS sonuçlarına ve Elâzığ Fırat Üniversitesine,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, depremde ağır hasar alan Antakya Kunduracılar Çarşısı’na,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, 2025-2026 eğitim öğretim yılı takviminde ara tatilin 10 Kasım’a denk getirilmesine,

Yalova Milletvekili Meliha Akyol, Yalova’nın düşman işgalinden kurtuluşunun 104’üncü yılına,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, Bursa Nilüfer’in 30 Ağustos Zafer Mahallesi’nde geceleri salınan kimyasal gazlara,

Samsun Milletvekili Murat Çan, belirlenen fındık rekoltesi tahminine,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, 19 Marttan sonra yaşananlara ve tutuklu Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar’a,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, Gaziantep’in Şehitkamil ilçesinin bazı köylerinde taşımali eğitime son verildiğine,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, iktidarın tercihine,

Mersin Milletvekili Perihan Koca, dün Genel Kurulda yaşananlara,

Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş,

Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan;

Rojava kadın devriminin 13’üncü yılına,

İğdır Milletvekili Yılmaz Hun, hasta tutsak Emin Aladağ’a,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, iktidar sıralarına seslenmek istediğine,

Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir, termik santral işçilerine,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, Akseki ve İbradı ilçeleri arasındaki keskin viraja,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, 2’nci Uluslararası Uşak Tarhana Festivali’ne,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, dün Genel Kurulda yaşananlara ve Zeynep Gürcanlı’nın bir haberine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, hastanedeki tutuklu Mehmet Murat Çalık ve annesine ait fotoğrafa, 28’inci Dönem Üçüncü Yasama Yılındaki Genel Kurul çalışmalarına ve yapılan yoklamalara,

Mersin Milletvekili Levent Uysal, “terörsüz Türkiye” vizyonuna, ekilip biçilen ama tapusu olmayan arazilere ve tarımsal desteklere, Mersin’e,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Rojava devriminin 13’üncü yılına, Suriye’de Alevilerin ve kadınların yaşadığı zulme,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır;

Hastanedeki tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık ve annesine ait fotoğrafa, dün Genel Kurulda yaşananlara ve 215 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne,

Eski Genel Başkanları Altan Öymen’in vefatına,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, eski CHP Genel Başkanı Altan Öymen’in vefatına, bugün açıklanan YKS sınavına, İsrail’in saldırılarına; Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit,

İstanbul Milletvekili İskender Bayhan;

Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Altan Öymen’in vefatına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl, Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Altan Öymen’in vefatına ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’inci sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu ile 113 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3159) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 215) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

2’nci sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç ve Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ile 106 Milletvekilinin Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3160) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 216) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit;

Grup Başkan Vekillerinin kanun teklifinin görüşmeleri bittikten sonraki söz taleplerine ve 215 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Meclisin en son ne zaman bir cumartesi bu kadar kalabalık çalıştığına,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, oturumu yöneten Başkan Vekili Tekin Bingöl’e ve Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Denizli Milletvekili Şeref Arpacı, Gaziantep Milletvekili İrfan Çelikaslan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Gaziantep Milletvekili İrfan Çelikaslan, Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Niğde Bor'dan gelen esnaf odalarının ve sivil toplum kuruluşlarının başkanlarına “Hoş geldiniz.” denildi.

Danışma Kurulunun, 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ilişkin önerisi kabul edildi.

Alınan karar gereğince, 20 Temmuz 2025 Pazar günü saat 14.00'te toplanmak üzere 00.35'te birleşime son verildi.

Tekin BİNGÖL

Başkan Vekili

Adil BİÇER

Kütahya

Kâtip Üye

Mustafa BİLİCİ

İzmir

Kâtip Üye

Nurten YONTAR

Tekirdağ

Kâtip Üye

II.- BU BİRLEŞİM TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.02’de açılarak dört oturum yaptı.

Siirt Milletvekili Mervan Gül, Siirt’te yapılan yatırımlara,

Erzurum Milletvekili Kamil Aydın, 23 Temmuz Erzurum Kongresi’nin 106’ncı yıl dönümüne,

Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül, Erzincan’ın sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış, Adıyaman’ın içme suyu sorununa,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Alaaddin tramvay hattına,

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, zirai dondan etkilenen Tokat’taki çiftçilere,

Denizli Milletvekili Nilgün Ök, DESKİ’nin ihmaline,

Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı, İsrail’in Gazze şeridinde düzenlediği saldırılara devam ettiğine,

İğdır Milletvekili Yılmaz Hun, ağır hasta tutsaklara, cezaevi idare ve gözlem kurullarına,

Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman, Cumhuriyet Halk Partisinin 5’inci Genel Başkanı Altan Öymen’in vefatına, YKS sonuçlarına ve Erzincan’a,

İstanbul Milletvekili Şengül Karşlı,

Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan,

Edirne Milletvekili Mehmet Akalın,

İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir,

Kıbrıs Barış Harekâtı’nın 51’inci yıl dönümüne,

Samsun Milletvekili Murat Çan, Samsun’un Yakakent ilçesindeki Çamgözü Mesire Alanı’na,

Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan,

Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez,

İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk;

Suruç katliamına,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, çeşitli sorunlara ve tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık’a,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, Millî Eğitim Bakanlığının bastırdığı ders kitaplarına,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, rehabilitasyon için yıllık dikilen ağaç sayısına,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, Yükseköğretim Kurumları Sınavında ilk bine giren Burdur’daki öğrencilere,

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, Kahramanmaraş’ın su sorununa,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, polislerin sorunlarına,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, Korkuteli’deki üreticilerin sulama birliğiyle yaşadığı sorunlara,

Siirt Milletvekili Mervan Gül, Spor Toto Teşkilat Başkanlığıyla yaptıkları protokole,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, Tahtaköprü ve Amik-Afrin Reyhanlı Barajlarına,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, Gaziantep’in konut krizine,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, Aydın’ın sağlık sorununa,

Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata, Suriye’nin Süveyda kentinde Dürzi toplumuyla Arap aşiretler arasındaki çatışmalara,

Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik, Suruç katliamında oğlunu kaybeden Besra Erol'a, Nevşehir Milletvekili Emre Çalışkan, Nevşehir'in il oluşunun 71'inci yıl dönümüne, Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, emeklilere ve yapı kayıt belgeleri iptal edilen yurttaşlara, İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım, Cumhuriyet Halk Partisinin bir önceki Genel Başkanlarından Altan Öymen'in vefatına ve Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümüne,

Düzce Milletvekili Talih Özcan, sağlık sistemine,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Kıbrıs Barış Harekâtı'na, Lozan Anlaşması'nın dışında kalan adalara, kamu işçilerinin mağduriyetlerine, Murat Çalık'a ve ağır hasta mahkûmlara, kanun tekliflerinin oylamasından önce Grup Başkan Vekillerinin konuşmasına,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, Türk Silahlı Kuvvetlerinin elli bir sene önce Atilla Harekâtı'yla Kıbrıs'ta akan kanı durdurmasına, Meclisin tatile girecek olmasına, başlayacak olan komisyon çalışmalarına ve kendilerinin bu komisyonda yer almayacaklarına, bu süreçte İYİ Partinin hissesine ne düştüğünün farkında olduklarına, yeni döneme,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, 25'inci, 26'ncı ve 27'nci Dönem Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Lale Karabıyık'ın vefatına, 20 Temmuz Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin ve Kıbrıs Barış Harekâtı'nın yıl dönümlerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, 20 Temmuz Suruç katliamına, Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık'a ve hasta tutsaklara, sistematik olarak özgürlükleri yok sayan cezaevlerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümüne, Suruç katliamına; 5'inci Genel Başkanları Altan Öymen'nin ve 25'inci, 26'ncı, 27'nci Dönem Bursa Milletvekili Lale Karabıyık ile 24'üncü Dönem Antalya Milletvekili Gürkut Acar'ın vefatlarına, Mehmet Murat Çalık'ın sözlerine, Mecliste düzenlediği basın toplantısında Nermin Abadan Unat hakkında yazılan kitaptan alıntı yapan milletvekiline ve Meclisin tatile girecek olmasına,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Cumhuriyet Halk Partisi eski Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın vefatına, Kıbrıs Barış Harekâtı'na ve “terörsüz Türkiye” hedefine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının;

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun,

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun,

Dijital Mecralar Komisyonunun,

Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkereleri kabul edildi.

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, 25'inci, 26'ncı ve 27'nci Dönem Cumhuriyet Halk Partisi Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın vefatına ilişkin bir açıklamada bulundu.

AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 218, 124, 185 ve 189 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 1'inci, 2'nci, 3'üncü ve 4'üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Anayasa'nın 93'üncü ve İç Tüzük'ün 5'inci maddelerine göre 1 Ekim 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere tatile girmesine ve 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi kabul edildi.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasına alınan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ve İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut ile 108 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3174) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 218),

2'nci sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/10) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 124),

Görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamalarından sonra kabul edildi.

3'üncü sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında İstanbul'da Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Küresel Ofisi Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2461) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 185),

4'üncü sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin 1/2023 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2838) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 189),

Yapılan açık oylamalarından sonra kabul edildi.

Bursa Milletvekili Kayıhan Pala, Bayburt Milletvekili Orhan Ateş'in 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever, ağır hasta Mehmet Murat Çalık'a,

Konya Milletvekili Konur Alp Koçak, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümü ile 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı'na,

Karabük Milletvekili Cevdet Akay, Safranbolu Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesine,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, Meclis personeline,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, AKP'nin yirmi üç yıllık karnesine,

Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent, AKP iktidarının ülke tarımına bakışına,

Tunceli Milletvekili Ayten Kordu, yapılan AFAD konutlarına,

Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç, futbol sektörüne,

Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul, emniyet teşkilatının taleplerine,

Adıyaman Milletvekili İshak Şan, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına,

İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı, terörsüz Türkiye'ye,

Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir, Hamas Milletvekili İsmail Abdullatif'in Cumhurbaşkanına yazdığı mektuba,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Ahmet Kuddusi Huzurevi ve Rehabilitasyon Merkezine,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, giderilmesi gereken mağduriyetlere ve Hatay'ın su sorununa,

Mersin Milletvekili Gülcan Kış, DMD'li çocuklara,

Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan, keyfi mülakat sistemine,

Osmaniye Milletvekili Asu Kaya, yarı zamanlı çalışma yönetmeliğine,

Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak, İsrail'in Şam'a düzenlediği saldırılara,

Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu, Toprak Mahsulleri Ofisinin buğday alım hedefine, Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer, bu yasama yılında çıkarılan kanunlara ve kendilerini eleştiren Grup Başkan Vekillerine,

Kayseri Milletvekili Aşkın Genç, Adıyaman'ın su sorununa ve ev hapsindeki Adıyaman Belediye Başkanı Abdurrahman Tutdere'ye,

Mersin Milletvekili Talat Dinçer, vergi dilimine,

Ordu Milletvekili Seyit Torun, Ordu'nun 19 ilçesinde sağlık sorunlarının devam ettiğine,

Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi, Batman'ın Beşiri ilçesindeki Ezidi yurttaşlara,

Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu, Van'da görev yapan hekim sayısına ve gerçekleştirilen sağlık yatırımlarına,

Denizli Milletvekili Şeref Arpacı, Denizli'de modern bir hastanenin olmadığına,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Murat Çalık'a,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, Gazipaşa'nın Zeytinada Mahallesi'ndeki tapu iptallerine ve su krizine,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, 3600 ek gösterge sorununa,

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanı Vedat Bilgin, Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül;

İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin 124 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin 124 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, bir yıl içerisinde yapılan yasama faaliyetine, Parlamento görevine ara verip Anadolu'ya gideceklerine, daha nitelikli bir Parlamento oluşturmak adına gayret sarf edeceklerine ve herkese huzurlu bir tatil dilediklerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, biten döneme ve başlayacak yeni döneme, hiç kimsenin kimseye milliyetçilik dersi vermek gibi bir çabasının olmadığına,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, 28'inci Dönemin Üçüncü Yasama Yılına ve 1 Ekimden sonra daha nitelikli bir çalışma yapmayı dilediklerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Parlamentoda bazı teamüllerin ortadan kalktığına, 1 Ekimde başlayacak yeni yasama yılına, emeği geçen Meclis personeline ve herkese iyi bir yaz dönemi dilediğine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Meclis çatısı altında böylesi bir katılımcılığın çalışmalarına yansımadağına, bazı kanunlar için Anayasa Mahkemesine gideceğine, herkese sağlıklı geçirecekleri bir dönem dilediğine ve 1 Ekimde yaratılabilecek Meclise,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Türkiye Büyük Millet Meclisi personeline ve tüm milletvekillerine teşekkür ettiğine, her fikri dinledikleri bir yasama yılı olduğuna, “terörsüz Türkiye” sürecinde kurulacak komisyona, İç Tüzük'e, Meclisin üslubuna ve ara verilen bu dönemde vatandaşlarla beraber olacaklarına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Yunus Emre, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl, 28'inci Dönemin Üçüncü Yasama Yılına, 1 Ekimde başlayacak yeni yasama yılına ve Meclis çalışmalarında yoğun emek sarf eden personele çok teşekkür ettiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Anayasa ve İç Tüzük gereğince, 1 Ekim 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 01.53'te birleşime son verildi.

Tekin BİNGÖL

Başkan Vekili

Adil BİÇER

Kütahya

Kâtip Üye

Mustafa BİLİCİ

İzmir

Kâtip Üye

İshak ŞAN

Adıyaman

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 188

20.07.2025 Pazar

Milletvekili Teklifi

1.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın; Cemevlerine İbadethane Statüsü Kazandırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3222) (İnsan Haklarını İnceleme; Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:18.07.2025)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri

(Yasama Dokunulmazlığı)

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1165) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2025)

2.- Ankara Milletvekili Adnan Beker'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1166) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2025)

3.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1167) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2025)

4.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1168) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2025)

5.- İstanbul Milletvekili Namık Tan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1169) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2025)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, bir terör örgütü mensubunun cenazesinin bulunması talebine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/30342) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.07.2025)

2.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, ASELSAN'da çalışırken hayatını kaybeden mühendislere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/30343) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

3.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, 22 Şubat 2024'te Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde işlenen bir kadın cinayetinin yargılama sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30344) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.07.2025)

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Manisa 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30345) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.07.2025)

5.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Kırşehir Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30346) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.07.2025)

6.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van T Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30347) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.07.2025)

7.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, kadına yönelik şiddet vakalarının önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30348) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.07.2025)

8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bazı kişilere gönderilen dolandırıcılık amaçlı bir mesaja ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30349) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2025)

9.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Konya Seydişehir T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30350) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2025)

10.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, kadına yönelik şiddet vakalarının önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30351) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.07.2025)

11.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, SGK'ya borcu olan işletmelere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30352) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2025)

12.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, memur ve emekli aylıklarına yapılacak zamma ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30353) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2025)

13.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ta bulunan Gabar Dağı'nda yürütülen petrol arama ve sondaj faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30354) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.07.2025)

14.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Malatya'nın Kuluncak ilçesine bağlı İstiklal Mahallesi'ndeki bazı binaların yıkım kararı olmaksızın yıktırıldığı iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30355) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2025)

15.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, İzmit Körfezi'nde gözlemlenen kahverengi renk değişimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30356) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

16.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Kartepe ilçesinde kurulan ve kurulması planlanan sanayi tesislerinin çevresel etkisine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30357) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

17.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Adalar ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30358) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

18.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesine bağlı Muallimköy Mahallesi'nde bulunan bir kamu arazisinin sosyal alan olarak kullanılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30359) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

19.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, kira artış oranlarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30360) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

20.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesine bağlı Beylikbağı Mahallesi'nin altyapı eksikliklerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30361) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

21.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Arnavutköy ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30362) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

22.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Ataşehir ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30363) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

23.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Avcılar ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30364) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

24.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Bağcılar ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30365) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

25.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Bahçelievler ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30366) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

26.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Bakırköy ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30367) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

27.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Başakşehir ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30368) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

28.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Bayrampaşa ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30369) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

29.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30370) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

30.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Beykoz ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30371) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

31.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Beylikdüzü ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30372) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

32.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30373) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

33.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Büyükçekmece ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30374) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

34.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Çatalca ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30375) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

35.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Çekmeköy ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30376) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

36.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Esenler ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30377) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

37.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Esenyurt ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30378) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

38.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Eyüpsultan ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30379) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

39.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Gaziosmanpaşa ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30380) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

40.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Güngören ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30381) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

41.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Kadıköy ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30382) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

42.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Kağıthane ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30383) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

43.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Kartal ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30384) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

44.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Küçükçekmece ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30385) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

45.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Maltepe ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30386) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

46.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Pendik ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30387) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

47.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Sancaktepe ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30388) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

48.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Sarıyer ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30389) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

49.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Silivri ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30390) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

50.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Sultanbeyli ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30391) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

51.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Sultangazi ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30392) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

52.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Şile ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30393) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

53.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Şişli ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30394) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

54.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Tuzla ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30395) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

55.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Ümraniye ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30396) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

56.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Üsküdar ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30397) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

57.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Tokat'ın Niksar ilçesinde yapılması planlanan bentonit maden ocağı projesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30398) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

58.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesindeki kent meydanında bulunan Atatürk büstünün bakımının yapılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30399) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

59.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kandıra F Tipi Cezaevinin atık su şebekesinde yaşanan sorunlara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30400) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

60.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Zeytinburnu ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30401) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

61.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, son 10 yılda İstanbul'un Fatih ilçesinde imara aykırı olduğu tespit edilen yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30402) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

62.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, doğal gazla yapılan zamma ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30403) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

63.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, elektrik nakil hatlarından kaynaklanan orman yangınlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30404) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

64.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, ülke genelinde yaşanan kira artışları sebebiyle esnafın yaşadığı mağduriyetin giderilmesi talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30405) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.07.2025)

65.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, TÜFE ve yıllık enflasyon hesaplamalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30406) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

66.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Lice ilçesinde bulunan bir iş yerinin kolluk tarafından mühürlenmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30407) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.07.2025)

67.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'da gerçekleştirilen bir yürüyüşte kolluk kuvvetlerinin kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30408) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.07.2025)

68.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından yapılan zamma ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30409) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.07.2025)

69.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, kadına yönelik şiddet vakalarının önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30410) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.07.2025)

70.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Muğla Geri Gönderme Merkezinde hayatını kaybeden Özbekistan uyruklu bir kişiye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30411) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2025)

71.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bazı kişilere gönderilen dolandırıcılık amaçlı bir mesaja ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30412) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2025)

72.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Ağrı İl Özel İdaresi hakkında bazı iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30413) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2025)

73.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, Savur Belediyesi tarafından gerçekleştirilen ihalelerle ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30414) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2025)

74.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesine bağlı Beylikbağı Mahallesi'nde yaşanan asayiş sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30415) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

75.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, uyuşturucuyla mücadele alanında faaliyetlerde bulunan sivil toplum kuruluşlarının akreditasyon sürecine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30416) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

76.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'ın Sur ilçesinde sürdürülen kentsel dönüşüm çalışmalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30417) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2025)

77.- Antalya Milletvekili Cavit Ar'nın, Antalya'nın Demre ilçesindeki sahil hattıyla ilgili imar planlarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30418) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2025)

78.- İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın, 15 Haziran 2025'te gerçekleştirilen LGS'ye dair iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30419) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.07.2025)

79.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, üniversite öğrencilerine açılan disiplin soruşturmalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30420) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2025)

80.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, ders kitapları basım ihalelerine dair iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30421) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

81.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, öğrenci affı çıkarılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30422) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

82.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 2025-2026 eğitim öğretim döneminde planlanan öğretmen atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30423) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

83.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, bir gazetecinin tehdit edildiği iddiasına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30424) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.07.2025)

84.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, 2000, 2001 ve 2002 nasıplı astsubayların askeri okuldan önceki öğrenim sürelerinin hizmet başlangıcı sayılması talebine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30425) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

85.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, psikoloji bölümü mezunlarının sağlık meslek mensubu sayılması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30426) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

86.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Trabzon iline ayrılan ödeneye ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30427) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

87.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan bir mahalleye aile sağlık merkezi açılması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30428) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

88.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, İzmir, Manisa ve Hatay'da çıkan orman yangınlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30429) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2025)

89.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, olası orman yangınlarına karşı alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30430) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

90.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, ülke genelinde hayvan pazarlarının kapatılmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30431) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

91.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, son 5 yılda ülke geneli ve Tekirdağ özelinde tarım arazilerinde çıkan yangınlara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30432) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

92.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, 28 Haziran 2025'te Manisa'nın Akhisar ilçesinde çıkan orman yangınına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30433) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

93.- Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca'nın, son 10 yılda ülke genelinde gerçekleşen orman yangınlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30434) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2025)

94.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 2024 yılından bu yana Filistin'e yapılan ihracata ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30435) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2025)

95.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, İsrail ile yapılan ticaretin askıya alınmasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30436) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2025)

96.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, bir milletvekilinin TBMM Genel Kurulunda yaptığı konuşmaya ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30437) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.06.2025)

97.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, TBMM Başkanlığına sunulan yazılı soru önergelerine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30438) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.07.2025)

98.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, kamu görevlilerinin herhangi bir mobil uygulama kullanması ile ilgili bir kısıtlama olup olmadığına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/30439) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

99.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30440) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

100.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, cezaevlerinde annesiyle birlikte kalan 0-6 yaş arası çocuklara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30441) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

101.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, cezaevlerinde açıköğretim fakültelerine kayıtlı mahkum sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30442) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

102.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 2020 yılından bu yana TCK 158 kapsamında açılan davalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30443) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2025)

103.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, koşullu salıverme hükümlerinden yararlanamayan kadın mahkumlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30444) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2025)

104.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Suluca 1 Nolu Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30445) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2025)

105.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, olası yangın afetlerine karşı cezaevlerinde alınan önlemlere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30446) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2025)

106.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, bilişim sistemleri yoluyla işlenen dolandırıcılık suçunun kapsamı sebebiyle yaşanan mağduriyete ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30447) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

107.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Kayseri Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30448) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

108.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Elazığ Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30449) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

109.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30450) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

110.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Diyarbakır'ın son 5 yıldaki işsizlik verilerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30451) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

111.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30452) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

112.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, engelli istihdamına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30453) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

113.- İstanbul Milletvekili Ali Gökçek'in, Bakanlığa ait olan bir binanın kiralama bedeline ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30454) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

114.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, itfaiye personelinin mali ve özlük haklarında iyileştirme yapılması talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30455) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

115.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu ilinde Millet Düzü olarak bilinen alanla ilgili yapılan imar planı değişikliğine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30456) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

116.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Şavşat ilçesinde yapılması planlanan rüzgar enerji santrali projesinin çevreye etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30457) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

117.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, son iki yılda Bakanlığa yapılan ÇED başvurularına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30458) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

118.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Gündoğmuş ilçesinde açılması planlanan mermer ocağının çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30459) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

119.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, son 5 yılda Ankara'da yabancı uyruklu kişiler tarafından satın alınan konut ve arazilere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30460) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

120.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30461) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

121.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Büyükşehir Belediyesinin bir bağlı kuruluşunda çalışan işçilerin maaş ve özlük haklarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30462) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

122.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, itfaiyecilerin özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30463) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2025)

123.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin'in Nusaybin ilçesinde 6306 sayılı Kanun kapsamında kurulan Kentsel Dönüşüm İrtibat Ofisine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30464) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2025)

124.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Lice ilçesinde bulunan Birkleyn Mağarası çevresindeki maden çalışmalarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30465) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

125.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Merkez ilçesine bağlı Armutlu mezrasında yaşanan kadastro sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30466) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

126.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'da faaliyet gösteren bir yapı firmasının konkordato başvurusunda bulunmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30467) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

127.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, son 5 yılda vize başvurusu reddedilen Türk vatandaşlarına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30468) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

128.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, 2025 yılının Temmuz ayında İzmir'in ilçelerinde çıkan orman yangınlarının nedenine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30469) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

129.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Kumluca ilçesine bağlı bazı mahallelerde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30470) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

130.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, 2024 yılında Bursa'da faturasını ödeyemediği için doğal gazı kesilen abone sayısına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30471) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

131.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, 2024 yılında Bursa'da faturasını ödeyemediği için elektriği kesilen abone sayısına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30472) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

132.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, 2025 yılının Temmuz ayında İzmir'in ilçelerinde çıkan orman yangınlarının nedenine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30473) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

133.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Gündoğmuş ilçesine bağlı Kozağacı Mahallesi'nde kurulması planlanan mermer ocağına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30474) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

134.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 2025 yılının Temmuz ayında İzmir'in ilçelerinde çıkan orman yangınlarının nedenine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30475) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

135.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30476) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

136.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, akaryakıt fiyatlarındaki artışlara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30477) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

137.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, 2025 yılının Temmuz ayında İzmir'in ilçelerinde çıkan orman yangınlarının nedenine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30478) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2025)

138.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin'in Derik ilçesinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30479) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2025)

139.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, 2025 yılının Temmuz ayında İzmir'in ilçelerinde çıkan orman yangınlarının nedenine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30480) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

140.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30481) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

141.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, antrenörlerin görevine son verilmesine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30482) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

142.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30483) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

143.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, TÜİK tarafından açıklanan enflasyon oranına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30484) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

144.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, son iki yılda gerçekleşen kadına yönelik şiddet olaylarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30485) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

145.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, dijital mecralarda yaygınlaşan yasa dışı kumar ve bahis ile mücadeleyle ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30486) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

146.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30487) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

147.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Büyükşehir Belediyesinin bir bağlı kuruluşunda çalışan işçilerin maaş ve özlük haklarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30488) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

148.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, 2021-2024 yılları arasında kesilen trafik cezalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30489) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

149.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin'in Derik ilçesinde yaşanan kuraklık sorununa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30490) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2025)

150.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, Gaziantep'in Nurdağı ilçesinde konteyner kentte kalan depremzede bir ailenin sebep gösterilmeksizin konteynerden çıkartıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30491) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

151.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'da uyuşturucu ile mücadele konusunda yapılan çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30492) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

152.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Merkez ilçesine bağlı Armutlu mezrasına köy statüsü verilmesi talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30493) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

153.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Kumluca ilçesinde geçici turizm işletme belgeleri yenilenmeyen işletmelerin durumuna ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30494) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

154.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30495) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

155.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Osman Hamdi Bey Köşkü'nün ziyarete açılacağı tarihe ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30496) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

156.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, turistik bölgelerde yaşanan fiyat artışları sebebiyle turizm sektöründe yaşanan gerilemeye ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30497) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

157.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Lice ilçesinde bulunan Birkleyn Mağarası çevresindeki maden çalışmalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30498) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

158.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30499) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

159.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, ekonomik nedenlerle lisansüstü eğitimine devam edemeyen öğrencilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30500) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

160.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, Kocaeli'nin Darıca ilçesine bağlı Piri Reis Mahallesi'nde yapılmakta olan ilkokul projesinin akıbetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30501) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

161.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, Ege Üniversitesi Öğrenci Köyünde aidatlara yapılan zamma ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30502) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

162.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Dicle Üniversitesi Çocuk Gelişimi Bölümündeki bir öğretim üyesi alım sürecine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30503) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

163.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30504) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

164.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, 6 Temmuz 2025 tarihinde Kuzey Irak'ta gerçekleşen ve askerlerimizin şehit olduğu olaya ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30505) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

165.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, 6 Temmuz 2025 tarihinde Kuzey Irak'ta gerçekleşen ve askerlerimizin şehit olduğu olaya ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30506) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

166.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, 6 Temmuz 2025 tarihinde Kuzey Irak'ta gerçekleşen ve askerlerimizin şehit olduğu olaya ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30507) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

167.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30508) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

168.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, hemşirelerin maaş ve özlük haklarında iyileştirilme yapılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30509) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

169.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, yaşlı ve hasta bakım teknikerlerinin kamuda istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30510) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

170.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, Çayırova Devlet Hastanesi Projesi'nin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30511) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

171.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, uyuşturucu madde kullanımı sebebiyle acil servislere yapılan başvuru sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30512) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

172.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, 2024-2028 Uyuşturucu İle Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı'na ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30513) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

173.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, tedavi olan uyuşturucu bağımlısı kişilerin rehabilitasyon aşamasındaki sosyal uyum sürecine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30514) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

174.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, uyuşturucu bağımlısı iken arındırma tedavisini tamamlayarak rehabilitasyon aşamasına geçen kişi sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30515) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

175.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır Çocuk Hastalıkları Hastanesindeki altyapı ve personel eksikliklerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30516) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

176.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Antalya S Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30517) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

177.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30518) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

178.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Diyarbakır'a yapılan yatırımlarına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30519) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

179.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'nın Sırtçı ilçesinde yaşanan sanayi altyapısı sorununa ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30520) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

180.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Şavşat ilçesinde yapılması planlanan rüzgar enerji santrali projesinin çevreye etkilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30521) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

181.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, ülke genelinde ve Balıkesir'de şap hastalığına karşı alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30522) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

182.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, ülke genelinde tespit edilen şap hastalığına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30523) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

183.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, kavun ver karpuz üretiminin desteklenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30524) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

184.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, orman yangınlarına karşı alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30525) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

185.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, tarımda pestisit kullanımına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30526) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

186.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, kirli yumurta satışının yasaklanmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30527) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

187.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30528) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

188.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'da faaliyet gösteren silor salatalık üreticilerinin yaşadıkları sorunlara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30529) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

189.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 2025 yılının Haziran ve Temmuz aylarında çıkan orman yangınlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30530) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

190.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'daki buğday üreticilerinin TMO'nun belirlediği alım fiyatı sebebiyle yaşadığı mağduriyete ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30531) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

191.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, Bakanlık envanterinde bulunan yangın söndürme uçakları ve helikopterlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30532) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

192.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, 2025 yılının Temmuz ayında İzmir'in ilçelerinde çıkan orman yangınlarının nedenine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30533) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2025)

193.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, Antalya'nın Manavgat ilçesinde bulunan bir hayvanat bahçesinin güvenlik denetimine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30534) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

194.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, fındık piyasasında faaliyet gösteren bir şirketin Rekabet Kurumuna sunduğu taahhütnamenin idare mahkemesi kararıyla iptaline ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30535) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

195.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, şap hastalığına karşı alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30536) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

196.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, orman yangınlarına karşı alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30537) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

197.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, kavun ve karpuz ihracatının desteklenmesine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30538) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

198.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'da faaliyet gösteren silor salatalık üreticilerinin yaşadıkları sorunlara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30539) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

199.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30540) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

200.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ilave gümrük vergisi oranlarının artırılmasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30541) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

201.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Kumluca ilçesine bağlı Adrasan Mahallesi'nde faaliyet gösteren teknelerin liman ihtiyacına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30542) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

202.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın İbradı ilçesinde bulunan bazı yaylalarda yaşanan GSM ve internet altyapısı sorunlarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30543) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

203.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2025 yılları arasında Bakanlık tarafından Ankara'ya yapılan kamu yatırımlarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30544) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.07.2025)

204.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Van ile Muğla'nın Bodrum ilçesi arasında direkt uçak seferi konulması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30545) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

205.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, Van ile Muğla'nın Bodrum ilçesi arasında direkt uçak seferi konulması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30546) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

206.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında TBMM bünyesinde yapılan çalışmalara ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/30659) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2025)

Genel Görüşme Önergesi

1.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 21 Milletvekilinin, Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) personelinin özlük hakları ve EUROCONTROL tarafından gelen ödemelerin kullanımının görüşülmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/88) (Başkanlığa geliş tarihi:16.07.2025)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu ve 22 Milletvekilinin, Kanal İstanbul Projesinin olası etkilerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2945) (Başkanlığa geliş tarihi:14.07.2025)

2.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu ve 24 Milletvekilinin, organ yangınlarında elektrik hatlarının etkisinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2946) (Başkanlığa geliş tarihi:14.07.2025)

3.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba ve 19 Milletvekilinin, polislerin çalışma koşulları ile özlük haklarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2947) (Başkanlığa geliş tarihi:14.07.2025)

4.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba ve 19 Milletvekilinin, Türkiye'de son üç yıldaki konkordato ve iflas başvurularının sektörlere, illere ve şirket ölçeklerine göre dağılımını nedenleri ile sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2948) (Başkanlığa geliş tarihi:14.07.2025)

5.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz ve 19 Milletvekilinin, iklim değişikliğinin ve olağan dışı mevsim koşullarının kuru incir üretimi üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2949) (Başkanlığa geliş tarihi:14.07.2025)

6.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz ve 19 Milletvekilinin, Aydın ilinde artan intihar vakalarının sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2950) (Başkanlığa geliş tarihi:14.07.2025)

7.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer ve 21 Milletvekilinin, gıda hizmeti sunan işletmelerin vergilendirme konusunda yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2951) (Başkanlığa geliş tarihi:14.07.2025)

8.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz ve 19 Milletvekilinin, uyuşturucu madde kullanımının önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2952) (Başkanlığa geliş tarihi:14.07.2025)

9.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba ve 19 Milletvekilinin, Türkiye'deki emeklilik sisteminde yaşanan sorunların bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilerek yapılması gereken yasal düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2953) (Başkanlığa geliş tarihi:14.07.2025)

10.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan ve 20 Milletvekilinin, bebeklerin kimlik bilgileri kullanılarak sahte rapor ve reçetelerle tıbbi mama temin edilmesi iddialarının araştırılarak sorumluların tespit edilmesi ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2954) (Başkanlığa geliş tarihi:14.07.2025)

11.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya ve 19 Milletvekilinin, 2025 yılında yapılan Liselere Geçiş Sistemi (LGS) kapsamındaki merkezi sınav hakkındaki bazı iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2955) (Başkanlığa geliş tarihi:14.07.2025)

12.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 19 Milletvekilinin, GÜBRETAS'ın tüm faaliyetleri ve yatırımları ile gübre sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak bu sorunlara çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2956) (Başkanlığa geliş tarihi:14.07.2025)

13.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, demokrasi ve hukuk devleti ilkesi önündeki siyasi ve hukuki engellerin tüm yönleriyle araştırılarak yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2957) (Başkanlığa geliş tarihi:16.07.2025)

14.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 19 Milletvekilinin, 2025 yılında yapılan Liselere Geçiş Sistemi (LGS) kapsamındaki merkezi sınav hakkındaki bazı iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2958) (Başkanlığa geliş tarihi:16.07.2025)

15.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın ve 19 Milletvekilinin, fındık üretiminde yaşanan sorunların araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2959) (Başkanlığa geliş tarihi:16.07.2025)

16.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Liselere Geçiş Sistemi'nin (LGS) eğitimde eşitlik, psikoloji, sınav güvenliği ve yerleştirme gibi hususlara etkilerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2960) (Başkanlığa geliş tarihi:16.07.2025)

17.- Ankara Milletvekili Adnan Beker ve 22 Milletvekilinin, Ankara ilindeki esnafların ve kent sakinlerinin yaşadığı yapısal sorunların araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2961) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

18.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 21 Milletvekilinin, yargı bağımsızlığına müdahale iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2962) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

19.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, enflasyonun ortaya çıkardığı sorunların

araştırılarak asgari ücretin ekonomik koşullara göre iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2963) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

20.- Samsun Milletvekili Murat Çan ve 21 Milletvekilinin, Samsun'un Terme ilçesindeki DSİ projeleri ve kıyı düzenlemelerinden kaynaklanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2964) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

21.- Samsun Milletvekili Murat Çan ve 20 Milletvekilinin, orman kadastro su sonucunda mağduriyet yaşayan vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2965) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

22.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 20 Milletvekilinin, başta kanser olmak üzere gıda ürünlerinden kaynaklanan hastalıklarda yaşanan artışın araştırılarak temiz ve güvenilir gıdaya erişimin sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2966) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

23.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 20 Milletvekilinin, medya ve sosyal medyanın suç oranlarındaki artışa etkisinin araştırılarak etkin önlemler alınması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2967) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

24.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 20 Milletvekilinin, MESEM ve benzeri programların sosyal, pedagojik ve ekonomik sonuçlarının detaylı olarak incelenerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2968) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

25.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü ve 20 Milletvekilinin, Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2969) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

26.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 20 Milletvekilinin, plastik atık ithalatı ve geri dönüşüm politikalarının çevresel, toplumsal ve ekonomik etkilerinin detaylı bir şekilde araştırılarak kalıcı ve sürdürülebilir çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2970) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

27.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı ve 19 Milletvekilinin, turizm sektöründe çalışan işçilerin karşılaştığı sorunların araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2971) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

28.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 20 Milletvekilinin, kayıp çocuk vakalarının ve şüpheli çocuk ölümlerinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2972) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

29.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 21 Milletvekilinin, üniversite öğrencilerinin eğitim ve barınma başta olmak üzere yaşadıkları sorunlarının tüm boyutlarıyla araştırılarak kalıcı çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2973) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

30.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 21 Milletvekilinin, Roman vatandaşların yaşadığı sorunların tespit edilerek bu sorunların çözülmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2974) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

31.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 21 Milletvekilinin, işçi ölümlerinin nedenlerinin araştırılarak iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanmasına yönelik önlemlerin güçlendirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2975) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

32.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 9 Milletvekilinin, başta hastaneler ve okullar olmak üzere kamu binalarının depreme dayanıklılıklarının bilimsel yöntemlerle tespit edilmesi ve olası afetlerde can ve mal kaybını en aza indirecek politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2976) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

33.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 20 Milletvekilinin, çocuk işçiliğinin tüm boyutlarıyla kapsamlı şekilde araştırılarak önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2977) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

34.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 21 Milletvekilinin, sağlık çalışanlarının sorunlarının tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2978) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

35.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 21 Milletvekilinin, doğa tahribatının tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2979) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

36.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 21 Milletvekilinin, 2 Temmuz 1993'te Sivas'taki Madımak Otelinde yaşanan olayların tüm yönleriyle araştırılması ve sorumluların yargı önüne çıkartılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2980) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

37.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 21 Milletvekilinin, dijital mecralarda gerçekleşen dolandırıcılık faaliyetlerinin tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2981) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

38.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 21 Milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin karşılaştığı sorunların tüm boyutlarıyla araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2982) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

39.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 21 Milletvekilinin, tarım sektöründe yaşanan ve çiftçilerin karşılaştığı sorunların nedenlerinin tüm boyutlarıyla araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2983) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

40.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever ve 21 Milletvekilinin, apartman ve site görevlileri ile site özel güvenlik personelinin yaşadığı sorunların tüm boyutlarıyla araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2984) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

41.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Murat Emir'in, hasta tutukluların tedavi haklarını kullanması kapsamında uğradıkları iddia edilen hak ihlallerinin araştırılarak uygulamadaki eksikliklerin giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2985) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

42.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Şanlıurfa'nın Suroç ilçesinde 20 Temmuz 2015 tarihinde yaşanan IŞİD terör örgütü tarafından gerçekleştirilen intihar saldırısı ve devamındaki

sürecin tüm yönleriyle incelenerek sorumluların ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2986) (Başkanlığa geliş tarihi:18.07.2025)

43.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve 20 Milletvekilinin, Antalya Arkeoloji Müzesi'nin ziyarete kapatılması kararının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2987) (Başkanlığa geliş tarihi:18.07.2025)

44.- Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz ve 20 Milletvekilinin, Orman Kanununun 17'nci Maddesinin İkinci Fıkrasının Uygulanması Hakkında Yönetmelik'in hukuki, sosyal ve ekonomik etkilerinin tespit edilerek zeytinliklerin korunması ve kırsal üretimin güvence altına alınması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2988) (Başkanlığa geliş tarihi:18.07.2025)

45.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 19 Milletvekilinin, polislik mesleğine başlama sürecindeki sağlık kurulu raporu ve eğitim sonrası sözlü sınav uygulamaları nedeniyle yaşanan mağduriyetlerin araştırılarak yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2989) (Başkanlığa geliş tarihi:18.07.2025)

46.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 19 Milletvekilinin, 2025 yılında yapılan Liselere Geçiş Sistemi (LGS) kapsamındaki merkezi sınav hakkındaki bazı iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2990) (Başkanlığa geliş tarihi:18.07.2025)

47.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 19 Milletvekilinin, sanayi sektöründe yaşanan sorunların tüm boyutlarıyla araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2991) (Başkanlığa geliş tarihi:18.07.2025)

48.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 19 Milletvekilinin, Türk gemi inşa sektörünün küresel ekonomideki rekabet gücünün artırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2992) (Başkanlığa geliş tarihi:18.07.2025)

49.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan ve 21 Milletvekilinin, sözleşmeli er ve erbaşların yaşadığı sorunların araştırılarak kamuya geçiş haklarının korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2993) (Başkanlığa geliş tarihi:18.07.2025)

50.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, 2025 yılında yapılan Liselere Geçiş Sistemi (LGS) kapsamındaki merkezi sınav hakkındaki bazı iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2994) (Başkanlığa geliş tarihi:18.07.2025)

51.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan ve 19 Milletvekilinin, kamu özel işbirliği projelerinin neden olduğu olumsuzlukların tespit edilerek kamu kaynaklarının verimli kullanılmasını sağlayacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2995) (Başkanlığa geliş tarihi:18.06.2025)

52.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 Milletvekilinin, Mersin ilinde Orman Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen zeytin ağacı sökülme ve kesim işlemlerinin ortaya çıkardığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2996) (Başkanlığa geliş tarihi:24.06.2025)

53.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek ve 19 Milletvekilinin, 13 Temmuz 2025 tarihinde İstanbul'un Bayrampaşa ilçesinde yaşanan gözcü olayının tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2997) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

54.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen ve 20 Milletvekilinin, basın özgürlüğünün önündeki engellerin ve bazı gazetecilere yönelik hak ihlalleri iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2998) (Başkanlığa geliş tarihi:17.07.2025)

55.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı ve 19 Milletvekilinin, RTÜK kararlarının eşitlik ve tarafsızlık ilkelerine aykırı olduğu iddialarının araştırılarak basın özgürlüğünün geliştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2999) (Başkanlığa geliş tarihi:18.07.2025)

56.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç ve 21 Milletvekilinin, orman yangınlarının çıkış nedenlerinin ve yayılma süreçlerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3000) (Başkanlığa geliş tarihi:20.07.2025)

57.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, asgari ücrete ara zam yapılmamasının nedenlerinin ve sonuçlarının araştırılarak yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3001) (Başkanlığa geliş tarihi:20.07.2025)

20 Temmuz 2025 Pazar

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Mustafa BİLİCİ (İzmir)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 113'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Siirt'te yapılan yatırımlar hakkında söz isteyen Siirt Milletvekili Mervan Gül'e aittir.

Buyurun Sayın Gül. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, Siirt'te yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, vefat eden CHP eski Genel Başkanı Altan Öymen için tüm CHP ailesine başsağlığı diliyorum; mekânı cennet olsun.

Şahsıma gösterilen güvenle temsil ettiğim Siirt halkının emanetini en iyi şekilde taşımaya çalıştığımı ifade etmek isterim. Sizlere şehrimizin kalkınması ve halkımızın refahı için yürütülen kapsamlı projelerimizi aktarmak istiyorum.

Siirt'i Türkiye'nin demir yolu ağına bağlama hedefimiz doğrultusunda uzun zamandır beklenen Kurtalan-Siirt Demiryolu Projesi ihalesi gerçekleştirildi. Bu proje, yalnızca şehirler arası ulaşımı kolaylaştırmakla kalmayacak, aynı zamanda, Siirt'in ticari hareketliliğini ve lojistik kapasitesini artıracak, bölgeye yeni yatırımcıların gelmesini teşvik edecektir. Buradaki asıl hedefimiz bu projenin Habur Sınır Kapısı'na kadar devam etmesidir. Böylece Türkiye'yi stratejik bir lojistik merkezi hâline getirmiş olacağız. Siirt Organize Sanayi Bölgesi alanını 700'den 1.650 dönüme çıkararak, mevcut sanayi yatırımlarına alan açarak yeni girişimcilere yol açmış olacağız; böylece bölgedeki istihdam oranı artmakta, gençlerimize iş imkânları yaratılmaktadır. Bu yatırımlar Siirt'in ekonomik kalkınmasının temel taşlarından biridir.

Siirt İl Özel İdaresi tarafından tamamlanan, yerli kaynaklarla kurulan asfalt plenti ve kilitli parke taşı üretim tesisleri altyapı projelerinde dışa bağımlılığı azaltmaktadır; böylece köylerimize daha ucuz, daha konforlu yol yapabilme kapasitesine ulaşacağız.

Kentimiz için hayati önem taşıyan kentsel dönüşüm projemizin ilk etabına hayırlısıyla başladık. Kentsel dönüşüm sadece fiziki yapıların yenilenmesi değil, sosyal yaşamın iyileştirilmesi, çevrenin güzelleştirilmesi ve vatandaşların yaşam kalitesinin artırılması anlamına gelmektedir. Gelecek nesillere bırakacağımız en büyük miras, güvenli ve güçlü şehirler olacaktır.

Siirt Eğitim ve Araştırma Hastanesine ek olarak yapılan 400 yataklı yeni hastane binamız deprem izolatörleriyle donatılarak hem sağlık hizmetlerinin kalitesini yükseltmekte hem de afet durumlarına karşı dayanıklılığı artırmaktadır. İl Sağlık Müdürlüğü hizmet binası ve 9 birimli aile sağlığı merkezi projesiyle sağlık hizmetlerine erişim her ilçede daha kolay ve etkin hâle gelmektedir.

7.500 metrekare alana sahip halk kütüphanesi ve konferans salonuyla sosyal ve kültürel yaşamı zenginleştiriyoruz. Cep sineması, tiyatro salonları ve çocuklara yönelik alanlar Siirt halkının, eğitim ve kültür faaliyetlerine katılımını artıracaktır.

Gençlerimizin spor ve sosyal alanlara erişimi önceliğimizdir. Son yıllarda yapılan yatırımlarla 42 yeni spor tesisi açılmıştır. Bunun yanında, 2.650 öğrenci kapasiteli yeni öğrenci yurdu projemiz tamamlanmak üzeredir. Bu yurt, gençlerimizin konforlu ve güvenli bir ortamda eğitimine devam etmesini sağlayacaktır.

Ilısu Barajı'nın yarattığı ulaşım sorunlarına yönelik 2,25 kilometre yol ve 2 kilometre tünel içeren Yığınlı Tünel Projesi'yle vatandaşlarımızın günlük hayatına kolaylık getiriyoruz. Burada da ana hedefimiz, Ilısu Barajı üzerinde Billoris Köprüsü'nü yapıp Mışar bölgesi ile Siirt merkezini birbirine bağlayarak ulaşım sorununu çözmektir. Ayrıca, Siirt-Kurtalan yolu 21,2 kilometre uzunluğunda bölünmüş yol standartlarına yükseltildi. Bu kapsamda, Reşat Baysal varyantı ve havaalanı bağlantı yolu da tamamlandı; Sayın Ulaştırma Bakanımızla geçtiğimiz ay açılışlarını gerçekleştirerek vatandaşlarımızın hizmetine sunduk.

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

Buyurun Sayın Gül.

MERVAN GÜL (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütün bu projeler Siirt'in sadece bugünkü değil, yarınki gücünün de teminatıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Gül.

MERVAN GÜL (Devamla) - Bütün bu yatırımlar sayesinde şehrimiz ekonomik, sosyal ve kültürel olarak daha da gelişecek, gençlerimize daha güçlü bir gelecek sunacağız. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde AK PARTİ ailesi olarak halkımızın yanında olmaya, hizmet üretmeye ve Siirt'in kalkınmasını sağlamaya devam edeceğiz. Sayın Cumhurbaşkanımızın başlatmış olduğu "terörsüz Türkiye" hedefiyle gelecek yüzyılımız inşallah yatırım ve istihdam yılı olacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, 23 Temmuz Erzurum Kongresi'nin 106'ncı yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

2.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, 23 Temmuz Erzurum Kongresi'nin 106'ncı yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Millî Mücadele tarihimize ilk millî kongre olarak kaydedilen 23 Temmuz Erzurum Kongresi'nin 106'ncı yılı münasebetiyle kısa bir değerlendirme yapmak üzere şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında şunu da gururla ifade etmeliyim ki bugün aynı zamanda 20 Temmuz 1974 yılında adaya amaçlandığı üzere gerçekleştirilen Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yılını idrak etmekteyiz. Adadaki soydaşlarımıza reva görülen her türlü baskı, zulüm ve işkencenin son bulmasına vesile olan harekâtımızın 51'inci yılı kutlu olsun. Umarım ve dilerim ki adada tesis edilen bu huzur ortamı, her iki toplumdan oluşan iki devletli bir yapıyla kalıcı hâle gelir.

Sayın milletvekilleri, mazisi olmayanın atıyla ilgili bir tasavvuru ve tasarrufu olamayacağı gerçeğinden hareketle şunu açıkça ifade edebiliriz ki tarihe not düşen yaşanmışlıklar millet ve onun sistematik kurumsal yapısı devletlerin en önemli ilham kaynağı ve yön belirleyici unsurlarıdır. Dolayısıyla, dünden bugüne köklü ve güçlü idari yapılarıyla tarih sahnesinde süreklilik arz eden milletler karşılaştıkları her türlü zorluk ve sıkıntıya rağmen bu genelgeçer kadim gerçeğin rehberliğinde varlıklarını sürdürögelmişlerdir. Böylesine köklü ve güçlü bir varoluş felsefesi ve mükteşebatına sahip aziz Türk milleti, müstesna tarihî serencamında birçok kez saldırıya ve istilaya uğramış, “Bitti, yok oldu.” denilen zamanlarda bile mucizevi bir biçimde küllerinden yeniden dirilip çağ açıp çağ kapatmaya ve her türlü hain senaryo, tuzak ve işgal girişimini bertaraf etmeye muktedir olmayı başarmıştır.

Sayın milletvekilleri, Birinci Dünya Savaşı esnasında Sykes-Picot imzasıyla Fransız-İngiliz ortak yapımı yeni bir işgal senaryosu gereği Anadolu coğrafyası müstevliler arasında pay edilmiş, cebren ve hileyle aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, tersanelerine girilmiş, orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiştir. Bu kasvetli ve karanlık süreçte, Millî Mücadele’nin dönüm noktalarından biri olup akabinde kurulacak Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş felsefesi tohumlarının atıldığı Erzurum Kongresi yapılarak Türkiye Cumhuriyeti tarihine ilk millî kongre olarak kaydedilmiştir. Bu kongre kararları, Osmanlı topraklarının parça parça bölüşölmeye çalışıldığı bir dönemde aziz vatanın bölünüp parçalanamayacağı iradesinin ortaya konulduğu, Türk milletinin kendi kaderini belirlemeye muktedir olduğunun beyan edildiği ve daha önemlisi, manda ve himaye ayaklar altına alınarak, tam bağımsızlığın dünyaya haykırıldığı âdeta bir uyanış niteliğindedir. Bugünkü Erzurum, Trabzon, Sivas, Erzincan, Giresun, Rize, Ağrı, Bingöl, Bayburt, Artvin, Tunceli, Gümüşhane, Ordu, Tokat, Amasya, Bitlis, Siirt ve Van illerinden temsil heyeti dâhil 63 üyenin katıldığı kongrenin kapanış konuşmasında “Tarih bu kongremizi şüphesiz ender ve büyük bir eser olarak kaydedecektir.” ifadelerini dile getiren Mustafa Kemal Paşa millî iradeye olan inancını Erzurum’da bir kez daha perçinlemiş, Türk milletinin bağrından çıkmış Kuvayımiliye’nin vatan savunmasında tek kuvvet olarak kabul edileceğini kongre kararlarına ilave etmiştir.

Sayın milletvekilleri, dün olduğu gibi bugün de kadim Anadolu coğrafyasına yönelik açık veya gizli birtakım kriz, kaos ve hatta işgal heva ve hevesleri olanların farkındayız. Bu farkındalığın gereği “Söz konusu vatan ise gayrısı teferruattır.” şiarıyla bin yılda geleneksel tutum ve tavır hâline dönüşen, değişmeyen fitrat rehberliğinde birlik, beraberlik ve kardeşlik hukukuyla her zaman olduğu gibi yine bu hain hevesler kursaklarında bırakılacaktır diyor, “Bu uğurda anasız-babasız kalınır lakin vatansız kalınmaz.” diyerek gül bahçesine giren kahraman şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyor, aziz milletimizi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Erzincan’ın sorunları hakkında söz isteyen Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül’e aittir.

Buyurun Sayın Sarıgül. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül’ün, Erzincan’ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün gündemin dışından, Sayın Akdoğan, ancak can Erzincan’ın ta içinden konuşmak üzere karşınızdayım. Can Erzincan’ın sorunlarını, beklentilerini yüce Parlamentoyla Adana tarafından da paylaşmak istiyorum.

Özellikle Sakaltutan, özellikle Kızıldağ ve Ahmediye Tünellerinin bir an önce yapılmasını önemle rica ediyorum. Can Erzincan on beş yıldır Sivas’tan hızlı treni beklemekte. İstiyorum ki hızlı tren mutlaka can Erzincan’a gelsin.

Üniversite ile şehir merkezi arasında 25 bin öğrencimiz var. Öğrencilerimiz esnaflarımızla buluşamıyor. O nedenle, mutlaka üniversite ile şehir merkezi arasına bir tane tramvay yapılmasını önemle rica etmekteyim.

Can Erzincan'ın mevcut yatırımlarını korumamız lazım, yenilerini de getirmemiz lazım. Bir makine fabrikamız var, makine fabrikamızı Sayın Kadim Durmaz Tokat'a götürmek istiyor. Bu doğru bir şey değil. Makine fabrikamızın mutlaka can Erzincan'da üretime geçmesi lazım. (CHP sıralarından alkışlar)

Binlerce can Erzincanlı'nın çalıştığı DOĞUSAN fabrikamız var. DOĞUSAN, can Erzincanlıların olmalıdır. Özellikle AK PARTİ İl Başkanımızdan, Milliyetçi Hareket Partisi İl Başkanımızdan, bütün siyasi il başkanlarımızdan Cumhuriyet Halk Partisi olarak rica ediyoruz: Gelin, birleşelim ve Karabük nasıl yaptıysa, biz de DOĞUSAN'ı can Erzincanlıların yapalım.

Çayırılı sulamasının ve Ballı Barajı sulamasının gerçekten bir an önce bitmesinde fayda var. Erzincan çiftçisinin, tarlasının bir an önce suya kavuşması son derece değerli.

Sayın milletvekillerimiz, Kızılay bizim için önemli ve değerli. Can Erzincan'da Kızılay maden suyu fabrikası var. Çalışanlara çok teşekkür ediyorum, Kızılay Genel Başkanımıza çok teşekkür ediyorum; çok değerlidir ama can Erzincan'a da buradan hiç olmazsa bir yüzde 10, yüzde 15 pay ayrılmasını önemle rica ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Can Erzincan'ın deprem açısından kuvvetli olması lazım. Urartu Otelı son derece önemlidir. Buradan özellikle can Erzincan'ın deprem açısından da değerlendirilmesini önemle rica ediyorum.

Sayın Umut Akdoğan, Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsüne direksiyonla geliyorsunuz, direksiyonla konuşmanızı yapıyorsunuz. Bu, çok kıymetli ve değerli. Ankara'daki çalışmalarınızı da görüyorum ama sizi can Erzincan'da, Tercan'da, Mercan'da özellikle de bekliyoruz. Neden biliyor musunuz? Can Erzincan'ın çocukları var; can Erzincan'ın çocukları beni nerede görse diyorlar ki: "Ulaştırma Bakanımızla konuşalım. Roblox'u mutlaka açalım." Roblox, çocuklarımızın bir eğlencesidir, çocuklarımızın bir heyecanıdır. Roblox aynı zamanda bir takım oyunudur. Roblox'u mutlaka açalım ve çocuklarımızın yüzünü güldürelim.

Sevgili milletvekili arkadaşlarım, Sayın Başkanım; sokağın sesini dinliyorum, sokak diyor ki: "Anneler için, babalar için, çocuklar için affet Türkiye'm, affet Türkiye'm, affet Türkiye'm." Özellikle esnaflarımız; esnaflarımız suçlu değil, borçludur, gelin, esnaflarımızı değerlendirelim. Ehliyeti alınan 3 milyon yurttaşımız var -taksi şoförü, kamyon şoförü ve otobüs şoförü- gelin, bunları sevindirelim. Cezaevlerinde bir saat beklemek bile son derece zor; gelin, Parlamento kapanmadan kader mahkûmlarını sevindirelim. Toplumsal barış için, kardeşlik hukuku için, gelin, bu affi hep beraber çıkaralım.

Sevgili milletvekili arkadaşlarım, özellikle Kıbrıs Barış Harekâtı'nın üzerinden tam tamına elli bir yıl geçti. Bu harekât, adanın sadece kuzeyine değil, güneyine de barış getirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA SARIGÜL (Devamla) - O nedenle, Kıbrıs Barış Harekât'ında Karaoğlu'nun Bülent Ecevit'i saygıyla sevgiyle, rahmetle anıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) O dönem koalisyon ortağı olan Erbakan Hocamızı da saygıyla sevgiyle, rahmetle anıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Ve Genel Başkanlığımızı yapan Altan Öymen Hakk'a yürüdü, mekânı cennet olsun. Yarın Genel Başkanımız için Parlamentoda çok değerli bir töreni inşallah hep birlikte yapacağız.

Sayın milletvekilleri, Sayın Başkanım; hoşça kalın, sevgiyle kalın; gelin, can Erzincan'da kalın.

Sayın Başkanım, sevdiğiniz, seveniniz bol olsun, bir yanı Erzincanlı olsun efendim.

Saygıyla selamlıyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, şimdi, birer dakika süre için sisteme giren milletvekillerimize söz vereceğim.

İlk söz Sayın Mustafa Alkayış'ın.

Buyurun lütfen.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'ın, Adıyaman'ın içme suyu sorununa ilişkin açıklaması

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Adıyamanlı hemşehrilerim kavurucu yaz sıcaklığında susuzluktan isyan ediyorlar. Adıyaman'da haftalardır devam eden içme suyu krizi CHP belediyesinin sorumsuzluğunu ve yetersizliğini açıkça ortaya koymuştur. Seçim öncesi büyük vaatlerle göreve gelen belediye yönetimi, en temel ihtiyaç olan içme suyunu dahi vatandaşlarımıza ulaştıramamaktadır. AK PARTİ belediyeleri döneminde halkımız bu ölçekte bir susuzluğu yaşamadı.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Birazdan Maraş'taki susuzluğu anlatacağım, birazdan.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Bugün ise eldeki imkânlarla rağmen bu sorunun çözülmemesi tamamen bir yönetim zafiyetidir. Kentin yeterli suya ulaşması için CHP'li belediye yetkilileri bugüne kadar ne yapmışlardır, hangi tedbirleri almışlardır?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Maraş'ta beş gündür su yok.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - E, Başkanı suçsuz yere ev hapsine aldınız. Allah Allah! Deprem yaşadı ya burası!

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Suyla ilişkin programları nedir? Adıyaman kamuoyu bunu merak ediyor.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Adıyaman'a yapılan o haksızlığa bir ses çıkarın önce, Adıyamanlı hemşehrinize bir sahip çıkın.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Adıyaman halkı kuru vaatleri değil gerçek hizmetleri hak ediyor. Bu sürecin takipçisi olacağımızı açıkça belirtiyorum.

BAŞKAN - Sayın Barış Bektaş...

2.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Alaaddin tramvay hattına ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP iktidarı Konya'ya yıllardır ulaşım projeleri vaadediyor ancak bu vaatler her defasında seçimden sonra rafa kaldırılıyor. 2015 genel seçimlerinden önce duyurulan, 2018'de yine seçim öncesi Sayın Cumhurbaşkanı tarafından yeniden müjdelenen Necmettin Erbakan Üniversitesi-Tren Garı-Fetih Caddesi tramvay hattı için temel bile atılmadı. Bu tramvay hattını hayata geçiremeyeceğini anlayan AKP iktidarı, projeyi küçültürerek Necmettin Erbakan Üniversitesi-Alaaddin tramvay hattı olarak değiştirdi fakat proje küçülse de hâlen bu tramvay hattıyla ilgili bir gelişme kaydedilemedi. Konya metrosu gibi bu tramvay hattı da sadece bir hayal olarak mı kalacak? Necmettin Erbakan Üniversitesinde okuyan öğrenciler başta olmak üzere tüm Konyalılar bu hattın akıbetini merak ediyor. İktidarı verdiği sözleri tutmak için göreve davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kadim Durmaz...

3.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, zirai dondan etkilenen Tokat'taki çiftçilere ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Teşekkür ederim Başkanım.

Zirai don ülkemizde 64 ilimizi etkiledi. Tokat 6,5 milyar lira zararla, 190 bin dönümlük meyvelik alanla en çok zararı olan 2'nci ilimizdir. Kiraz, şeftali, erik, elma, üzüm, ceviz ve meyve yok. Çiftçi, zirai don yaşayacağını bilmeden meyve bahçelerine dönüm başı 19 lira harcama yapmıştır; gübre, ilaç, sürüm, budama, bakım ve emek yapmıştır.

Hükûmete acilen çağrımızdır; çiftçinin hakkını, alın terini vermesini istiyoruz. Erbaa, Niksar Ovalarında yeni mahsul karpuz 1 lira, patates 2 lira; çiftçi perişan. Elinizi vicdanınıza koyun, Zirai Don Komisyonunu bahane etmeyin, çiftçinin toprağına harcadığı paraları acilen verin. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Nilgün Ök...

4.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök'ün, DESKİ'nin ihmaline ilişkin açıklaması

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Denizli Büyükşehir Belediyesinden çevre katliamı; Denizli'de, tarımın kalbinde, Karakova, Çeltikçi ve Kumkısı Mahallelerimizde büyük bir çevre felaketi yaşanmıştır. 5 bin dekarlık tarım arazisi, binlerce çiftçimizin emeği CHP'li Denizli Büyükşehir Belediyesine bağlı DESKİ ihmaliyle kurumuş, zehirlenmiş durumdadır. Eskişehir'daki arıtma tesisinden hiçbir arıtma işlemine tabi tutulmadan sulama kanallarına boşaltılan...

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Vallahi yalan söylüyorsunuz!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - ...atık su mahsulleri kavurmuş, toprağı çökertmiştir, yeşil tarlalar sararmıştır. Vatandaşlarımızın sağlıklarıyla bile bile oynanmıştır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız 1.6 milyon liralık cezaıyla bu skandalı tescillemiştir. Ama ben soruyorum: Bu ceza çiftçimizin yanan yüreğini soğutur mu? Her fırsatta çevreci olduğunu dile getiren CHP'li belediyenin çevreci maskesi düşmüştür. Bu, sadece bir ihmal değil, açık bir yönetim zafiyetidir ve çevre ve sağlık felaketidir, büyük bir vebaldir. Denizli Büyükşehir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Harun Mertoğlu... Yok.

Sayın Cevahir Asuman Yazmacı...

5.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, İsrail'in Gazze şeridinde düzenlediği saldırılara devam ettiğine ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Katil İsrail, Gazze şeridinin birçok bölgesini havadan ve karadan düzenlediği saldırılarla hedef almaya devam ediyor. Dün sabah düzenlenen saldırılarda 29'u insani yardım bekleyen 38 kişi, bu sabah da yine insani yardımı almak için bekleyen 30 Filistinli kardeşimiz daha hayatını kaybetti. Canice insanları katleden İsrail, şimdi de halka açlık soykırımı uyguluyor, Gazze'de yaşanan insanlık dramına karşı uluslararası mekanizmalar ise hiçbir şey yapmıyor. Gazze'de yapılan katliamı ve soykırımı durdurmak için Türkiye olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde sesimizi yükseltmeye, Filistinli kardeşlerimizin hakkını her platformda savunmaya devam edeceğiz. Kandan, acıdan, karanlıktan ve kaostan beslenen katiller eninde sonunda kaybedecek

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Yılmaz Hun...

6.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, ağır hasta tutsaklara, cezaevi idare ve gözlem kurullarına ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Eskişehir H Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan 70 yaşındaki Ferzende Elbi KOAH, diyabet, yüksek tansiyon, bronşit, karaciğer ve böbrek hastalıkları gibi çok sayıda ağır kronik hastalıklara sahip olmasına rağmen cezaevinde tutulmaya devam edilmektedir. Beyin MR'ında lezyonlar saptanmış, damarlarında kireçlenme, kulaklarında ileri derecede işitme kaybı, vücudunda çok sayıda lipom ve titreme görülmektedir. Ağır hasta Ferzende Elbi'nin ilerlemiş yaşı ve ağır hastalıkları göz önünde bulundurularak cezası ertelenmeli ya da tahliye edilmelidir. Ağır hasta tutsaklar derhâl serbest bırakılmalı, yaşam hakkına saygı duyulmalıdır.

Ayrıca, cezaevi gözlem kurullarının keyfi raporlarıyla infazı yakılan siyasi tutsaklar cezası bitmesine rağmen serbest bırakılmamaktadır. Bu hukuksuz uygulama da açıkça insan haklarına aykırıdır. Bu uygulamalardan derhâl vazgeçilmeli, hasta tutsakların ihtiyaç duydukları tedavi haklarına erişim hakkı engellenmemelidir.

BAŞKAN - Sayın Süleyman Karaman...

7.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin 5'inci Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına, YKS sonuçlarına ve Erzincan'a ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisinin 5'inci Genel Başkanı Sayın Altan Öymen'e Allah'tan rahmet diliyorum, ailesine ve CHP camiasına başsağlığı diliyorum.

Uzun bir maratonun ardından gençlerimizin emeği YKS sonuçlarıyla taçlandı; kazanan her evladımızı ve ailesini yürekten kutluyorum, yolları açık, bahtları aydınlık olsun; hedefine ulaşamayan gençler, bu sadece bir durak, moraliniz yüksek olsun, ailelerinizin size olan emeğini unutmayın.

Erzincan'ın gelişmesi için elbette hızlı tren bir an önce Erzincan'a gelsin. Yatırım programında olan Sakaltutan, Kızıldağ ve Ahmediye Tünelleri yapılsın, üniversite ile şehrin merkezi arasında tramvay projesi yapılsın, Makine Şeker Fabrikası daha verimli çalışsın, elbette, DOĞUSAN gelişsin, büyüsün.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Şengül Karslı...

8.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Bundan ortalama yarım asır önce Kıbrıs'ta bir millet yok sayıldı; evinden edildi, katledildi. Türkiye soydaşlarının feryatlarına sessiz kalamazdı, kalmadı. Elli bir yıl önce insanlık onurunun ayağa kalkışı olarak başlatılan Kıbrıs Barış Harekâtı Kıbrıs Türkünün varoluş mücadelesinin dönüm noktasıdır. Bu harekâtla birlikte Kıbrıs Türkü esaretten kurtulmuş, egemen eşitliğini ve eşit statüsünü dünyaya ilan etmiştir. O gün askerlik vazifesini ifa eden bir babanın evladı olarak bu uğurda canlarını feda eden şehitlerimizi ve hayatını kaybeden gazilerimizi rahmetle anıyorum.

“İki bayrak dalgalanır bugün kuzeyde

Bir zamanlar Türk halkının zincire vurulduğu yerde

Bir zamanlar Türk halkının hunharca öldürüldüğü yerde

Artık hürüz, özgürüz dermişçesine.”

BAŞKAN - Sayın Murat Çan...

9.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'un Yakakent ilçesindeki Çamgözü Mesire Alanı'na ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Doğal zenginliklerimizi, kamusal varlıklarımızı toplumsal bir faydaya, ekonomik bir değere dönüştüremediğimiz sürece ülke olarak kaybediyoruz. Seçim bölgem Samsun'un doğal cennetinde milyonluk tesisler şu anda çürüyor. Yakakent ilçemizde Çam Gölü Mesire Alanı'ndaki konaklama tesisi, bungalov evler, restoran, spor tesisleri âdeta kaderine terk edildi. Mülkiyeti Orman idaresine ait, 2015 yılında yirmi dokuz yıllığına ilçe belediyesine devredilmiş, doğal dokusu korunmuş, denizle iç içe ve ilçe merkezinde çok yakın, 50 yataklı konaklama tesisi, bungalov evler, restoran, çadır ve karavan park alanları var ve şu anda kaderine terk edilmiş hâlde. Alanın doğasına uygun, ekolojik ve sürdürülebilir bir projeye burası bir an önce yeniden turizme kazandırılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Dilan Kunt Ayan...

10.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Suruç katliamına ilişkin açıklaması

DİLANKUNTAYAN (Şanlıurfa) - On yıl önce bugün Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonunun çağrısıyla bir araya gelen gençler, Kobani'deki çocuklara insani yardım malzemelerini götürmek için yola çıktılar. Amara Kültür Merkezi'nde basın açıklaması yaptıkları sırada IŞİD barbar çetesi tarafından 33 düş yolcusu katledildi. Suruç'ta kaybettiklerimizi unutmadık, unutmayacağız. Hayatları pahasına barışı, özgürlüğü ve eşitliği savunan arkadaşlarımızın anıları mücadelemizde her daim yaşamaya devam edecek. Suruç katliamının fail ve sorumlularının tamamının tespit edilmesi, hakikatlerin ortaya çıkarılması ve adaletin sağlanması için mücadele etmeye devam edeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Zeki İrmez...

11.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Suruç katliamına ilişkin açıklaması

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

O güne ilişkin anılarımız da acımız da ilk günkü tazeliğini koruyor. On yıl önceydi, 20 Temmuz 2015 tarihinde, Kobani'nin yanı başında bulunan Suruç'ta toplanan Sosyalist Dernekleri Federasyonu üyesi 33 can, 33 genç DAİŞ'in düzenlediği bombalı saldırıda yaşamını yitirdi. Birileri bu katliamı aydınlatmadı, örtülü destek verdi ve göz yumdu. Suruç'a gidenlerin en öncelikli amacı ezilenlerin sınıf dayanışmasıydı, insanlık düşmanı çetecilerin saldırılarına karşı açılan yaralara deva olma. Bir kez daha yaşamını yitirenlerin anıları ve direnişleri önünde saygıyla eğiliyor, 33 devrimciye mücadelelerini yerde bırakmayacağımızın sözünü veriyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu...

12.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, çeşitli sorunlara ve tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık'a ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Bu ülkede milyonlarca emekli açlık sınırı altında yaşam mücadelesi veriyor. Asgari ücretli işçiler her gün geçim savaşı veriyor ve ara zam bekliyorlar. Atama bekleyen öğretmenler, diğer mezunlar yıllardır hayalini kurdukları mesleğe kavuşamıyorlar. Barınma krizi gün geçtikçe büyüyor, staj ve çıraklık mağdurları haklarını arıyor, taşeron işçiler yıllardır kadro bekliyor, emeklilikte adalet bekleyenler var; tüm bu sorunlar Meclisin önünde dururken AKP gece-gündüz, cumartesi-pazar demeden bir avuç yandaş için Meclisi çalıştırıyor ve talan yasası çıkararak Meclisi kapatıyor. Meclis kapanınca bu sorunlar elbette ki bitmiyor. Biz Cumhuriyet Halk

Partisi olarak bu sorunları Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'in önderliğinde sahada, ülkenin dört bir yanında, sokakta, her yerde dile getirmeye devam edeceğiz, milletimiz için çalışacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Bu arada, Murat Çalık Başkanımıza yapılan açık bir şekilde işkence... (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu...

13.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Millî Eğitim Bakanlığının bastırdığı ders kitaplarına ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Muhterem milletvekilleri, Millî Eğitimin adı oldu skandallar bakanlığı. Şimdi de ders kitabı baskısından vurgun yapıldığı ortaya çıktı. Bakanlık geçtiğimiz yıl 61 ders kitabını 2 lira 17 kuruşa bastırmış, bu yıl aynı kitapları tanesi 6 lira 70 kuruşa. Geçen yıl en fazla 120 milyon liraya mal olan iş, bu yıl neredeyse 3 milyara yaklaşmış. Buradan çıkma profesör bakana sesleniyorum: Bu ihale ne oldu, kim kazandı, kim zengin oldu? Ve lütfen bu konuyu ve bu rakamları da geri zekâlıya anlatır gibi açıklayın da kendiniz de bari anlayın. Devletin parasıyla çocukların eğitimi üzerinden kimler servet kazanıyor, onu da hepimiz görelim.

BAŞKAN - Sayın Serkan Sarı...

14.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, rehabilitasyon için yıllık dikilen ağaç sayısına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP iktidarı ağaç katliamlarını gizlemeye çalışsa da gerçekler gün gibi ortada. Orman Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre Bakanlığı verileri gizlemeye çalışıyor ama Akbelen, Kaz Dağları, Cerattepe gibi orman alanlarına enerji yatırımları için tahsis edilen alan sayı azami miktarı 120 bin hektar. Bu alanda Orman Bakanlığı verilerine dayanarak 1 hektarda 1.200 ağaç yetiştiği gerçeği ortadayken on yılda 144 milyon ağacı katleden AKP iktidarının vekili -maden kanununda Mecliste ifade ettiği rakam- "Rehabilitasyon için 22 milyon ağaç diktik." diyor. Yani AKP iktidarı boyunca rehabilitasyon için yılda 1 milyon ağaç dikilmiş. Peki, ne kadar ağaç kesilmiş? 14 milyon ağaç.

14 ağaç kesilmesi karşılığında rehabilitasyon için 1 ağaç diken AKP iktidarının rehabilitasyon yalanları gün gibi ortadayken bundan sonraki süreçte bu katliamların önünde hep birlikte durmamız gerektiğini vurguluyor, Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Mestan Özcan...

15.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümünü idrak ediyoruz. 1974 yılında Türkiye, uluslararası hukuk çerçevesinde garantörlük sorumluluğuyla hareket ederek Kıbrıs Türk halkının güvenliği için gerekli adımı atmıştır. Bu harekât adaletin, barışın ve insan haklarının tesisi adına yapılmış meşru ve kararlı bir müdahale olmuştur. Bugün geldiğimiz noktada Doğu Akdeniz'deki dengeler, bölgesel enerji politikaları ve güvenlik meseleleri Kıbrıs meselesinin yalnız geçmişte değil, geleceğe de dair bir stratejik başlık olduğunu açıkça göstermektedir. Bugün sadece Kıbrıs üzerinde değil, bütün dünyada Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye olarak bir yandan diploması ve diyalog kapımızı her zaman açık tutuyor, diğer yandan mazlum halkların egemenliğini her zeminde kararlılıkla savunmaya devam ediyoruz.

Bu vesileyle Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümünde şehitlerimizi rahmetle anıyor, kahraman gazilerimize minnetlerimizi sunuyor, Gazi Meclisten Kıbrıs Türk halkımızı sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Ecevit'i anacaksın, Ecevit'i. Kıbrıs demek Ecevit demektir, Erbakan demektir. Erbakan ile Ecevit'e haksızlık yapmayın.

BAŞKAN - Sayın İzzet Akbulut...

16.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nda ilk bine giren Burdur'daki öğrencilere ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yükseköğretim Kurumları Sınavında ilk bine girerek Burdur'umuzda bizleri gururlandıran öğrencilerimizi tebrik ediyoruz. Bütün sınava katılan öğrencilerimizi ayrıyeten tebrik ediyoruz.

Bucak Adem Tolunay Fen Lisesi Öğrencisi Mustafa Bera Öğütçü'yü, Recep Tayyip Erdoğan Anadolu İmam Hatip Lisesi Öğrencisi İrem Özgüven, Mehmet Uzal Sosyal Bilimler Lisesi Öğrencileri Sultan Ayhan, Ziya Çelik, Muhammet Emin Kılıç, Emre Çetin; Ercan Akın Fen Lisesi Öğrencisi Berke Eroğlu, Bucak Mehmet Cadıl Anadolu Lisesi Öğrencisi Hilal Umman Subaşı, yine Kemal Adem Vicir, Çağrı Özkaya; Ercan Akın Fen Lisesi Öğrencisi Fatih Çavdar; Gölhisar Fen Lisesi Öğrencisi Osman Ovalı; TOBB Anadolu Lisesi Öğrencisi Burak Şans ilk 1.000'e girerek Burdur'umuzu gururlandırmışlardır. Kendilerini, öğretmenlerini ve ailelerini tebrik ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ali Öztunç...

17.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş'ın su sorununa ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kahramanmaraş su rezervi, su potansiyeli açısından Türkiye'de 1'inci, dünyada 3'üncü sıradadır. Sular şehri Kahramanmaraş olarak bilinir ama artık susuz kent Kahramanmaraş'tır.

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi dün akşam bir açıklama yaptı; bugünden itibaren Kahramanmaraş'ta pek çok mahalleye akşam 20'den sabah 6'ya kadar su verilmeyecek. Bin üç yüz kırk beş yıl önce Kerbelâ yaşandı, bin üç yüz kırk beş yıl sonra Kahramanmaraş'ta Kerbelâ bir kez daha yaşanıyor.

Bahane kuraklık, oysa gerçek sebep Maraş'ın suyunun Fatma Şahin'e, Gaziantep'e peşkeş çekilmesidir. Fatma Şahin kendisi bizzat mikrofonda, törenlerde söylüyor; "Antep'in suyu azalınca Tayyip Erdoğan'a gittim. 'Al Maraş'ın suyu sana feda olsun.' dedi." diyor. Maraş'ın suyu Antep'e gitti, Maraş susuz kaldı, kırılıyor susuzluktan. AK PARTİ'li Maraşlı milletvekilleri, AK PARTİ'li belediye başkanları utanmalıdır, istifa etmelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ali Karaoba...

18.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, polislerin sorunlarına ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu kürsüden bir değil bininci kez söylüyoruz: Türk polisi dertli, sesi duyulmuyor, intiharlar artıyor, aileler dağılıyor, AKP bunları görmüyor, on iki saat vardiyalı, fazla mesai olmadan çalışıyor, çocuğunun yüzünü göremiyor, maaşı yetmiyor, yorgun, kırgın ama görevi başında dimdik duruyor. Her toplumsal olayda en önde onlar var ama hak ettiği değeri gören yine onlar değil. Kimi atanmamış öğretmen, kimi

şehit çocuğu, kimi mühendis, hepsinin yüreği vatanla dolu ama bakıyoruz, işçiyi, emekçiyi, öğrenciyi yok sayan AKP, polisin tüm sorunlarını da yok sayıyor.

Buradan İçişleri Bakanına sesleniyorum: Polisin yükünü hafifletin, haklarını teslim edin; polisi toplumla karşı karşıya getirmekten vazgeçin. Siz ayırtırmaya çalıştıkça biz birleştireceğiz. Türkiye'nin 1'inci partisi Cumhuriyet Halk Partisi olarak polislerimizin yanındayız.

BAŞKAN - Sayın Aykut Kaya...

19.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Korkuteli'deki üreticilerin sulama birliğiyle yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Korkuteli ilçemizde yaz meyvelerinin suya en çok ihtiyaç duyduğu dönemde üreticilerimiz sulama birliğinden yeterince su alamamıştır, meyveler tam büyümemiş, üreticimiz bahçesinden zarar etmiştir. Sulama birliği gerekçe olarak boru patlakları, vana arızaları gibi nedenleri öne sürmüştür. Kış aylarında zamanında bu eksiklikleri tespit edip çözseydiniz yazın üreticimiz bu sorunları yaşamayacaktı. Bu kış bu eksiklikleri giderin ki çiftçimiz yeniden mağdur olmasın. Korkutelili çiftçilerimiz adına süreci takip etmeye devam edeceğiz.

Ayrıca, sulama birliği “İmar geçmiş bahçelere su veremeyiz.” demiş, bu yıl 1 dönümün üzerindeki yerlere de 2 kat ücret uygulanmış. İmar geçti diye üretici cezalandırılmaz, yerinde keşif yapın, eğer vatandaş o alanda üretim yapıyorsa suyu da diğer çiftçilere uyguladığınız fiyatla verin.

Korkutelili hemşehrilerimizin sesi olmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Mervan Gül...

20.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, Spor Toto Teşkilat Başkanlığıyla yaptıkları protokole ilişkin açıklaması

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta Spor Toto Teşkilat Başkanlığında yaptığımız protokolle Eruh, Pervari, Şirvan, Tillo, Baykan ilçelerimiz ile Kayabağlar, Atabağı, Beğendik ve Gökçebağ Belediyelerimize spor tesisleri kazandırdık. Bu tesisler kapalı yüzme havuzları, 250 seyirci kapasiteli spor salonları, sentetik çim yüzeyli futbol sahalarından oluşmaktadır; Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından toplamda yapılan yatırım 2,5 milyar TL'yi aşmıştır.

Birçok önemli proje için sağlanan katkılar gençlerimizin spora erişimini kolaylaştıracak ve şehrimizin sosyal hayatına büyük ivme kazandıracaktır. Başta Sayın Gençlik ve Spor Bakanımız olmak üzere, sporun ve gençliğin yanında olan tüm kurum ve yöneticilerimize şükranlarımızı sunarız. Hayra sebep olan o hayrı yapmış gibidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Nermin Yıldırım Kara...

21.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Tahtaköprü ve Amik-Afrin Reyhanlı Barajlarına ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Tarım ve Orman Bakanlığı “Tarımsal arazilerden en yüksek faydayı sağlamak, musluklardan içilebilir suya ulaşmak için sürekli proje yapıyoruz.” diyor. Tahtaköprü Barajı'ndan Hassa ve Kırıkhan ilçelerimizde sulanacak tarım arazisinin 44 bin hektara ulaşacağını ifade ediyor ama süreci yayıyor. “Tahtaköprü sulamasının ana kanal inşaatı ve sulama hattı ne zaman bitirilecek?” diyoruz, cevap yok. Yine, Bakanlığa “Amik-Afrin Reyhanlı Barajı sulaması ikinci kısım ikmal çalışmaları, şebeke inşaatı, drenaj kanalları ne zaman rantabl olacak?” diyoruz, “Çalışmalar devam ediyor.” diyor. Bakın,

Tahtaköprü Barajı'nın toplam bedeli 14 milyar, bugüne kadar 2 milyon 148 milyon harcamışsınız. Amik-Afrin için 26 milyarlık projeye 8 milyar harcamışsınız. Bakanlığı ve DSİ'yi derhâl göreve davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Melih Meriç...

22.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'in konut krizine ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Konut kiralari uctu gidiyor, Gaziantep, deyim yerindeyse göçüyor; 1+1 dairelerin kiralari bile 15 bin liradan başlıyor.

AKP'nin yarattığı ekonomik çöküşün en ağır hissedildiği alanlardan biri de barınma sorunu. Yüksek kiralara ek olarak istenen depozito, emlakçı komisyonu gibi tutarlar vatandaşı iyice perişan ediyor. Durum öylesine vahim ki gazi şehrimize atanan memurlar görev süreleri bitmeden başka şehirlere tayinlerini istiyor, bu da kamu hizmetlerinin aksamasına sebep oluyor. Şehrimize üniversite okumaya gelen gençlerimizin hâli daha kötü; KYK yurtlarının kapasitesi düşük, evlatlarımız ev kiralariını karşılayacak durumda değil, bu yüzden tercih sıralamalarında Gaziantep'i silip başka şehirleri yazıyorlar.

İktidara sesleniyorum: Gaziantep'in konut krizini çözün, çaresizlikten kaynaklanan bu göçü durdurun.

BAŞKAN - Sayın Burcugül Çubuk...

23.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, Suruç katliamına ilişkin açıklaması

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Teşekkürler Başkan.

Bundan on yıl önce Amara Kültür Merkezi'nin bahçesinde Türkiye işçi sınıfının çocukları ve Kürt halkı birlikte Kobani'yi yeniden kurmak üzere bir adım attılar ve bu adım o gün cihatçı çetelerle iş birliği yapanlar tarafından büyük bir tehdit olarak görüldü ve IŞİD saldırısında 33 genç devrimciyi kaybettik; ölümsüzleştiler. Onların anısının önünde saygıyla eğiliyorum ve herkesi bugün yapılacak Suruç anmalarına davet ediyorum. Bugün saat 18.00'de İzmir Türkan Saylan Kültür Merkezi önünde yapılacak anmada ben olamayacağım, bunun için üzüntümü dile getiriyorum ve herkesi orada olmaya davet ediyorum.

“Suruç için adalet” demeye, faillerin yakasındaki elimizi asla gevşetmemeye söz veriyoruz.

BAŞKAN - Sayın Süleyman Bülbül...

24.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'ın sağlık sorununa ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Ülkemizin dört bir yanında olduğu gibi memleketim Aydın'da da sağlık sisteminde pek çok sorun yaşanıyor. Denetlenmeyen JES ve maden ocaklarıyla havası kirletilen Aydın'da en çok ölüm dolaşım sistemi hastalıklarından kaynaklanıyor. Şifa bulmak için hastanelere başvuran Aydınlı hemşehrilerim, uzman doktor ve tıbbi malzeme eksikliği ile yetersiz hastane ve yoğun bakım yataklarıyla karşı karşıya. Randevu sorunu hâlâ çözülemedi, Aydın Şehir Hastanesi hâlâ açılmadı. Sağlığı ticari bir meta hâline getirdiniz. 2016'da projelendirilen Aydın AMATEM binası hizmete girmedi. Uyuşturucu kullanımının arttığı, metamfetamin kullanımının 8 yaşa kadar düştüğü bir ortamda AMATEM'in hâlen açılabilmesi kabul edilemez.

Uyuşturucu, bir halk sağlığı sorunudur; bu sorun eğitim, yoksulluk ve cezasızlıkla doğrudan bağlantılıdır. Sandık geldiği zaman bu sorunları Cumhuriyet Halk Partisi iktidarı çecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Zeki Korkutata...

25.- Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'nın, Suriye'nin Süveyda kentinde Dürzi toplumuyla Arap aşiretler arasındaki çatışmalara ilişkin açıklaması

ZEKİ KORKUTATA (Bingöl) - Suriye'nin Süveyda kentinde Dürzi toplumu ile Arap aşiretler arasında patlak veren çatışmalar yalnızca yerel bir kriz değil, bölgeyi istikrarsızlaştırmayı hedefleyen daha büyük bir senaryonun parçasıdır. Bu senaryonun arkasında yıllardır Suriye'yi zayıflatmak isteyen ve etnik, mezhebî fay hatlarını derinleştirme peşinde koşan İsrail'in parmak izleri açıkça görülmektedir.

İsrail, Gazze'de katliamla, Lübnan'da provokasyonla, Suriye'de ise Dürziler üzerinden vekâlet savaşlarını körükleyerek bölgeyi kaosa sürüklüyor oysa Orta Doğu'nun ihtiyacı olan şey "böl-parçala-yönet" politikaları değil; barış, adalet ve ortak akıldır. Türkiye olarak biz etnik kimlikleri çatıştırarak değil, insan onurunu yücelterek bu coğrafyaya huzurun gelebileceğine inanıyoruz.

Dürzi kardeşlerimiz başta olmak üzere, tüm bölge halklarını bu kirli oyunun dışında kalmaya davet ediyoruz. Barış ancak adaletle mümkündür, Türkiye bu adaletin sesi olmaya devam edecektir.

BAŞKAN - Sayın Sırrı Sakik...

26.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Suruç katliamında oğlunu kaybeden Besra Erol'a ilişkin açıklaması

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de Suruç'ta katledilen 33 insanın anıları önünde saygıyla eğiliyorum. O katliamda oğlunu kaybeden Besra Erol: Muş'ta birlikte oğlunu defnetmiştik. O acılı anne oğlunu defnederken kurduğu cümlelerden dolayı, yaptığı konuşmalardan dolayı tam altı yıldır, altı yıldır cezaevinde ve cezası bitmesine rağmen oradaki infaz kurulu "Pişman mısınız?" diye dayatıyor. Asıl pişman olması gereken sizlersiniz, onun oğlunu katledenlerdir, onu cezaevine atanlardır. Elinde silah yok, şiddet yok; bir annenin acılı feryatlarından öç ve intikam yaratanlar; zalimsiniz, zalimsiniz, zalimsiniz! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Emre Çalışkan...

27.- Nevşehir Milletvekili Emre Çalışkan'ın, Nevşehir'in il oluşunun 71'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

EMRE ÇALIŞKAN (Nevşehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Kapadokya'nın merkezi Nevşehir'imizin il oluşunun 71'inci yıl dönümü. 6429 sayılı Kanun'la 20 Temmuz 1954 tarihinde il statüsüne kavuşan şehrimiz için yetmiş bir yıl önce alınan karardan çok daha fazlasıydı bu. Türkiye'nin kalbi, Anadolu'nun kimliği, sesi ve ruhu olan Nevşehir'imiz, dünyanın dört bir köşesinde adından söz ettiren eşsiz ve nadide bir eserdir âdeta. Bizler bu güzel şehri ve mirası yarınlara taşımanın sorumluluğuyla, milletimizden aldığımız güçle Nevşehir'imiz için canla başla çalışmaya devam ediyoruz.

Nevşehir'imizin il oluş sürecinde emeği geçen tüm büyüklerimizi rahmet ve minnetle anıyor, Damat İbrahim Paşa'dan başlamak üzere şehrimiz için taş üstüne taş koyan herkese şükranlarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Akalın...

28.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün tarihimizin en onurlu ve gurur dolu sayfalarından birini büyük bir coşku ve minnetle anıyoruz. Kıbrıs Türkünün özgürlüğe kavuştuğu, Kıbrıs Adası'na barış ve huzurun geldiği Kıbrıs Barış

Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümünde fedakârlıkla yoğrulmuş bir mücadelenin mirasına sahip çıkıyor, bu onurlu topraklarda özgürlüğümüzün bayrağını daha da yükseğe taşımanın gururunu yaşıyoruz.

1974'te kararlılıkla atılan o tarihî adım 83'te bağımsızlığı tüm dünyaya ilan ederek taçlandırılmıştır. Bugün bu topraklarda dalgalanan bayrağımız sadece bağımsızlığımızın değil birliğimizin, irademizin ve sarsılmaz cesaretimizin de en güçlü simgesidir.

Bu vesileyle, başta rahmetli Bülent Ecevit olmak üzere rahmetli Necmettin Erbakan ve harekâtın başarısında emeği geçen tüm komutanlarımızı saygıyla anıyor, bu toprakları bizlere vatan kılan aziz şehitlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Nimet Özdemir...

29.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün, Türk ordusunun son büyük zaferi Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümü, 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı'dır, kutlu olsun. Bu harekât sadece bir askerî operasyon değil bir milletin onuru, şerefi ve kardeşliğinin korunmasının nişanesidir. Bu özgürlük mücadelesinin önderlerinden Doktor Fazıl Küçük ile kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ı, harekâtın mimarı, Kıbrıs fatihi Bülent Ecevit ile Necmettin Erbakan'ı ve aziz şehitlerimizi rahmetle, minnetle anıyorum.

Türkiye için Kıbrıs demek şehit kanı demek, bağımsızlık demektir; Kıbrıs demek her Türk için vatan demektir. Türk'süz bir Kıbrıs veya Türkiye'siz bir Doğu Akdeniz hayal edenler bilsinler ki Türk milleti egemenlik haklarından asla vazgeçmeyecektir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Hasan Öztürkmen...

30.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, emeklilere ve yapı kayıt belgeleri iptal edilen yurttaşlara ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - SGK verilerine göre emekli olduğu hâlde kayıtlı olarak çalışan kişi sayısı 2 milyon 139 bin 711; EYT sonrası emekli olanların büyük kısmı çalışmaya devam ediyor ve bunlar içinde çok sayıda kayıt dışı çalışanın olduğu da bir gerçektir.

Milyonlarca vatandaşımız emekli olunca rahat edeceğinin hayalini kurdu ama emekli olunca sefalet ücretine mahkûm edildiler, hâlâ çalışmak zorundalar çünkü geçinemiyorlar. AKP iktidara geldiğinde bir emekli maaşı 1,5 asgari ücretti, şimdi açlık sınırının altında. AKP iktidarı emeklileri gözden çıkarmış durumda. İlk seçimlerde emekli vatandaşlarımız da AKP'yi gözden çıkaracaktır.

Yapı kayıt belgeleri iptal edilen milyonlarca yurttaşımız mağdur duruma düşmüşlerdir, sorunlarına acil çözüm beklemektedirler.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Şamil Ayrim...

31.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrim'in, Cumhuriyet Halk Partisinin bir önceki Genel Başkanlarından Altan Öymen'in vefatına ve Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Cumhuriyet Halk Partisinin bir önceki Genel Başkanlarından Sayın Altan Öymen'in vefatı nedeniyle Cumhuriyet Halk Partisi camiasına başsağlığı dileklerimi iletiyorum, ailesine ve sevenlerine sabırlar diliyorum.

Bugün, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurtuluşunun 51'inci yıl dönümü. Çok acılar çeken Kıbrıs'ımızla ilgili olarak temennimiz, bir an evvel dünyada tanınan devletlerden biri olması ve iki devletli bir çözümü her zaman desteklediğimizi bir kere daha buradan ifade etmek istiyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Talih Özcan...

32.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, sağlık sistemine ilişkin açıklaması

TALİH ÖZCAN (Düzce) - Teşekkürler Sayın Başkan.

“Sağlıkta Dönüşüm” diye yola çıkanlar yirmi üç yılın sonunda sağlık sistemini çökertti: Randevu sorunları devam ediyor. Devlet hastanelerinde uzun kuyruklar var. Yoğun bakım yatak sayısı yetersiz. Radyoloji randevuları aylar sonrasına veriliyor. Üniversite hastanelerinde yüksek ücretler isteniyor. Devlet birçok ilacı karşılayamıyor ve doktor sayısı yetersiz ve doktorlarımız baskı, şiddet ve ekonomik nedenlerle yurt dışına gidiyor. Muayene süreleri kısaldı ve şehir hastanelerinde yer bulamayanlar özel hastanelere gitmek zorunda kalıyor.

Sağlık hizmetleri kamucu, ücretsiz ve nitelikli olmalıdır; sağlık hakkı, 86 milyonu kapsayan anayasal bir haktır. Bu yanlış politikalar yeniden gözden geçirilmeli, milletimiz hak ettiği sağlık hizmetlerine ücretsiz ulaşmalıdır.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağız.

İlk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun Sayın Özdağ.

33.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Kıbrıs Barış Harekâtı'na, Lozan Anlaşması'nın dışında kalan adalara, kamu işçilerinin mağduriyetlerine, Murat Çalık'a ve ağır hasta mahkûmlara, kanun tekliflerinin oylamasından önce Grup Başkan Vekillerinin konuşmasına ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kıbrıs yıllar önce Piyale Paşa tarafından fethedilmişti; tabii ki her devletin böyle yükselişleri olur ve sonra, devletimizin yükselişinin inişe doğru geçtiği dönemlerde de burası İngilizlere verilmişti. Daha sonra, 1961 yılına kadar Kıbrıs, İngilizlerin kontrolü altında kaldı ve 1961 yılından sonra ise burada Rumların şımarıklığı meydana geldi.

1959 yılında Londra Antlaşması'yla Adnan Menderes ve Fatin Rüştü Zorlu Türkiye'nin garantörlüğünü kabul ettirdiler; çok önemli bir anlaşmaydı. Bu anlaşma olmasaydı 1974'te Kıbrıs'a bir Barış Harekâtı yapamazdık, bir çıkartma yapamazdık. Daha sonra ise buradaki zulümler artmaya başlayınca, 1974'e kadar da gerek Demirel döneminde buralarla ilgili hazırlıklar yapıldı, eksikliklerimiz neler diye düşünüldü, ardından da 20 Temmuz 1974'te bir Barış Harekâtı yaptık, elli bir yıl önce. Türklerin 21'inci yüzyıldaki son devlet kurma iradesinin temsilcisi Rauf Denktaş ve ardından Türkiye'nin Başbakanı ve Başbakan Yardımcısı, önce Başbakanı Bülent Ecevit ve Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan'la beraber Türkiye'nin tüm Silahlı Kuvvetleri buraya bir Barış Harekâtı düzenlediler ve biz burada başarılı olduk ve ardından da o günden bugüne kadar da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni tanıtmaya çalışıyoruz.

Kırk bir yıl önce Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti devleti kurulmuştu, kırk bir kere maşallah diyoruz ama bu maşallahı düzgün bir şekilde de bütün dünyaya tanıtmamız gerekiyor.

Şimdi, burada, bir yandan “Lozan” diyenler, bir yandan Montrö'ye laf söyleyenler, bir bakıyoruz ki bu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni ne Güney Amerika ülkelerine ne Orta Asya ülkelerine ne Ön

Asya ülkelerine veyahut da ne de bizim Arap ülkelerimizden bir tanesine tanıtılabilmiş değil ve Türk cumhuriyetleriyle ilgili dostluklarda bir temsilci yapabilmeyi kendimiz için maharet kabul ediyoruz, başarı kabul ediyoruz; bu, başarı değildir, o nedenle tarihi doğru değerlendirmek lazım.

Ben bir diğer taraftan da Bülent Ecevit ve Erbakan'a teşekkür ederken de iktidara da diyorum ki: Şu adaları, lütfen, bizim Lozan Anlaşması'nın dışında kalan adalarımızı Yunan'a işgal ettirmeyin ve de ilhak ettirmeyin ama ilhak ediyorlar ve sesiniz de çıkmıyor.

Diğer bir konuya gelince, değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, kamu işçilerine uzun zamandır, yani altı aydır zam yapılacak, altı aydır zam yapılmıyor, hâlâ daha diretiyorsunuz. Bir diğer taraftan "Ekonomi pik yaptı." diyorsunuz "Para istemiyoruz, para toplamıyoruz." diyorsunuz ama bu 630 bin kişinin enflasyona ezdirilmesine göz yumuyorsunuz. Bir an önce enflasyonun üzerinde bu insanlara zam yapılması lazım; hem Hükûmet burada devreye girmeli hem ilgili sendika devreye girmeli hem de işçilerin mağduriyetleri mutlaka görülmeli diyorum ama sessiz kalınıyor.

Diğer bir hususa gelince, Murat Çalık. Bugün cezaevlerinde, biliyorsunuz, çok fazla hasta var, bu hastalar da zaman zaman Adli Tıp Kurumu ve zaman zaman da heyet raporlarına rağmen hâlâ daha cezaevlerinde insanca bir muamele görmüyorlar, tedavide eksiklikler var veyahut da bu insanlara tahliye yolu gözüküyor ama birilerine tahliye yolu gözüküyor nedense. Bazen bakıyoruz, çok ağır suçlar işlemiş ve hasta da olmayan kişilerin zaman zaman Sayın Cumhurbaşkanı tarafından, zaman zaman da başka türlü, başka şekillerde dışarı çıkartıldığını görüyoruz. O nedenle...

Murat Çalık, bugün çok ağır bir hastalık yaşıyor. Diğer mahkûmlar için de geçerli bu. Hangi görüşe mensup olursa olsun, eğer ağır hastalarsa bunlar evlerinde tedavi olmalı, hastanelerde tedavi olmalı; cezaevlerinde... Modern Türkiye'ye, çağdaş Türkiye'ye, demokratik Türkiye'ye yakışmıyor bunlar. Bununla ilgili olarak derhâl bir düzenlemenin yapılması gerekiyor.

Son söz olarak şunu söylemek isterim: Biliyorsunuz, dün, buradan bir enerji yasası geçti. Enerji yasası geçerken de Meclis Başkan Vekilimiz bizlere, 5 Grup Başkan Vekiline bir söz hakkı vermişti; Abdülhamit Gül Başkanımızın haberi yokmuş, bizler iletişim kopukluğu yaşadık. Burada üçer dakikalık konuşma yapacaktık, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubundan çok ağır sesler geldi yani orada gürültüler patırtilar... Ya, 5 kişi konuşacak, on beş dakika konuşacağız; 5 kere 3 15 yapıyor. Hani, fikir hürriyeti nerede, ifade hürriyeti nerede? Milletvekilleri konuşmazsa nerede konuşacak? Siz her gün konuşuyorsunuz. Nasıl konuşuyorsunuz? Grup Başkan Vekilleriniz konuşuyor, Bakanlarınız konuşuyor, Sayın Cumhurbaşkanı konuşuyor. Kim konuşmuyor Allah aşkına! Basında bugün her gün sizler varsınız. O nedenle... Bu muhalefet, medyada zaten yer bulamıyor, TRT'de dahi yer bulamıyoruz. Bu TRT milletin TRT'si, devletin TRT'si değil, 86 milyon ama bu 86 milyondan şu muhalefet milletvekillerinden hangisi bir gün TRT'ye çıktı ya, hangisi? Çıkamadı ki. O zaman, bir müsaade edin de bir on beş dakika konuşalım. Niye buradan bağırıyorsunuz ki? Bir kanun konuşuluyor burada. E, burası konuşmama yeri mi? Burası konuşma yeri, susturma yeri de değil. Eğer milletvekillerini susturursanız siz, kim bilir, sokaktakilere ne yaparsınız? Zaten RTÜK susturuyor, Basın İlan Kurumu susturuyor; bir diğer tarafından, zaman zaman yargı susturuyor, zaman zaman çeteler susturuyor, mafyalar susturuyor, zaman zaman başka nedenlerle susturuluyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - O nedenle, lütfen, ben Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerine diyorum ki, bir kez daha söylüyorum: Taç giyen baş uslanırmış arkadaşlar. Zaten gelmiyorsunuz buraya, kanun oylanırken geliyorsunuz, bizler yoklama istediğimizde veya karar yeter sayısı istediğimiz zaman

geliyorsunuz. Bu gelişmelerinizde de burada gürültü yapıyorsunuz, bizleri de dinlemiyorsunuz, kendi aranızda sohbet ediyorsunuz, sonra da kanun oylandıktan sonra buradan çekip gidiyorsunuz. Bir kanun oylanmadan önce de grup başkan vekilleri üçer dakika konuşacak -5 tane muhalefet var burada veya 4 tane, 3 tane, neyse- ama siz buna tahammül etmiyorsunuz. Lütfen; bakın, cumhuriyet, fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür nesiller ister. Ben size İslam'la konuşayım o zaman: İslam, fikirde birlik istemez "Fikirlerin farklılığında rahmet vardır." der; itikatta da birlik istemez, burada Eşari vardır, Maturidi vardır, başkası... Amentüde birlik ister ve fikirlerin çarpışmasından da hakikat şimşeği doğar. Ne olur, bizim konuşmamıza tahammül edin. Bak, "Konuştuk." diyerek geçen kanunda düzenlemeler yaptınız, doğru işler yaptınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Yine, aynı şekilde, bugün gelen bu kanun teklifinde de problemler var, o problemleri de giderebilirsek iyi olur diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Buğra Kavuncu.

Buyurun lütfen.

34.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Türk Silahlı Kuvvetlerinin elli bir sene önce Atilla Harekâtı'yla Kıbrıs'ta akan kanı durdurmasına, Meclisin tatile girecek olmasına, başlayacak olan komisyon çalışmalarına ve kendilerinin bu komisyonda yer almayacaklarına, bu süreçte İYİ Partinin hissesine ne düştüğünün farkında olduklarına, yeni döneme ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bugün, bizler için çok önemli bir gün; kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri bundan tam elli bir sene önce Atilla Harekâtı'yla Kıbrıs'ta akan kanı durdurmuş ve Kıbrıs Türklerini İngiliz işgalinden bu yana gördükleri zulümden de kurtarmıştır.

Ben bu vesileyle Kıbrıs Türk millî mücadelesinin önderi Doktor Fazıl Küçük'ü, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ı, dönemin Başbakanı Bülent Ecevit'i, Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan'ı, Türk Silahlı Kuvvetlerinin kahraman şehitlerimizi rahmetle anıyorum, ruhları şad olsun, gazilerimizi de...

Hepimizin hafızasına kazınan da bir resim vardır; hatırlayın. Binbaşı Nihat İlhan'ın ailesi -kendisi o gece evde yoktu- eşi Mürüvvet, çocukları Kutsi, Hakan ve Murat oradaki Rum çeteleri tarafından haince küvette katledilmişlerdir. Türk ordusunun garanti anlaşmasına istinaden burada yapmış olduğu tamamen meşru bir müdafadır ve meşru zemin üzerine gerçekleşmiştir. Bugün Kıbrıs Barış Harekâtı'nı "işgal" Türk ordusunu ise "işgalci" olarak tanımlamak da akla ziyan bir davranıştır.

Bakın, Edirne'deydik biz, Edirne'deki bizim arkadaşlar benimle şu afişleri paylaştı: Bu, Yunanistan'da -seyahat edenler olursa görecek- 2023 yılından beri hâlen ana yollar üzerinde asılmış afişler. İşte "İşgalci, kanlı Türkler." diye altında ibare var. Bununla alakalı Dışişleri Bakanlığının bir girişimde bulunması lazım. Bizler, Kıbrıs'ta iki toplum olduğunu, barışı, huzuru bir taraftan isterken Yunanistan'da bu afişler sokaklarda asılıyor; Kuzey Kıbrıs'tan Güney Kıbrıs'a akan bir kanı ifşa eden bir afiştir bu. Bununla alakalı olarak da ben buradan Dışişleri Bakanlığının müdahale edip bunların kaldırılması yönünde çaba göstermesini talep ediyorum. Ki bugünlerde Yunanistan'daki soydaşlarımızın

yaşamış olduğu başka hukuki problemler de var ve gün geçtikçe de bu artıyor. Görüyorsunuz, bütün bu olan bitene rağmen hâlen “komşu devlet” dediğimiz Yunanistan’ın asmış olduğu afişler; emelleri ortada.

Bugün muhtemelen Meclisin tatile girmeden önceki son günü. Akşam itibarıyla her şey yolunda giderse Meclis tatile girmiş olacak. Sabah bugün yapacağım konuşma üzerine düşündüğümde dedim ki herhâlde biraz geçmiş dönemi değerlendirip biraz da önümüzdeki dönemde bu dönem yaşadığımız olumsuzlukların olmaması için neler yapılması gerekir, onun üzerinde durmakta fayda var fakat fark ettim ki zihnimin büyük kısmını -ki sadece benim değil birçok insanın zihninin büyük kısmını- önümüzdeki dönemde bu başlatılan süreçle alakalı sorular meşgul ediyor ve edecek de. Yani ekim ayından itibaren hatta ekim ayından önce de bu konu Türkiye’nin ana gündemi olacak. Öyle görülmüyor ki yönetsel anlamda, yönetsel olarak bu Meclisin genel kanaatinden biz ayrılıyor. Zira bir komisyon çalışmalarına başlayacak. Biz bu komisyonda yer almayacağımızı da beyan etmiştik. Farklı bir duruşumuz var ve bu konuda tek kaldığımızı da biz görüyoruz. Zıtlıklar fayda getirir, zıt fikirler, zıt düşünceler de süreçleri besler. Bizler bu süreçte İYİ Partinin, bizlerin hissesine ne düştüğünün de gayet farkındayız.

Elimizde çok büyük bir değer var, elimizde çok büyük bir kıymet var. Bizler, bu coğrafyada çevremizdeki birçok ülkeye kıyasla, yaşadığımız birçok olumsuzluğa rağmen bir arada tutan ortak bir kimliğe sahibiz. Bu, çok büyük bir değer ve çok büyük bir kıymet. Bu ortak kimlik sayesinde, biz, bir Suriye, bir Irak, bir Libya, bir Lübnan olmaktan kurtulmuşuz. Sanırım, bu Meclis çatısı altındaki hiçbir milletvekili de Türkiye’nin bu saydığım ülkelere benzemesini istemez, böyle bir arzusu da olmaz. Türkiye kendine has, özgün bir ülkedir; az önce bahsettiğim çok meşakkatli, çok kıymetli olan bu değeri de cumhuriyet var etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Cumhuriyet, insanlarımızı, vatandaşlarımızı belli bir coğrafyaya sıkıştırmamıştır, kimsenin etnik kökenine bakarak makam, mevki sahibi yapmamıştır. Zira Türk ordusunda çok üst düzey komuta kademelerinde biz Çerkez kökenli vatandaşlarımızın komutan olduğunu gördük, Kürt Başbakan, Kürt Meclis Başkanı gördük; olsun, olmalı, olmaması zaten bir sıkıntıdır. Bu, bizim ülkemizde hiçbir zaman mesele olmamıştır. Bu topraklarda her türlü sorunla baş ederken bizler hep birlikteydik, sen osun, ben buyum demedik, her şeyi birlikte göğüsledik. Her yerde kapı komşusu olduk, kız alıp verdik. Her yerde birbirimize kızdık, her yerde birbirimiz için kavga ettik. Her yerde nefsimize zaman zaman yenik düştük ama her yerde birbirimizi bildik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bitiriyorum Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Derler ya “Bilenler birbirini bulurlar, bulanlar da olurlar.” diye, bu kıymetli hazineyi, bu kıymetli değeri yani bizi bir arada tutan ortak kimliğimizi tahrip edecek ve bunu yok edecek bir sürecin içerisine girerek ipi kopmuş tespih taneleri gibi bu ülke dağılır, su görmemiş kum taneleri gibi savrulur. Buna sahip çıkmak mecburiyetindeyiz.

İYİ Partinin, Türkiye Cumhuriyetinin ve Türk milletinin sonsuz geleceği dışında da hiçbir beklentisi yoktur. Biz, Türk gençleri birbirini kırsın istemiyoruz; biz, Türk gençleri yabancı büyükelçiliklerin kapısında gelecek hayali kursun istemiyoruz, dışarıda başı önde dolaşsın istemiyoruz. Allah milletimize

ve devletimize zeval vermesin diyorum. Kapanan bu dönemden dersler çıkarıp yeni dönemin de hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay.

Buyurun.

35.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 25'inci, 26'ncı ve 27'nci Dönem Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Lale Karabıyık'ın vefatına, 20 Temmuz Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin ve Kıbrıs Barış Harekâtı'nın yıl dönümlerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

25'inci, 26'ncı ve 27'nci Dönemlerde Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili ve Genel Başkan Yardımcısı Sayın Lale Karabıyık'ın vefatını teessürle öğrendik. Merhum Lale Karabıyık'a Allah'tan rahmet, ailesine ve Cumhuriyet Halk Partisi camiasına başsağlığı dileklerimizi iletiyorum. Allah rahmet eylesin.

Sayın Başkan, 20 Temmuz, tarihi açıdan iki önemli zafer tarihidir. Birincisi, tam seksen dokuz yıl önce 20 Temmuz 1936'da imzalanan Montrö Boğazlar Sözleşmesi'dir. İkincisi de bundan tam elli bir yıl önce 20 Temmuz 1974'te Kıbrıs Türklüğü üzerindeki işgal, baskı ve cinayetleri sonlandırmak için gerçekleşen Kıbrıs Barış Harekâtı'dır.

Lozan Antlaşması'nda istediğimiz gibi neticelenmeyen konulardan biri de Çanakkale ve İstanbul Boğazları konusudur. Seksen dokuz yıl önce 20 Temmuz 1936'da imzalanan Montrö Sözleşmesi'yle boğazlarda tam egemenliğimiz sağlamıştır. Montrö Boğazlar Sözleşmesi diploması tarihimizin en önemli başarılarından biri olarak tarihe geçmiştir. Bu sözleşmenin Lozan Anlaşması'nın tamamlayıcı bir halkası, ayrılmaz bir parçası olduğunu bilmemiz gerekiyor. Aynı zamanda, bizim kırmızı çizğimiz Karadeniz'in barış ve istikrar güvencesidir. Montrö Boğazlar Sözleşmesi'yle askersizleştirme gibi Türkiye'nin güvenliğine yönelik zafiyetler ve Boğazlar Komisyonu gibi egemenliğimizi kısıtlayıcı hükümler ortadan kaldırılmıştır.

Türkiye, 8.334 kilometre kıyı şeridiyle bir yarımada ülkesidir. Dış ticaretin yüzde 88'i deniz yoluyla yapılmaktadır. Bu kapsamda, bazı emperyalistler ve uzantıları Türkiye'yi Akdeniz ve Ege'de karaya hapsedmeye çalışmaktadır. Türkiye, bu haksız ve hukuksuz dayatmalara karşı mavi vatan doktrinini geliştirmiştir. Bu doktrin çerçevesinde, 2019 yılında Libya'yla Münhasır Ekonomik Bölge ve Askerî İşbirliği Anlaşmalarını imzalayarak Birleşmiş Milletlere kaydettirmiştir. Türkiye, mavi vatan doktriniyle 190 bin kilometrekaresi Doğu Akdeniz'de olmak üzere 3 denizde toplam 462 bin kilometrekare alanda hak ve egemenliğini ilan etmiş ve savunmaktadır. Ne yazık ki bazıları mavi vatana “masal” deme gafletinde bulunmuşlardır.

Mavi vatanımızın yılmaz bekçisi olan Deniz Kuvvetlerimizdeki gelişmeler de ayrıca göğsümüzü kabartmaktadır. Son üç yılda Deniz Kuvvetleri bünyesinde 27 adet yüzer platform ve 15 uçar platform hizmete alınmıştır. Hâlihazırda 1 millî uçak gemisi, 1 TF-2000 hava savunma muhribi, 6 açık deniz karakol gemisi, 7 istif sınıfı fırkateyn, 1 millî hücumbot, 1 yeni nesil mayın avlama gemisi, 5 reis sınıfı denizaltı, 1 millî denizaltı ve 8 yeni tip çıkarma aracı olmak üzere toplam 31 gemi inşa hâlinindedir. Türk Deniz Kuvvetleri, sadece sayısal bir büyüme değil aynı zamanda nitelikli bir dönüşüm süreci içerisinde. Millî platformlar, insansız deniz araçları, ileri teknoloji denizaltılar ve kapsamlı faaliyetleriyle donanmanın caydırıcılığının ve harekât etkinliğinin tarihî bir eşiğe ulaşmış olduğu görülmektedir.

Türk denizciliğinin gelişmesinde emeği geçen bütün vatan evlatlarına, mavi vatanımız için gece gündüz demeden görev yapan tüm kahramanlarımıza teşekkür ediyoruz. Başta cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere ülkemize hizmet eden tüm büyüklerimizi rahmetle ve minnetle anıyorum.

Sayın Başkan, elli bir yıl önce 20 Temmuz 1974'te Türkiye Cumhuriyeti, Zürih ve Londra Anlaşmalarından kaynaklanan garantörlük haklarına dayanarak Kıbrıs Türklüğü üzerindeki işgal, baskı ve katliamları sonlandırmak için barış harekâtını gerçekleştirmiştir. Türkiye, bu askerî harekâtla Kıbrıs'ta işlenen vahşi cinayetlere, yapılan baskı ve zulümlere dur demiş, Kıbrıs Türklüğünün hürriyetini, can ve mal güvenliğini sağlamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - O gün Kıbrıs Harekâtı'nı başlatanlar her türlü siyasi görüş farklılıklarını bir tarafa bırakarak millî davalar etrafında nasıl tek ses, tek yürek olunabileceğinin en güzel örneğini göstermişlerdir. Türk milleti harekât esnasında kenetlenmiş, askerlik şubeleri önünde gönüllü kuyruklar oluşmuştur. 20 Temmuz 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'yla tarihe mührünü vuran Kıbrıs Türklüğünün varoluş mücadelesi 15 Kasım 1983'te bağımsızlık ilanıyla taçlanmıştır. Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kuruluşundan bu yana uluslararası hukuka aykırı yaptırımlara ve ambargolara maruz kalmıştır. Kıbrıs'ta iki toplumlu, iki devletli bir yapı tesis edilmeden kalıcı bir çözüm mümkün değildir. 11 Kasım 2022 tarihli Türk Devletleri Teşkilatı 9'uncu Zirvesi'nde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Türk Devletleri Teşkilatına gözlemci üye statüsü kazanması uluslararası sistemde tanınması açısından ciddi bir adımdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Kıbrıs, bizim için sadece jeopolitik önemi olan bir kara parçası değildir, Kıbrıs vatandır. Türkiye, dün olduğu gibi bugün de ve daima Kıbrıs Türkünün ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin meşru davasının savunucusu ve destekçisi olacaktır.

Sayın Genel Başkanımız ve Sayın Cumhurbaşkanımızın 15 Kasım 2020'deki Kıbrıs ziyaretinde Kapalı Maraş'ı açması bazılarının da uykularını kaçırmıştır. Yine, bazı siyasetçilerin de “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki Kapalı Maraş'ın yeniden açılmasını desteklemiyoruz.” şeklindeki rahatsızlıklarını da anlamak mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Tüm baskılara rağmen Kıbrıs Barış Harekâtı'nı yapma dirayetini gösteren dönemin Başbakanı merhum Bülent Ecevit'i, Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan'ı, Başbuğ'muz Alparslan Türkeş'i, Kıbrıs mücadelesinin yılmaz savunucu liderleri Rauf Denktaş ve Doktor Fazıl Küçük'ü, Türk Mukavemet Teşkilatının kahramanlarını ve şehitlerimizi rahmetle ve şükranla anıyoruz. Kıbrıs Türklüğünün 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramını kutluyoruz. 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı'mız kutlu olsun.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun.

36.- Kars Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit'in, 20 Temmuz Suruç katliamına, Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık'a ve hasta tutsaklara, sistematik olarak özgürlükleri yok sayan cezaevlerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bundan tam on yıl önce, 20 Temmuz 2015 tarihinde savaşın yıktığı Kobani'de çocuklara oyuncak götürmek, kitap götürmek ve umut taşımak için giden 33 düş yolcusu ne yazık ki barbar IŞİD çeteleri tarafından katledildiler bir bombalı saldırı sonucunda. Tabii, 20 Temmuz 2015'teki Suruç katliamını sadece bir katliam tarihi olarak düşünemeyiz, aynı zamanda, hemen arkasından 24 Temmuz 2015'te yeniden sınır ötesi harekât başlatılmış ve bununla beraber de aslında fiilî olarak bitirilen barış ve çözüm süreci yeni bir güvenlikçi politika, yeni bir savaş girdabına girmiş olmuştur. O anlamıyla, bu saldırının arkasındaki karanlık güçleri, bu saldırıyla neyin amaçlandığını hiçbir zaman gerçek anlamda konuşamadık, tartışamadık ama artık bunu konuşmanın, tartışmanın zamanının geldiğini de ifade etmek gerekiyor. O gün Suruç'ta 33 düş yolcusunu katleden anlayış, bugün Suriye'de Alevileri, Dürzileri ve orada bulunan diğer halkları katletmeye, oradaki Alevi kadınlarını, Dürzi kadınlarını kaçırıp onları köle olarak köle pazarlarında satmaya devam ediyorlar. O anlamıyla, şunu bir kez daha ifade etmemiz gerekiyor ki Kobani'de Kürtlerin ve orada bulunan diğer halkların birlikte mücadelesiyle yenilen IŞİD'in bugün yeniden hortlamaması için birlikte ve yan yana durarak bir mücadele hattı yürütülmesi ve kuzeydoğu Suriye halklarının IŞİD karşıtı mücadelesine herkesin destek olması gerektiğinin de altını çizmemiz gerekiyor. Evet, gençler oraya umut taşımak istedi, 33 düş yolcusu oraya oyuncak taşımak istedi, onlar oraya barış talebiyle gittiler, dayanışma talebiyle gittiler ama ne yazık ki bir bombalı saldırıda her biri katledildi. On yıl geçti, acımız dinmedi, ne Suruç katliamının ne de Ankara Garı katliamının gerçek failleri açığa çıkmadı. Bütün bu yargılama süreçlerinde asıl failler aklanmaya, bunların arkasındaki karanlık güçler gizlenmeye çalışıldı ama mağdurların aileleri çoğu zaman mahkeme önlerinde, çoğu zaman sokağa çıktıklarında, mücadele ettiklerinde, adalet talep ettiklerinde polis copuyla, biber gazıyla karşılaştılar, tartaklandılar, gözaltına alındılar.

Bugün bir kez daha ifade edelim, bugün bir yas günü değil, bir mücadele günü, bir adalet günü, bir hakikati haykırma günü olarak karşıladığımızı ifade etmemiz gerekiyor. Bugün Eş Genel Başkanlarımızın biri İstanbul'da, biri Urfa'da tam da Amara Kültür Merkezi'nin önünde yitirdiğimiz 33 düş yolcusunun anısına oradalar, bütün arkadaşlarımız sahadalar ve her yerde 33 düş yolcusunu anmaya, onların barış mücadelesini, onların eşitlik, özgürlük ve demokrasi mücadelesini yükseltmeye de devam edeceğimizi bir kez daha ifade etmemiz gerekiyor.

Bugün yeni bir çözüm sürecini, Kürt sorununun demokratik çözümünü konuştuğumuz bu eşikte bu karanlık olayların, bu karanlık provokasyonların yinelenmemesi, bu sürecin akamete uğramaması için her birinden büyük dersler çıkarılması gerektiğinin ve geriye dönüp iyi muhasebe yapmamız gerektiğinin de altını çizmek istiyorum.

Evet, onlar ölümsüzler; düşlerimizde, mücadelemizde yaşıyorlar. Bir kez daha her birini saygıyla, minnetle, sevgiyle anıyorum. Anılarına bağlılık sözümüzü yineliyorum bir kez daha. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, sayın vekiller; evet, günlerdir, aslında, biz, yıllardır hasta tutsakları konuşuyoruz ama Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık'ın sağlık durumu nedeniyle hasta tutsakların durumu bir kez daha Türkiye kamuoyunun gündemine oturdu. Annesinin feryadını sanırım Türkiye'de duymayan kalmadı, bir tek Adalet Bakanı ve Adli Tıp Kurumu duymak istemiyor. Geçmişte kendisinin lösemi hastası olduğu ve hastalığının yeniden nüks ettiği biliniyor ama Adli Tıp ek tetkik talebi nedeniyle

yeniden süreci sürüncemede bırakıyor ve bugün bir kez daha aslında sağlık hakkına erişimini, yaşam hakkını gasbeden bir tutumu ortaya koyduğunu görüyoruz.

Mehmet Murat Çalık tek örnek değil tabii ki ama şunu bilmemiz gerekiyor: Bugün Adli Tıbbın yapısı, bugün Adalet Bakanlığının ve genel olarak adaletin hasta tutsaklara yaklaşımı, hasta mahpuslara yaklaşımı insanlık onurunu ayaklar altına alan, yaşam hakkını hiçe sayan, sağlık hakkını hiçe sayan bir pratiği karşımıza çıkarıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim.

Bakın, İnsan Hakları Derneğinin en son 2025 verilerine göre Türkiye’de en az 1.412 hasta tutsak var; bunların 335’i ağır hasta. Peki, 335 ağır hasta cezaevinde neyi bekliyor? Ölümü bekliyor. Niye? Adli Tıp Kurumu dönüp sudan gerekçelerle “Cezaevinde kalabilir.” raporu verdiği için ya da o resmî bürokratik prosedürleri aylara, yıllara yaydığı için insanlar hasta koşullarında, hastanedeki o mahpus koşullarında can vermek zorunda kalıyorlar, yaşamlarını yitiriyorlar, aileleriyle son veda hakkını bile kullanmadan aramızdan ayrılıyorlar.

Şimdi, bakın, Mehmet Emin Çam cezaevinde 2 defa kalp krizi geçirmesine rağmen hâlâ tahliye talebi reddediliyor. Yüzde 92 engelli Fırat Nebioğlu yıllar sonra tahliye edildi ama hak ihlalleri hâlâ hafızamızda. Davut Öngün ise Erzincan’dan Çarşamba’ya sürgün edilen mapuslardan sadece birisi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Demin ifade etti vekilimiz, Besra Erol, Suruç’ta katledilen oğlu Deniz Erol’un mezarının başında yaptığı konuşma nedeniyle yıllardır cezaevinde hasta mapus ama idare ve gözlem kurulu kararları nedeniyle tahliyesi engelleniyor.

Bunlar sadece birkaç örnek, bunları çok daha fazla çoğaltabiliriz ama cezaevindeki hak ihlalleri sadece hasta mapusların tahliye edilmesinin engellenmesiyle sınırlı değil Sayın Başkan, aynı zamanda, sistematik olarak, idare gözlem kurulları iyi hâl raporu vermiyor ve otuz yıl cezaevinde kalmış mapusları bile hâlihazırda cezaevinde tutmaya devam ediyor.

Bakın, sistematik olarak özgürlükleri yok sayan, özgürlüğü alıkoyan, engelleyen cezaevlerinden, Bolu F Tipi, Aksaray T Tipi, Kırşehir S Tipi, Bodrum S Tipi, Kırşehir Yüksek Güvenlikli ve Sincan Kadın Cezaevinden hiç kimse tahliye olamıyor, cezasının yüzde yüzünü yatırıyor, hiç kimseye iyi hâl koşulu vermiyor ve cezaevinde tutuyor. Niye bunu yapıyorlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sabrınıza sığınıyorum Sayın Başkan.

Bakın, otuz yıl hapiste kalan insana “Pişman mısın?” diye soruyorlar, ya da “Hâlâ örgüt üyesi misin?” diye sorabiliyorlar, “Örgüt feshedildi, yeni örgüt kurulursa üye olur musun?” diye soran ceza infaz kurulları var. Peki, soruyoruz: Bu soruların hukukla ne ilgisi var? Siyasi mapuslar görüş ve düşünceleri nedeniyle, ideolojik bakışları nedeniyle sizinle sohbet etmek zorunda mı ya da bu, açıkça görevi kötüye kullanma suçu değil midir? Bunun sorumlusu kimdir? Buradan bir kez daha Adalet Bakanlığına, Ceza Tevkifevleri Genel Müdüğüne çağrı yapıyoruz: Hürriyeti tehdit suçu işleniyor; insanların özgürlükleri bilerek, isteyerek engelleniyor ve bunun sorumlusunun bu süreci baltalamak

isteyen bir zihniyetin de yansıması olduğunu açık ve net söyleyelim. Bunun takipçisi olacağız, bundan sonraki süreçte de dile getirmeye devam edeceğiz diyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Gökhan Günaydın.

Buyurun lütfen.

37.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümüne, Suruç katliamına; 5'inci Genel Başkanları Altan Öymen'nin ve 25'inci, 26'ncı, 27'nci Dönem Bursa Milletvekilleri Lale Karabıyık ile 24'üncü Dönem Antalya Milletvekilleri Gürkut Acar'ın vefatlarına, Mehmet Murat Çalık'ın sözlerine, Mecliste düzenlediği basın toplantısında Nermin Abadan Unat hakkında yazılan kitaptan alıntı yapan milletvekiline ve Meclisin tatile girecek olmasına ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, bugün ülkemiz ve bölgemiz tarihi açısından son derece önemli bir gün yaşıyoruz. 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümü. Orada, bir askerî harekâtla, adada devam eden zulmü bitirmek ve barışı getirmek amacıyla askerlerimiz oraya indi. 37'nci Koalisyon Hükûmetini, rahmetli Bülent Ecevit'i, rahmetli Necmettin Erbakan'ı, tüm Bakanlar Kurulu üyelerini bu kararlı tutumları nedeniyle kutluyorum. Her türlü baskıya rağmen bu harekâtı olması gereken yere kadar ilerletmişler ve oraya barışı götürmüşlerdir. Elbette, bu operasyonda, bu savaşta şehit olan, hayatını kaybeden askerlerimize Tanrı'dan, Allah'tan rahmet ve gazilerimize uzun ve sağlıklı bir ömür diliyorum.

Yine, takviminden, takvim yapraklarından bazen kan damlayan bir ülkeyiz, Suruç'ta bundan on yıl evvel 33 kişi katledildi. Bunlar düş yolcularıydı ve bir barış ve demokrasi sürecini yürütmeye gayret ediyorlardı. Peki, aydınlatılabildi mi? Suruç katliamı neden yapıldı? Gerçekten, bu talimatı verenler kimlerdi? Arkasındaki güçler neydi, amaçları neydi? Bugüne kadar, maalesef, ortaya çıkartılamadı. Bunlar ortaya çıkartılmadan Türkiye'nin demokrasisinin bir düzlüğe çıkacağını beklemek maalesef boş bir hayal olmaktan öteye gitmiyor.

Evet, içinde bulunduğumuz günler partimiz açısından hem süregelen hukuksuz operasyonlar hem de acı kayıplarımız üzerinden zor günler. 5'inci Genel Başkanımız Sayın Altan Öymen'i kaybettik. Yarın Mecliste ve partimizde yapılacak törenlerden sonra İstanbul'da toprağa vereceğiz kendisini. Burada başsağlığı dileklerini bize ileten siyasal partilerin Değerli Grup Başkan Vekillerine ve milletvekillerine teşekkür ediyorum.

Aynı şekilde, 25'inci, 26'ncı, 27'nci Dönem Milletvekilimiz ve geçmişte Genel Başkan Yardımcılığımızı yapmış Lale Karabıyık'ı uzun süre mücadele ettiği hastalığa yenik düşerek kaybetmenin de büyük acısını duyuyoruz. Yarın Bilecik'te toprağa verilecek. Bir iktisat profesörü, eğitim politikaları alanında yetkin bir uzman idi. Kendisine de Tanrı'dan rahmet, kederli ailesine ve tüm camiamıza başsağlığı diliyoruz.

Ve nihayet, geçen hafta, yine beraber milletvekilliği yaptığım Antalya Barosunun eski Başkanlarından ve 24'üncü Dönem Antalya Milletvekilimiz Gürkut Acar'a da Tanrı'dan rahmet diliyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, birer sözcük gibi geçiyoruz. Dün İzmir'de Şehir Hastanesinin önünde elleri ve dudakları titreyen bir anneyle, itiraf edeyim ki zaman zaman gözlerine bakamayarak sohbet etmek zorunda kaldım. Zorunda kaldım diyorum çünkü söyleyecek sözüm yoktu. 106 kilogram olarak 23 Martta tutuklanan Mehmet Murat Çalık bugün 85 kilogram, 21 kilogram vermiş. Geçmişteki

lenfoma ve lösemi teşhisleri üzerinden bugün nüks sınırında olduğuna ilişkin İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesinin verdiği raporu kabul etmeyip kendisini İstanbul'da tetkiklerden sonra Metris'e koyan, tekrar İzmir'e gönderen, "Bir rapor da şehir hastanesinden al gel." diyen bir akıl tutulmasının, bir zulmün maalesef esiriyiz.

Ben Mehmet Murat Çalık kardeşimin buraya ilişkin, bizlere ilişkin sözlerini iletiyorum size: "Hangi partiden olursanız olun vicdanı olan herkes ne yapacaksa bugün yapsın; ya değilse, iş isten geçtikten sonra bana, aileme sabır dilemeye kimse gelmesin." Bu söz buraya gidiyor, buradaki mermer duvarlara çarpıyor ve bize geri dönüyor. Vicdanı olan herkesin bu söze dikkat etmesini öneriyorum. Sadece Mehmet Murat Çalık'a değil aynı durumdaki tüm tutuklu ve hükümlülere bir an evvel adaletin tesis edilmesi gerektiğini de ifade ediyorum.

Değerli arkadaşlar, geçen hafta ya da dün bu Meclisin çatısı altında bir basın toplantısı yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Milletvekili sıfatı taşıyan şahıs garip sözler söyledi, burada tekrar edemeyeceğim sözler ve bu sözlerle olması gerektiği sertlikte cevap vermenin bana ve partime yakışmayacağını düşündüğüm için yazarak, sözlerindeki, veri varsa, onları toplayarak zaman geçirdim.

Nermin Abadan Unat 1921'de doğuyor, 2021 yılında yani 100'üncü yaş gününde kendisi hakkında bir kitap yazılıyor ve bu kitaptan bir alıntı yapıyor milletvekili sıfatını taşıyan şahıs. Diyor ki Nermin Abadan Unat... 1940'lı yılları kastediyor sanırım. Bir köye bir müfettiş gidiyor, o müfettiş o köyde okul olmadığını görünce bir söz söylüyor, o sözü birisi duyuyor, o duyan birisi Yavuz diye birine aktarıyor. Yavuz kim acaba diye bakıyoruz; Yavuz muhtemelen Nermin Abadan'ın eski kocası. O da 20'li yaşlardaki Nermin Abadan Unat'a söylüyor. O da 100 yaşına gelince yani seksen yıl sonra bunu hatırlıyor; kitapta 100 tane olumlu şey söylerse bunu da olumsuz bir şey olarak söylüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ve o milletvekili sıfatını taşıyan şahıs, bunu, Cumhuriyet Halk Partisine bir hakaret olarak, çok ağır bir şekilde söylemekte bir tereddüt etmiyor. Bu sözü ağızımı alamamam ona o cevabı hak ettiği şekilde vermekten geri duran bir adam olduğumu göstermiyor, yalnızca hicap ediyorum. Ama şunu ifade edeyim: 1932 ile 1937 yılları arasında Celal Bayar o tek parti devletin İktisat Vekilidir, 1937-1939'da Celal Bayar o tek parti devletin Hükümetinin Başvekilidir, 1943'e kadar da İzmir Milletvekilidir ey tarih bilmez adam! Adnan Menderes Aydın Milletvekilidir ey tarih bilmez adam! Dünyanın en büyük ekonomik buhranını o memleket sanayileşme adımıyla aşmıştır, düşman çizmeleriyle evlerin mahremlerine girilirken İkinci Dünya Savaşı'nda bu memleket esirgenebilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Dolayısıyla, beyin ile ağız arasındaki o mesafe o kadar düşük olmamalı; hangi sıfatla, nerede görev yaptığının farkına var yoksa bu memleketi sana en ağır cevabı verir. Yalnızca o düzeye inmek istemiyorum, bunu açıkça ifade etmek isterim.

Tabii, bir son söz: Meclis kapanıyor, İklim Kanunu'nu geçirdik, geçirdiniz; madenlere her türlü süper izni veren, zeytinlikleri mahveden yasayı geçirdiniz; turizm emekçilerine kapitalizmin en ağır koşullarında çalışma dayatması yapan düzenlemeleri geçirdiniz ama asgari ücreti artırmadınız. En düşük emekli aylığı 16 bin lira seviyesinde yani açlık sınırının 10 bin liradan fazla altında. Çiftçiler kan ağlıyor, gençler gelecek görmüyor, adalet ve ekonomi bitmiş, şimdi Meclis tatile giriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ben söyleyeyim; Meclis tatile girmemelidir ama Meclisin kendisi de sermayenin sınırsız imkânlarla kavuşması için bir mesaiye dayatılmamalıdır, Meclis Türkiye'nin bekleyen sorunlarını çözmek için gayret etmelidir. Türkiye'de 40 derece sıcaklığın altında tarlada çalışan işçi kardeşlerimiz varsa veya en ağır trafik koşullarında yemek taşıyan kuryeler varsa herhâlde bu ortamda milletvekillerinin de memleketin yararına olan çalışmaları sürdürmesinde bir sakınca olmayacağını düşünüyorum.

Ben bu düşüncelerle Genel Kurulu ve bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Abdulhamit Gül.

Buyurun.

38.- *Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Cumhuriyet Halk Partisi eski Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın vefatına, Kıbrıs Barış Harekâtı'na ve "terörsüz Türkiye" hedefine ilişkin açıklaması*

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sizleri, tüm milletvekillerimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bu çatı altında hizmet etmiş, milletvekilliği yapmış Cumhuriyet Halk Partisi eski Bursa Milletvekili Profesör Doktor Lale Karabıyık Hanımefendi'ye Allah'tan rahmet diliyorum. Cumhuriyet Halk Partisi camiasına, ailesine de başsağlığı dileklerini iletıyorum; mekânı cennet olsun.

Bugün Kıbrıs Barış Harekâtı'nın, onurlu, destansı bir günün yıl dönümünü hep beraber idrak ediyoruz. Kıbrıs Barış Harekâtı, Kıbrıs Türkünün varlığını, birliğini, adada ebediyen bayrağımızı, bağımsızlığımızı destansı bir şekilde taşımanın onurunu yaşayan, haklı gururunu yaşayan bir yıl dönümü, hep beraber idrak ediyoruz. Bu vesileyle, dönemin Başbakanı merhum Bülent Ecevit'i rahmetle anıyoruz; yine, dönemin Başbakan Yardımcısı Profesör Doktor Necmettin Erbakan Hocamızı rahmetle, minnetle yâd ediyoruz. Ben, bizzat kendisinden de Kıbrıs Barış Harekâtı'nda, o dönemde, Kabinede, Bakanlar Kurulunda yapmış oldukları mücadeleyi, Peygamber Efendimiz'in halası, Hala Sultan'a kadar olan o mücadeleyi, taarruzu yapma konusundaki gayretini, mücadelesini çok yakından da dinleme imkânı bulan bir arkadaşınız olarak o gün emeği geçen Erbakan Hocamızı ve Bakanlar Kurulunu; yine, dönemin Genelkurmay Başkanı Semih Sancar Paşamızı, çok büyük bir kararlılıkla -Türk Silahlı Kuvvetlerini, Mehmetçik'imizi- siyasetle koordineli bir şekilde bu kararı milletimiz lehine veren Semih Sancar Paşamızı ve Mehmetçiklerimizi; Kıbrıs mücahitlerini rahmetle ve minnetle yâd ediyorum. Keza, Kıbrıs davasının savunucuları Doktor Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş Beyefendileri de yine rahmetle anıyoruz.

Beş yüz yıldır emperyalistlerin silmeye çalıştıkları; diliyle, diniyle, kültürüyle, inancıyla, varlığıyla, silemedikleri Kıbrıs Türkü davasının, haklı davasının yanında olmaya devam edeceğiz. Bugün, her zaman Kıbrıs davasının yanında olan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde, Barış Harekâtı'nın yıl dönümünde yine Kıbrıs Türkünün yanında. Kıbrıs Türkünün egemen, eşit, otonom ve bağımsız bir şekilde her zaman, her platformda varlığını sürdürmesi için mücadelemizi kararlı bir şekilde sürdürmeye devam edeceğiz. Kıbrıs Türkünün esenliği Türkiye'nin, Türk halkının esenliği demektir. Lefkoşa, Gazimağusa huzurlu ve güvende ise Adana, Mersin, Trabzon, Gaziantep, Ankara güvendedir, huzurludur; bu güveni de hep beraber koruyacağız. Bizim Kıbrıs davamızda adımız nasıl Türkiye ise soyadımız da yine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'dir, hep de öyle kalacaktır.

Dün Enosis hayalleri kuranların, bugün başka kisveler altında aynı niyetlerle Kıbrıs Türkünü ortadan kaldırmak isteyenlerin bu hevesleri kursağında kalacaktır. Türkiye Cumhuriyeti tüm varlığıyla Kıbrıs Türkünün varlığını kendi varlığı olarak görmektedir ve bu hep böyle kalacaktır, bu davadan asla taviz vermeyeceğiz. Adaya kalıcı, gerçeklere uygun ve adil bir çözüm gelmedikçe bu meselenin

de çözülmesi asla sona ermeyecektir. Biz Kıbrıs Türkünün haklı davasının önündeki tüm engelleri kaldırma yolunda gayretimizi, diplomatik anlamda, adil ve barışçıl şekilde ki tüm temaslarımızı güçlü ve kararlı bir şekilde yine sürdüreceğiz. Kıbrıs Türkü yalnız değildir, Kıbrıs Türkünün her zaman yanındayız ve asla da yalnız bırakılmayacaktır. Kıbrıs bizimdir, her zaman bizim kalacaktır.

Tüm bu varlığımızı, ay yıldızlı bayrağımızı bağımsız bir şekilde dalgalandırmanın temel ölçütlerinden biri güçlü ve büyük bir Türkiye idealidir. Türkiye ne kadar güçlü olursa, Türkiye ne kadar hem iç cephesini güçlendirir hem dışarıda sözü güçlü, gücü tesirli olursa mazlumlar huzur içerisinde olur, tüm kardeş ve dost halklar mutlu olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bugün, Türkiye'nin bu anlamda ortaya koyduğu yeni yüzyılda, cumhuriyetimizin yeni yüzyılında da böyle bir ödev karşımızdadır. Cumhuriyeti kuran irade, dili, dinî inancı, her yönlü farklılıklarını bir tarafa bırakarak İstiklal Marşı için, bu bayrağımız için, Türk Bayrağı için nasıl canını verip cumhuriyeti kurduysa bizler cumhuriyetimizi yeni yüzyılda daha da güçlendireceğiz.

O yüzden Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koymuş olduğu dirayet ve Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'nin de ortaya koyduğu çağrılarla “terörsüz Türkiye” anlamında Türkiye çok önemli bir pencere açmıştır. Bu, tarihî bir dönüm noktasıdır. İnaniyorum ki Meclisimiz açıldığında da 1 Ekimde de ve bu ara verdiği süreçte de milletvekillerimiz çalışmalarına devam edecek, milletimizle beraber olacak.

BAŞKAN - Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Keza, “terörsüz Türkiye” hedefinin gerçekleşmesi için siyaset, tüm partiler bu konuda da taşın altına elini koyacaktır. Türkiye'nin daha da güçlenmesi, birliğini, beraberliğini, kardeşliğini perçinlemesi, silahların ebediyen bırakılması emperyalistleri rahatsız eden bir durumdur. Bu süreç, bu hedef, “terörsüz Türkiye” hedefi Türkiye'nin almış olduğu bir karardır. Milletimizin haklı ve gururlu bir şekilde geleceğe emin adımlarla yürüyeceği bu hedefin de gerçekleşeceğine inanıyoruz. Bu konuda AK PARTİ olarak, Cumhur İttifakı olarak elimizden gelen her türlü gayreti sürdürüyoruz. İnaniyorum ki bu milletimiz de bunu bekliyor ve tüm siyasi partilerle, cumhuriyetimizi, bayrağımızı, İstiklal Marşı'mızı, birliğimizi, beraberliğimizi, kardeşliğimizi, hiçbir ayrımcılık ve ayrıcalık içerisine girmeden daha da güçlendireceğiz ve Türkiye güçlendikçe dünyada daha adil bir dünya kurulacaktır diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Güçlü Türkiye, adil bir dünya demektir. Ben bunun kurulacağına inanıyorum. Bu duygularla Genel Kurulu, tüm milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 3 tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

İlk tezkereyi okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) TEZKERELER**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/1170)

16/7/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii, Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep, İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Tezkerayı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Diğer tezkerayı okutuyorum:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/1171)

16/7/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep, İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer tezkerayı okutuyorum:

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Dijital Mecralar Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/1172)

16/7/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Dijital Mecralar Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep, İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, bir söz talebiniz var herhâlde.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 25'inci, 26'ncı ve 27'nci Dönem Cumhuriyet Halk Partisi Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın vefatına ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

25'inci, 26'ncı ve 27'nci Dönem Cumhuriyet Halk Partisi Bursa Milletvekili Sayın Lale Karabıyık'ın vefatını derin bir üzüntüyle öğrendik. Kendisine Allah'tan rahmet, yakınlarına ve sevenlerine başsağlığı ve sabır dileklerimizi iletiyoruz. Yine, DEM PARTİ olarak bütün CHP camiasına da başsağlığı dileklerimizi iletmek istiyorum. Mekânı cennet olsun, ışıklar içinde uyusun.

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 218, 124, 185 ve 189 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 1'inci, 2'nci, 3'üncü ve 4'üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Anayasa'nın 93'üncü ve İç Tüzük'ün 5'inci maddelerine göre 1 Ekim 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere tatile girmesine ve 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

20/7/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 20/7/2025 Pazar günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Abdulhamit Gül

Gaziantep

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 218, 124, 185 ve 189 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 1'inci, 2'nci, 3'üncü ve 4'üncü sıralarına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

20 Temmuz 2025 Pazar günü birleşiminde 189 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi ve bu birleşiminde 189 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanması hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin Anayasa'nın 93'üncü ve İç Tüzük'ün 5'inci maddelerine göre 1 Ekim 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere tatile girmesi,

20 Temmuz 2025 Pazar günü birleşiminde 189 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde 21 Temmuz 2025 Pazartesi günü birleşiminde veya 22 Temmuz 2025 Salı günü birleşiminde 189 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi ve bu birleşiminde 189 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanması hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin Anayasa'nın 93'üncü ve İç Tüzük'ün 5'inci maddelerine göre 1 Ekim 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere tatile girmesi,

218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması ve 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesi önerilmiştir.

218 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3174)		
1. Bölüm	1 ila 15'inci maddeler	15
2. Bölüm	16 ila 29'uncu maddeler (Geçici 1'inci madde dâhil)	15
Toplam Madde Sayısı		30

BAŞKAN - Söz talebi? Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sıraya alınan, Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ve İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut ile 108 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ve İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut ile 108 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3174) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 218)¹

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 218 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

¹ 218 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Alınan karar gereğince teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresi en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilecektir.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen, YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın İrfan Karatutlu.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

YENİ YOL GRUBU ADINA İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi YENİ YOL Grubu ve DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'yle ilgili bir konuşmayla başlamak isterdim ama Kahramanmaraş'tan yaklaşık onlarca insan telefonla bana ulaştı, onlarcası sosyal medyadan yazdı, sanki SOS şeklinde bir bilgi geçtiler. Kahramanmaraş tarihinde ilk defa Kahramanmaraş'ta su kısıtlamasına gidildi. Bu niçin önemlidir? Bakın, 1670 yılında Evliya Çelebi Kahramanmaraş'tan bahsederken “arzı mukaddes bir şehir” diye bahseder ve öne çıkardığı en önemli konu olarak Kahramanmaraş'ın su potansiyelinden, Pınarbaşı'ndan, Karagöl'den, Aksu Çayı'ndan bahseder ve der ki: “Kahramanmaraş; bölgenin, Antep'in ve Maraş'ın pirincini sağlıyor yani çeltik üretiyor.” Hemen Uzak Doğu'daki çeltik alanlarına bakacak olursanız hepsi su içindedir. 1670 yılında Evliya Çelebi böyle bir şehirden bahsederken bugün Kahramanmaraş, uzun dönemdir yerel yönetimlerin beceriksizliği, bürokratların vurdumduymazlığı, siyasetçilerin bir kısmının Kahramanmaraş'a ihaneti nedeniyle susuz bir hâle gelmiştir.

Kahramanmaraş'ın şu anda şehir merkezine 10 kilometre mesafede 3 tane barajı vardır. Maalesef, bu barajların 3'ünden de Kahramanmaraş su almamaktadır. Geçen DSİ Bölge Müdürü ve DSİ Genel Müdürü afişlerle yayınladı “Kahramanmaraş Kılavuzlu Barajı'ndan İslâhiye'ye 70 kilometre ötesine su götürüyoruz.” diye. Yine, aynı şekilde, aynı barajdan Amik Ovası'na su götürülüyor. 70-80 kilometre ötesine su giderken 10 kilometre ötesindeki insanlar susuzluk yaşıyor. Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesindeki Kartalkaya Barajı'ndan Gaziantep'e su gitmektedir yıllardır. Bugün Narlı'daki çiftçinin, Pazarcık'taki çiftçinin ürünleri kurumuştur susuzluktan. Aynı şekilde, Çağlayancerit'teki Göksu Nehri'nden, oradan Gaziantep'in bütün su potansiyeli sağlanmaktadır ama halkımız su sıkıntısı çekmektedir. Biz su bulamazken maalesef komşu şehir su parkı yaparak videolarla bunu yayınlamaktadır, refüjlerin ve çimlerin hepsine boşa su akıtmaktadır. Biz geçmişte yaşanan bu su anlaşmasına karşıyız. Benim ziraat odalarım on beş gün önce komşu ilçenin belediye başkanına “Bizden aldığınız suyu bize geri verir misiniz sulama için?” diye gidip yalvaramaz arkadaşlar.

Aynı şekilde, merkezî hükûmeti buradan uyarıyorum: Kahramanmaraş halkı gerçekten bu konuya çok önem vermektedir. DSİ ve İller İdaresi, yerel yönetimlerle hızlı bir şekilde irtibat sağlamalıdır. 10 kilometre yakınımızdaki suyu alamamak ne demek, 10 kilometre? Bunu 2,5 metre borularla 130 kilometre ötedeki Gaziantep'e taşımak ne demek? Kahramanmaraş halkı bunu hak etmiyor. Bu suyun peşine arkadaşları gerçekten uyarıyorum, gerçekten uyarıyorum. Ben, iki yıl içerisinde halkın bu kadar tepkisini de ilk defa gözlemledim; öncelikle bunu belirtiyorum.

Gelelim sağlığa. Bildiğiniz üzere 70'li yıllardan beri sağlığı takip edebiliyorum. 1970'lerde köyden kente göç nedeniyle, artan nüfus nedeniyle sağlıkta sıkıntılar başlamıştı. O dönemde -her zaman belirtiliyor- hastaların muayenehaneye sevkı olayı vardı; doğrudur, yanlış bir olaydı. Halkımız, Hükümetin yaptığı yanlış politika nedeniyle doktorlarla karşı karşıya geldiler. Maalesef, doktorların bir kısmı bu işi suistimal etti. 80 yılında askerî yönetim -askerî yönetim sonuçta- mecburi hizmeti koydu. “Bak, ben sizi nasıl çalıştırırım.” dedi hekimlere. Tabip odalarına girişi özellikle devlet doktorları için kaldırdı. 90'lı yıllarda, biliyorsunuz, Dünya Bankasının katkısıyla 2 kez kredi verildi “Biraz sağlığınıza

düzenleyin.” dendi. Şu anki Hükûmet tam da Dünya Bankasının verdiği bu kredilerle Sağlıkta Dönüşüm Programı’nı başlattı.

Sağlıkta Dönüşüm Programı’nın ana ürünleri neydi? İnsan merkezlilik, sürdürülebilirlik, kalitede yükselme, katılımcı, uzlaşmacı, gönüllü, güçler ayrılığı ve merkezi olmayan bir sağlık dönüşüm programından bahsetti ve planlayıcı ve denetleyici Sağlık Bakanlığı, temel sağlık hizmetleri ve aile hekimliğine önem verme, etkili sevk zinciri, tek çatı altında toplanan genel sağlık sigortası, idari ve mali özerkliğe sahip sağlık işletmeleri, güler yüzlü ve bilgili sağlık personeli gibi birtakım hedefler koydular ama gördüğünüz üzere hemen hepiniz günde birkaç hasta için ya doktorları arıyorsunuz ya hastanelerde yatak arıyorsunuz. Bu, bu işin pratik sonucu. Bize diyebilirsiniz ki: “Biz ne binalar yaptık, ne aletler koyduk.” Doğrudur, bedeni yaptınız da ruh üfleyebildiniz mi? Üfleyemediniz.

Bir hekim olarak şu anda yeni yetişmiş hekimlerin karşısında acaba beni nasıl muayene edecek, nasıl yapacak, nasıl muamele edecek ızdırabını yaşıyorum, ben yaşıyorum bunu ve yaşadım. Bir özel hastaneye altı ay önce çok basit bir göğüs ağrısı için gittiğimde “Size bir sanal göğüs anjiyosu yapalım.” “Olmadı, sekiz saat sonra size bir kalp anjiyosu yapalım.” “Olmadı, size boyun ve yandan karotis ultrasonları yapalım.” “Olmadı, şunu yapalım.” İnanır mısınız, benim ilaçlı anjiyo yaptıkları kolumda beş gün sonra 30 santimlik pıhtı oluştu, onu eritmek için ilaç verdiler ve beş gün sonra baktık ki benim ilk başvurduğumda basit bir hemogramıma bakmamışlar çünkü ondan para alamıyorlar; bir milletvekili, bir hekim bunu yaşıyor. Kahramanmaraş’ta kendimi attım kendi bildiğim çöplüğüme, bir hematoloji profesörü dedi ki: “Hocam, hemoglobin 18 ve üzerinde olursa göğüs ağrısı olur.” Hemoglobinin 18,5. Sadece bir ünite kan alınıp ona bakılıyadı bunlar yapılmayacaktı.

Arkadaşlar, gidişat, doğrudur... Sağlıkta iyi olan taraf var mı? Var tabii ki. Sağlık, bilişim konusunda müthiş; burada da gelecek, göreceksiniz. “El okuma yapalım.” “Şu programınızı hastanenize alın.” “Şunun ihalesini yapın.” Bu işlerle irtibatlı olan perde arkasındaki arkadaşlarımızı duyuyoruz, bu işte çok mahirler ama bunun yanında hani hep birlikte yapılacak sağlık politikasından bahsedildi ya... Sağlıkta bir yatırım yapılırken istek olur, vatandaş ister; birinci “i”. Bunun sonu yok ama Sağlık Bakanlığı bu işin ihtiyaç mı olduğuna meslek kuruluşlarıyla, bilim adamlarıyla, objektif verilerle bakar; ikinci “i”. Üçüncü “i” de “İmkânımız var mı?” der, onu araştırır. 3 “i”nin kesişim noktasını bulur ve sağlıkta o yatırımı yapar. Bu, bu kadar basit; bu bilinen bir şey ama maalesef, dediğim gibi, popülist politikalar... “İstek var, yapalım. Nereye yapalım?” Örneğin, mesela “Maraş’ın Nurhak ilçesine -toplam nüfusu 9-10 bin- 50 yataklı hastane yapalım.” Yaptık da. İşletilebilir mi? İşletilemez. Hatırlıyorum, mecburi hizmette Yeşilyurt’a da Malatya’da hastane yapmışlardı; işletemediler. Ya, Allah aşkına, bunu meslek kuruluşlarıyla ve bunu bilim adamlarıyla konuşmak niye zül geliyor size? Hani “istişare” diyorsunuz ya, niye zül geliyor bunlar? Yani kalkıp da sadece Hükûmete destek verdiği için bir sendikayla konuşmak size bu kadar mı iyi geliyor? Bu sendikanın adamlarını bilumum yönetici olarak atamak bu kadar mı yani sizi rahatsız etmiyor, bu kadar mı etmiyor ya? Hani “liyakat” diyorsunuz, hani “ehliyet” diyorsunuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - On dakika mıydı?

BAŞKAN - Evet, teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, bu arada sizi de bilgilendirelim: Gün boyu yapılacak konuşmalarda ilave süre vermeyeceğim. O açıdan...

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - Bir dakika hakkımız var, tebliğ etmediniz.

BAŞKAN - Şöyle ama Grup Başkan Vekillerimizle konuştuğumda Grup Başkan Vekillerimizin gruplarını bilgilendireceklerini konuşmuştuk.

Teşekkür ediyorum.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Şerafettin Kılıç.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

YENİ YOL GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün tarihî bir günün yıl dönümündeyiz. Tam elli bir yıl önce, 20 Temmuz 1974'te milletimizin bağımsızlık ve kardeşlik duygusuyla gerçekleştirdiği Kıbrıs Barış Harekâtı'nın yıl dönümünü idrak ediyoruz. Bu harekât, sadece bir operasyon değil aynı zamanda Kıbrıs'taki vatandaşlarımızın can güvenliğini, haysiyetini ve varlığını koruma iradesinin ifadesidir. Katliamların, mezalimin ve işgallerin karşısında Türkiye Cumhuriyeti'nin ve milletimizin kararlı duruşu sayesinde Kıbrıs'ta barış sağlanmıştır. Buradan tüm Kıbrıs şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi minnetle yâd ediyoruz. Merhum Erbakan Hocamız, merhum Başbakan Bülent Ecevit, merhum Kıbrıs Devlet Başkanı Rauf Denktaş ve Doktor Fazıl Küçük başta olmak üzere bu zaferin bütün mimarlarını şükranla anıyorum.

Bugün aynı zamanda Saadet Partimizin 24'üncü kuruluş yıl dönümü. Rüzgâr döndü, yönler değişti, kimi sesler sustu, kimi sözler unutuldu. Zamanın haklı çıkardığı yerde biz her zaman farklıydık. Savrulmadan, kendine yabancılaşmadan, sözümüz sabit, istikametimiz belli, sadece bir inanç, bir hedef var: Yaşanabilir bir Türkiye, adil bir dünya. İlkelerimizi hiç askıya almadık, ahlakı basamak yapanlara “önce ahlak” dedik. Herkesin konuştuğu yerde değil, herkesin sustuğu yerde konuştuk. Heyecanımız ilk günkü gibi, sevdamız göğsümüzde dimdik duruyor. Ne pahasına olursa olsun, kazanmak için değil doğru kalmak için yürüdük; yarımlar için, çocuklarımız için. Partimiz bugün 24 yaşında ama çok daha köklü bir geçmiş var çünkü bu yürüyüş bir partiden önce bir duruşun adıdır; bir ahlakın, bir inancın, bir umudun devamıdır. Saadet Partimizin 24'üncü kuruluş yıl dönümünü kutluyor, bütün camiamızı saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Nice güzel yarımlara hep birlikte yürüyeceğiz inşallah.

Değerli milletvekilleri, aslında bugün, son bir ayda meydana gelen orman yangınlarıyla ilgili bir araştırma önergesi hazırlamıştık, onu verecektik fakat Meclisimizin gruplarının anlaşması neticesinde ve çalışma yoğunluğundan araştırma önergelerinin konuşulmasına fırsat ve imkân olmadığını da gördük. Konunun acil olması sebebiyle bu önergemizi ilk fırsatta tekrar gündeme getireceğiz fakat yine de buradan ifade etmeden geçemeyeceğim.

Son bir ayda, Tekirdağ'dan Çanakkale'ye, Balıkesir'den İzmir'e, Antalya'ya, Adana'ya, Sakarya'ya, Manisa'dan tutun Hatay'a kadar onlarca ilimizde yüzlerce farklı noktada çıkan orman yangınları hepimizi derinden sarstı. Ağaçlar, hayvanlar, tarım alanları, ekmek tekneleri ve umutlar yandı. Bu yangınlar sadece çevresel bir yıkım değildir. Bu durum artık ciddi bir afet yönetimi ve kamu güvenliği sorunudur. Ormanlar, sadece doğal servet değil aynı zamanda nefesimiz, geçim kaynağımız ve ortak yaşam alanımızdır. Her yaz biraz daha eksiliyor; sebebi, yalnızca iklim koşulları ya da yangınlar değil asıl sorun ormanları korumayı ikinci plana atan bir yönetim anlayışıdır. Her yıl bu kürsüden aynı cümleleri kuruyoruz: “Müdahale yetersiz kaldı.” “Yangın büyüdü.” “Vatandaş yalnız bırakıldı.” Ve sonra hep aynı sorular geliyor: “Yanan yerler korunacak mı?” “İmara açılacak mı?” “Oraya otel mi dikilecek?” Bu sorular tesadüf değildir çünkü geçmişte bunun örneklerini yaşadık. Her yıl orman varlığının arttığını söylüyorsunuz ama bu artışı yalnızca fidan dikimiyle açıklayabiliyorsunuz. Oysa bir

fıdan dikmekle orman olmaz; gerçek orman toprakla, canlılarla, yıllar içinde oluşan doğal dengeyle var olur. Yangından sonra yapılan ağaçlandırmalar çoğu zaman ekosistemi geri getiremez. Fıdan dikmek elbette kıymetlidir ama bu, geçmişteki ihmalleri örtemez.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz günlerde Ödemiş ve Seferihisar’da yangın bölgelerini ziyaret ettim, yangından etkilenen mahallelerde vatandaşlarımızla bire bir görüştüm, yanan evleri yerinde inceledim. Ödemiş’te Tosunlar köyü tamamen yanmış, Seferihisar’a bağlı Doğankent Sitesi’nde 310 haneden 85 tanesi yanmış durumda. Üstelik bu evler ormanlık alan içinde değil, kuru ot ve çalılıkların zamanında temizlenmemesi büyük bir ihmale yol açmış ve yangın bu nedenle evlere sıçramış. Vatandaşlarımıza verileceği söylenen 72 bin liralık yardım ne yazık ki hem yetersiz hem de adaletsiz, aynı zarar farklı yerlerde farklı tutarlarla karşılanıyor, yardımların hangi ölçüte göre belirlendiği belli değil. Bu durum yangından zarar gören vatandaşlarımızı daha fazla mağdur ediyor. Yardımlar mutlaka ihtiyaca karşılık verecek düzeyde olmalı ve adil dağıtılmalıdır.

Yangınlara karşı alınması gereken önlemler bellidir. Erken uyarı sistemleri geliştirilmelidir, orman altı örtüsü düzenli olarak temizlenmelidir, yangın şeritleri zamanında açılmalıdır. Ancak bu adımların ne kadarının uygulandığı hâlâ net değil. Bu işlerin ihale edilip edilmediği, edildiyse kimlere hangi koşullarda verildiği, verilen işlerin zamanında ve etkin şekilde yapılıp yapılmadığı soruları yanıtsız. İleri teknoloji ve imkânlarla rağmen, hâlâ “Ne oldu?” “Neden oldu?” sorularını konuşuyor olmamız başlı başına bir plansızlık göstergesidir. Son bir ay içerisinde 630’dan fazla yerde çıkan yangınların sebeplerinin ve sonuçlarının araştırılması için bir komisyonun kurulmasına acilen ihtiyaç vardır.

Değerli milletvekilleri, bugün, bu kürsüden, sadece bir dış politika tercihinin değil aynı zamanda bir vicdan meselesinin, bir ahlak sınavının, bir duruş imtihanının muhasebesini yapmak zorundayız. “İktidar olarak Filistin’e yapılan zulümden dolayı İsrail’e yaptırım uygulayan tek ülkemiz, ambargo koyan bir Türkiye var.” diyorsunuz. Bu sözleri duyunca bir an düşünüp durdum, acaba bahsedilen ülke gerçekten Türkiye mi yoksa gaz almak için söylenmiş temennilerden mi ibaret? Çünkü aynı günlerde Uluslararası Adalet Divanının öncülüğünde Lahey’de toplanan ve aralarında İspanya, Çin, Katar, Portekiz, Güney Afrika gibi ülkelerin bulunduğu 30’a yakın ülkenin imza attığı İsrail’e karşı 6 maddelik yaptırım paketinde Türkiye yoktu. Evet, yanlış duymadınız, yoktuk. Silah ambargosunda destek verilmedi, İsrail bandıralı gemilere liman kapatma önerisine imza atılmadı, kamu sözleşmelerinin dondurulması çağrısı görmezden gelindi, mağdurlara adalet ve hesap sorulması çağrısı kulak ardı edildi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Filistin dostluğu, nutukla değil kararla olur, somut adımla olur. Filistin’e sahip çıkmak, sosyal medya paylaşımlarıyla değil uluslararası belgelerde atılan imzayla olur. Filistin halkı bombaların altında can verirken Türkiye gözlemci koltuğunda sessizce oturamaz. Bizler Sultan Abdülhamid’in, Erbakan Hocanın mirasçısıyız “İman varsa imkân vardır.” diyen, “önce ahlak ve maneviyat” diyen bir anlayışın temsilcisiyiz ve bu anlayış bize şunu söyler: “Zalimin kim olduğuna değil, zulmün kendisine bakın.” Bugün Lahey’de imza atmaktan geri duranlar yarın tarih önünde ve milletin vicdanında hesap vermekten kaçamayacaklardır. Zira, tarih şunu hep yazmıştır: Zulüm karşısında susanlar, sadece korkak değil aynı zamanda zulme ortaktır. Bu kürsüden açıkça ilan ediyorum, sesleniyorum: Eğer gerçekten Filistin’in yanındaysanız o imzayı atın, o yaptırımları destekleyin, o cesareti gösterin. Asırlar boyunca mazluma yurt olmuş, kanat germiş bu millete bu utancı daha fazla yaşatmayın.

Değerli milletvekilleri, Türkiye sağlık sistemi derin bir kriz içindedir. Sunulan kanun teklifi ise bu krize yüzeysel çözümlerle yaklaşmaktadır. Şiddet artıyor, hekimler yurt dışına gidiyor, randevu sistemi tıkanmış durumda ancak teklif, bu sorunların hiçbirine kalıcı çözüm sunmuyor. Aile hekimliği güvencesizliğe sürüklenirken şehir hastaneleri modeliyle kamu kaynakları özel sektöre aktarılıyor.

Teklifle yapısal sorunlar görmezden geliniyor, sağlık sistemini iyileştirmek yerine kriz derinleştiriliyor. Sağlık sistemindeki sorunlar pansuman çözümlerle giderilemez.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

İYİ Parti Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez.

Buyurun lütfen. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Yasa teklifine dair az eleştirebileceğimiz, çok eleştirebileceğimiz maddeler var, onları ilgili maddelerde kıymetli arkadaşlarımız sizlerle paylaşacak. Ben, bugün genel bir değerlendirme yapacağım müsaade ederseniz. Sağlık sektöründe kırk yıldan fazla tecrübesi olan birisi olarak söylüyorum: Sağlık çok komponenti olan, çok parametresi olan, her bir parametresi özenle yönetilmesi gereken bir alandır ve bunlardan biri eksik olduğunda sistemin geneline sâri sorunlar ve problemler yaşanmaktadır.

Sistemin en temel ayağı koruyucu hekimliktir. Maalesef, yirmi üç yıllık AK PARTİ iktidarında koruyucu hekimlikle ilgili alınması gereken önlemler, atılması gereken adımlar atılmamıştır çünkü bu alanda bir rant yoktur; bu alan emek ister, planlama ister, organizasyon ister, uzun vadeli bir projeksiyon ister. Koruyucu hekimlikte maalesef sınıfta kalınmıştır.

Bir sonraki aşama birinci basamaktır yani aile hekimliğidir ve maalesef aile hekimliğiyle ilgili de yeterince doğru ve gerçekçi adımlar atılmadığı için, yanlış politikalar dizayn edildiği için hastalarımızın birçok problemi burada çözülebilecekken buradan başka hastanelere giden hastalar ilave bir külfet, ilave bir yoğunluk getirmiştir.

Tabii, geçtiğimiz günlerde koruyucu hekimlikle ilgili birtakım adımlar atılmaya çalışıldı; yanı sıra, birinci basamak sağlık hizmetleriyle ilgili birtakım adımlar atıldı; onlarda da büyük hatalar, büyük yanlışlıklar var. Yanı sıra, ikinci basamak sağlık hizmetleri, üçüncü basamak sağlık hizmetleri; bunlar da son derece önemli, biraz sonra onlara da temas edeceğim.

Tabii, bunun yanında en önemli maddelerden bir tanesi de sağlık personelinin eğitimidir yani doktorlarımızın eğitimi ve yardımcı sağlık personelinin eğitimidir; beraberinde, sağlıkta kullanılan cihazlar, ekipmanlar ve şüphesiz ilaçlar çok önemlidir -hepsine tek tek değineceğim- ve tabii, hastane binaları. Şüphesiz AKP'nin en başarılı olduğu alandır hastane binalarını inşa etmek; onların da nasıl olduğunu, ne şekilde inşa edildiğini biraz sonra anlatacağım.

Bakın, AK PARTİ'nin yaptığı en temel hatalardan bir tanesi sağlık hizmetini binaya endekslemek, binalarla övmek, onlarla gurur duymak, hizmetten ziyade binaların büyüklüğüyle ve devasa olmasıyla övmek ve yanı sıra, sağlığı özelleştirmek. Şüphesiz sağlıkta özelleştirmeye karşı değiliz ama bu kadar yoğun bir özelleştirme, denetimsiz bir özelleştirme mekanizması bir rant alanına dönüşmüştür ve biraz sonra da bu rant alanının nasıl işlediğini sizlerle paylaşacağım.

Bakın, çok sayıda soru önergesi var elimde, hiçbirini cevaplanmamış; cevaplanmamış ama eski Sağlık Bakanı bu soru önergelerini konuştuğum için, paylaştığım için, eleştirdiğim için, kendisine yönelik ve uygulamalarına yönelik hatalarını ele aldığım için beni mahkemeye vermiş ve geçtiğimiz günlerde bir fezleke geldi; burada paylaşacağım biraz sonra.

Bakın, bir soru önergesi var, cevapsız. AK PARTİ iktidarı döneminde devlet hastanelerinde ameliyat oranı 2 kat artmış ama özel hastanelerde tam 7 kat artmış. Belli ki özel hastaneler, özel sağlık

sistemi bir anlamda desteklenmiş, büyütülmüş ve bunlar yapılırken yeni rant alanları açılmış. Bakın, 2023 yılında SGK'nin özel hastanelere ödemiş olduğu para 35 milyar lira, 2024 yılında tam 2 katı 70 milyar lira ve iddiayla söylüyorum, bu yıl -yıl sonunda rakamlar çıktığında hepimiz göreceğiz- 100 milyar lirayı geçecek yani Dışişleri Bakanlığının bütçesinden tam 3 kat daha fazla olan bir para özel hastanelerin cebine boca edilecek. Yine söylüyorum, bu kadar özelleştirme olmasa ve denetlenmiş olsa şüphesiz yararlı ama burasının bir rant alanı hâline dönüştürülmesi ve denetimsiz çalışması burada büyük bir kayıp kaçak ve maalesef, bir rant ve talan mekanizmasını da devreye soktu.

Bakın, Siirt'te bir özel hastaneyle ilgili çok önemli bir iddiada bulundum ve Sağlık Bakanına sordum -adını vermeyeceğim özel hastanenin- bu hastanenin faturalarında büyük bir yolsuzluk olduğu ve o hastanede yatmadığı hâlde kimi hastaların üzerine faturalar yazılarak devletin milyarlarca lira dolandırıldığına dair çok önemli bilgi ve belgeler var, bunun üstüne gidecek misin dedim; her zaman olduğu gibi cevapsız bıraktı Sayın Bakan. Oysa bir müfettiş gönderse, hastanede yatanların isimlerini çıkarsa ve onlarla bire bir konuşsa, yanı sıra SGK'deki faturaları incelese milyarlarca liralık bu korkunç talan ortaya çıkacak; yapmıyor, yapmak istemiyor ve maalesef, bu rant düzeni devam edip gidiyor.

Bir başka konu: Covid zamanında tam 70 milyon doz aşı ithal ettik; aynı aşı İngiltere'de 3 dolardı, biz 12 dolara ithal ettik. Birilerinin cebine ve sizin de bildiğiniz birilerinin cebine tam 630 milyon dolar para boca edildi. Sağlık Bakanına soruyorum: Niye bu aşılarda Bakanlık olarak sen ithal etmediğin de bir yandaşın şirketi üzerinden ithal ettin, üstelik bu yandaşın o şirketle cebine 630 milyon dolar indirirken bir tek kuruş vergi ödememiş, buna cevap verecek misin diyorum; cevap yok.

Ve tabii, Sağlık Bakanının kendisi; eski Sağlık Bakanına defalarca çağrı yaptım, defalarca soru önergesi verdim; her zaman olduğu gibi kapı duvar ve cevapsız. Bakın, AKP iktidara geldiğinde bu ülkede Medipol Hastaneler Grubu diye bir hastaneler grubu yoktu; şu anda Türkiye'nin en büyük, en devasa özel hastaneler zinciri. Araştırdım, acaba, bu hastaneler nasıl bu kadar büyüdü, nasıl bu kadar zenginleşti, nasıl oldu da bu kadar Türkiye'nin en önemli sağlık kuruluşları hâline geldi? Tabii, devlet desteği olmadan, AKP omuz vermeden bunun olması mümkün mü? Değil. Peki, neler yapmış? Söyleyeyim size: İstanbul'da, Unkapanı'nda TEKEL'in milyarlarca liralık binası götürülmüş bu hastaneye verilmiş, eski Sağlık Bakanının hastanesine.

(Uğultular)

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Arkadaşlar, sessiz olur musunuz rica etsem.

Yanı sıra, Beykoz'da TEKEL'in on binlerce metrekairelik arazisi yine Sağlık Bakanının hastanesine tahsis edilmiş.

Çok önemli bir ayrıntıyı paylaşacağım sizinle, çok ciddi bir ayrıntı; vatandaşın biri kalkmış Üsküdar'daki şu araziye, bugünkü değeri 4 milyar lira olan araziye 1994 yılında götürmüş hazineye vermiş, demiş ki: "Hazine, al bunu sana hediye ediyorum. Türk çocuklarına burayı okul yap, çocuklar okusun." Yıllarca burası okul yapılmamış; imar tadilatı yapılmış, önce burası ilk ve ortaöğretim için tahsis edilmiş ve yıllar boyu buraya okul yapılmamış. Ne garip tesadüftür ki bu arazinin hemen bitişiğinde eski Sağlık Bakanının Medipol Hastanesi var, üniversite hastanesi. Sayın Bakan durur mu? Bu araziye önce almış, otopark olarak kullanmış; bu mülkün, bu arazinin asıl sahipleri hibe edenler müracaat etmişler, demişler ki: "Biz burayı okul yapın diye verdik, niye verdiniz eski Sağlık Bakanına?" "E, otopark olarak kullanıyor, para pul da almıyor, ne yapalım?" demişler. Geçtiğimiz günlerde haraç mezat üç kuruşa bu arazi eski Sağlık Bakanına tahsis edildi. Bir zamanlar "Alın burayı okul yapın." diye vermiş olan vatandaşın arazisi, Sağlık Bakanının, eski Sağlık Bakanının hastanelerine tahsis edildi ve "Buraya üniversite yapılacak." denilerek, plan tadilatı yapılarak verildi.

Başka? Şurada, Ankara’da, Gar binaları yine aynı Bakanın hastanelerine verildi. Başka? Atatürk Orman Çiftliği’nde 555 bin metrekarelik arazi verildi. Birkaç yıl önce yine hastanesine 5 milyar liralık teşvik, 70 milyon dolarlık teşvik verildi.

Ve kendisine sordum, Sayın Bakan nasıl oldu bu iş, niye aldın bu arazileri dedim, soru önergesi verdim; cevap yok ve kalktım tabiatıyla, milletin bana vermiş olduğu yetki ve sorumlulukla çıktım televizyonlarda konuştum. Ondan sonra “İYİ Parti Milletvekili Turhan Çömez bana soru önergesi verdi, umursamadım, ciddiye almadım, Parlamentonun gönderdiği soruyu kale almadım ama çıkıp dışarıda konuştuğu için de mahkemeye verdim.” diyerek kocaman, bir tomar fezleke gönderdi. Buradan açık çağrı yapıyorum; Sayın Başkanımız da burada, Anayasa Komisyonu Başkanımız burada: Kaldırın benim dokunulmazlığımı, çıkalım mahkemede bütün bu rezaletleri, bütün bu ahlaksızlıkları, bütün bu soygun ve talan düzenini konuşalım tek tek ve kim hesap vermesi gerekiyorsa versin.

Şimdi, hastaneler yapılıyor, binalar yapılıyor ve bunlarla da hakikaten gurur duyuluyor dedim. Bakın -rakamları çıkardım, paylaşacağım sizinle- 2017-2023 yılları arasında, yedi yıl içerisinde şehir hastaneleri için ödenen para 102 milyar lira ancak 2024-2027 arası için dört yıl içerisinde 425 milyar lira para ödenecek şehir hastanelerine. Korkunç bir kara delik. Peki, şehir hastaneleri nasıl yapılıyor? Şehir hastaneleri şöyle yapılıyor: Deniliyor ki bir işadamına, bir yandaş iş adamına, 5’li çete üyesine: “Şuraya bir şehir hastanesi yapacaksın.” O da “Başüstüne yapayım ama param yok.” diyor. “Git, Londra’daki tefecilerden para bul.” deniliyor. Gidiyor, Londralı tefecilerden parayı buluyor, gelip diyor ki: “Ben parayı buldum ama tefeci devlet garantisi istiyor.” “Verdim sana devlet garantisini, al garantiyi, git.” deniliyor. Sonra tefeci diyor ki: “Garanti de yetmez, mahkeme olarak Londra mahkemelerini tahkim mahkemesi olarak istiyorum.” Onu da kabul ediyoruz. Ve bu iş adamı, bu yandaş iş adamı cebinden bir tek kuruş çıkmadan devlet garantisi alarak krediyi getiriyor, onunla hastaneyi yapıyor ve ona ayda ödemiş olduğu kredi geri dönüş miktarından belki 2 veya 3 katını sizin, bizim cebimizden alarak, devletin, milletin cebinden alarak cebini şişirdikçe şişiriyor. Dünyanın hiçbir ülkesinde böyle bir uygulama yok, böyle devlet garantili bir talan ve soygun düzeni yok. Ve göreceksiniz, tarihe not düşmek için söylüyorum: Yıllar sonra, o kadar da belki sürmeyecek, bu kara delik öyle büyüyecek ki hepimizi içine alacak.

Bakın, bir başka örnek daha vereceğim size, şaşıracaksınız bunu duyduğunuzda. Hep övünüyor ya AK PARTİ “Ama ne kadar güzel, otel gibi hastane yaptık size.” diye; oturdum, hastanelerin metrekarelerini çalıştım, şehir hastanelerinde bir yatak başına kapalı alan 313 metrekare. Peki, dünyada örnekleri nasıl? Eski Sağlık Bakanının, bu şehir hastanelerine onay veren Sağlık Bakanının özel hastanelerini araştırdım, bir yatak başına kapalı alan 125 metrekare, şehir hastanelerinde 313 metrekare. İngiltere gibi bir ülkede ne kadar biliyor musunuz? 80 metrekare. “E, ne olacak canım, bu kadar geniş bir alan, herkes ferah ferah yaşasın.” diyeceksiniz. İşletme maliyetlerini hiç konuşmuyorum ama ne için yaptılar biliyor musunuz? Devlete bunları metrekare üzerinden kiraladılar, ceplerini daha fazla şişirebilmek için yaptılar, dünyada eşi benzeri olmadık şekilde bunları kurguladılar ve rantlarını büyüttükçe büyüttüler.

Tabii, bütün bunları yaparken acaba hizmet nasıl diye bir araştırdık. Mesela, bir soru önergesi verdim, Kocaeli Şehir Hastanesinde geçtiğimiz yıl tam 60 hasta ameliyathaneden vücutları yanarak çıkmış, yanmışlar. Ben biliyorum niye yandıklarını, iki sebebi var: Bir, elektrik sistemi bozuk; iki, oraya almış oldukları koter cihazları bozuk ve demode. Sağlık Bakanına “Bir hastanede 60 hasta ameliyathaneden yanıklı çıkarsa nasıl sessiz kalırsınız?” diye soru önergesi veriyoruz, soruyoruz; cevap yok, umurunda değil Sağlık Bakanının.

Bakın, bir başka soru önergesi: Tabii, her şeye bir rant gözlüğüyle baktıkları için... Hastanelere -hekim olan arkadaşlarım var, bunu gayet iyi bilecekler- gittiğimizde, devlet hastanelerinde kan falan alınıyor ya bizden, sanıyor musunuz siz, o kanların hastanede tahlilleri yapılıyor? Oradan kuryeler geliyor, o kanları topluyor, dışarıya yine özel sektöre götürüyor; arada 100 kilometre, 150 kilometre kanların taşındığı vakı, bu kanların yolda bozulma ihtimali çok yüksek. Hepsinden vazgeçtim, geçtiğimiz aylarda binlerce kan kayboldu, bir kısmı da Silivri'deki cezaevinden çıkan kanlar. Soru önergesi verdim. Dönüp bir insan demez mi "Ben binlerce kanı kaybettim." diye. Peki, ne yaptınız? Vatandaşa tazminat ödediniz mi, vatandaş tazmin ettiniz mi, soruşturduunuz mu; ne olmuş? Umurlarında değil, varsa yoksa bina.

Yanı sıra, geçtiğimiz günlerde Sayın Vekilimiz Hakan Şeref Olgun Afyon'da bir çeteden bahsetti, hastanede 47 kişilik bir çete. Bunların çoğu oradaki milletvekillerinin referansıya girmiş, uyuşturucu satışı yapıyorlar, yanı sıra tefecilik yapıyorlar. Allah'tan, o ifşaattan sonra bir operasyon düzenlendi de birileri oradan alındı, götürüldü.

Sütçü İmam Üniversitesinde stent çetesi var dedim, burada anjiyografi departmanında kullanılmak üzere stentleri çalışıyorlar, belgeleri var dedim; umurunda değil Sağlık Bakanının, cevap vermedi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesinde diyaliz çetesi var dedim, o hastanede yatmış ve ölmüş hastaların isimlerini alıp oradaki yine yandaş bir özel hastaneye vererek o hastanede aslında olmayan hastalar üzerinden milyarlarca lirayı ceplerine indiren çeteler var dedim; umurunda değil. Ya, "Bu nedir?" diye insan bir merak eder; umurunda değil.

Yine, Malatya'da bir katarakt çetesi var, lensleri çalmışlar 100 milyonlarca liralık; yine, umurunda değil, ne cevap var ne de buna dair bir çalışma var. En son, nihayet -teşekkür ediyorum Sayın Bakana- Çam ve Sakura Hastanesinde bir radyoopak madde çetesi var dedim; Allah'tan ona cevap verdi "Doğru söylüyorsunuz, çeteyi bulduk, soruşturma açtık." diye söyledi.

Tabii, keşke yenidoğan çetesine dair verdiğim sorulara zamanında cevap vermiş olsaydı... Buna dair birçok soru önergesi var, detaylarına girmeyeceğim çünkü daha sonrasında konuşmam gereken önemli bir konu var. Aslında o konuyu şimdi konuşayım ki ona zaman kalsın çünkü çok tarihî önemi olan bir konu.

Burada müteaddit defalar konuşuldu, Mehmet Murat Çalık... Kendisi AML hastası, akut miyeloid lösemi hastası, kan kanseri yanı sıra lenfoması var ve cezaevine girdikten sonra 20 kilo kaybetti. Elimde Sağlık Bakanlığı İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesinin raporu var. Bakın, bu raporda diyor ki: "Kendisi AML hastasıdır, aynı zamanda lenfoması var ve kendisine kemik iliği biyopsisi yaptık, bu biyopside blast oranı yüzde 4-5'tir." Teknik bir şey söylüyorum ama izah edeceğim, hekim arkadaşlarım var, beni anlıyorlar. "Blast oranı yüzde 4-5'tir." diyor. Literatür diyor ki: "Bir kanser hastasının blast oranı yüzde 4-5 ise bu hastalık nüksediyor demektir, hastalığı nüksediyor." Burada duralım çünkü önemli bir belge paylaşacağım biraz sonra sizinle. "Onun için, bu hastalık nüksediyor, haberiniz olsun." diyor koskoca eğitim ve araştırma hastanesi Adli Tıbbı. "Bunun için gereğini yapın bir an önce." diyor. Yanı sıra, diyor ki: "Nötropenisi var, lökopenisi var." Ne demek bu? Vücudunun savunma hücreleri tükenmiş, bitmiş demek, kendini savunacak durumda değil ve bu hasta 20 kilo kaybetmiş, açıkça yazmış zaten "malnütrisyon" diye yani "Artık vücudu tükenmiş." demek ve altına eklemiş "Bu hasta cezaevinde sepsis olur ve septik şoka girebilir, hayatını kaybedebilir." diye. Tebrik ediyorum hekim arkadaşlarımı, çok yerinde ve doğru bir rapor yazmışlar.

Şimdi, tarihe not düşmek üzere bir belge paylaşacağım sizinle. Bu raporu alan Adli Tıp Kurumunun ne yapması lazım? Kaldı ki hukukçu arkadaşlarımız var, hükümlü olmayan, tutuklu olan kişilerin bu şekilde dışarıya çıkarılması için Adli Tıp raporuna ihtiyaç var. Hadi diyelim direndiniz, zorladınız,

Adli Tıptan rapor almak istediniz. Peki, niye o zaman bu raporu çarpıtıyorsunuz? Buyurun, Adli Tıp kendisine eğitim ve araştırma hastanesinden gelen yüzde 4-5 blast oranını tahrif etmiş arkadaşlar, tahrif etmiş. Bakın, belgesi burada, yüzde 3-4 yapmış onu. Bu, korkunç bir skandal. Buradan Sağlık Bakanına sesleniyorum, buradan Adalet Bakanına sesleniyorum: Bu bir skandaldır; bu, taammüden birisini ölüme göndermektir; bunu yapmayın, bir an önce bunu düzeltin. Bu, kabul edilemez. Bu, hata falan değil çünkü niye biliyor musunuz 3-4 yazmış? 3-4 olursa kanserin nükssetme ihtimali yok ama 4-5 olursa kanseri nüksediyor ve Adli Tıp “kanseri nüksediyor” dememek için belgeleri, bilgileri tahrif etmiş; akıl alır gibi değil! Buradan, Adli Tıp ve onun başındaki Adalet Bakanına, Sağlık Bakanına sesleniyorum: Behemehal bugün bunun için gereğini yapın ve Mehmet Murat Çalık’ı bir an önce çıkartın. Aksi hâlde, üzülerken söylüyorum, 2 diplomalı bir hekim olarak söylüyorum: Bu şartlar devam ederse Sayın Çalık cezaevinden canlı çıkamaz ve hepimiz onun vicdani sorumluluğu altında kalırız.

Tabii, keşke bir yirmi dakika daha olsaydı, konuşacağım çok şey vardı; randevuyla ilgili sorunlar, Suriyelilere dönük ülkemizde yapılan hizmetler, göçmen sağlık merkezleri, onun yanında birtakım diş hekimliğiyle ilgili, ilaç, eczacılıkla ilgili çok sayıda söyleyeceğim şey vardı, madde vardı ama bunlara artık girmeyeceğim.

Bakın, arkadaşlar, sağlık iyi yönetilmiyor. Şu anda, maalesef, şehir hastaneleriyle ve özel hastanelerle götürülen ama içten içe çürüyen ve çöken bir sistemle karşı karşıyayız. Eğer bu sistem böyle devam edecek olursa önümüzdeki yıllarda bunun faturasını hepimiz ağır ödeyeceğiz. O sebeple, eğitime önem vermemiz lazım. Diş hekimliği planlaması ona keza, büyük hatalar var; zamanım olmadığı için rakamları veremiyorum. Keza eczacılıkla ilgili büyük hatalar var. Sadece bir tek şey söyleyeceğim diş hekimliğiyle ilgili: 10 bin diş hekimi öğrencisi mezun veriyoruz her yıl, bizim ihtiyacımız 1.500.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Şu anda, eski Sağlık Bakanının Medipol Üniversitesinde Diş Hekimliğinde tam 2.600 diş hekimi okuyor biliyor musunuz.

Sağlıkta ranttan kurtulmamız, rasyonel bir hizmet üretmemiz lazım. Bu tartışılacak bir konu değil, siyaset yapılacak bir konu değil, söylediklerimin hepsi bilgili ve belgeli. Umuyorum AK PARTİ’li arkadaşlarım bunları dinler ve dikkate alırlar, sadece Türkiye için değil kendileri için de hayırlı bir netice olur diyorum.

Saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Çömez.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Fevzi Zırhlıoğlu.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

MHP GRUBU ADINA FEVZİ ZIRHLIOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 218 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin tümü hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunuyorum. Yüce Türk milletini ve heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz sağlık alanına ilişkin bu kanun teklifi, yalnızca teknik bir düzenlemeler manzumesi değil aynı zamanda kamusal hizmeti daha etkin ve daha dengeli hâle getiren bir irade beyanıdır. Bu çerçevede koruyan, geliştiren ve üreten sağlık modeliyle uyumlu olarak “Sağlıklı Türkiye Yüzyılı” vizyonu doğrultusunda hazırlanan bu teklif çok sayıda düzenlemeyi içermektedir

ve sağlık sistemimizi guclendirmeye yonelikdir. Turk milleti her alanda olduğu gibi sağlıkta da daha guclu, erisilebilir ve guvenli bir hizmeti hak etmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler, vatandaslarimizin sağlık hakkının korunmasını, kamu hizmetlerinin millî menfaatler dogrultusunda yurutulmesini ve sağlıkta yerli ve millî uretimin tesvik edilmesini bir zaruret olarak goruyoruz. Sağlık alanındaki duzenlemeleri butuncul bir bakış açısıyla ele alan bu teklif mevcut uygulamaları daha etkin, verimli ve çağdaş hâle getirmek amacı taşımaktadır. Teknolojiden meslek duzenlemelerine, halk sağlığından eğitim sistemine kadar birçok konuda duzenleme getirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, teklifte yer alan takip sisteminin guncelleştirilmesi sahte ve kaçak ürünlerle mücadelede önemli bir adımdır. Her bir ilaç kutusunun üzerine basılan karekodlar ile ürünün giriş ve çıkışı raporlanarak ilacın son görüldüğü konum, zaman ve durum kaydedilmekte ve gerçek zamanlı bir veri tabanında saklanmaktadır. İlaçların ve özel tıbbi amaçlı gıdaların her noktada izlenmesi ürün güvenliğini sağladığı gibi, halk sağlığı için büyük bir risk oluşturan sahte, kaçak ve her türlü yasa dışı ürünün yasal tedarik zincirine girmesini de önlemektedir. Ayrıca, takip sistemiyle kalite hatası tespit edilen ürünlerin vatandaşa ulaşmadan etkin bir şekilde geri çekilmesi mümkün olacaktır. Bu duzenleme halk sağlığının guvence altına alınması ve ilaç güvenliğinin sağlanması açısından yerindedir.

Tabipler, dış hekimleri ve tıpta uzmanlık eğitimi almış kişilerin ilgili maddede belirtilen koşulları yerine getirmeleri şartıyla en fazla iki farklı sağlık kurumu ya da kuruluşunda görev alabilecekleri, özel sağlık kuruluşları ve vakıf üniversitelerinde ise yalnızca ücret karşılığında çalışabilecekleri hükme bağlanmaktadır. Bu duzenlemeyle, sosyal güvenlik sistemine uyum sağlanması, kurumsal yapının sağlamlaştırılması ve sağlık hizmetlerinin kalitesi ile denetlenebilirliğinin yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Teklifin 4'üncü maddesiyle ebe yardımcılığı ve hemşire yardımcılığı ünvanları ilga edilmektedir. Mamografi teknikerliğinin görev tanımını oluşturan iş ve işlemler diğer sağlık meslek gruplarıncı da yerine getirilebildiğinden anılan sağlık mesleğine ihtiyaç bulunmamaktadır.

Sağlık meslekleriyle ilgili ünvan ve tanımların guncellenmesi, sahadaki ihtiyaçlara göre yeniden şekillendirilmesi hem sağlık çalışanlarımızın mesleki kimliklerini netleştirecek hem de sağlık hizmetlerinin kalitesini artıracaktır. Ayrıca, dış protez teknisyeni ve nükleer tıp teknikeri gibi yeni alanların sisteme kazandırılması da bu bakımdan önemlidir.

Saygıdeğer milletvekilleri, sağlık çalışanlarının ek ödeme ve görev değişikliğiyle ilgili duzenlemeler hem adaletin tesisi hem de hizmet verimliliğinin artırılması için olumlu adımlardır. 5'inci maddenin duzenlenmesiyle sahada en az beş yıl görev yapmış sözleşmeli aile hekimlerinin Sözleşmeli Aile Hekimliği Uzmanlığı Programı aracılığıyla uzmanlaşmaları tesvik edilmekte, bu kişilere yönelik uzmanlık eğitim süresi dört yıla indirilmektedir. Böylece 2035 yılına kadar nüfus iz düşümlerine uygun olarak aile hekimliği uzman sayısının artırılması hedeflenmektedir. Uzman sayısındaki artış sayesinde birinci basamak sağlık hizmetlerinin niteliği ve erişilebilirliği artırılarak vatandaşların hastanelere olan ihtiyacı azaltılacaktır. Ayrıca eğitim sürelerindeki klinik rotasyonlar korunurken bu süreçte görev yapan hekimlerin ek ödemelerden faydalanabilmeleri sağlanarak hekimlerimizin maddi kayıplarının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Bu teklif, aynı zamanda, Türkiye'nin kendi tıbbi ürünlerini üretme, izleme ve kontrol etme kapasitesini guclendirmektedir. Elektronik ürün kodu teknolojisi sayesinde ürünlerin üretim veya ithalatından itibaren tedarik zincirinde gerçekleştirdiği her hareketi izlemek mümkün olacak ve bu sayede ürün güvenliği sağlanacaktır. Yine ruhsat ve izin sahipleri için beşerî tıbbi ürünler ve özel tıbbi amaçlı gıdaların tedarik zinciri içindeki hareketlerinin takip sistemine bildirilmesi hâlinde uygulanacak yaptırımların duzenlenmesi amaçlanmaktadır. Tıbbi cihazların denetimi, guvenli ürünlere erişim

ve sağlık bilişimi alanındaki düzenlemelerle devletimizin denetim gücü artmakta, vatandaşımızın güvenliği sağlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir diğer önemli husus ise kenevir yetiştiriciliğidir. Tıbbi kenevir ihtiya eden tüm ürünlerin kontrolünün sağlanması amacıyla sadece eczanelerde satılabilmesi, bu ürünlere ait tüm ruhsat ve satış süreçlerinin Sağlık Bakanlığınca  ıkarılacak yönetmelikle belirlenmesi, bitkinin yetiştirilmesi ve hasadına kadar olan işlemlerin Tarım ve Orman Bakanlığı uhdesinde, bitkinin ürüne dönüştüğü süreçlerin ise Sağlık Bakanlığı uhdesinde olması öngörülmektedir.

Teklifin 12 ve 19’uncu maddeleri Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı, TÜSEB’le ilgilidir. TÜSEB ile sermayesinin yarısından fazlası TÜSEB’e ait şirketlerin ürettiği tıbbi ürünlerin sağlık alanında faaliyette bulunan diğer kamu idareleri tarafından doğrudan alınması ve kamu idarelerinin ihtiyaçlarının hızlı bir şekilde temin edilmesi amaçlanmaktadır. Yine TÜSEB’e yapılan görevlendirmelerle nitelikli personelin istihdamı kolaylaştırılmakta, bilimsel araştırma ve üretim kapasitemiz desteklenmektedir. TÜSEB’de ihtiya uygun personel istihdam edilebilmesi için Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kurum ve kuruluşlarında ek ödeme almaya hak kazananların TÜSEB’e görevlendirilmeleri hâlinde mali kayıplarının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Kanun teklifiyle optisyenlik müessesesi kayıtlarının, değerren gerekliliklere uygun olarak Sağlık Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda tutulabilmesi hedeflenmektedir.

Bir diğer husus, organ bağışı beyanının e-devlet üzerinden yapılabilmesine imkân tanınması, dijitalleşme sürecindeki milletimizin bu hayati konuda daha kolay harekete geçmesini sağlayacaktır. Bu düzenlemeyle bağışçı sayısının artırılması hedeflenmektedir. Millet olarak hayat kurtarmaya vesile olacak bu adımın desteklenmesini son derece anlamlı buluyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, birinci basamak sağlık hizmetlerinin erişilebilirliği halk sağlığı açısından önem arz etmektedir. şehirleşmenin tamamlandığı yerlerde imar çalışmaları zorlaşmakta ve sağlık hizmeti sunumunda kullanılacak arsalar bulunamamaktadır. Özellikle aile sağlığı merkezleri gibi temel sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması bu nedenle aksamaktadır. Sağlık hizmetlerinin her yerde dengeli ve etkili bir şekilde sunulabilmesi çok önemlidir. Bu amaçla ihtiya duyulması hâlinde park alanlarında sağlık hizmeti binaları yapılmasına izin verilmesi planlanmaktadır. “Tahsis işlemi, yüz ölümü 2.500 metrekareden 5.000 metrekareye kadar olan parklarda muvakkat yapı ölülerini aşmamak, 5.000 metrekareden büyük parklarda ise 250 metrekare taban alanı, kat adedi 2 ve bina yüksekliği 7,50 metreden fazla olmamak kaydıyla yapılacak sağlık tesisleri için tahsis edilen alan büyüklüğü, taban alanının iki katını geçmeyecek şekilde Sağlık Bakanlığınca talep edilen yüz ölümü kadar yapılır.”

Parklara acil sağlık istasyonları, sağlıklı hayat merkezleri ve aile sağlığı merkezleri yapılabilirse insanlar bu hizmetlere daha kolay ulaşabilir. Bu düzenlemeyle hem acil sağlık hizmetlerine hem de birinci basamak sağlık hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması hedeflenmektedir.

Ayrıca, Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda, 23’üncü maddeyle, Anayasa Mahkemesi kararına uygun olarak disiplin cezası gerektiren fiiller, disiplin cezaları, soruştırma açılması ve savunma alınmasına yönelik usuller ile disiplin kurulu kararlarına yapılacak itirazlara ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

Bir diğer husus şudur: Sözleşmeli olarak istihdam edilen personelin, işlemiş olduğu disipline aykırı fiil ve h ller nedeniyle emsali devlet memuruyla aynı uygulamaya tabi olması amaçlanmaktadır.

27’nci maddeyle uzman personelin ilçe nüfusu 100 binin üzerindeki ilçe sağlık müdürlüklerinde görevlendirilebilmesi hedeflenmektedir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Türk milletinin sağlığı yalnızca tıbbi bir mesele değil aynı zamanda bir beka meselesidir. Bu bilinçle hareket eden Cumhuriyet İttifakı devletimizin sağlık alanındaki iradesini daha da kuvvetlendirmekte ve milletimizin geleceğini güvence altına almaktadır. Köklü tarihimizden aldığımız ilhamla zamanın ihtiyaçlarına uygun şekilde yapılan bu düzenlemelerin sağlık hizmetlerinde kaliteyi, eşitliği ve güveni daha da artıracığına olan inancımız tamdır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu kanun teklifini millî çıkarlarımız, toplum sağlığımız ve etkin hizmet sunumu ilkelerine uygun buluyoruz. Milletimizin huzur ve sağlığı için reformların her zaman arkasında olduk. Sağlık sistemimizin daha güçlü, daha işlevsel ve daha sürdürülebilir hâle gelmesi adına atılan bu adımları destekliyoruz. Unutulmamalıdır ki, güçlü bir millet ancak sağlıklı bireylerle varlığını sürdürebilir. Türk milleti geçmişinden aldığı kudretle geleceğe yürürken sağlık hizmetlerinde de bağımsız, yerli ve millî bir duruş sergilemelidir. Bu kanun teklifi yalnızca mevcut sistemin teknik düzenlemelerini içermekle kalmayıp aynı zamanda koruyan, geliştiren ve üreten sağlık modeliyle uyumlu bir şekilde inşa edilen “Sağlıklı Türkiye Yüzyılı” vizyonunun somut bir adımıdır.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak sağlıkta millî duruşu, insan merkezli anlayışı ve stratejik planlamayı esas alan her düzenlemenin yanında olmaya devam edeceğimizi bir kez daha vurguluyor, yasa teklifinin hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Teklifin milletimize ve sağlık camiamıza hayırlı olmasını diliyorum.

Sözlerime son verirken Kıbrıs Barış Harekâtı’nın 51’inci yıl dönümünde, yaşanan millî kahramanlığı saygıyla anıyorum. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı’nı tebrik ediyorum.

Türk milletini ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlık yasa tasarısıyla ilgili görüşlerimizi söyleyelim. Öncelikle sağlıkta bir hizmet anlayışı yerine bir rant anlayışının yerleştiğini yıllardır görüyoruz. ASM’lerde koruyucu sağlık hizmetinden ziyade bir karmaşa oluşmaya başladı ve hekimlerimiz şikâyetçi.

Şehir hastanelerinin durumu, yine, kâr odaklı; dev yapılar ama hizmet üretmeyen ve rantta hizmet eden bir anlayışla devam ediyor. Belki binlerce hastaya bakılıyor ama kısıktırılmış sağlık talebi oluşmuş durumda, yetmiyor. Yani sonuca baktığınızda, totalde sağlık hizmetlerinde o kadar poliklinik hizmetine rağmen bir iyileşmeyi göremiyorsunuz. Özel şirketler kamu hastanelerini âdeta ele geçirmiş, kamu hastaneleri özel şirket gibi yönetilmekte. Randevu konusunda Türkiye’nin her ilinden şikâyetler gelmekte, acillerde önemli sıkıntılar devam etmekte. Özellikle, Kürt illerinde başka illere hastaların gitmek zorunda kalması son derece önemli bir sıkıntı oluşturmakta. Hekimlerimiz yurt dışı göç talebini devam ettirmekte. Bunlara karşı verdiğimiz soru önergelerine ise son derece ciddiye Siz Sağlık Bakanlığı cevapları gelmekte, kopyalayapıştır şeklinde bir cevap anlayışı maalesef vurdumduymaz bir şekilde devam etmektedir. Bu şekilde devam etmesi doğru değil arkadaşlar.

Biz, maddelere baktığımız zaman da buradaki sıkıntıları görebiliyoruz işin doğrusu. Mesela, madde 2’de 2 hekime indirme getiriliyor. Aslında bu iyice karmaşıklaşmış, kadro verilmeyen bir hastane sistemindeki geçici, palyatif bir çözüm gayretinden başka bir şey değildir.

Madde 4’e baktığımız zaman, bazı teknisyenliklerin, teknikerliklerin kaldırıldığını görüyoruz. Madde 6’da da var; “Ebe yardımcılığı, hemşire yardımcılığı kaldırılıp sağlık bakım teknisyenliği

getiriliyor.” deniliyor. Aslında burada yürümeyen bir sistem var. Şimdi, bakın, bize binlerce tekniker arkadaşımız başvuruyor; fizik tedavi teknikerleri, cerrahi ameliyathane teknikerleri, ağız ve diş sağlığı teknikerleri, sağlık teknikerleri, ameliyathane cerrahi sağlık teknikerleri, diyaliz teknikerleri, eczane teknisyenleri ve teknikerleri, radyoloji teknikerleri, anestezi teknikerleri, tıbbi laboratuvar teknikerleri, çevre sağlığı teknikerleri, ilk ve acil yardım teknikerleri, ortopedik protez ve ortez teknikerleri, ortopedi teknikerleri, odyometre teknikerleri, elektronörofizyoloji teknikerleri, adli tıp teknikerleri, patoloji laboratuvar teknikerleri, dil ve konuşma terapisi teknikerleri, tıbbi görüntüleme teknikerleri, iş ve uğraşı terapisi teknikerleri, diş protez teknikerleri. Hepsı için, hepsi için Sağlık Bakanlığı ne yapıyor, kadro açıyor mu? Okullara girmişler bir iş buluruz diye; on binlerce, belki yüz binlerce mezun bir iş bulamıyor arkadaşlar ve bu konuya çözüm bulamayan iktidar işte böyle palyatif yöntemlerle bir yol yürümeye çalışıyor.

Madde 5’e bakıyoruz; burada da, efendim, sahada beş yıllık sözleşmeli aile hekimi olarak çalışanlar için ihtisas süresi beş yıldan dört yıla düşürülüyor. Mesela, şu anda dört yıllık bir ASM hekimi beş yılı tamamlayamadığı için bundan faydalanamayacak; beş yıl sahada çalışan bir hekim dört yılda uzmanlığını alabilecek. Yani şu anda sahada 4’üncü yılında olan bir aile hekimi, maalesef, iki yıl kaybetmiş olacak; böyle bir haksızlık var. Bir de şu anda ihtisası devam eden hekimlere yönelik bir hak verilmiyor. Düşünün, şu anda ihtisasınız devam ediyor ama bu haktan, bu maddeden yararlanamayacaksınız ve sonuçta bir hak kaybına uğrayacaksınız. Bunun da düzeltilmesi gerektiğini söylüyoruz değerli arkadaşlar.

Yine, madde 12’de, TÜSEB, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı, doğru dürüst denetime tabi tutulmayan ve iktidarın denetimi altında olan, Meclis denetiminden bile uzak olan, keyfi kararları bir şekilde alan bir yer hâline geldi. Yani, kamu hastanelerini buraya mecbur tutmak doğru bir şey değil, buradan bir istismar kokusu yükseliyor değerli arkadaşlar.

Şimdi, madde 14’e baktığımız zaman da... Çok vahim bir madde bu. Bakın, daha yeni zeytin katletme yasası çıkarıldı, şimdi “Parklarda aile sağlık merkezleri, tıbbi merkezler açılsın.” deniliyor. Bu, tamamen istismara açık bir madde. Yani, doğru dürüst bir ASM yeri oluşturamıyorsunuz Bakanlık olarak, bu sefer parklara el atmış durumdasınız, yeşil alanlara el atmış durumundasınız. Paranız bitti, zeytinliklere el atınız; aile sağlık merkezleri, doğru, iyi bir durumda değil, bu sefer parklara el atıyorsunuz. Bu, son derece vahim bir durum. Şimdi, Sağlık Bakanlığı “Obeziteyle mücadele ediyoruz.” diyor. Ya, insanların parklarda doğru dürüst bir yürüyüş yolu imkânını elinden alacaksınız, ondan sonra da “Obeziteyle mücadele ediyoruz.” diyeceksiniz. Bu, olacak bir şey değil, bu da yine bir rant maddesi işin doğrusu.

Bakın, aslında birçok mesele var. Cezaevlerinde sağlıkla ilgili meseleler halledilmemiş durumda. Ağız içi aramalar, hastanelerde kelepçeli muayeneler devam ediyor. Biz Adli Tıp Kurumu yerine eğitim ve araştırma hastanelerinin de rapor vermesiyle ilgili yasa teklifleri verdik, kabul edilmedi çünkü iktidarın denetiminde olması isteniyor; şu anda Murat Çalık’ın çektikleri işte bunun yüzünden. Neler neler yaşanıyor kimsenin umurunda değil. Bakın, hasta mahpuslar, Adli Tıp Kurumuna on beş, on altı saati bulan ring araçlarında, böyle “tabutluk” denen yerde götürülüyor veyahut da çocuklu anneler yine başka bir cezaevine nakledilirken çocuklarıyla birlikte elleri kelepçeli olarak götürülüyor. Düşünün, bir anne olarak kucağınızda bir çocuk var, eliniz kelepçeli ve bir tabutluktasınız, ring aracıyla on beş, on altı saat gideceksiniz yani hangi vicdan buna itiraz etmez anlayamıyorum. Bunlar medyatik hâle gelmeden önce de gündemimize gelmeliydi, bunu da söylemiş olayım. Mutlaka üçlü protokol gerçekleştirilmelidir diyorum. Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı üçlü protokolünü defalarca Sağlık Bakanına hatırlatıyoruz, maalesef umurlarında değil.

Şimdi, madde 18'e gelelim. Bakın, burada da Kişisel Verileri Koruma Kanunu'yla ilgili... Sayın Bakan Yardımcımız Şuayıp Bey beni dinlerse, ben ona Komisyonda da itiraz etmiştim. Şimdi, bağımsız bir kuruma devredilmesi gerekirken Sağlık Bakanlığı denetimine veriliyor yani hem yöneticisiniz siz hem de denetleyicisiniz; böyle şey olur mu ya, dünyanın neresinde görülmüş? Hangi kriterlere göre bu veriler ölçülecek, denetlenecek, bu da yok; kimin elinde saklanacak, bu da yok; afet durumlarında veriler ne olacak, bu da yok; Sağlık Bakanlığı hangi teknik kriterlere göre denetleyecek, bu da yok. Tek hata noktası yani "single point of failure" oluşacak bu durumda. Bakın, teknik olarak araştırdım bu konuyu, o yüzden, çok sıkıntılı ve iktidar güdümünde bir madde çıkıyor; dikkatinizi çekerim.

Şimdi, 2024 Eylülde tüm sağlık verileri çalındı arkadaşlar, "dark web"e sızdı ve de satıldı; istedikleri kadar inkâr etsinler, bu böyle. Şimdi, özel ve kamu arasında da bir ayırım yapılıyor, bunun cezaları da ayrılıyor. Sağlık Bakanlığı bu tür bir hem denetlemeyi, hem de yönetimi aldı eline ama hesap verecek mi? Burada bir çıkar çatışması var, buna ne diyecekler merak ediyorum. Dünyada aslında bu denetleme işi bağımsız kuruluşlar tarafından yapılır. Tehditlere karşı sürekli bir önlem var mı? Yok. Kapsamlı risk yönetim döngüsü var mı? Yok. ISO 27001'e uyuluyor mu? Hayır. Etkili bir şifreleme yapılmış mı? Hayır. Ulusal Standartlar ve Teknoloji Enstitüsü -National Institute of Standards and Technology- Siber Güvenlik Çerçevesi'ne uyulmuş mu? Hayır. Bütün bunlar büyük bir veri felaketini getirecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Herkes bilsin arkadaşlar: Biz bunlardan dolayı bu yasa teklifine karşıyız ve daha pek çok madde var, zamanım yetmiyor belki.

Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci söz Sayın Sümeyye Boz'a ait.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

DEM PARTİ GRUBU ADINA SÜMEYYE BOZ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli halklarımız; 20 Temmuz Suruç katliamının yıl dönümü vesilesiyle Suruç'ta düş yolcularından biri olan, o ailelerden biri olan Besra Erol'u saygıyla selamlamak istiyorum çünkü kendisi aynı zamanda bir Suruç annesi olmasının yanı sıra cezaevinde hasta olmasına rağmen defalarca idare gözlem kurulları tarafından tutsaklığı uzatılan bir hasta tutsak. Sağlığı konuştuğumuz bugünde ATK'nin ve emir ve talimat doğrultusunda hareket eden bazı hekimlerin vermiş olduğu "Cezaevinde kalabilir." raporları ve bazen de "Cezaevinde kalamaz." raporlarına rağmen cezaevinde tutukluluğu devam ettirilen tutsakları, bunun da yanı sıra sağlık raporları ortada iken, alenen var iken siyasi saiklerle hareket ederek hakkında tahlil ve tetkiklerinin tekrar edilmesine karar verilen Murat Çalık'ı, tutukluluk süresi sağlık sorunlarına rağmen kasıtlı, bilerek, isteyerek uzatılan tüm hasta tutsakları buradan saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada görüştiğimiz, görüşmekte olduğumuz bu yasa teklifi, teknik maddelerinin ötesinde Türkiye sağlık sisteminin üzerine çöken piyasa zihniyetinin bir kez daha perdelerini aralıyor. DEM PARTİ olarak bu teklifin yalnızca içeriğine ve maddelerine değil, aynı zamanda taşıdığı ideolojik yüke, zihniyete, yarattığı eşitsizliklere ve halk sağlığını metalaştıran anlayışa itiraz ediyoruz. Sağlığı bir hak olmaktan çıkıp bir sektöre, bir yatırım aracına dönüştüren yaklaşımların tamamını reddediyoruz çünkü biz biliyoruz ki sağlık sermayeye değil halka ait olmalıdır. Burada size çarpıcı bir olaydan, bir durumdan bahsetmek istiyorum. Şöyle ki siyasette hamasetin ve bununla birlikte hamasi nutukların giderek arttığı bir süreçte kendini çaresiz hisseden yoksul halk nasıl bir çözüm buluyor biliyor musunuz? Böbreklerini satmaya çalışıyor. Türk Böbrek Vakfının Google

Maps'teki adresindeki yorumlara baktığınızda, ilgili kurumun hesaplarına gelen mesajlara baktığınızda durumun içler acısı olduğunu, insanların yasa dışı olmasına rağmen böbreklerini satmaya çalıştıklarını göreceksiniz. Yani elbette ki bu, iktidar tarafından bakıldığında çok normal karşılanacak bir şey olur, onlar bunu hiçbir şekilde çarpıcı bir durum olarak görmezler çünkü onlar için bir mesele var ki ortada, dolar ve sermaye meselesi. Onlar bu meseleyi nasıl okurlar biliyor musunuz? “Bir yandaş şirketin silinen vergi borcu acaba kaç yurttaşın böbreği eder?” hesabına girmekteler.

Bu anlamda sağlık; bir binaya, bir reçeteye, bir cihaz raporuna indirgenemez. Sağlık bir toplumun huzurudur, eşitliğidir, hakikatiyle barışıdır. Bu yasa teklifi ise toplumun değil sermayenin çıkarına hizmet eden, halkı müşteri, sağlık çalışanlarını ise performans puanı üreticisine dönüştüren piyasacı bir anlayışın ürünüdür. Yirmi yıldır “Sağlıkta Dönüşüm” adı altında yürüttüğü politikalarla halkın sağlığını değil sermayenin kazancını büyümüştür bu iktidar. Şehir hastaneleri, “kamu-özel iş birliği ve ortaklığı” adı altında devlete ait olan kaynakların özel şirketlere nasıl aktarıldığını gördüğümüz devasa yapılar olarak karşımıza çıkmakta. Bu yapılar halkın cebinden çıkan milyarlarca lirayla yapılan ama halkın hiçbir şekilde faydalanamadığı, ulaşamadığı, hizmet göremediği bir yapı olmaktan öteye gidememiştir. Bugün kamu hastanelerinde randevu almak günler, bazı branşlarda ise aylar sürmekte hatta MR çekinmiyor yurttaşlar. Şöyle ifade edelim: MR randevusu geldiğinde hayatını çoktan kaybetmiş olan yurttaşlar var bu ülkede, bunu hatırlatalım bir kez daha. Birinci basamak hizmetleri çökme noktasında. Aile hekimleri artan bürokratik yük, kısa muayene süreleri, güvencesizlik ve performans baskısı altında eziliyor, yurttaşlar ise beş dakikaya sığdırılan muayenelerle niteliksiz hizmete mahkûm ediliyor. Bu sistem ne sağlık emekçisini koruyabilir ne de hastayı sağaltabilir.

Diyarbakır'dan Van'a, Şırnak'tan Hakkâri'ye ve Muş'a kadar birçok bölgede uzman hekim yok. Yurttaşlar temel sağlık hizmetlerine erişemiyor, hatta erişmek için bazen yüzlerce kilometre yol gitmek zorunda kalıyor. Onkoloji, nöroloji, psikiyatri gibi branşlarda uzman bulunamıyor. Tanım ve tanıları gecikiyor, tedaviler ise aksıyor hatta bazen yollarda insanlar hayatlarını kaybediyor. Yani Muş'ta lösemi hastası olan küçük bir çocuğun Elâzığ yolunda hayatını kaybetmesi ve 2024'te Şırnak Beytüşşebap'ta kadın doğum uzmanı olmadığı için hayatını kaybeden Dilan Durmuş'un hikâyesi sistemin Kürt halkına nasıl ayrımcı davrandığını bir kez daha somut bir şekilde gösteriyor.

Sağlık sistemi çöktü dedik, evet, çöktü. Bu çöküş sadece teknik de değil üstelik, ideolojik bir tercih, neoliberal politikaların da sonucu olduğunu hatırlatmakta fayda var. Kamusal alanı ve kamusal olanı tasfiye eden, sosyal devleti dağıtan, hastaneleri şirket, hastayı müşteri gören bir anlayış halkı tedavi etmez ancak, aksine, onu sistemin nesnesine dönüştürür. Birinci basamak hizmetlerinin yıllardır tasfiye olduğunu zaten ifade etmiştik; koruyucu sağlık hizmetlerine ulaşım yok, unutturuldu, aşı, gebe takibi, kronik hastalıkların izlenmesi ise ikinci bir hâle getirildi çünkü bu sistem korumayı değil hastalığı, daha fazla hastalanmayı, çok daha hastalanmayı teşvik ediyor, sayıları arttırıyor. Yani şöyle ifade edelim: Muayene sayıları arttırılıyor, gereksiz tetkikler yapılıyor, reçeteler şişiriliyor ama amaç hastalığı tedavi etmek değil, puan ve kâr biriktirmek, rapor üretmek.

Ayrıca, bu kanun teklifiyle birlikte getirilen dijital onam uygulaması sağlık hizmetlerine erişimde de yine ciddi eşitsizlikler ortaya çıkarmakta. Türkiye'de milyonlarca yurttaş ne e-devlet uygulamalarını kullanabiliyor ne de dijital okuryazarlığa sahip. Yaşlılar, yoksullar, ana dili Türkçe olmayan yurttaşlarımız, örneğin Kürt halkı bu dijital bariyerlerle bir kez daha sağlık hakkından uzaklaştırılıyor. Bir Kürt yurttaşın kendi ana dilinde hekime derdini anlatmadan tedaviye onay vermesi demokratik ya da insani bir süreç değildir. Bu, hak değil dayatma, rıza değil biçimsel itaat üretmedir. Üstelik bu sistem sadece hizmeti değil, aynı zamanda eğitimi de ticarileştiriyor. Sağlık meslek liselerinden mezun olan 17-18 yaşlarındaki gençler hastanelerde “teknisyen” adıyla doğrudan hastalarla temasa geçiriliyor.

Ancak şunu ifade etmek lazım: Bu, etik dışıdır ve çocuk haklarına aykırıdır. Bu hem çocuk emeğinin sömürülmesi hem de hasta güvenliğinin riske atılmasıdır. Sağlık hizmeti yetiştirilmiş, deneyimli, güvence altında çalışan personel eliyle sunulmalıdır.

Aynı şekilde, akademik kadrolar da böyle bir kıskaçın içerisinde. Akademik kadrolar da güvencesizleştiriliyor, bilimsel özerkliği ortadan kaldırılıyor, sağlık eğitiminin niteliğini düşürüyorlar. Üniversiteler bilim üretme yeri olmak yerine sözleşmeli ve geçici kadrolarla çalışmaya ve böyle yönetilmeye zorlanıyor. Bu tablo, hem sağlık emekçilerinin hem de halkın geleceğini tehdit ediyor. Tabii ki sistemin bu hâle gelmesinin asıl sebeplerini biliyoruz. Bu hâle gelmesindeki asıl neden, karar alma süreçlerinin demokratik olmaması en önemli etkenlerden biridir. Sağlık politikaları, meslek örgütleri, sendikalar, üniversiteler ve yurttaşlar olmadan dar siyasi kadrolarla belirleniyor, bugün konuştuğumuz bu yasa teklifi de aynı şekilde oradan besleniyor. Teklif halktan değil, danışmanlık şirketlerinden ilham alarak oluşturulmuş.

Tabii, bir de TÜSEB var. Bu yasa teklifiyle TÜSEB’ e verilen yetkiler de gerçekten de çok dikkat çekici, bunu hatırlatalım. TÜSEB halk sağlığı adına kurulmuş bir kamu kurumu değil, kamusal kaynakları özel şirketlere yönlendiren aracı bir yapı. Şeffaf değildir, Sayıştay denetimine açık değildir, özerk değildir. Cumhurbaşkanı tarafından atanan yöneticiler eliyle özel hastaneleri akredite etmek ve kamu kaynaklarını “AR-GE” adı altında sermayeye aktarmaktır asıl maksadı. Yenidoğan servislerinde yaşanan çete skandalları işte, bu denetimsizliğin ve ticarileşmenin asıl sonucudur.

Ve son olarak yeşil alanlara değinmek istiyorum: Yeşil alanlara sağlık tesisinin yapılmasını düzenleyen madde şehirlerin afet direncini zayıflatmakta, yurttaşların nefes aldığı alanları betonlaştırmaktadır. Oysa kamusal alanlar, yeşil alanlar yalnızca dinlenme değil, aynı zamanda afet toplanma alanlarıdır. Bu alanların “sağlık tesisi” adı altında yapılaşmaya açılması kabul edilemez diyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Kayıhan Pala.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önceki dönemlerde bu Mecliste Bursa Milletvekili olarak görev yapan Profesör Doktor Sayın Lale Karabıyık’ ı bu sabah kaybettik, üzüntümüzü burada da dile getiriyorum ve paylaşıyorum.

Bugün konuştuğumuz kanun teklifinde, Komisyon görüşmelerinde de dile getirdiğimiz gibi, olumlu teklifler, olumlu öneriler var, o düzenlemelerin yapılmasına biz de olumlu bakıyoruz; çok olumsuz 2 düzenleme var; ayrıca, bazı değişiklikler yapılması gereken düzenlemeler var. Bunlara ilişkin söz konusu maddeler geldiğinde kapsamlı olarak değerlendirmelerimizi milletvekili arkadaşlarım paylaşacaklar.

Ben, hem genel olarak Türkiye’ de sağlığa ilişkin bir çerçeve çizmeye hem de bazı sıkıntılı konuları sizlerle paylaşmaya çalışacağım. İlk söyleyeceğim şey; biz bu kanun teklifi Genel Kurula inmeden önce, bu kanun teklifini Sağlık Komisyonunda iki gün, iki perşembe günü birer hafta arayla görüştük. O görüşmelerin hiçbirine Sayın Sağlık Bakanı katılmadı. Bakın, bir Sağlık Bakanının Sağlık Bakanlığını ilgilendiren bir kanun teklifi söz konusu olduğunda o Meclise, o Komisyona gelmemesi gerçekten kabul edilemez. Bu bir yandan Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin nasıl bir zaaf içinde olduğunu gösteren, diğer yandan da Sayın Sağlık Bakanının -anladığımız kadarıyla- komisyonlara katılmasını engelleyen, oradan kaçınmasına yol açan bazı nedenlerle ilişkili. Üstelik bakın, bugün, şimdi Komisyon üyelerimiz burada, Sağlık Bakan Yardımcımız, Sağlık Bakanlığı bürokratları burada; Sayın Bakan yine

yok. Kanun teklifi Genel Kurulda görüşülürken bir bakanın kendi başkanlığıyla ilgili teklif görüşmeleri sırasında Mecliste olmaması kabul edilemez. (CHP sıralarından alkışlar) Dolayısıyla bütün Bakanların burada kendi bakanlıklarıyla ilgili görüşmeler yapılırken hiç olmazsa bu toplantılara katılmasının sağlanması gerektiğini vurgulamak isterim.

Şimdi, bu kanun teklifinde -az önce söyledim- bazı önemli maddeler var, bazı sıkıntılı maddeler var ama asıl kurgulamamız gereken şey şu: Bu kanun teklifi Türkiye'deki sağlık ihtiyaçlarına yanıt vermekten çok uzak. Hiç uzağa gitmeyin, bakın, bugün bir dakika söz alan milletvekillerinin büyük çoğunluğu kendi seçim bölgelerinde özellikle sağlık hizmetlerine erişimle ilgili nasıl sıkıntılar olduğunu gündeme getirmeye çalıştılar. Hepimizin seçim bölgesinde sıkıntılar var.

Ben Bursa Milletvekili olarak -burada Bursa'dan başka milletvekili meslektaşlarım da var- neredeyse her gün bir hastaya, birkaç hastaya ya kamu hastanesinde bir yatak ya da yoğun bakım yatağı aramakla uğraşıyorum. Şu anda bir hasta için Bursa'da iki gündür yoğun bakım yatağı bulamadığımız için acilde yatıyor. Geçen hafta bir hasta üç gün acilde yatmak zorunda kaldı, bir onkoloji hastası ve maalesef yatak bulamadık.

Şimdi, bakın, bu kanun teklifinde kamuoyunda “yenidoğan çetesi” olarak bilinen çeteye giden yoldaki sorunları aşmak için hiçbir teklif önerisi yok. Birkaç örnek vereyim, tamamen Yenidoğan Komisyonundaki sunumlardan elde ettiğim veriler. Kısaca, bakın, Sağlık Bakanlığı ilgili uzmanlarla birlikte bir heyet oluşturuyor ve habersiz olarak Türkiye'de 9'u üniversite, 17'si Sağlık Bakanlığı ve 13'ü özel sektöre ait olmak üzere habersiz denetimlerde bulunuyor. Bu denetimlerde yalnızca üniversitelerde denetim bulgularının çoğu çok olumlu, genellikle yüzde 90, yüzde 100 uyumluluk var. Sağlık Bakanlığı hastanelerinde en düşüğü yüzde 43 olmak üzere yüzde 100'e varan uyumluluklar var ama özel sektöre geldiğimizde ciddi problemler var. Ne gibi? Bir tane örnek vereyim. Örneğin, yenidoğan yoğun bakımlarında enfeksiyon önlemleri ve antibiyotik kullanımına uygunluk söz konusu olduğunda özel sektördeki hastanelerde bu uygunluk oranı yüzde 23 olarak bulunmuş. Bir başka deyişle her 4 hastanenin 3'ünde yenidoğan yoğun bakımlarında enfeksiyona uygunluk yok, Sağlık Bakanlığının bulgusu. Basit soru şu: Bu saptamayı yaptınız, bunu önlemek için şimdi ne yapıyorsunuz? Önümüzdeki kanun teklifinde bununla ilgili hiçbir madde yok. Yoğun bakım uygulamalarının uygunluğu yüzde 55 yani özel sektör hastanelerinin her 2 tanesinden 1 tanesinde yenidoğan yoğun bakımları için özellikle kuralların en azından yarısına uyulmadığı Sağlık Bakanlığının kendi bulgusu olarak karşımızda duruyor. Basit soru şu: Bunların gerçekten uygulanabilmesi için bu kanun teklifinde neden düzenleme yok? Devam edeyim, bakın, bunun önemli nedenlerinden biri -konuşmamın sonunda değineceğim ve bu kanun teklifinden çıkarılmasını ısrarla istediğimiz 25'inci maddede de olduğu gibi- sağlık hizmetlerinin ticarileştirilmesinin ne boyuta geldiğiyle ilgili. Sağlık Bakanlığının kendi verisi, yine yenidoğan yoğun bakımları söz konusu olduğunda, özellikle yoğun bakım niteliği taşıyan üçüncü, dördüncü düzey yoğun bakımların neredeyse yarısından fazlası, yüzde 55'i özel sektöre terk edilmiş, bu oranlar İstanbul'da daha yüksek. Eğer Sağlık Bakanlığı sağlık hizmeti sunumunu özel sektöre terk edip kendisi aradan çekilirse, özel sektör de sermaye birikimi ve kâr maksimizasyonu ağırlıklı çalışıp denetlenmezse o zaman daha çok yenidoğan ölümleriyle, daha çok canımızı sıkacak facialarla karşı karşıya kalabiliriz.

Değerli milletvekilleri, ısrarla soru önergelerinde soruyoruz, komisyon toplantılarında gösteriyoruz, bir yanıt alabilmiş değiliz. Bakın, Sağlık Bakanlığının 2019'dan sonra yayınlamayı bıraktığı çok önemli bir veri, özel hastanelerdeki ölüm hızı hızla artıyor. Ne zaman artmaya başlamış? 2007'de. Sağlık Bakanlığının son verisine göre, bütün hastaneler içinde, Sağlık Bakanlığı hastaneleri, tıp fakültesi hastaneleri ve özel hastaneler içinde en yüksek kaba ölüm hızı özel hastanelerde. Buradan, yine basit bir soru soruyorum: Bu kadar yüksek bir kaba ölüm hızı var iken Sağlık Bakanlığı bunları

ortadan kaldıracak, yurttaşına gerçekten “Hangi hastaneye giderseniz gidin, bu hastane güvenlidir.” diyecek bir kanun teklifiyle neden karşımıza gelmiyor? Bunu mutlaka vurgulamamız gerekiyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, aslında, belki, yirmi dakika değil, yirmi saat konuşsak Türkiye’deki sorunlarla ilgili çok geniş bir spektrumu sizlerle paylaşabiliriz. Burada, yeri gelmişken hasta güvenliğiyle ilgili başka birkaç soruna da değinmek istiyorum. Biliyorsunuz, Sağlık Bakanlığı hastanelerinin bir bölümünde görüntüleme hizmetleri taşeron şirketler tarafından yürütülüyor. Bakın, Bursa’da, bu görüntüleme taşeron hizmetlerini alan şirketin eksik ve hatalı tanımlar ortaya koyduğu kanıtlandı ve Sağlık Bakanlığı bu konuda kapsamlı bir soruşturma yürütüyor. Soruşturma ne aşamadadır bilmiyorum, bize bilgi verilmiş değil ancak bir görüntüleme hizmetinin eksik ya da hatalı raporlanması sonucunda oluşan hasta güvenliğiyle ilgili sıkıntıların nasıl çözülebileceğine ilişkin yine bir yasal düzenlemeyi burada görüyoruz.

Türkiye’de, özel sektör, sağlık alanında o kadar fütursuzca işler yapabiliyor ki yalnızca bir örnek bunu anlatmaya yeter. Hatırlayın, yaklaşık iki hafta kadar önce medyaya bir haber düştü, bir kadın meme operasyonu olmak için bir özel kliniğe gidiyor İstanbul’da. Sonra birtakım komplikasyonlar geliyor, o komplikasyonlar için oraya gittiğinde anlaşılıyor ki operasyonu yapan tıp doktoru değil, diş hekimi. Ya, böyle bir şey olabilir mi sevgili milletvekilleri? Yani, bunu söylerken ben utanıyorum. O yüzden, bizim, hasta güvenliği konusunu çok ciddiye almamız lazım. Bu ülkedeki her yurttaş ister kamu ister özel sektör olsun; hangi basamakta -ister birinci ister ikinci ister üçüncü- olursa olsun sağlık hizmetlerine başvurduğu zaman orada en azından başına bir şey gelmeyeceğinin güvenliğiyle oraya gitmeli. Tıbbın -bizim 1’inci sınıfta öğrettiğimiz- ilk ilkesi “Önce zarar verme.” ama bu ülkedeki sağlık sistemi maalesef zarar verir durumda ve yine biz bu kanun teklifinde bu zararın ortadan kaldırılmasına dönük herhangi bir düzenlemeyle karşılaşmıyoruz.

Burdur Devlet Hastanesinde antifriz verildiği için hayatını kaybeden 3 hastayı hatırlarsınız, burada dile getirdik. Bir hastaneye giden bir böbrek hastası o hastanede kendisine damar yolundan antifriz verileceğini bilebilir mi? Soruyorum size. 3 hasta o antifriz nedeniyle öldü, Adli Tıp raporlarında var, diğerlerinin nasıl etkilendiğini bilmiyoruz. Bu çağda bir hastanedeki soğutma sisteminin suyu ile hastanenin kendi arıtılmış suyunun birbirine karıştırılması gerçekten kabul edilebilir mi? Soru şu... O soruşturma nasıl yürütülüyor bilmiyorum, açıklama yok, soru önergelerimize yanıt verilmiyor ama şunu bizim görmemiz lazım: Bakanlık bu konuda nasıl bir düzenleme yapıyor ki bundan sonra Burdur Devlet Hastanesindeki benzer bir olay hiçbir hastanın, hiçbir hasta yakınının başına gelmesin? Bunları bilmiyoruz.

Ayrıca, medyaya yansıyan, burada önceki konuşmacıların da dile getirdiği sağlık alanında maalesef çok sayıda yolsuzluklar var. Bir tanesi Bursa Şehir Hastanesinde yaşandı, oldukça kapsamlı; Sağlık Bakanlığı yine soruşturma açtı, soruşturmayı yürütüyor fakat soru şu: Bu yolsuzlukların önlenmesi için nasıl bir düzenleme yapacaksınız? Elimizdeki kanun teklifinde buna ilişkin hiçbir düzenleme yine yok.

Ve yeri gelmişken söyleyeyim: Bakın, yenidoğan soruşturması sırasında Çalışma Bakan Yardımcısına biz “Niye bu hastane grubuyla -Şafak Hastaneler Grubundan söz ediyorum- siz ilişkinizi kesmiyorsunuz?” dediğimizde, bize dedi ki: “Hocam, 100’ün üstünde dava var aramızda, bir türlü ilişkiyi kopartamıyoruz.” Tutanaklarda var. Biz de sorduk: Neden? “Çünkü Sağlık Bakanlığıyla koordinasyon içinde çalışmıyoruz.” Sağlık Bakanlığına soruyoruz, diyorlar ki: “Çalışma Bakanlığının bu işi yapması lazım.” Çalışma Bakanlığına soruyoruz, diyorlar ki: “Sağlık Bakanlığının bu işi yapması lazım.” Bir karar verin ya! Çünkü burada hastalar etkileniyor; o hastanelerdeki her bir dava konusundan en az bir hastanın ve çok sayıda hasta yakınının etkilendiğini bilin.

Yine, bu kanun teklifinde ne sağlık çalışanlarının özlük haklarına ilişkin bir düzenleme var ne de birinci basamakta çalışan meslektaşlarımızın kendilerini güvende hissedebileceği bir düzenleme var. Biliyorsunuz, şu anda aile sağlığı merkezlerinde adlarına “grup elemanı” denen sağlık çalışanları tamamen güvencesiz, tamamen özlük hakları olmadan ve çok ciddi maddi yoksunluklarla çalışmak zorunda bırakılıyorlar. Oysa birinci basamak, Sağlık Bakanlığının en fazla desteklemesi gereken yerlerden bir tanesidir.

Değerli milletvekilleri, bakın, bir yandan önümüzde bir sağlık kanun teklifi var ama öte yandan, sağlık hizmetlerine erişimle ilgili sorunları çözecek hiçbir yaklaşım söz konusu değil. Uzun uzun, randevu alınamamasına ilişkin bir konuşma yapmayacağım, bütün bölge milletvekilleri zaten bunları bir dakikalarda dile getiriyorlar ama bakın, temmuz ayının 2’nci haftasındayız, şu andan itibaren birçok hastanedeki bazı özel tetkiklerin, ultrason tetkikleri de dâhil olmak üzere, bir sonraki yıla verilmeye başlandı randevuları. Gerçekten, bir kanser hastasının yerine kendinizi koyun, bu kabul edilebilir mi?

Bakın, uğraştığım bir hastayı söyleyeyim size: Üç ay önce bir elektrik yanması kazası geçirmiş birisi, şu anda Bursa’da bir kamu hastanesinde ameliyat randevusu alınamaz durumda; o kadar ciddi bir yığılma, o kadar fazla karşılanamayan tıbbi gereksinim var maalesef.

Değerli milletvekilleri, bu arada -birazdan zaman kalırsa söylerim- bu teklifin 25’inci maddesinde bir açık artırımla elde edilecek paranın Sağlık Bakanlığının bir şirketine aktarılması söz konusu, amaç da “Yurt dışında hastaneler, sağlık kuruluşları yapmak.” diye adlandırılıyor. Ben de buradan açık çağrıda bulunuyorum: Yurt dışında hastane yapacağınıza önce Türkiye’deki hastaneleri bir yapın. (CHP sıralarından alkışlar) Önce kendi seçim bölgelerimizde insanların Sağlık Bakanlığına ait hastanelerdeki yatak sorununu ve yoğun bakım yatak sorununu çözün. Bursa’dan örnek vereyim size: Ali Osman Sönmez Devlet Hastanesi, 2022 yılında açılacaktı en son, 2023-24-25, ne zaman açılacağı belli değil. Muradiye Devlet Hastanesi, kapatıldıktan sonra yıllardır kısa sürede açılacağı söylenmesine rağmen -ikisini de ziyaret ettim- kısa sürede açılması mümkün değil. Hükûmet şehir hastaneleri açarken şehir merkezindeki hastaneleri kapatarak aslında bir yandan insanları şehir hastanesine gitmeye zorluyor gibi görünüyor ama öte yandan da şehir merkezlerindeki özel hastanelerin pıtrak gibi çoğalmasına da zemin hazırlıyor, bütün büyük kentler maalesef bunların örnekleriyle dolu.

Acil servislere karşılanamayan tıbbi gereksinimler yüzünden çok fazla başvurunun olduğunu yine bu kürsüden dile getirmiştik. Bu kanun teklifinde bunu önleyecek bir tane düzenlemenin yine karşımızda olmadığını üzülererek söylemem gerekir.

Nadir hastalıklarla ilgili tanı konması, raporlanması, tedavi edilmesi aşamalarıyla ilgili ciddi eksikliklerimiz var. Türkiye’nin özellikle bölgesel bazda yalnızca nadir hastalıklarla uğraşacak merkezlere ihtiyacı var, bu kanun teklifleri o ihtiyacı da karşılamıyor.

Bu arada yeri gelmişken söyleyeyim: Sağlık Bakanlığının verileri üzerinden bir değerlendirme yapmakta da ciddi sınırlılıklar var. Bakın, Sayın Bakan Yardımcısı -az önce buradaydı, görüyorum şimdi burada- mesela kendinizin de içinde bulunduğu yazarlar 2023 yılı verileriyle makaleleri bilimsel dergilerde yayınlanırken henüz 2023 yılı verilerini Sağlık Bakanlığı açıklamamış oluyor. Değerli milletvekilleri, bu kabul edilemez. Kamuya açık veriler söz konusu olduğunda bunların zaman geçirmeden açıklanması gerekir. Temmuz ayı bitmek üzere, henüz 2024 yılının istatistik yıllığı ortada yok, ne zaman geleceği de belli değil.

Bu arada, soru önergelerine yanıt verilmediği de söylendi, aynı durumda biz de yakınmalarımızı dile getirelim. Sağlık Bakanlığına gönderdiğimiz soru önergelerine ya hiç yanıt verilmiyor ya da yalnızca mevzuat yazılarak yanıt veriliyormuş gibi yapılıyor. Eğer bir Bakanlık şeffaflıktan kaçınıyorsa bu aynı zamanda hesap verebilirlikten de kaçınıyor anlamına gelir ki Türkiye’de Sağlık Bakanlığının

ne şeffaflıktan ne de hesap verebilirlikten asla kaçınmaması gerekir. Mesela aş reddi sayılarını bile bilmiyoruz.

Şehir hastaneleri, bir başka oturumda uzun uzadıya konuşabileceğimiz bu şehir hastaneleri, biliyorsunuz, sağlık alanında sermaye birikiminin ulaştığı en uç noktalardan bir tanesidir. Soru önergelerimize hiç yanıt verilmiyor. Soruyorum size: Türkiye’de şu anda 18 şehir hastanesinin aylık bazda ya da yıllık bazda ne kadar kiralandığının bize bildirilmesinde nasıl bir sakınca olabilir? Defalarca söylediğimiz hâlde ticari sır gerekçe gösterilerek bunlar bizimle paylaşılmıyor. Değerli milletvekilleri, eğer bir devlet hastanesi ticari sır nedeniyle verilerini paylaşmıyorsa, Bakanlık bunları bize vermiyorsa kimse oraya kamu hastanesi demesin, orası bal gibi de özel hastanedir ve bu, Sağlık Bakanlığı kaynaklarının bu kadar yüksek aktarıldığı kurumlar olduğu için asla kabul edilemez. (CHP sıralarından alkışlar)

Süre az kaldığı için, burada az önce konuşulan Sayın Mehmet Murat Çalık’ın sağlık durumuyla ilgili de birkaç şey söylemek isterim. Bakın, böyle bir sistem olur mu? Kendisinin hasta olduğu bilinirken önce İstanbul’dan İzmir’e gönderiliyor. Neden? Yanıt yok. Peki, İzmir’e gittiniz, orada hasta olduğu anlaşıldı ve Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesine gönderdiniz. Orada bir rapor düzenlendi -az önce Turhan Çömez ayrıntılarını gösterdi- raporda kendisinin kanserinin tekrar nüksetme sınırında olduğu çok açık. Bunun üzerine, o rapordan sonra Adli Tıp Kurumuna sevk ediliyor. Nereden sevk ediliyor? İzmir’den. Buradan soruyorum: Gerçekten İzmir’de çok kapsamlı bir Adli Tıp Kurumu varken bu kişi neden İstanbul’a sevk ediliyor? Hadi İstanbul’a sevk ettiniz, orada da hadi İstanbul Adli Tıp Kurumu raporu beğenmedi, bu sefer tekrar tetkiklerinin yapılması istendiğinde İzmir’de nereye gönderiyorlar Sayın Murat Çalık’ı? İzmir Şehir Hastanesine. Buradan soralım Sayın Bakanlık yetkililerine: Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesinin yaptığı tetkiklerin beğenilmeyip Şehir Hastanesindeki tetkiklerin beğenilmesi diye bir gündem mi var? Eğer böyleyse bunu bilelim, o hastanelerden tetkiklerine güvenilmeyenleri yurttaşlara açıklayalım, onlar da gitmesin. Eğer böyle değilse bu tamamen Murat Çalık’a bir eziyet niteliği taşımaktadır, asla kabul edilemez. (CHP sıralarından alkışlar)

Yeri gelmişken cezaevlerindeki sağlık konusunda da birkaç şey söyleyeyim: Soru önergelerimize yanıt yok, basın açıklamalarımıza yanıt yok; Komisyon toplantılarında, Adalet Bakanlığının Komisyon toplantılarında da gördük. Değerli milletvekilleri, cezaevlerinde ciddi sağlık sorunları var. O kişiler zaten cezalarını çekiyorlar. Ayrıca sağlıksızlığa mahkûm edilerek ikinci bir ceza onlara verilemez; bu, insan haklarına aykırıdır. Biz bunları gündeme getirdiğimizde Adalet Bakanlığı diyor ki: “Buradaki sağlık hizmetleri Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülüyor.” Sağlık Bakanlığına söylüyoruz, onlar da diyorlar ki: “Sorumlu Adalet Bakanlığı.”

Değerli milletvekilleri, buradan her iki Bakanlığa da çağırımdır: Bir karar verin, kim bu konuda yetkili? Neden cezaevlerindeki insanları sağlıksızlığa mahkûm ediyorsunuz? Bu asla kabul edilemez, biz de bunu kabul etmeyeceğiz.

Konuşmamın son bölümünde, birkaç kanun maddesiyle ilgili fikrimi de söylemiş olayım. Örneğin, madde 3’teki aydınlatılmış onam ve madde 13’teki elektronik sistem aracılığıyla organ nakline ilişkin bir onam alınması bu çağın gereklerine uygun. Ancak Komisyon toplantılarında söyledik, burada hem siber güvenlik konusunun gerçekten kayıt altına alınması hem aydınlatılmış onamın kendi felsefi ve etik ilkelerine uygun olarak düzenlenmesi ihtiyacı var; bunu burada bir kez daha söylemiş oluyorum.

Madde 9 bu kanun teklifinin en sıkıntılı yerlerinden biridir. Kenevirin tıbbi kenevir olmak dışında ciddi bir şekilde kapsamının genişletilmesi kabul edilemez. Tıbbi kenevirle ilgili düzenleme zaten var. Burada yapılan, kenevirin esrara dönüşmesine yol açabilecek bir düzenlemenin hayata geçirilmesidir

ki Türkiye’deki bağımlıların yüzde 80’inden fazlasının esrar bağımlısı olduğu bilindiği için bu madde asla kabul edilemez, hemen geri çekilmelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Madde 14’te; park alanlarına sağlık kuruluşları yapılması doğru bir yaklaşım değil. Eğer imar planı uygulanmaz ve takas gerçekleştirilmezse -bunu da ısrarla dile getirdik- bu maddeleri Anayasa Mahkemesine götürceğimizi de burada söyleyelim.

Son olarak 25’inci maddede sağlığın ticarileştirilmesine dönük ciddi bir iş yapılmaktadır. Bu kanun teklifini reddedeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına ilk söz Sayın Ali Karaoba.

Sayın Karaoba, söz sizde. (CHP sıralarından “Bravo sesleri, alkışlar)

Süreniz on dakika.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı ve Uşaklı hemşehrilerimi öncelikle selamlamak istiyorum.

Önceki dönem Genel Başkanımız Sayın Altan Öymen’e ve daha önce Genel Başkan Yardımcılığı yapan Profesör Doktor Lale Karabıyık’a Allah’tan rahmet diliyor, sevenlerine başsağlığı diliyorum.

Sayın milletvekilleri, Türkiye’de giderek çürüyen sağlık sisteminin genel tablosunun bir fotoğrafını çekmek istiyorum. Siz bunu kabul etseniz de etmeseniz de sağlık sistemi çöktü. Vatandaşların hastanede çektiği çileleri dinlemiyor, sokağa çıkmıyor, sadece süslü rakamlarla bu işleri süslüyorsunuz. Sadece vatandaşları değil, bu işin lokomotifli sağlıkçıları da yok sayıyorsunuz. Hadi, bir bakalım: Bakın, kanser hastası birisine sekiz ay sonra ultrason randevusu vermiş bir sistem sizce çökmemiş midir? Hekimleri yurt dışına göç eden, gitmeye zorlanan, milletvekillerinin “Artık doktorun boğazını sıkın.” dediği bir ortamda doktorlarımızın, hemşirelerimizin, sağlıkçılarımızın öldürüldüğü bir ortamda, başarılı gençlerin artık tıp fakültesini tercih etmediği, tıp fakültesini bitiren doktorlarımızın TUS’ta 1’inci bile olsalar yabancılara açılan kontenjan nedeniyle istedikleri yere gitmedikleri bir yerde sizce sağlık sistemi çökmemiş midir? Hastanelerde ihalelere fesat karıştırılırken, tarihi geçmiş stent kullanılırken, 6 milyon dolara özel hastane ruhsatı satılan emlakçılar türemişken, başta Uşak gibi devlet hastanesi olmayanların hastane sorunu dururken, aile sağlığı merkezlerinde çalışanlar durmadan şikâyet ediyorken, hastanın muayene süresi neredeyse beş dakikanın altına inmişken, şehir hastaneleri devlet kaynaklarını yok ediyorken ve en acısı da yenidoğan çocukların bile can çekiştiği, güvenliğinin olmadığı bu sağlık sistemi sizce çökmemiş midir? (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Sayın Cumhurbaşkanı çıktı, bir müjde verdi; “Suriye’ye 300 yataklı kalp damar cerrahisi hastanesi açacağım.” dedi. Buradan Sayın Cumhurbaşkanına sesleniyorum: Türkiye’de devlet hastanesi olmayan tek şehir Uşak dururken Suriyelilerin 300 yataklı kalp damar cerrahisini hak ettiğine inanıyor musunuz? Ben Uşak halkı adına hakkımı size helal etmiyorum.

Artık sağlık sadece parası olanın hizmet aldığı bir ticarethaneye dönüşmüştür. Bakın, maddelere bakalım; 2’nci maddede hekimleri 4/A’lı çalışmaya mecbur kılıyorsunuz, görünüşte doktorları güvenceye alıyorsunuz. 2014 yılında biz “Bunu değiştirmeyin, şirket kurdurmayın, şirket sayısını artırarak, fatura kestirerek giren paraları kontrol ettirmeye çalışıyorsunuz ancak doktorları hem sömürüyor hem de özel hastanelerin sorumluluğunu üstlerinden attırıyorsunuz.” dediğimizde “Hayır.” dediniz, bebek ölümleri gerçekleşti, on yıl sonra yine aklınız başınıza geldi, bizim dediğimiz noktaya geldiniz. Bakın, bunu getirirseniz kurumda kurdurduğunuz bütün şirketler kapanacak, masa altı ödemeleri artıracaksınız, kara paralar aklanacak. Emekli hekimleri 4/A’lı çalıştırmaya başlarsanız maaşlarından yüzde 30 kesilen miktarlara engel olamayacaksınız. Evet, bebek ölümleri nedeniyle hizmet satın alınmalarına engel oldunuz ama bunun suçlusu da sizsiniz. “Denetim yapın.” dedik, denetim yapmadınız. Neden mi?

Bakın, bebek ölümlerine sebep olan hastanelerden bir tanesine bu Sağlık Bakanlığınca tam bir hafta öncesinden “Bebek Dostu” hastane ödülü verildi, denetimleriniz bu kadar sizin.

9’uncu madde; evet, kenevir. “Her şey bize nasip oldu.” diye söylüyorsunuz ya, esrarın da kullanımını bu topluma siz nasip edeceksiniz gibi görünüyor. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Türkiye Psikiyatri Derneğinin fikrini almadan, Türk Tabipleri Birliğinin çekincelerini dinlemeden 9’uncu maddeyi geçirmek tarihte AK PARTİ ile esrarın birlikte anılması anlamına gelecektir.

14’üncü madde... Biz aylardır bu kürsüden sesleniyoruz; “ASM’lerin kira bedelleri çok farklı; bugün İstanbul Şişli’deki kira bedeli ile doğudaki, Hakkâri’deki Şırnak’taki ASM merkezlerinin kira bedelleri aynı değil. Gelin, standart hâle getirelim ya da bu kiralari devlet karşılasın.” dedik, “Hayır.” dediniz. Şimdi yeşile yine göz diktiniz. Bakın, iki gün önce zeytin kanunu geçerken yaptığınızı burada da yapıyorsunuz. Ne yapıyorsunuz? Hiç imar değişikliği yapmadan, “2.500 metrekaresinin üzerindeki tüm yeşil alanlara ASM yapalım.” diye öneriyorsunuz. Kulağa çok hoş geliyor ama karşılığında hiçbir şey vermiyorsunuz ve yeşil alanı yine talan ediyorsunuz.

Sayın Kayıhan Hocam da söyledi, 25’inci madde bu teklifin en tehlikeli maddelerinden bir tanesi. Bakın, okuyorum, 25’inci madde: “Sağlık Bakanlığı tarafından verilecek ruhsat, izin, lisans, permi ve benzeri düzenleyici belgelerin yalnızca belirli tarifelerle ücretlendirilmesi değil, kimi lisansların açık artırma ile satılması...” Yani ihtiyaca göre bir ruhsat vermiyorsunuz siz; cebinde parası, belinde silah olanlara ihale vermek için yapıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu ülkede ihale yolsuzluklarını çok iyi biliyoruz. Bugün şehir Uşak’ta gelip birileri yatırım yapmıyor, ruhsata 6 milyon dolar para veriliyor ise, artık ihtiyaca göre ruhsat vermek zorundasınız. Siz bu maddeyle, parasallaşan bu sağlık sistemini mafyalaştırma yolunda yol alıyorsunuz. Bu maddeyi asla kabul etmiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Sayın milletvekilleri, bu maddeyle sağlık hizmeti hakkı değil, sermaye başa gelir. Yarın özel hastane ruhsatlarının kime, hangi vakıflara verileceğini bilemeyiz. Bu, sağlıkta çeteleşmenin ve tekelleşmenin ve tamamen mafya babalarının, hastane baronlarının bu ruhsatları almasına sebep olacaktır. Bu sistemde hastane değil ihale açılır, doktor değil taşeron kazanır, vatandaş değil komisyoncular, yandaşlarınız kazanır, bu planlama değil düpedüz kontrollü bir çöküştür.

Değerli milletvekilleri, aile hekimleri genelgesi ve bir kanunu çıkardınız. “Ya, aile hekimlerine sordunuz mu?” diye sizlere belirttiğimizde yine bize rakamlar sundunuz ve bizi ikna etmeye çalıştınız. Bakın, bir yıl içerisinde bir kişi 7’den fazla doktora başvuruyorsa veya altı ay içerisinde hiç gelmemişse -ki bunu bir yıl yapmaya çalışıyorlar- hekim fazla antibiyotik yazmışsa, sevk ediyorsa hekimin parasından kesiyorsunuz. Ya, arkadaş, adam hasta olmamış, hastaneye gelmemiş, cuma namazına gelmeyen cemaat olduğunda imamın maaşından mı kesiyorsunuz ki doktorun parasından kesiyorsunuz? Bu kabul edilebilir değil, bunu tekrar gözden geçirmeniz gerekiyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın arkadaşlar, bu teklifle ASM grup elemanlarının sorunu çözülüyor mu? Hayır. ASM grup elemanlarının grup tanımlaması içerisinde iş tanımlaması, iş güvencesi mevcut değil. Atanamayan psikologların, diyetisyenlerin, hemşirelerin, ebelerin, tıbbi sekreterlerin, radyoloji teknikerlerinin, sağlık yönetimi mezunlarının, diş teknisyenlerinin sorunu çözülüyor mu? Hayır. Çünkü siz merkeze parayı koyuyorsunuz. Nedir sizin bu Napolyon sevgisi anlayamadık? Her şeyde para, para, para. (CHP sıralarından alkışlar) Merkezinize ne insanı koyuyorsunuz ne de hizmeti koyuyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’de artık liyakatli değil sadakatlielerin ödüllendirildiği, Anayasa Mahkemesinin kararlarının bile tanınmadığı bir ortamda yaşıyoruz. Gazetecileri susturuyorsunuz, doktoru sindiriyorsunuz, öğrenciyi dışlıyorsunuz, seçilmiş belediye başkanlarını fütursuzca içeri alıyorsunuz. Kendinizi öyle bir tahta koymuşsunuz ki halktan tamamen kopmuş durumdasınız. Ama unutmayın, Türkiye’nin 1’inci partisi Cumhuriyet Halk Partisidir ve bu çürümüş yapıyı sandıkta

yıkacaktır. (CHP sıralarından alkışlar) O gün geldiğinde ihaleler değil ihtiyaçlar öncelikli olacak, yandaş değil vatandaş kazanacak, sermaye değil insan kazanacak ama en önemlisi ne biliyor musunuz; bu halk sizden kurtulacak. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Son olarak, kalan bir dakikamı da -az önce Kayıhan Hocamın da söylediği gibi- Belediye Başkanımız Murat Çalık için ayırmak istiyorum. Bakın, AML’si var -akut miyeloid lösemi- ve aynı zamanda da lenfomasi var, yüzde 4-5 blast hücreleri var yani nüks oranı tespit edilmiş bir şey. Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi bu raporu veriyor, güvenmiyorsunuz, İzmir’e değil İstanbul’a sevk ediyorsunuz. İstanbul Adli Tıp siyasallaşmış durumdadır arkadaşlar, açık ve net söylüyorum. Elleri raporları var, eğitim ve araştırma hastanesine güvenmeyen Sağlık Bakanlığı bence Bakanlığını kapatmalıdır. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Oradan tekrar İzmir’e sevk ediyorsunuz, Şehir Hastanesine. Ya, insan bir utanır, bu vicdan olayıdır arkadaşlar. Bakın, tutuklu, evinde hapis cezasıyla da yargılanabilir bu arkadaşlar ama siz ne yapıyorsunuz? Vicdanınızı askıya almış durumdasınız. Ben bir an önce Belediye Başkanımızın bırakılmasını talep ediyor, sağlıklı günler diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına ikinci konuşmacı Bayburt Milletvekili Sayın Orhan Ateş.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde ve AK PARTİ hükûmetleri döneminde yürütülen sağlık politikalarıyla sağlık hizmetinin yaygınlaştırılması ve kalitesinin artırılmasına yönelik kapsamlı ve dönüştürücü gelişmeler sağlanmıştır. Sağlık hizmetlerinde fiziki ve beşerî altyapıya kaynaklar iyileştirilmiş, koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerinin etkinliği artırılmıştır. Görüşülmekte olan teklifle, koruyan, geliştiren ve üreten sağlık modeliyle hayata geçirilen Sağlıklı Türkiye Yüzyılı Programı doğrultusunda daha iyi ve kaliteli sağlık hizmeti sunumu sağlanmış, ülkemizin sağlık alanındaki bütünlüğünün korunması amacıyla muhtelif düzenleme ve değişiklikler yapılmıştır.

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın Ateş, bir saniye...

Sayın milletvekilleri, ciddi bir uğultu var, lütfen...

Buyurun.

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlık bilişimi ve teknolojisi alanlarında kullanılan ürün ve hizmetlere ilişkin kriterlerin Sağlık Bakanlığınca belirlenmesi, bunlara ilişkin uygunluğun Sağlık Bakanlığı tarafından verilmesi ve sağlık yazılım ve sistemlerinin Sağlık Bakanlığınca denetlenmesi bu düzenlemeyle mümkün olacaktır. Böylece, halkımızın gelişen teknolojinin olanaklarından azami ölçüde faydalanması sağlanırken bu olanakların insan sağlığına zararlarını engelliyor ve kişisel sağlık verilerinin korunmasını temin ediyoruz.

Nitekim, kişisel sağlık verilerinin korunmasında bir diğer yenilik, yazılı onam gerektiren tıbbi işlemlerin uygulanmasıdır. Bu onamların elektronik ortamda da alınabilmelerini sağlayarak veri güvenliğini ve kâğıt depolanmasını azaltarak çevresel sürdürülebilirliği sağlıyoruz. Bu sayede vatandaşlarımız -diledikleri takdirde- onamlarını dijital ortamda verebilecekleri gibi, mevcut yazılı usulü de kullanabileceklerdir.

Dijital dönüşümle vatandaşlarımız birçok işlevi büyük bir kolaylıkla ve bürokrasiden uzak bir şekilde e-devlet kapısı üzerinden gerçekleştirebilmektedir. E-devlet kapısının bu işlemlerine diğer yeni

bir imkânı ekleyerek vatandaşlarımızın dijital ortamda organ bağıışı beyanında bulunabilmelerini ve organ bağıışının kolaylaştırılmasını sağlıyoruz. Ayrıca, organları başkasına nakledilen bağıışçıların eş ve birinci derecede yakınlarına, organ nakline ihtiyaçları olması hâlinde -acil hastalardan sonra gelmek üzere- öncelik verilmesini bu düzenlemeyle sağlıyoruz.

Gelişen teknolojiyle birlikte, halk sağlığının korunabilmesinde caydırıcı yaptırımların tesisi de büyük önemi haizdir. Bu noktada, tıbbi cihazların sahtelerini piyasaya arz eden, piyasada bulunduran, hizmete sunanlar ile tıbbi cihazların Bakanlıkça belirlenen usul ve satışlarına izin verilen yerler dışında satış, reklam, dağıtım ve pazarlama yapanlar için caydırıcı idari para cezaları öngörülmektedir. İlaç, aşı ve özel tıbbi amaçlı gıdaların güvenilirliğinin sağlanması ve yurt çapında her noktada izlenmesi için ecza depoları ve üreticilere takip sistemi bildirim yükümlülüğü getiriyoruz. Nitekim, hâlihazırda eczaneler için uygulanan bir bildirim yükümlülüğüne özel tıbbi amaçlı gıdaları da dâhil ediyoruz. Bu sayede, ülkemizde ilaç, aşı ve özel tıbbi amaçlı gıda stokunun anlık olarak takibi ile vatandaşlarımızın bu ürüne erişimini de aksama olmaksızın güvence altına alıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yurt çapında aile hekimliği uygulamasına geçtiğimiz 2010 yılından beri aile hekimlerimiz büyük bir özveriyle birinci basamak sağlık hizmetlerini sürdürmektedir. Keza birinci basamağın güçlendirilmesi aynı zamanda kamu hastanelerinin de daha etkili ve verimli çalışmasını sağlayacaktır. Bu doğrultuda, aile hekimliği uzmanlığının teşviki ve uzman sayısının artırılması büyük ve stratejik bir önemi haizdir. Teklifimizle, uzmanlaşma yolunda etkili bir yöntem olan sözleşmeli aile hekimliği uzmanlık eğitimi uygulamasını 2035 yılına kadar uzatmaktayız. Sağlık eğitimi alan hekimlerin rotasyon sürelerinde döner sermaye ek ödemesinden yararlanmasını bu teklifle sağlamış olacağız. Bu sayede, 2035 yılına kadar ülkemizin ihtiyaç duyduğu aile hekimi uzman sayısına ulaşarak tüm sahayı uzman hekimlerden oluşturmayı amaçlıyoruz.

Diğer bir yandan, aile hekimliği hizmetinin sunulduğu aile sağlığı merkezlerinin yeterli ve erişilebilir bir sayıya ulaşması da aile hekimlerinin sayısını artırmak kadar önemli bir konudur. Özellikle kentleşmesini tamamlamış ve yeni arsa oluşturması mümkün olmayan şehirlerde aile sağlığı merkezi kurulması temel ihtiyaçlardandır. Teklifimizle, ihtiyaç duyulması hâlinde ve çevresel sürdürülebilirlik korunarak belirli park alanlarında aile sağlığı merkezi ile acil sağlık hizmetleri istasyonu ve sağlıklı hayat merkezlerinin kurulmasını sağlayacağız.

Türkiye Yüzyılı vizyonuyla ortaya koyduğumuz; koruyan, geliştiren ve üreten sağlık modelinin en temel sacayaklarından biri ise sağlıkta üretken gücümüz Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı yani TÜSEB'dir. Sağlıkta yerli ve millî teknoloji yatırımlarının lokomotifî TÜSEB'in yerli, yeterli insan kaynağına ve ekonomik imkânlarla sahip olması en büyük önceliklerimizden biridir. Bu amaçla TÜSEB bünyesinde görevlendirilen sağlık kurumları çalışanlarının görevleri nedeniyle oluşabilecek mali kayıplarını önleyerek TÜSEB'in etkinliğini artırıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlık sisteminin dünyaya örnek durumu yalnızca kamu sağlık tesislerindeki gelişmelerle değil, bir bütün olarak tüm vatandaşlarımızın birlik ve uyum içinde çalışmasıyla mümkündür. Teklifimizle, hekimlerimizin özel sağlık kuruluşlarında ancak 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin (a) bendi kapsamında ücret karşılığı çalışabileceklerini ve aynı anda en fazla iki sağlık kuruluşunda görev yapabileceğini düzenliyoruz. Bu sayede hem tıbbi deontolojiyi koruyor hem de sağlık hizmeti ve personel dağılımına ilişkin ülke planlamasının daha etkili ve verimli şekilde yapılmasını amaçlıyoruz.

Son zamanlarda hızla artan ve vatandaşlarımızın sağlığı üzerinde olumsuz etki yaratan sağlık ve gerçek dışı tanıtımlar özel sağlık kuruluşları arasında haksız bir rekabet ortamı oluşturmaktadır. Bu çerçevede, vatandaşlarımızın sağlığı ve hekimlerimizin meslek onuru için tanıtım ve bilgilendirme

faaliyetlerinin sınırlarını belirleyerek bu sınırları aşan reklam niteliğindeki fiillerin yeni idari yaptırımlara tabi tutulmasını düzenliyoruz.

Bir diğer düzenleme ise, ekip faaliyeti olan sağlık hizmetlerinin çağın gerekliliklerine uygun bir ihtisaslaşmayla yürütülmesi için nükleer tıp teknikliği ile diş protez teknisyenliği ünvanları ihdas edilmekte ve ebe yardımcılığı ile hemşire yardımcılığı ünvanları “sağlık bakım teknisyenleri” ünvanı altında birleştirilmektedir. Sahadan gelen bu ihtiyacın çözülmesiyle gelişen tekniğe uygun yetiştirilmiş insan kaynağımızı güçlendiriyoruz.

Yeni düzenleme kapsamında kenevirden elde edilen ilaç, özel tıbbi amaçlı gıdalar ve kişisel bakım ürünlerinin üretimi, satışı sıkı kurallara bağlanacaktır. Tıbbi kenevirden elde edilen ürünlerin ruhsatlandırma ve takip işlemleri Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülecektir. Bu ürünler yalnızca eczanelerde satılabilecektir. Dünyada kenevir üretimi, hasatı, ürüne dönüşümü ve takibinde en sıkı kurallar uygulayan ülke Türkiye’dir; bunu da Kayıhan Bey’in sorusuna cevaben vermiş olalım.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Sataşma var Sayın Başkanım!

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ahi geleneğinin muasır bir temsilcisi olan meslek birliklerinin bu kültüre uygun olarak çalışmalarını sürdürmesi, mesleğin yükselmesi, mensuplarının korunması için en temel vasıtalarındandır. Bu birlikler içinde en önemli yere sahip olan Türk Optisyen Gözlükçüler Birliği, kuruluş kanununun Anayasa Mahkemesinin kararıyla iptal edilmesi nedeniyle bir süredir işlevini yitirmiştir. Teklifimizle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı dikkate alınarak Türk Optisyen Gözlükçüler Birliği ve Optisyen Gözlükçüler Odalarının organları ile disiplin hükümleri kanuni güvence altına alınıyor, optisyenlerimizin mesleki itibarlarını ve dayanışmasını güçlendiriyoruz.

2024 yılında hekimlerimizin yurt dışına gittiğine dair asılsız bir iddiada bulundu bir milletvekilimiz. 2024 yılı verileriyle yurt dışına giden hekim sayımız 206, yurt dışından ülkemize dönen hekim sayısı 262’dir; bu bilgiyi de vermek istiyorum.

Yine, biraz önce bir milletvekili arkadaşımız silahlı arkadaşların Sağlık Bakanlığı ihalesinde, ihalelerde mafyavari bir şekilde bu konuyu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

ORHAN ATEŞ (Devamla) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KAYIHAN PALA (Bursa) - Başkanım, sataşma nedeniyle söz hakkı istiyorum; adım geçti.

BAŞKAN - Yani çok kısık sesle adınızı zikretti ama...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Adım geçti, bir sataşma var; söz hakkı istiyorum.

BAŞKAN - Yerinizden bir dakika; lütfen, yeni bir sataşmaya mahal vermeyin.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala’nın, Bayburt Milletvekili Orhan Ateş’in 218 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

KAYIHAN PALA (Bursa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Siz de kısık sesle cevap verin.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Orhan Vekilime de teşekkür ediyorum bu açıklama için.

Bizim itirazımız şunadır: Tıbbi kenevirle ilgili bir düzenlemeye değil, sizin de açıkça dile getirdiğiniz ve tutanaklara geçtiği gibi, tıbbi kenevir dışında “destek ürünleri, kozmetik ürünler” diye kenevirin kapsamının çok genişletiliyor olması, içinde psikotrop özellik taşımayan maddenin mide asidiyle bile karşılaştığında esrar diye bilinen maddeye dönüşme ihtimalinin yüksek olması ve Türkiye’deki bağımlıların önemli bir bölümünün esrar bağımlısı olması nedeniyle itiraz ediyoruz yoksa zaten tıbbi kenevir için sizin de Komisyon toplantılarında söylediğiniz gibi düzenleme var.

Yapılan düzenlemeyle kenevirin halk adında “esrar” diye bilinen maddenin kullanımı sanki zararsızmış gibi bir algı yaratma potansiyeli var; bunu halk sağlığı açısından bir tehdit olarak gördüğümüz için itiraz ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ve İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut ile 108 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3174) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 218) (Devam)

BAŞKAN - Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 15’inci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen, YENİ YOL Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Sema Silkin Ün.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

YENİ YOL GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz bu kanun teklifine bakınca şu gerçeği görüyoruz aslında: Sağlık gibi hayatı bir alanda vatandaşı da sağlık çalışanını da memnun eden, sistemin yaralarını saran bütüncül bir vizyon ortaya konmamıştır. Maalesef, teklif, birkaç teknik rötuşun ötesine geçemediği için sağlık sistemine de bir vizyon sunmaktan uzaktır. Teklif, Sağlık Bakanlığının önünde KPSS sonuçlarıyla kura takvimlerini gözetleyerek atanmayı bekleyen binlerce kişilik sağlık bölümleri mezunlarının ellerini tutmaktan da uzaktır. Üstelik, bu tabloya bakarken bir çarpıcı gerçeği de hatırlamak gerekiyor: Bu ülke sadece yılın ilk altı ayında faize 1 trilyon 111 milyar lira harcadı, aynı dönemde sağlığa ayrılan pay ise 493 milyar lirada kaldı. Faize sağlığın 2 katından fazla bütçe ayıran bir sistemde yeterli sağlık çalışanı istihdam etmek, nitelikli sağlık hizmeti sunmak elbette mümkün olmayacaktır. Bize sık sık “Uluslararası değerlendirmelere takılmayın.” diyor iktidardaki arkadaşlar, biz takılmayalım da bu, ülkemizin OECD ülkeleri içinde sağlığa yüzde 6,9’luk bütçe payıyla en az kaynak ayıran ülke olduğu gerçeğini değiştirmiyor maalesef.

Bu kanun teklifi hastalığı görüp ilacı es geçen bir taslak âdeta; teklifte sağlıkta şiddete çözüm yok, günlük mesaimizin önemli bir kısmını ayırmak zorunda kaldığımız randevu çilesine çözüm yok, özel hastanelerdeki denetim boşluklarını, suistimal alanlarını gidermeye yönelik bir çözüm yok, nadir

hastalığı olan vatandaşlarımıza nefes aldırarak, onlara özel bir destek, özel bir bakış sunacak çözüm yok, gitgide hayati boyutu artan boş kalan uzmanlık alanlarını doldurmaya dair bir çözüm yok. Elbette bir kanundan sağlık sisteminin tüm sorunlarını çözmesini beklemiyoruz ama sizi “sağlıkta reform” denilebilecek yapısal sorunları gidermeye yönelik bir vizyona davet etmeye hakkımız var; bu vizyon kuşanılmazsa yama yapmaktan öteye geçilemez bir standarda mahkûm oluruz ülkece.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifine gelecek olursak; 2’nci madde 1219 sayılı Kanun’da yapılan değişiklikle hekimlerin en fazla iki kurumda çalışabileceğini hükme bağlıyor. Bu, ilk bakışta sağlık hizmetlerinin kalitesi açısından önemli gibi görünse de içeriğindeki çelişkiler ve düzenleme eksiklikleri nedeniyle sahada ciddi sorunlar doğurabilir. Bir yandan “her biri kendi içinde olmak kaydıyla” diyerek kurumlararası geçişi yasaklıyoruz, öte yandan bu yasağı delip geçebilecek ifadeler ekliyoruz. 4/A sigortalılığı getirilirken yürürlükteki vergi mevzuatında hekimler hâlâ serbest meslek erbabı sayılıyor yani bir yanda işçi gibi gösteriyoruz, öbür yanda serbest meslek makbuzu kesmesini bekliyoruz; bu da hem idari hem mali yük doğuruyor. Hekimleri ekonomik bağımlılığa zorlayan bu sistem sağlıkta hizmeti değil, kurumsal bir rantı besliyor.

3’üncü madde bize diyor ki: Hekim ile hasta arasındaki o hayati diyalog artık bir “Okudum, onadım.” tuşuna bağlı. Yüz yüze bilgilendirme, risklerin anlatılması, alternatiflerin değerlendirilmesi yerine ekrana tıklayan hasta ve karşısında hukuki tüm sorumluluğu sırtlanan hekim; ne rızanın gerçekten verilip verilmediği belli ne de sorumluluğun kimde başlayıp kimde bittiği ve hele ki dijital okuryazarlığı olmayan yaşlılar, kırsalda yaşayanlar ne yapacaklar? Sistem onayladı da hasta gerçekten anladı mı? Üstüne üstlük kişisel verilerimizin pazarlık konusu olduğu bir çağda “Veri güvenliği meselesini hallederiz.” demek, sorumluluğu bulutlara doğru atmak demektir. Bu düzenleme bir dijital devrim değil, dijital bir karmaşa doğurur.

4’üncü maddeyle nükleer tıp teknikleri gibi bazı ünvanlar geliştiriliyor ama neyle? Tek kişiye hem radyasyon güvenliği hem ilaç hazırlığı hem hasta uygulaması yüklenerek. “Bu kişi bu kadar mesleği aynı anda icra edebiliyor mu; bu, hem hastaya hem de çalışana zarar vermiyor mu?” soruları var.

5’inci madde diyor ki: TUS’a girmeden, eğitimi kısaltarak sahada çalışana uzmanlık verelim. Bir çözüme yönelik üretilmiş. Peki, o zaman, yıllarca sınava hazırlanan, tam donanımlı uzman olmak için uğraşan hekimlerin durumu ne olacak? Bu düzenleme tıp eğitimindeki kaliteyi aşağıya çekme riski taşıyor mu? Sahada zaten zor yürüyen iş barışı daha da zedelenmeyecek mi?

Klinik eğitimi eksik, süre kısaltılmış, uzmanlık süresi 2035’e kadar uzatılmış yani sorun çözülmüyor, rafta bekletiliyor.

10’uncu maddeyle özel tıbbi amaçlı gıdalar İlaç Takip Sistemi’ne alınıyor ama halkın internetten aldığı binbir çeşit takviye gıda hâlâ denetim dışı. Market raflarından akaryakıt istasyonlarına kadar her yerde satılan bu ürünler ne içeriyor, bilenimiz yok. Vatandaş karaciğer yetmezliğiyle acillere koşuyor, biz hâlâ “Gıda takviyesini eczane dışı bırakabilir miyiz?” diye bunu tartışıyoruz.

8’inci maddeyle eczacılara para cezası getiriliyor ama ortada neyin cezası olduğu belirsiz; toptan satış nedir, tanım yok. Eczanesinde üç aylık ilaç alımıyla hastaya hizmet veren ile ticari stok yapanlar aynı kefeye konulmuş durumda.

Bu düzenlemeyle, dürüst çalışan, kırsalda faaliyet gösteren eczacılar bile zan altında kalırlar. Tanımı net olmayan, ölçüsü belli olmayan bu ceza kamu yararı değil, kırsalda ilaca erişimi daha da zorlaştıracak bir düzenleme ve açık tanım, makul sınır, adil bir denetim olmazsa hukuk değil kaos üretir.

15’inci ve 16’ncı maddelerde halk sağlığını tehdit eden sahte tıbbi cihazlara ve tanıtım, reklam faaliyetlerine sadece idari para cezası öngörülüyor yani kişi sahte stent ve kateter takarsa “Kasaya

uğrayın.” denilecek sadece. Kusura bakmayın ama bu kadar hayatı bir meselede cezayı paraya bağlarsanız bu işin bedelini hastalar ödemek zorunda kalır. Peki, hastaların ödediği bu bedelin gerçekte aslında sorumlusu kim olmuş olacak? Mutlaka sahte cihaz işi yapanlar için savcılığa suç duyurusunda bulunma, ruhsat iptali ve ihaleden men gibi cezalara ulaşan yaptırımlar getirilmesi gerekir.

13’üncü maddede deniliyor ki: “Vatandaş e-devletten tek tıkla organ bağışçısı olabilir.” Doktorların dahi kendi aralarında ikiye bölündüğü organ bağışı konusu netameli bir meseledir; meselenin dinî boyutu var, kültürel boyutu var, etik boyutu var, biyolojik boyutu var. Başka konular gibi hız, erişim ve pratiklik akımına kapılarak, bir tuşa basarak yapılacak bir işlem asla değildir organ bağışı. Siber güvenlik zaafılarıyla dolu bir sistemde başkası adına organ bağışı yapılırsa ne olacak mesela? Ailesinin haberinin olmadığı durumlarda “Merhum bağışlamıştı.” deyip operasyona almak sağlık çalışanı ile aileyi karşı karşıya getirerek zor durumda bırakmayacak mı? Organ ticaretinin vakayıadiyeden sayıldığı bir dönemde bu hızlı ve kontrolsüz uygulama ticarileşme riskini körüklemeyecek mi, mafyalara istismar alanı açmayacak mı?

Değerli milletvekilleri, bir çalışma dönemini daha geride bıraktık. Yapabildiklerimizden çok yapamadıklarımız içimizde kaldı; bunların başında, umutlarını yüce Meclisimize bağlamış olan KHK mağdurları geliyor. Eğer “terörsüz Türkiye”yi gerçekten büyük bir samimiyetle arzuluyorsak iç barışı mutlaka sağlamamız gerekir. Bunu da sadece bazı muhalif kesimlerle musafaha etme anlamında kullanmıyorum; kastettiğim, -siyasi kriterlerle- on binlerce öğretmen, memur, esnaf ana-babanın ivedilikle haklarına kavuşturulmalarıdır. KHK’lileri dışarıda bırakan bir iç barış hedefi asla düşünülemez. Eli silahlı binlerce kişi için yeni düzenlemeler yapacak, belki de Anayasa’yı değiştirecek bir siyaset, sivil ölümlere mahkûm edilmiş, aileleriyle birlikte milyonları bulan KHK’lilerin yüzlerini güldürmedikçe amaçlarını hitama erdirmiş olamaz.

“Terörsüz Türkiye” sadece bir terör örgütünü ortadan kaldırmakla değil, devlet eliyle işlenen cürümlere de düşman hukukuna da son vermekle olur, dilediğini içerde tutma, dilediğini bırakma kibriyle pervasızca bahsedilen FETÖ borsalarına ve hukuksuzluk iklimine son vermekle olur. Aynı anda anasız-babasız kalan evlatların da cezaevlerinde büyüyen çocukların da aşından işinden olan ana-babaların da yüreğini ferahlatmayan, kaybettiği yılları unutturmayan bir siyaset gerçek hedefine asla ulaşamaz. Barışmak için ellerindeki silahlar dâhil terörist sayılarını hesap eden bir siyasetin devletin gadrine uğramış olan yüz binleri görmezden gelmesi kabul edilemez.

Samimi barış sadece medyatik figürler için yeni tasarımlar yapmakla değil, KHK’liler gibi nice hak ihlaline maruz kalmışların devlet ve toplumla kucaklaşmasıyla sağlanabilir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Ahmet Eşref Fakıbaba.

Buyurun lütfen. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AHMET EŞREF FAKIBABA (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin birinci bölümü üzerine İYİ Parti Grubu adına söz alışı bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bazı maddelere muhalefet etmek de iyi niyetle hazırlanmış bir kanun teklifi olduğunu düşünüyoruz ancak sorunlu bulduğumuz maddeleri dile getirmek istiyorum. Mesela, muhalefet ettiğimiz maddeler arasında madde 3; elektronik onam çağın bir gereğidir ancak bu dönüşüm sadece teknik bir kolaylık olarak değil, hasta ve hekim açısından karşılıklı sorumluluk içeren bir süreç olarak ele alınmalıdır, veri güvenliği, hasta hakları ve hekim sorumluluğu tüm yönleriyle yeniden gözden geçirilerek birlikte

değerlendirilmelidir. Teknolojiye karşı değiliz fakat hasta-hekim ilişkisi bize göre makineler aracılığıyla kurulabilecek bir ilişki değildir. Onam süreci hekimin hastaya durumu açıkça anlatabildiği ve hastanın da bunu anlayarak karar verebildiği güvenli ve sakin bir ortamda yürütülmelidir; aksi takdirde bu süreç, bankalardaki rutin işlemler gibi mekanik bir hâle gelir ki bu da ne hasta ne de hekim açısından sağlıklı bir uygulama olur.

Madde 5, sözleşmeli aile hekimliği uzmanlığı, SAHU: Yasanın amacı, sahaya daha hızlı bir şekilde uzman vermektir ve bunun için altı yıllık eğitim sürecinin dört yıla indirilmesi planlanmıştır. İlk baktığımızda bize de olumlu geldi ancak daha sonra aile hekimliği uzmanlarından (AHU) gelen hocalarla görüştüğümüzde, onların da bu konuyla ilgili olarak farklı görüşleri mevcuttu; bu bağlamda, Bakanlığın bu yasayı hazırlarken ilgili taraflarla tam anlamıyla görüşmediğini tespit ettik. Bundan dolayı, sürece dâhil olan tüm paydaşlar, hekimler, eğitim kurumları, meslek örgütleri, STK'ler ve hasta temsilcileri bir araya gelmeli ve bu, kanun teklifi olarak akılla yeniden şekillendirilmelidir çünkü bu mesele sadece bir eğitim süresi konusu değil, Türkiye sağlık sisteminin geleceğini yeniden inşa etme projesidir. Birinci basamak hizmeti hızlı, kapsayıcı ve bilimsel bir yaklaşımla ASM çalışanlarını, akademiye ve vatandaşın ihtiyacını buluşturan bir model ortaya çıkarmalıdır.

Madde 9, kenevir ürünleri: Biz İYİ PARTİ olarak tıbbi kenevirin üretimine karşı değiliz ancak bizi endişelendiren, bu üretimin kontrolü nasıl sağlanacak ve kimler tarafından üretilecek? Kim bunu üretecek, kim? Bunu bilmediğimiz için bu maddeye karşı muhalefetimiz mevcut. Şayet bu soruların cevaplarını alabilirsek bu teklife olumlu bakacağımızı belirtmek isterim.

Madde 14, park alanlarına sağlık tesisi kurulması: İmar planı yapılması ve eş değer alanın ayrılması hâlinde çok daha iyi bir teklif olacağını düşünmemize rağmen, hızlı bir şekilde çok sayıda ASM'ler inşa etmek ve merdiven altı ASM'lerin yerine hastaların ve sağlık çalışanlarının rahat bir ortamda hizmet vermesini sağlayacağından bu maddeye de olumlu bakıyoruz.

Çok değerli milletvekilleri, şu fotoğrafı, şu resmi özellikle görmenizi istiyorum. Sayın Bakanlarım, Sayın Başkanlarım; şu fotoğrafa özellikle bakmanızı istiyorum. Kanalizasyon... Gördüğümüz su, kanalizasyon suyuydu. Toprak, yağmurda bulunduğu zaman çamur, rüzgârla bulunduğu zaman toz oluyor. Banyo yok, elektrik yok; çadırlarda çocuklar, anne-baba beraber yaşıyor. Sağlıklı ve yeterli gıdaya burada erişmek mümkün değil. Sonuç, hastalık; tifo, ateş ve bulaşıcı hastalıklar ve soruyorum: Buna Sağlık Bakanlığı ne yapsın, doktor arkadaşlarımız ne yapsın? Bu ortamda hasta olmamak bir mucize. Bu ortamda hasta olmamak bir mucize. Bu durum, bazı büyükşehirlerimizin gecekondu semtlerinde de çok farklı değil. En düşük kira 15.000 lira, açlık sınırı 25.000 lira, yoksulluk sınırı 85.000 lira, asgari ücret 22.000 lira, en düşük emekli maaşı 16.800 lira ve insanlar bununla hem kira ödeyecek hem geçinecek hem barınacak hem de sağlıklı gıdaya ulaşacak ve sonrasında biz bu insanlardan sağlıklı olmasını bekleyeceğiz.

Mevcut sağlık sistemimize gelince, ilk zamanlarda gerçekten devrim niteliğinde güzel şeylere imza atıldı ve bu güzellikler bana göre 2015 yılına kadar devam etti. Ancak 2015 yılından sonra her geçen gün sağlık sisteminde sıkıntılar baş gösterdi. Tüm konuşmacı arkadaşlarım belirtiler; randevu almakta geçmişe kıyasla bir iyileşme olsa da bu sorun hâlâ tam anlamıyla çözülmüş değil. Doktor başına düşen hasta sayısının oldukça yüksek olması, hastalar arasında haklı olarak bir güvensizlik duygusunun oluşmasına neden olmaktadır. Yani doktora muayeneye gidiyorsunuz, doktor sizin adınızı, soyadınızı sormadan hemen anında şikâyetlerinizi inceliyor ve diyor ki: “Şuraya, şuraya, şuraya gidin.” veya size bir reçete veriyor. Yani ben bir hasta olmuş olsam bu doktora ne kadar inanırım? Ama burada doktor arkadaşımın ne suçu var? Çünkü şu anda ASM'lerde mutlaka ve mutlaka ortalama olarak 100 hasta bakmak zorunda; ikinci basamak devlet hastanelerinde 100, hatta ve hatta, Sayın Hocam, Şanlıurfa'da

çocuk uzmanı 150, 160, 170 hasta bakmak zorunda kalıyor. Yani düşünmüyorum bir hekim olarak, bir hekim nasıl 150 hastaya bakar ya? Lütfen, size soruyorum bunu: 150 hastaya baktığınız zaman o hasta ne anlar, o doktor ne anlar? Yani bunu düzeltmek tabii ki iktidarın en önemli görevlerinin başında geliyor.

Aylar süren görüntüleme tetkikleri sonucunda teşhis konulsa bile ameliyat için de aylar sonrasına randevu verilmesi, hastaları özel hastaneye yönelmeye mecbur bırakmaktadır. Bazı hastaların maddi durumları yeterli olmamasına rağmen -şahit olduğum hastalar var- kredi çekerek özel hastanelere gitmek zorunda kalıyorlar. Genellikle özel hastanelerin büyük bir kısmı yoğun bir şekilde çalışmaktadır ve bu hastanelere giden hastalara neden tercih ettikleri sorulduğunda, çok önemli... Lütfen, ilgili ve görevli arkadaşlarımız özel hastaneye gitsinler. “BAĞ-KUR’lu, memur veya sigortalı hastaların özel hastanede ne işi var?” diye sorduğunuzda, o cevabı tam olarak aldığınızda işi çözeceğinize inanıyorum. Kamu hastanelerinden gerekli hizmeti almadıklarını ifade ettikleri için özel hastaneye mecburen geldiklerini söylüyorlar; işin gerçekten en kötü tarafı bu.

Sonuç olarak, ülkede yaşayan tüm insanların barınma ve sağlıklı beslenme sorununu karşılamak sosyal devletin en önemli görevleri arasındadır. Bundan dolayı, ülkede yaşayan tüm insanların -sadece belirli insanların değil- refah seviyesi yükseltilmelidir.

ASM’lerdeki eksiklikler giderilmelidir. Birinci basamak sağlık hizmeti en önemli hizmetlerin başında gelmektedir. Uzman takviyesi ve laboratuvar desteği sağlanmalı, nüfusun yoğun olduğu yerlerde nöbet sistemi getirilmeli ve böylece ikinci ve üçüncü basamak hastanelerindeki yoğunluğun azaltılması sağlanmış olmalıdır.

Sevk sisteminin yeniden kurulması lazım. Birinci, ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetleri arasında etkin bir koordinasyon sağlanmalı, üniversitelerde görev yapacak hocalarımız basit hastalıklarla değil daha komplike ve ileri düzey hastalıklarla ilgilenmelidir. Maalesef onların da polikliniği çok yoğundur, yoğun oldukları için hastalar hocalarımızdan randevu almasına rağmen maalesef mecburen asistan arkadaşlar tarafından muayene edilmektedir.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Çankırı Milletvekili Sayın Pelin Yılık.

Buyurun lütfen. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

MHP GRUBU ADINA PELİN YILIK (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 218 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuzun görüş ve değerlendirmelerini aktarmak üzere huzurlarınızdayım. Genel Kurulu ve ekranları başındaki aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sağlık, evrensel bir insan hakkı, temel bir insan ihtiyacıdır. Sağlık hizmetlerine güvenli ve etkili biçimde erişim sağlığın temel belirleyicisidir. Sağlık hizmetleri ne kadar iyi yapılandırılrsa da uygulamaya geçildikten sonra çeşitli ihtiyaçlarla karşılaşılması kaçınılmazdır. Bir dönemin sorunlarını çözmek için uygulamaya konulan stratejiler bir sonraki dönemde farklı düzenlemeleri beraberinde getirebilmektedir. Aynı zamanda, gerek sistemin niteliği ve işleyişi gerekse dış çevredeki değişimler sağlık sisteminin dinamik yapısı sebebiyle günün ihtiyaçlarıyla orantılı düzenlemeler gündemimizde bulunacaktır. Gelecekteki sağlık politikalarının yalnızca hizmet sunumunun verimliliğini değil aynı zamanda toplumsal eşitliği, kamusal sorumluluğu ve sürdürülebilirliği de gözeten bütüncül bir perspektifle tasarlanması gerekmektedir. Bu yaklaşım, sağlık sisteminin uzun vadeli istikrarı açısından

stratejik önem arz etmektedir. Bunun yanında, sağlık hizmetlerinin artan maliyeti, vatandaşların ve sağlık hizmeti sunucularının sağlık sektöründen beklentilerindeki değişim nedeniyle sağlık hizmetlerinin finansmanı da sürekli olarak değerlendirilmesi gereken konular arasındadır. Sağlık alanında yürütülen politikalarla sağlık hizmetlerinin kalitesinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması anlamında önemli gelişmeler sağlanmış, koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerinin etkinliği artırılmıştır. Sağlık sistemimizde ele alınan her yeni mevzuat güncellemesi sağlık politikalarının sürdürülebilirliğini önceleyen birer toplumsal düzenlemedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son yıllarda Türkiye sağlık alanında kaydettiği ilerlemelerle hem vatandaşlarımıza hem de dünyaya örnek teşkil etmekte, aynı zamanda sağlık turizmindeki artışımız da bu altyapının uluslararası alanda ne kadar güven verdiğinin bir göstergesi olmaktadır. Sağlık hizmetlerinin yalnızca büyük şehirlere değil, ülkemizin her köşesine yayılması bizim için bir öncelik olmuştur. Aile hekimliği sistemi, vatandaşlarımızın birinci basamak sağlık hizmetlerine kolayca ulaşmasını sağlamış, hastalıkların erken teşhis ve tedavisi noktasında kilit rol oynamıştır. Mobil sağlık hizmetleri, evde bakım hizmetleri gibi uygulamalarla dezavantajlı gruplar ve kronik hastalar da sağlık hizmetlerinden mahrum kalmamıştır. Bu sayede Türkiye’de sağlık hizmetlerine erişim oranları dünya standartlarının üzerine çıkmıştır. Sağlıkta dışa bağımlılığı azaltmak ve kendi kendine yeten bir ülke olmak adına önemli adımlar atıldı. Tıbbi cihaz, teknoloji ve ilaç geliştirilmesine kadar birçok alanda AR-GE yatırımları yaparak millî sağlık sanayimiz güçlendirildi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlık hizmetlerinde dijitalleşme vatandaşlarımızın hayatını kolaylaştıran önemli bir unsurdur. E-nabız sistemi tüm sağlık verilerimizin tek bir platformda toplanmasını sağlayarak hem hizmet kalitesini artırmış hem de gereksiz tekrarları ortadan kaldırmıştır. Tüm bu fiziki ve teknolojik yatırımların yanında en değerli sermayemiz olan sağlık çalışanlarımızın sayısının artırılmış olması, eğitim ve çalışma koşullarını iyileştirmeye yönelik önemli adımlar atılması, onların fedakârca çalışmaları bu sistemin en önemli parçasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün görüştüğümüz kanun teklifinin genel gerekçesi, sağlık hizmeti sunumunun etkinliğini artırma, sağlık meslek gruplarının yetki ve sorumluluklarını güncelleme, kayıt dışılıkla mücadele, hâlihazırda sahada görev yapan aile hekimlerinin en az beş yıl sözleşmeli aile hekimliği yapmaları suretiyle sözleşmeli aile hekimliği uzmanlığı süresinin en az dört yıl olması ve bu hekimlerimizin klinik rotasyon süresinde görevlendirildikleri kurumun ek ödemelerinden yararlandırılmalarını amaçlamaktadır. Aile hekimliği hastalarla ilk karşılaşma noktası olmasının yanı sıra erişimin kolay, süreklilik ve bütüncül bir yaklaşım sergilemesi onu diğer tıp disiplinlerinden de farklı kılmaktadır. Aile hekimliği ile yataklı tedavi hizmetlerine göre sağlığı geliştirme, koruma, önleme ve tedavi, bakım ile rehabilitasyon hizmetlerini entegre ve koordine etme gibi hizmetler ön plana çıkarak sağlık hizmetleri bütüncül ve etkili bir şekilde gerçekleştirilebilmektedir. Böylelikle, vatandaşımızı yanıltıcı ve aldatıcı uygulamaların önüne geçilmekte, sağlık gibi hassas ve önemli bir konunun suistimali engellenmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak farklı zamanlarda da ifade ettiğimiz basamaklı sağlık hizmetlerinin kuvvetlendirilmesi, sevk sisteminin toplumumuzun adapte olabileceği şekilde zamana yayılarak hayata geçirilmesi, basamaklar arası koordinasyon ve entegrasyon sağlanması yönünde mevcut aile hekimi ihtiyacını karşılayacak önemli bir düzenleme olduğunu değerlendirmekteyiz. Sağlıkta insan gücü planlamasında bölgesel ihtiyaç analizleri ve yetkinlikler ön planda olmalıdır. Yine, kanunda teklif edilen belli sağlık meslek tanımlarının yeniden düzenlenmesi de güncel ihtiyaca karşı bir cevap niteliğindedir.

Teklifle, eczacılar için toptan ilaç satışı ihlalleri ile ilaç takip sistemine bildirim yükümlülüğünün ihlali durumunda uygulanacak yaptırımlar yeniden düzenlenmekte, ruhsat ve izin sahipleri ve ecza

ticarethaneleri için beşerî tıbbî ürünler ve özel tıbbî amaçlı gıdaların tedarik zinciri içindeki tüm hareketlerini takip sistemine bildirme yükümlülüğü getirilmesine, ebe yardımcılığı ve hemşire yardımcılığı ünvanlarının yapılan işin niteliği gözetilerek ilgası ile “sağlık bakım teknisyeni” adı altında birleştirilmesine, mamografi teknikerliğinin ilgasına, diş protez teknisyenliği ve nükleer tıp teknikerliğinin ihdasına ve sağlık meslek liselerinin diş protez programlarına öğrenci kaydı yapılmasına, özel sağlık tesisleri için tanıtım ve bilgilendirme sınırını aşanlar ile yanıltıcı, aldatıcı, insan sağlığını tehlikeye düşüren, haksız rekabet ortamı yaratan fiillerde bulunanlar hakkında idari para cezası uygulanarak bu fiillerin önlenmesine, Sağlık Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak tıbbî cihazların satışını ve reklamını yapanlar hakkında idari para cezalarının düzenlenmesi getirilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yeni teklifle organ bağışısı süreci vatandaşlarımız için daha erişilebilir ve güvenli hâle geliyor. Bu değişiklikler hem bağışçıların iradesini güvence altına almakta hem de organ naklini bekleyen hastalar ve aileleri için önemli bir umut olmaktadır. Organ ve doku bağışısı beyanlarını yapmak için fiziksel bir merkeze gitmeye gerek kalmadan E-Devlet Kapısı veya Sağlık Bakanlığının bilişim sistemleri üzerinden on-line olarak beyanda bulunabilme imkânı süreci çok daha hızlı hâle getirmektedir. Anında ve dijital bir platform üzerinden beyanda bulunmak organ bağışısı konusundaki farkındalığı ve katılımı arttırabilir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; usulsüz sağlık hizmeti sunan yapılarla mücadele edebilmek için toplum temelli sağlık eğitimi gibi kapsayıcı mekanizmaların devreye alınmasını faydalı görmekteyiz. Modern sağlık yönetimi ilkelerine göre denetim yalnızca yanlış olanı tespit etmek değil, aynı zamanda rehberlik ve sistem iyileştirmesini sağlayan bir kamu politikasının da varlığıdır.

Türkiye, sağlık alanında attığı cesur adımlarla küresel bir model hâline gelmiştir. Bu gelişmeler her bir vatandaşımızın daha sağlıklı ve kaliteli bir yaşam sürmesi için gösterilen kararlılığın ve vizyonun bir sonucudur. Gelecekte bu başarıları daha ileriye taşıyarak insan sağlığına yapılan yatırımların önemini vurgulamaya devam edeceğiz.

Burada sözlerime son verirken Milliyetçi Hareket Partisi olarak kanun teklifine olumlu yönde oy kullanacağımızı belirtiyor, yeni yasanın milletimize ve sağlık sistemimize hayırlı olmasını diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Hakkâri Milletvekili Sayın Vezir Coşkun Parlak.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

DEM PARTİ GRUBU ADINA VEZİR COŞKUN PARLAK (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli halklarımız; 20 Temmuz 2015'te Suruç'ta vahşî bir katliam gerçekleşti. İnsani değerlerin taşıyıcıları olarak Kobani halkıyla dayanışmaya giden, birçok alanda birlikte çalışma yürütmüş olduğumuz Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu üyesi 33 yoldaşımızı bu katliamda kaybettik. Yitirdiğimiz canlarımızı bir kez daha saygıyla anıyorum. Anılarını mücadelemizin her saniyesinde yaşatacağız.

Değerli milletvekilleri, önümüzde sağlıkla ilgili bir kanun teklifi var. Bu kanun teklifi teknik düzenlemeleri içeriyor gibi görünüyor fakat derinlemesine bakıldığında bu kanun teklifinin on yıllardır Türkiye halklarının başına musallat olan piyasacı sağlık sistemini daha da yerleşik hâle getireceği görülecektir. Bu kanun teklifi sağlık alanındaki yapısal krizleri çözmekten çok uzaktadır. Sağlığı ekonomik bir sektör, sağlık emekçilerini hizmet sağlayıcı, hastalar ve hasta yakınlarını ise müşteri olarak kodlayan piyasacı sağlık yaklaşımı bu kanun teklifiyle birlikte daha da kurumsal hâle gelmektedir.

Milletvekili olduğum Hakkâri'nin sağlık sorunlarıyla ilgili bu kürsüde defalarca konuştuk. Sadece Hakkâri değil, bölgedeki tüm şehirler sağlık alanında ciddi sıkıntılar yaşamaktadır. Hastane sayıları yetersiz, var olan hastanelerde fiziksel koşullar çok kötü durumdadır. Neredeyse her branşta hekim eksikliği yaşanıyor. Sadece hekim değil, hemşire, ebe, tıbbi sekreter, röntgen teknikeri gibi birçok alanda personel eksikliği yaşanıyor. Bölge hastanelerinde personel eksikliğinin yanı sıra ciddi ekipman sıkıntısı da mevcut. Özellikle görüntüleme cihazları konusundaki yetersizlik insanları çok zorluyor. Hakkâri'de çekilen bir MR yorumlamasını bile Ankara'da bir özel şirketle anlaşma yapılmış ve onlar yapıyor.

Değerli milletvekilleri, söylediğim gibi, sağlıktaki sorunların tamamını anlatmaya kalsak yeni yasama dönemine kadar hepimiz bu salonda kalmaya devam ederiz fakat Sağlık Bakanı bütün bunlar yokmuş gibi davranıyor. Sayın Bakana buradan bir çağrı yapıyorum: Gelsin de Hakkâri'deki, Şırnak'taki, Muş'taki hastanelerin hâlini bir görsün; arzu ederse biz de kendisine eşlik edelim, halkın sorunlarını yerinde beraber görelim.

Değerli milletvekilleri, hepimizin gündeminde yer alan önemli konulardan biri de Suriye'dir. Suriye, maalesef çok uzun zamandır iç savaşla, halklar ve inançlar arası düşmanlıkla, katliamlarla ve sürgünlerle anılıyor. Geçtiğimiz haftadan bu yana bu ayrışmaların kanlı tezahürlerinden birine tanıklık ettik. Suriye'nin güneyindeki çatışmalarda bine yakın insan hayatını kaybetti. Suriye'de on üç yıldan fazla devam eden bir iç savaşta çok büyük acılar yaşandı, 1 milyona yakın insan hayatını kaybetti. İç savaş 2011 yılında başladı fakat köklerinin çok daha derinlerde olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu coğrafyayı yıllarca sömüren emperyalist güçler çekip gittiklerinde arkalarında kimliklerin birbirine düşman olduğu bölünmüş bir coğrafya bıraktılar. Düşünün ki 1'i İngiltereli, 1'i Fransalı olan 2 diplomatın yaptıkları gizli anlaşmada çizdikleri Orta Doğu haritası bölgenin sonraki yüz yılını ipotek altına aldı. Sykes-Picot Anlaşması'ndan bahsediyorum. İşte, bu sömürgeci dönemden Orta Doğu halklarına bölge demografisine uygun olmayan sınırlar ve siyasi sistemler miras kaldı. Bazıları da bu sömürgeci ve emperyalist uygulamaları kendilerine güç devşirmek için araçsallaştırdılar. Kendini sömürge karşıtı gibi göstererek meşrulaştırmaya çalışan otoriter liderler kendi halklarına zulmetmeyi antiemperyalizm olarak pazarlamaya çalıştılar. Halktan yükselen küçük demokrasi talebini sahte bir emperyalizm söylemiyle bastırdılar. İşte, Suriye de bu ülkelerden biridir. Suriye on yıllar boyunca tekçi ve baskıcı bir rejimle yönetildi. Suriye halkı kendilerini hem yoksullaştıran hem de baskıyla yöneten bu rejime birçok kere tepki gösterdi fakat bazı çevreler halkların bu rejime olan meşru itirazını manipüle ederek kendi çıkarları için kullanmak istedi. İşte, bu sürecin sonunda hem Suriye'yi hem de çevresini bir ateş çemberine sokan iç savaş süreci yaşandı. Hepimizin bildiği gibi 8 Aralık 2024'te Suriye'de bir dönem kapandı, Esad rejimi sona erdi fakat Esad rejiminin yerine gelen sistemin eskisinden çok da farklı olmadığını kısa zamanda yaşayarak gördük. Bu yılın mart ayında Suriye'nin batısında Alevi toplumuna yönelik saldırılar başladı. Mezhepçi nefretin en uç örneklerinden birine tanık olduğumuz bu saldırılarda yüzlerce sivil hayatını kaybetti.

Suriye'deki düşmanlığın en yeni örneğini de geçen hafta ülkenin güneyindeki Dürzi bölgesinde gerçekleşen olaylarda gördük. Şam yönetiminin tekçi politikalarından cesaret alan paramiliter gruplar Dürzilere saldırdı, çatışmalarda yüzlerce insan, binlerce insan hayatını kaybetti. Biz şu uyarıyı da defalarca yaptık: Bir yönetim halkına sistematik olarak zulmederse kendi elleriyle kendi ülkesini dış müdahalelere açık hâle getirir. İşte, bu son olaylarda da bunun bir kez daha gördük. İsrail kendini Dürzilerin koruyucusu ilan ederek önce Suriye'nin güneyini, sonra da Şam'ın ortasında Savunma Bakanlığını vurdu. İki yıldır Gazze'de sistematik bir etnik temizlik politikası uygulayan İsrail Dürziler üzerinden kendini temize çıkarmaya çalışıyor, baskıcı Şam yönetimi de buna zemin hazırlıyor. Her fırsatta başta Kürtler olmak üzere hak talebinde bulunan halkları tehdit eden Şam yönetimi başkentinin

vrulmasına ses çıkarmadı. Tarih birçok defa şunu yazmıştır: “Kendi halkını zulümle yönetmeye çalışan yönetimler dışarıya karşı güvenliklerini sağlayamazlar.”

Değerli milletvekilleri, az önce Orta Doğu’daki sömürgeci geçmişten bahsettim. Biz klasik sömürgecilik bitti sanıyorduk ama âdeta yeni bir sömürgecilik dönemini yaşıyoruz. Kendini sömürge valisi olarak tanıtan diplomatik görevliler bölgemizde yeni bir kolonyal planı hayata geçirmeye çalışıyorlar, Suriye halklarının on yıllar boyunca acı çekmesine neden olan katı merkezîyetçi sistemi tekrar dayatmak istiyorlar. Suriye’de hangi modelin uygun olacağına sömürge zihniyetli diplomatlar karar veremez, Suriye’nin geleceğine, ne olacağına demokratik uzlaşî temelinde Suriye halkları birlikte karar verir. Suriye’de halklar ve inançların barış içinde bir arada yaşamasının tek yolu hiçbir toplumsal grubun dışlanmayacağı bir anayasal düzendir. Suriye’de bunca kavganın, düşmanlığın arasında halkların inşa ettiği özgün bir model de var, o da Rojava modelidir. Kadınlar ve gençlerin öncülüğünde her halktan ve inançtan Suriyelinin katılımıyla inşa edilen bu model Suriye halklarının eşit ve özgür geleceğinin de anahtarıdır. Rojava’da halkların kurduğu sistem, Orta Doğu’yu petrodolardan, yozlaşmış monarşilerden, cihatçı çetelerden, birbirleriyle asla uzlaşmaz gibi görünen kimliklerden ibaret sananlara ya da öyle göstermek isteyenlere tarihsel bir cevaptır. Bu bölgenin halkları demokratik, barışçıl, müreffeh bir Orta Doğu inşa edebilirler.

Değerli milletvekilleri, son olarak şunu belirtmek istiyorum ki Suriye’yle 800 kilometreden fazla sınırı bulunan Türkiye’nin oraya kayıtsız kalmayacağının elbette ki farkındayız fakat uzunca bir süre, maalesef, yapıcı değil, yıkıcı bir yaklaşım sergilendi. Bölgenin gerçekliğiyle uyuşmayan, yayılmacı heveslerin peşinden gidildi. Bu politikaların, başta Türkiye olmak üzere, kimseye hayır getirmeyeceği ağır bir fatura karşılığında da anlaşılmış oldu. Şimdi, meseleye halkların gözünden, demokratik bir perspektifle ve rasyonel şekilde yaklaşmanın zamanıdır. Türkiye’nin Suriye’deki rolü yapıcı, uzlaştırıcı, demokrasiyi teşvik edici bir rol olmalıdır. Kürtler, Türkler, Araplar, Aleviler, Dürziler ve diğer halklar Türkiye’de de Suriye’de de ancak birlikte kazanabiliriz, diğer türlü hepimiz birlikte kaybederiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Aylin Yaman.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

CHP GRUBU ADINA AYLİN YAMAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifinin genel gerekçesinde sosyal ve ekonomik dönüşümün, hızla gelişen teknolojinin, sürekli değişen taleplerin sağlık sisteminde revizyona ihtiyaç gösterdiği belirtilmiş, hayata geçirilen Sağlıklı Türkiye Yüzyılı Programı doğrultusunda daha kaliteli sağlık hizmet sunumunun sağlanması ve ülkemizin sağlık hizmet sunumunda hizmetin korunması ve geliştirilmesi amacıyla muhtelif düzenlemelere ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır. Bu ihtiyaç doğru olmakla birlikte, bu hedefe ulaşmak için getirilen maddeler sağlık sisteminin gerçek ihtiyacını karşılamaktan uzaktır. Sağlık sisteminin öncelikli ihtiyacı eşit, ulaşılabilir, hak temelli, sağlık teknolojilerinde uluslararası standartta, kaliteli, verimli ve toplum sağlığını merkeze alan bir yaklaşımdır.

Getirilen bazı değişiklikler genel itibarıyla öncelikli ihtiyacımız olan konulardan uzak, kalite değil maliyet odaklı, koruyucu değil tedavi odaklı, hizmet değil kâr odaklı yapıyla ulaşılması gereken hedeflerden uzaktır. Dahası, insan kaynağına yapılan düzenlemeler iş barışını bozan, yeni çatışma alanları yaratacak ve kendi içinde çelişen uygulamalardır. Bunun en önemli örneği madde 2’de yer alan 1219 sayılı Tababet Kanunu’nun 12’nci maddesinde yapılan düzenlemedir. Bu düzenlemeye göre

hekimler ve diş hekimleri en fazla iki sağlık kurumunda ve Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (a) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışacaktır. Öncelikle, 1219 sayılı Kanun'un 12'nci maddesindeki (a), (b) ve (c) bentleri hekimlerin çalışabileceği sağlık kurumlarını açıklamaktadır. Maddeye göre hekimler her bir bendin kapsamında kalmak kaydıyla birden fazla sağlık kurumunda çalışır iken önerilen değişlikle her bir bendin kapsamında kalmak kaydı değişmeden en fazla iki sağlık kurumunda çalışabilmesi yönünde değiştirilmektedir; hekimin çalışma hürriyeti elinden alınmaktadır.

Maddenin sonuna eklenen cümlede ise hekimlerin sağlık kurumlarının Sosyal Güvenlik Kurumu ve kamu kurumlarıyla sözleşmesi olup olmamasına bakılmaksızın çalışabileceği belirtilmiştir; bu koşul ilk paragraftaki her bir bendin kapsamında kalmak koşuluyla çelişmektedir. Bentlerin her biri sağlık kurumlarının Sosyal Güvenlik Kurumuyla anlaşmalı olup olmadığını belirlemektedir. Bu çelişki, uygulamada mutlaka sıkıntılar yaratacaktır. 4/A usulü çalışma desteklediğimiz, güvenceli çalışma şekliidir fakat bu uygulamanın yürürlükte olan tüm kanun ve yönetmeliklerce desteklenmesi gerekmektedir. Örneğin, 5510 sayılı Kanun'un Ek 10'uncu maddesi uyarınca, anılan kanunun 4'üncü maddesinin (b) bendi kapsamında sigortalı sayılan hekimler ile tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan kişilerin serbest meslek erbabı olarak vergilendirilecekleri belirtilmektedir. Ayrıca, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 66'ncı maddesi "serbest meslek erbabı" tanımını ve kapsamını belirlemektedir. Hekimlerin serbest meslek makbuzu kesebilme durumu 4/A alışma prensibiyle çelişmektedir.

Bu yapılan düzenlemeler kamuoyunun vicdanını yaralayan ve gerçek bir sağlık skandalı olan yenidoğan etesi olayı nedeniyle de yapılmakta, bir nevi özel sağlık kurumlarının denetim mekanizması olarak uygulamaya alınmaktadır. Ama bu uygulama, sadece sosyal güvenlik statüsüne yöneliktir ve gerçek bir denetim mekanizması asla değildir. Sosyal güvenlik çatısı altına almak, gerçek bir denetim sayılamaz. Gerçek denetim, uygulamaların uzman heyetlerle, uluslararası kriterlerle ve sonuçlarının uygulamaya alınacağı koşullarda olacaktır. Özel hastanelerde ve Ayakta Teřhis ve Tedavi Yönetmeliėi'ne bağlı olan tıp merkezi, poliklinik, fizik tedavi merkezleri ile Radyoloji Hizmetleri Yönetmeliėi'ne bağlı olan radyoloji merkezlerinde Sağlık Bakanlığınca uygulanan planlama kapsamında bir kadro kısıtlaması uygulanmaktadır. Bu sağlık kuruluşlarında hizmet, ruhsatlarındaki bölümler ve faaliyet izin belgelerindeki kadrolarla sürdürölmektedir. Hizmetin gereği olarak artan ihtiyaca yönelik yeni kadro talepleri için Sağlık Bakanlığına başvurulmakta fakat maalesef bu başvurular reddedilmektedir. Sağlık Bakanlığının kamudan özele kayışı engellemek için koyduğu bu kural özel sağlık hizmetlerinde kaliteli hizmet anlayışını maalesef baltalamaktadır. Oysa özel sağlık kuruluşları temel olarak verimlilik esasıyla çalışır, gereğinden fazla kadro talebi yoktur. Ayrıca, iki yıl boyunca kullanılmayan kadrolara el konulması, tam tersine, özel kurumları kadroları doldurma telaşına dūřürmektedir. Aynı uygulamalar devam ettikçe 4/A uygulaması yeterli olmayacak, kayıt dışı çalışmalar tetiklenecektir.

Madde 4, 5 ve 6'dan anlıyoruz ki Sağlık Bakanlığı sağlık meslek gruplarının meslek kanunlarının hazırlanması, iř tanımlarının netleşmesi, yetkinlik ve sorumluluklarına göre atamalarının yapılması, eğitimin standardizasyonu ve mesleki itibar konularında çalışma yapmayıp doğrudan sahaya sayısal katkı sunmayı hedeflemektedir. Tekniker, teknisyen ayrımı yapmadan dūřük maliyetle alıştırma prensibi benimsenmekte ve kontrolsüzce bölüm açarak umutsuz gençler ordusu yaratmaktadır. Atama bekleyen sağlık meslek gruplarıyla ilgili Sağlık Bakanlığının ciddi bir sorumluluğu bulunmaktadır. Bu nedenle, bu kanun teklifinde sağlık meslek gruplarının meslek kanunları, atama kuralları ve doğru planlamalarına dair uygulamalar beklerdik.

Aile hekimliği sistemi her geçen gün yeni karmaşık yönetmeliklerle daha da içinden çıkılmaz hâle getirilirken bu kanun teklifinde eğitimin önemi göz ardı edilmiş, âdeta hızlandırılmış hekim yetiştirme modeliyle birinci basamağa çözüm üretme yoluna gidilmiştir. Aile hekimi başına dūřen nüfusun

azaltılması hepimizin isteğidir fakat hakkaniyet temel koşulu olmalıdır. Her şeyi paraya bağlayan çalışma modeli oldukça, eğitimin standardizasyonu göz ardı edildikçe iş barışı ve ideal düzen asla yakalanamayacaktır. Öncelikle birinci basamaktaki çalışma düzeni yeniden yapılandırılmalı, sade, anlaşılır, toplum sağlığı ve koruyucu sağlık hizmeti tabanlı, güvenceli, kadrolu bir model sunulmalıdır.

Kenevire gelecek olursak “ilaç etkin maddesi” yerine “tıbbi ürün, sağlık ve destek ürünleri ile kişisel bakım ürünleri” ifadelerinden hangi ürünleri anlayacağımız detaylandırılmadan toplum sağlığı açısından ciddi sorunlar yaratacak bir ürünün yeni sunum şekli, tıbbi ve yasal süreçleri multidisipliner komisyonlar kurulup değerlendirilmeden, meslek örgütlerinin görüşü alınmadan “cannabis”in tıbbi kullanım alanları, hangi doz ve sürelerde kullanılacağına dair protokoller belirlenmeden hızla bir torba yasaya eklenmesi anlaşılmalıdır. Esrarın etken maddesinin eczanelerde satılacak olmasının yaratacağı yanlış algı mutlaka değerlendirilmelidir. Madde bağımlılığının arttığı bu ortamda bunun için gereken mücadele verilmez iken, sahada birçok temel ilacımız daha bulunmaz iken bu uygulamaya öncelik verilmesi anlaşılır değildir. Unutmayalım kenevir, marihuana yani esrar dünyada en sık kullanılan yasa dışı uyuşturucudur ve tıpkı tütün ve nikotin gibi sağlığa zararlıdır. Üstelik kanun teklifinin gerekçesinde yazılan “kenevirin dünyada ciddi bir pazarının olduğu” ibaresi ticari kaygının bir belgesidir. Sağlık Bakanlığı kontrolüne alınması mutlak kontrol anlamına gelmez. Zira etil ve metil alkol satışları da Bakanlık kontrolü altındadır fakat sahte alkolden hâlâ ölümler yaşanmaktadır.

Son olarak Anayasa’nın 56’ncı maddesiyle “Bireyin ve toplumun sağlığı korunmalıdır.” denir ve bu nedenledir ki 25’inci maddedeki sağlık hizmetlerine ticari bir meta olarak yaklaşım asla kabul edilemez. Sağlık hizmeti sunma yetkisinin parayla ve hatta rekabetçi bir yaklaşımla, açık artırma ile devredilecek olması doğrudan ticarileşmenin belgesidir. Özellikle küçük işletmeler açık artırma mekanizması altında ezilecek, bölgesel eşitsizlikler derinleşecektir. Temel hedef, toplumun ihtiyacına karşılık veren, demografik verilere göre planlanan ve hastalık yükünü ön plana alan bir yaklaşım olmalıdır. Vatandaşın beklentisi, sağlık sistemine ülkenin her yerinde eşit olarak güvenceyle ulaşabilmektir. Kim daha çok öderse onun alacağı bir lisans modeli sadece ve sadece düşük gelirli yurttaşlar için bir dışlanma algısından ibaret olacaktır. Tüm ruhsatlandırma süreçleri, sağlık sisteminin planlanması, insan kaynağının analizi, standart eğitimler, atamalar ve ulaşılabilir sağlık hizmeti sunumu kamusal planlama ve eşitlik gözeterek ele alınmalıdır.

Saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Hasan Arslan.

Buyurun lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Bu sağlıkla ilgili kanun teklifi vatandaşımızın sağlığa erişilebilirliğini artırmak, hizmet kalitesini artırmak amaçlı bir kanun teklifidir, inşallah hayırlara vesile olur. Burada organ nakliyle, organ bağışıyla alakalı bir kanun maddesi var. Dünyada organ naklinin başarı ölçüsü 1 milyon nüfus başına düşen donör sayısıdır. Bu rakam İspanya’da 49,3 iken Amerika Birleşik Devletleri’nde 48,4, maalesef, Türkiye’de ise sadece 4,3’tür; bu, kadavradan organ nakli konusunda bir şeyler yapmamız gerektiğinin bir göstergesidir aslında. Canlıdan canlıya organ nakline baktığımız zaman, böbrekte Amerika Birleşik Devletleri’nden sonra 2’nci sıradayız, karaciğer naklinde de dünyada 1’inci sıradayız. Canlıdan organ naklimiz yüksek ama kadaverik organ nakli sayısını artırmak bir elzemdir. 2024 yılı içerisinde 2.075 beyin ölümü saptanmıştır. Bu 2.075 beyin ölümünden sadece 365 kişinin organları bağışlanmıştır.

Burada vatandaşımızın hem dijital olarak e-nabızdan, sağlık bilişim sistemleri üzerinden ya da 2 şahit huzurunda sağlık tesislerinde yapacağı bağış sonrasında organlarının doğrudan alınabilmesi sağlanacaktır, bu şekilde de kadavradan organ naklini artırmamız bir şekilde sağlanmış olacaktır; önemli bir madde bana göre.

Diğer bir madde, sözleşmeli aile hekimliği uzmanlığı eğitimini düzenleyen bir madde. Biliyorsunuz, bu, geçici olarak düzenlenen bir maddeydi, 2035 yılına uzatılmıştır ve beş yıl aile hekimliği yapan hekimler için bu sürenin altı yıldan dört yıla düşürülmesi, ayrıca da hastanelerde rotasyonlarında ek ödeme alabilmesini sağlayan ve teşvik eden bir maddedir. Teşvik niye? Çünkü şimdiye kadar bu alanda uzmanlaşan, sözleşmeli aile hekimliği uzmanlık eğitimi alan aile hekimi uzman sayımız oldukça düşüktür, bunun teşvik edilmesi gerekliliği ortadadır değerli dostlar.

Yine, diğer bir madde, dijital onam formlarının uygulanabilmesini sağlayan bir madde. 2024 yılında yaklaşık 570 milyon civarında ıslak imzalı onam formu alınmıştır; bunların dijital yapıya taşınması bu maddeyle sağlanacak, hem kolay arşivlenmesi sağlanacak hem kâğıt israfının önüne geçilecektir.

Yine, bir diğer madde, nükleer tıp teknikerliğinin ihdası ve hemşire yardımcılığı, ebe yardımcılığının ilgası ve diş protez teknisyenliğinin tanımlanmasıyla ilgili bir maddedir. 195 nükleer tıp merkezimiz var Türkiye’de, bu giderek de artıyor, 2.055 de nükleer tıp teknikerliği mezunu olan personel var. Bunun tanımlanması, ihdas edilmesi artık günümüzde şarttır çünkü bu nükleer tıp merkezlerinde hizmet veren personelimiz ya röntgen teknikeri, teknisyeni -tıbbi görüntüleme teknikeri, teknisyeni- ya radyoterapi teknikeri, teknisyeni ya da hemşirelerdir. Bu şekilde, tabiri caizse, alaylı bir sistem yerine, daha eğitilmiş, daha donanımlı nükleer tıp merkezlerinin kurulması, hizmet vermesi hedeflenmektedir.

Yine, diğer bir maddemiz, özel sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan hekimlerin en fazla 2 tesiste ve bordrolu çalışmasının düzenlenmesiyle ilgili bir maddedir. Burada, tabii, hekimlerin yaklaşık yüzde 92’si 2 ve altında tesiste çalışıyor, sağlık kurumunda çalışıyor şu anda fakat 8 tane, 9 tane sağlık tesisinde sözleşmeli olarak çalışan hekimler de var. Takdir edersiniz ki bu hekimler hastalarına ne kadar faydalı olabilecekler, 8 ayrı hastanede ne kadar hizmet verebileceklerdir? Bunların bordrolu çalışmasıyla bazı güvenceleri, hekimlerin güvencesi, özel hastanelerin kurumsal yapısının altındaki güvencesi dikkate alınmış olacaktır bir şekilde; hem de hastaların güvenliği daha da sağlanmış olacaktır. Muayenehanesi olan hekimler için bu kısıtlama söz konusu değil, istediği hastanede hastasını ameliyat edebilecek; bunda bir sayısal sınırlama yok. O yüzden, hekimlerin çalışma özgürlüğü elinden alınmış değil, sadece düzenleme yapma ihtiyacı doğmuştur ve gerçekleştirilmektedir.

Yine, parklara birinci basamak sağlık tesisi inşasıyla ilgili bir maddemiz var. Burada özellikle imar planları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ARSLAN (Devamla) - Peki, teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, birer dakika söz talebi olan milletvekillerimizin taleplerini karşılamaya çalışacağım.

İlk söz Sayın Aliye Timisi Ersever’in.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- *Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever’in, ağır hasta Mehmet Murat Çalık’a ilişkin açıklaması*

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Mehmet Murat Çalık ağır hastadır; raporları cezaevi koşullarında tedavisinin mümkün olmadığını açıkça belirtiyor ama hâlen tutuklu. Bu karar hukuki değildir, bir yargı tedbiri değil doğrudan siyasi bir cezalandırmadır. Anayasa’yla güvence altına alınan yaşam hakkı ihlal ediliyor. Yargı, adaletin değil

cezalandırmanın aracı hâline getiriliyor. Mehmet Murat Çalık'a reva görülen bu uygulama bir hukuk cinayettir. Evet, açıkça söylüyorum, bu bir işkencedir. Bu vicdansızlığa derhâl son verilmelidir.

Buradan Adalet Bakanına sesleniyorum: Geç olmadan Mehmet Murat Çalık bir an önce tahliye edilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Konur Alp Koçak...

42.- Konya Milletvekili Konur Alp Koçak'ın, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümü ile 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı'na ilişkin açıklaması

KONUR ALP KOÇAK (Konya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 51'inci yıl dönümünü ve 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı'nı kutluyor; aziz şehitlerimizi rahmet, minnet ve dualarla anıyorum.

Uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan meşru yetki ve haklarımıza dayanarak icra edilen Kıbrıs Barış Harekâtı sayesinde Rum terörü son bulmuş, Kıbrıs Türklerine yönelik soykırım girişimi önlenmiş, Kuzey Kıbrıs'ın Türklere ait olduğu tescillenmiştir. Kıbrıs Türklerine karşı gerçekleştirilen katliamlar Kıbrıs'ta tek bir devlet çatısı altında yaşamının mümkün olmadığını kanıtlamıştır. Altmış yıldır süren federasyon temelli müzakerelerde uzlaşmadan kaçan tarafın Rumlar olduğu da yeni bir federasyonla çözüm sağlanamayacağı da açıkça ortadadır. Kıbrıs'ta barışı ve huzuru tesis edecek tek seçenek iki devletli çözümdür. KKTC'nin bağımsız, eşit ve egemen bir devlet olduğu tüm ülkeler tarafından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Cevdet Akay...

43.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Safranbolu Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesine ilişkin açıklaması

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

On yılı aşkın süredir tamamlanamayan Safranbolu Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesinin hikâyesi bürokratik ihmaller zincirine dönüşmüş durumda. İktidarın ihmalkârlığı yüzünden yıllardır bitirilemeyen okul binası âdeta çürürken öğrenciler başka okullarda, yetersiz koşullarda, birleştirilmiş sınıflarda âdeta çile çekiyor.

Buradan Millî Eğitim Bakanlığına ve tüm yetkili kurumlara sesleniyorum: Tamamlanamadığı için çürümeye başlayan, öğrencileri başka okullarda, yetersiz koşullarda eğitim görmeye zorlanan Safranbolu Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesini bir an önce tamamlayarak evlatlarımızı hak ettikleri nitelikli eğitime kavuşturun, bu utancı daha fazla büyültmeyin.

BAŞKAN - Sayın Nejla Demir... Yok.

Sayın İlhami Özcan Aygun...

44.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Meclis personeline ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Malumunuz, burası, millî egemenliğin tecelligâhı Türkiye Büyük Millet Meclisi. Biz Türkiye Cumhuriyeti'nin her bir ferdini temsilen buradayız ancak bırakın Türkiye toplumunu, daha her gün yüz yüze geldiğimiz Meclis personeline dahi temsil edemiyoruz, haklarını savunamıyoruz. Fotoğrafçısından aşçısına kadar, çaycısına kadar, hizmetlisine kadar bütün arkadaşlarımız mağdurlar. Danışmanlarımızı yasalara uymayan bir şekilde iş kanunları dışında tutuyoruz, kıdem tazminatını vermiyoruz. Yine, 4/D'li personelimize geldiğimizde, aynı işi yapan fakat farklı maaş alan kardeşlerimiz var. Dün sabah Maden

Kanunu'nda değişiklikler yapan ve adı “zeytin” olarak geçen teklifin görüşmelerinde iş bittiğinde saat dördü geçiyordu; iş bitti, aynı sabah yine başladık, aynı çalışan personel bizimle beraber mesaiye gelmiş. Yani kanun yapan Meclis maalesef kanunsuzluklarla baş başa.

Sayın Başkan, terzi vardır, bilirsiniz, kendi söküğünü dikemeyen; Meclisin de kendi söküğünü dikemeyen durumuna düşmemesi için yeni yasama döneminde çalışan kardeşlerimizin haklarını bir an evvel yerine getirelim.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Tahtasız...

45.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, AKP'nin yirmi üç yıllık karnesine ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, AKP'nin yirmi üç yıllık karnesi: Toplam 527 milyar dolar borç, 13 milyon işsiz, 1 milyon 200 bin atanmayan öğretmen, yoksulluk sınırı altında yaşayan 51 milyon insanımız, 23 milyon icra dosyası yani 4 kişiden 1'i icralık, 10 milyon madde bağımlısı olan vatandaşımız, 2 milyon insanımız kumar batağında, Emniyet teşkilatında her üç günde 1 intihar vakası, cezaevlerinin kapasitesi 300 bin ama 400 binin üzerinde mahkûm var, “Aile Yılı” ilan edildi, son bir yıl içerisinde 568 bin kişi evlendi, 187 bin kişi boşandı, 2 bin kişi iş kazasında öldü, 2 bin 500 kişi maden ve enerji kazalarında hayatını kaybetti, bütçenin yüzde 20'ye yakını faize gidiyor, “TCK 158 mağduru” diye bir kitle var, arşı inletiyor, 2 milyon insanımız terör suçlamasına maruz kalmış ve saniyede 305 bin, dakikada 18 milyon, saatte 1 milyar 98 milyon, günde 26 milyar 361 milyon, yılın ilk altı ayında toplam 4 trilyon 771 milyar lira ödeyen vatandaşımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Muhammet Müfit Aydın... Yok.

Sayın Ayça Taşkent...

46.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, AKP iktidarının ülke tarımına bakışına ilişkin açıklaması

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AKP iktidarının ülke tarımına bakışını bir kez daha öğrendik. Köylümüze olan düşmanca tutum tüm hızıyla devam ediyor; yakın zamanda mısır ve süt konusunda alınan kararlar bunu net olarak tescillei. Bundan önce 1 milyon tonluk mısır ithalatında gümrükleri sıfırlayan iktidar, şimdi de tam hasat dönemine girerken üreticiye yine ihanet etti ve 500 bin ton daha mısıra sıfır vergiyle ithalat izni verdi. Görünen o ki artık çiftçi değil dış sermaye korunuyor.

Öte yandan, süt üreticisi de ayakta duramıyor. Litre başı üretim maliyeti 20 lira olan süte 18 lira fiyat verildi. Zarar eden çiftçi hayvanlarını kesime göndermek zorunda kalıyor. Oysa bildiğimiz bir gerçek var: Üretici yoksa gıda da yok, gelecek de yok.

BAŞKAN - Sayın Ayten Kordu...

47.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, yapılan AFAD konutlarına ilişkin açıklaması

AYTEN KORDU (Tunceli) - Teşekkürler Başkan.

Dersim'in pek çok ilçesinde ve köyünde, yıkılan evler yerine AFAD tarafından yapılan AFAD konutları ya tamamlanmamış ya da eksik teslim edilmiştir. Bunlardan bir tanesi benim de yakın zamanda bulunduğum ve gözlemlediğim Dersim Mazgirt'in Dırban (Kızılkale) köyünde dört yıl önce AFAD tarafından yıkılan evlerin yerine yapılan afet konutlarıdır. Bazı aileler kendi imkânlarıyla evlere taşınmak zorunda kalmış ancak evlerin tamamlanmadan yarım yamalak bir şekilde teslim edilmesi ve altyapı eksikliği nedeniyle günlük yaşamları daha da zorlaşmıştır. Yerinde yaptığımız incelemede köylülerin yaşadığı mağduriyetin ne kadar ciddi olduğunu bir kez daha gördük. Köylüler hâlâ çadırlarda ve konteynerde yaşıyor; alan dar, koşullar sağlıksız, yaşam insani değil. Köylüler defalarca yetkililere ulaşmaya çalıştı, bizler ilgili şantiye firmasına ulaşmaya çalıştık ama ne yazık ki kimse geri dönüş

yapmadı. Bu açık bir sorumsuzluk ve ciddiyetsizliktir. AFAD konutları bir an önce eksiklikleri giderek tamamlanmalı, köylülerin sağlıklı ve güvenli evlerine kavuşmaları sağlanmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Şerafettin Kılıç...

48.- *Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, futbol sektörüne ilişkin açıklaması*

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Vatandaş ay sonunu nasıl getireceğini düşünüyor, gençler iş bulamıyor, emekliler kıt kanaat geçiniyor ama bir bakıyorsunuz ki futbol sektöründe hâlâ büyük paralar dönüyor, hem de nereden geldiği belli olmayan paralar. Kulüplerin kasası boş ama transfer listeleri dolu, üstelik dövizle. Bir futbolcunun maliyetiyle yüzlerce ailenin geçimi sağlanabilirken sadece bir şampiyonluk uğruna bu rakamların önu arkası sorgulanmıyor. Halkın dışından tırnağından artırdığı her kuruşun hesabı sorulurken bazı çevrelerde para sanki gökten yağıyormuş gibi savruluyor; hesapsız kitapsız, denetimsiz.

Ülke gerçeklerinden kopuk, israf ve şov sektörü hâline gelen futbolda harcanan her kuruş mutlaka denetime tabi tutulmalı, sektör şeffaf olmalıdır. Futbol, sektör değil yeniden spor olmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul...

49.- *Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Emniyet teşkilatının taleplerine ilişkin açıklaması*

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gece gündüz demeden canı pahasına görev yapan Emniyet teşkilatımızın haklı taleplerini dile getirmek istiyorum. Polislerimiz fazla mesai ücreti alamamaktadır. 12/24 sistemi insanlık dışı bir çalışma düzenine dönüşmüştür. Meslek içi yükselmede mülakat adaletsizliği kaldırılmalı, her ilde lojman sağlanmalı ve taban maaşlar insanca yaşama düzeyine çıkarılmalıdır. Polise sendika hakkı tanınmalıdır. Artan polis intiharları Mecliste araştırılmalı ve tam teşekküllü rehabilitasyon merkezleri kurulmalıdır. Gece görevleri sekiz saati aşmamalıdır ve nihayet artık bir polis meslek kanunu çıkarılarak tüm bu sorunlar yasal güvenceye kavuşturulmalıdır. Unutmayalım, güvenliğimizin teminatı olan polislerimiz insan onuruna yakışır bir hayatı fazlasıyla hak ediyor.

BAŞKAN - İshak Şan...

50.- *Adıyaman Milletvekili İshak Şan'ın, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına ilişkin açıklaması*

İSHAK ŞAN (Adıyaman) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugün sizlere, sağlık alanında ülkemizin sessiz ama güçlü kahramanlarından biri olan Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığından yani TÜSEB'den bahsetmek istiyorum.

TÜSEB; yerli ve millî sağlık teknolojilerimizin gelişmesine öncülük eden, bilimsel araştırmaları destekleyen, stratejik vizyonuyla sağlık ekosistemimize yön veren bir kurumdur. Aşıdan biyoteknolojiye, tanı kitlerinden yapay zekâ destekli sağlık çözümlerine kadar birçok alanda Türkiye'yi geleceğe taşıyan projelere imza atmaktadır.

TÜSEB'in özellikle son bir yıldaki çalışmaları gerçekten bizleri heyecanlandırmaktadır. TÜSEB tarafından altı ay içinde glikoz izleme cihazı tamamen yerli olarak üretilmiş olup şu anda klinik çalışmalarına başlanmıştır. Ülkemiz için stratejik bir ürün olan kalp akciğer makinesi ASELSAN'la birlikte yüzde 90'ın üzerinde yerlilikle geliştirilmiş olup birkaç ay içinde de klinik çalışmalarına başlanacaktır. Yürütülen bütün bu projeler sağlıkta dışa bağımlılığın azaltılması açısından çok büyük önem taşımaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şebnem Bursalı...

51.- İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'nın, terörsüz Türkiye'ye ilişkin açıklaması

ŞEBNEM BURSALI (İzmir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın dirayetli liderliği, MHP Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'nin cesaretiyle ülkemiz terörsüz Türkiye yolunda yeni bir dönüm noktasına ulaştı ancak şunu çok iyi biliyoruz ki “terörsüz Türkiye” söylemi sadece Türkiye sınırlarından ibaret bir yaklaşımı ifade etmiyor. Zira, terör belasından arınmış bir Türkiye, yalnızca kendi halkı için değil bölgesindeki tüm mazlumlar için umudun, huzurun, barışın ve kalkınmanın teminatı olacaktır. Etrafımızda zaman zaman kendini gösteren kara bulutlar barış güneşinin doğmasıyla yerini aydınlığa bırakacaktır. Coğrafyamızın her köşesinde huzurun hâkim olmasına kimse set çekemeyecek; karanlıktan, kandan ve kaostan beslenenler eninde sonunda kaybedecektir. Kazanan, kardeşlik ve insanlık olacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Şahzade Demir...

52.- Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir'in, Hamas Milletvekili İsmail Abdullatif'in Cumhurbaşkanına yazdığı mektuba ilişkin açıklaması

ŞAHZADE DEMİR (Gaziantep) - Bismillahirrahmanirrahim.

Hamas Milletvekili İsmail Abdullatif'in Sayın Cumhurbaşkanımıza yazdığı mektubu buradan olduğu gibi okumak istiyorum:

“Sayın Cumhurbaşkanım, izzet ve onurun şehri olan Gazze'nin geldiği durum sizlerin de malumudur. Çektiğimiz çile, acı ve ızdırıp tarif edilemeyecek boyutlara ulaşmıştır. Çocuklarımızın gözlerimizin önünde aklıktan ölmesi, küçücük bedenlerinin zulüm karşısında kırılması artık kalplerimizin taşıyamayacağı bir yükür.

Sayın Cumhurbaşkanım, size bu çağırımı yapmamızın sebebi adaletinize, mazluma sahip çıkışınıza ve Filistin davasına olan bağlılığınıza duyduğumuz güvendir. Halkımı aılık kırıp geçirmiştir, insanlar sokak ortasında düşüp bayılıyor. Bu büyük felaketin ortasından sizlere sesleniyoruz: Lütfen müdahale ediniz, zaman geçmeden elinizi uzatınız, Gazze'nin çocuklarına yetişiniz. Onlar bolluk çağında aklıktan ölmektedir. Kim kardeşinin yardımında olursa Allah da onun yardımcısı olur.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ömer Fethi Gürer...

53.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ahmet Kuddusi Huzurevi ve Rehabilitasyon Merkezine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Başkanım.

Niğde ili Bor ilçesinde, 1992 yılında hayırseverler tarafından yaptırılan huzurevi binasının fiziki şartların yetersiz kalması ve Deprem Yönetmeliği'ne uygunsuzluk nedeniyle yıkılmasına karar verildi. Yeni huzurevi yapılması için arsa imar çalışmalarına başlandı. Yeni bina hâlen yapılamadı. Ahmet Kuddusi Huzurevi ve Rehabilitasyon Merkezi yeni binası bir an önce yapılmalıdır. Bakan Sayın Göktaş yazılı soru öngeme verdiği yanıtta “Etüt proje çalışmalarının tamamlanmasını müteakip inşaat ihale çalışmaları başlayacak.” demektedir. Bu proje çalışması ne zaman başlayacaktır? Huzurevi bölge için de ihtiyaçtır, bir an önce başlatılması gerekir. Bunun için de arazi uygundur. Kapasite geliştirilip modern bir huzurevi için Bakanlıkı göreve çağırıyorum.

Niğde bölgesinde huzurevinin ihtiyaç olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Dursun Ataş... Yok.

Sayın Necmettin Çalışkan...

54.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, giderilmesi gereken mağduriyetlere ve Hatay'ın su sorununa ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, Meclis kapanmadan milletimizin büyük beklentisi olan yargı paketi, af acilen gündeme getirilmelidir. Şu an itibarıyla yüz binlerce öğrenci, Covid 31 Temmuz mağdurları, TCK 158 mağdurları, hasta mahkûmlar, mükerrirler, ehliyet affı, beraat edenlerin görevlerine iadesi, KHK zulmüne son verilmesi, bu mağduriyetlerin acilen giderilmesi gerekmektedir; aksi hâlde bu yaz boyunca bu mağdurların ahı arşı inletecektir. Bu mahkûmların sorunlarını çözmek Meclisin öncelikli görevidir.

Ayrıca, Hatay'da su nedeniyle yaşanan sorunları çözmek üzere DSI'nin acilen göletlerde, barajlarda temizlik yapması gerekir. Başta Amik Ovası çiftçisi olmak üzere kuraklık nedeniyle mağdur olan bütün çiftçilerimiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gülcan Kış...

55.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, DMD'li çocuklara ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, DMD hastalarımız için bugün Türkiye'nin dört bir yanında bağış kampanyaları düzenleniyor. Anneler ve babalar, çocuklarının yaşam hakkı için stant açıyor, afiş bastırıyor ve sosyal medyadan yardım istiyor. Bu tablo, sağlık sistemimizin başarısızlığının ve çaresizliğin acı bir itirafıdır. SMA'da yaşanan çıkmazı hepimiz gördük. Bugün, DMD'li çocuklar aynı çaresizlikle baş başa. Eğer bu gen tedavisi etkili ve güvenliyse neden devlet güvencesinde uygulanmıyor? Güvenilir değilse neden bu bağış kampanyalarına göz yumuluyor?

Çocuklarımızın yaşam hakkı, halkın vicdanına değil devletin sosyal politikalarına emanet edilmelidir. Sosyal devlet olmak da bunu gerektirmektedir. Madem bugün sağlıkla ilgili düzenlemeleri konuşuyoruz; gelin, hep birlikte ortak bir önerge verelim ve bu çocuklarımızın yaşadığı sorunları birlikte çözelim diyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Nevroz Uysal Aslan...

56.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, keyfi mülakat sistemine ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Şırnak'ta şeffaflık neden gerçekleşmiyor? TPAO Genel Müdürlüğü, Aralık 2024'te, Şırnak ve Batman illeri için personel alımı ilanı açtı. Başvuru değerlendirme ve mülakat süreçleri 21 Ocak 2025 itibarıyla tamamlandı. Aylar sonrasında bile mülakat sonuçlarının açıklanmamasını buradan eleştirmiş, gecikmenin liyakatli işe alımlar konusunda endişelere sebep olduğunu paylaşmıştık. Ancak sonuçlar altı ay sonra, 17 Temmuz 2025'te elektronik ortamda açıklandı. Mülakattan elenen sadece bir aday gerçekleşenlerin özeti: KPSS puanı 72, yazılı sınavda 2'nci, mülakat sonrası listede yok. Neden peki? Torpil, sadakat, biat ve ayrımcılık yaşandığı için.

Gençlerin iş ve gelecek umuduyla oynanan bu keyfi mülakat sistemi sonlandırılmalı; hesap verilebilir, denetlenebilir bir sistem oluşturulmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Asu Kaya...

57.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, yarı zamanlı çalışma yönetmeliğine ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) - Geçtiğimiz günlerde Sayın Cumhurbaşkanı, Aile Yılı kapsamında yarı zamanlı çalışma yönetmeliğini müjde olarak duyurdu. Çocuğun doğumundan ilköğretim çağına kadar ebeveynlere yarı zamanlı çalışma getiren, bunun yanında memurların maaşını da sosyal haklarını da

yarıya düşüren yönetmelik müjde olamaz. Bakım emeğini yüklenen kadınlara yarım maaş ama tam yük verilmesi teklif ediliyor. Ailelerin ekonomik buhran yaşadıkları bir dönemde “Yarım maaşla çocuk yap, büyüt; sosyal hakların yarıya düşecek.” diyen bir akıl var maalesef.

İktidarı, sosyal adaletsizliği ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğini tırmandıracak bu yönetmeliği geri çekmeye; süt iznini iki yıla, doğum iznini bir yıla çıkarmaya çağırıyoruz. Doğurganlık hızını arttırmak için somut, akılcı, doğru politikalara ihtiyaç var. Belli ki bunları siz değil biz yapacağız.

BAŞKAN - Sayın Abdürrahim Dusak...

58.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, İsrail'in Şam'a düzenlediği saldırılara ilişkin açıklaması

ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İsrail, Şam'a düzenlediği saldırılarla Suriye'nin egemenliğini ve uluslararası hukuku açıkça ihlal etmiştir. Bu tür eylemler, sadece bölgesel barışı değil küresel istikrarı da tehdit etmektedir. Şiddetin yayılması, acıları derinleştirmekten başka bir sonuç doğurmaz. Orta Doğu'nun çatışmalardan arınmış bir geleceğe, huzura ve karşılıklı anlayış iklimine ihtiyacı vardır. Uluslararası toplum, bu saldırgan tutuma karşı ilkel ve kararlı bir duruş sergilemelidir.

İsrail'in hukuk tanımaz politikalarını kınıyor, tarafları sorumluluk almaya, barışçıl çözüme katkı sunmaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Vecdi Gündoğdu...

59.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Toprak Mahsulleri Ofisinin buğday alım hedefine ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İklim krizinin tetiklediği gıdaya erişimin temel sorun hâline geldiği günümüzde AKP'nin yıllardır izlediği hatalı tarım politikaları çiftçiye ekemez, biçemez hâle getirmiştir. Tüm güçlüklerle rağmen üretmeyi sürdüren çiftçi ise sahipsizdir.

Trakya'da, Kırklareli'de buğday üreticisine bir darbe de Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından vurulmuştur. Toprak Mahsulleri Ofisi 2023 yılında 12 milyon 238 bin ton alım yaparken 2024 yılında bu 3 milyon 885 bin tona düşmüştür. bu yıl ise hedef ne yazık ki 2,5 milyon ton alımdır. 19 milyon 800 bin ton buğdayın üretildiği bir ülkede Toprak Mahsulleri Ofisinin 2,5 milyon ton alım hedefi AKP'nin piyasayı tamamıyla tüccarın, aracının inisiyatifine, tekeline terk etmesi demektir.

BAŞKAN - Sayın Mustafa Hakan Özer...

60.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, bu yasama yılında çıkarılan kanunlara ve kendilerini eleştiren Grup Başkan Vekillerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bir yasama dönemini daha geride bırakıyoruz. Bu dönemde kabul edilen tüm kanunların milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Bugün yapılan konuşmalarda bazı Grup Başkan Vekillerinin önceki gün yaşanan gerginlikten dolayı bizleri eleştirdiğine şahit olduk. Sayın milletvekilleri, Genel Kurul çalışmalarında pek çok vekilimiz aleyhte konuşmalar yapıyor, bu konuşmalarda bizler Meclisin adabına uygun bir şekilde dinliyor ve bazen yapılan konuşmalardan da faydalanıyoruz. Bazı konuşmalardaysa konuşmacıların bizlerin kişilik haklarına, vatanseverliğimize yönelik provokatif sözleri neticesinde Mecliste hoş olmayan görüntüler ortaya çıkıyor. Meclisin itibarını korumak her birimizin ortak sorumluluğudur. Hiç kimsenin diğerinin

vatanseverliğini sorgulamaya hakkı da haddi de yoktur. Dolayısıyla yapılan eleştirilerin de bu çerçevede olması Gazi Meclisimizin sağlıklı çalışabilmesinin en önemli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ve İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut ile 108 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3174) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 218) (Devam)

BAŞKAN - Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ	Necmettin Çalışkan	Elif Esen
Muğla	Hatay	İstanbul
Mehmet Karaman	Mehmet Emin Ekmen	Şerafettin Kılıç
Samsun	Mersin	Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Mehmet Emin Ekmen.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada insanlık tarihine kara bir leke olarak düşen bir gerçeği, Gazze'de 7 Ekim 2023 tarihinden günümüze kadar devam eden planlı soykırımın bir parçası olarak kadınların, çocukların, yaşlıların göz göre göre aklıktan ölüme terk edilişleri üzerine konuşmak istiyorum. Bu terk ediş, soykırım suçunun bir parçasıdır. Filistinliler, soykırımdan sonra hayatta kalabilenler onurlu direnişlerinin bedelini bugün Gazze sokaklarında aklıktan ölen çocuklarla, gençlerle, kadınlarla ve karanlıkta doğan bebeklerle ödüyorlar.

Uluslararası hukuk ve insan hakları normlarının hiçe sayıldığı soykırım, sözde ateşkes ve şimdi de kuşatma altında bir halk aklıkla katlediliyor, insani yardımın en ağır sınavlarından biri yaşanıyor. Daha bugün yardım bekleyen sivillere düzenlenen saldırıda 73 kişi öldü, 150 kişi ağır yaralı. Son yirmi dört saatte 130 Filistinli hayatını kaybetti. Gazze'de açlık bir silah olarak kullanılıyor. Bebekler, çocuklar, hastalar, kadınlar, insanlar aç bırakılarak katlediliyor. Ekmek yerine ambargo, ilaç yerine suskunluk gönderiliyor. Gazze'de çocuklar aklıktan ölürlen dünya seyrediyor. Soykırım, uluslararası hukuk ve sınır tanımazken insani yardım uluslararası statükoya takılıyor. Bu sessizlik suçtur. Bu seyir, bu suç ortaklıktır. Bir dilim ekmek, bir halkın umudu ve onuru oldu; bir öğün yemek, bir ülkenin özgürlüğünün simgesi oldu. Filistin açlığın en keskin adı, adaletsizliğin en çıplak fotoğrafı oldu. Gazze bağımsız bir Filistin devleti için direnenlerindir.

Bugüne kadar burada iktidarı Filistin politikası nedeniyle yer yer yetersiz bulduğumuz eleştirilerimiz oldu ancak bugün bir eleştiri yapmak yerine bir seslenişte bulunmak istiyorum: Uluslararası sınırlar soykırım suçunun parçası olamaz. Havadan, karadan, denizden, hangi yolla ve hangi imkân varsa lütfen Gazzeli insanlara insani yardımı ulaştırınız. Türkiye Cumhuriyeti devleti bunu yapacak güce ve kudrete sahiptir, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları bunu destekleyecek iradeye sahiptir. Lütfen, uluslararası gündemi Filistin’deki bu açlıkla meşgul ediniz, uluslararası platformları Filistin’deki bu açlık yoluyla yapılan soykırım gündemiyle kilitleyiniz.

Sayın Başkan, izin verirsiniz süremın kalan kısmında bu insanlar için hiçbir şey yapamamanın verdiği utanç ve acıyla, orada yemek sırasında bekleyen ailelerin ve açlıktan ölen bebeklerin fotoğraflarını sessiz bir şekilde Genel Kurula ve milletimize göstermek istiyorum.

(Hatip tarafından Filistin’le ilgili fotoğraflar gösterilmeye başlandı)

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Bu da ölen kedisıyla birlikte.

(Hatip tarafından Filistin’le ilgili fotoğraflar gösterilmeye devam edildi)

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Eski ve yeni hâli...

(Hatip tarafından Filistin’le ilgili fotoğraflar gösterilmeye devam edildi)

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Ve son olarak...

(Hatip tarafından Filistin’le ilgili fotoğraflar gösterilmeye devam edildi)

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Teşekkür ederim. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Katledilenler sadece Filistinli çocuklar değil, insanlık katlediliyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinde yer alan “...Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.” ibaresinin “...Kanuna aşağıdaki ek madde ilave edilmiştir.” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Nevroz Uysal Aslan

Diyarbakır

Siirt

Şırnak

Zeynep Oduncu Kutevi

Mehmet Zeki İrmek

Batman

Şırnak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Sabahat Erdoğan Sarıtaş.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARI TAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten, savaş doğada ve insanda tahribat yaratan, toplumsal yaşamı tehdit eden, insan eliyle yaratılan bir halk sağlığı sorunudur. Bu vesileyle, dünya tarihinin en karanlık yüzü ve savaş aparatlarından olan DAİŞ tarafından on yıl önce Suruç’ta katledilen 33 genci saygıyla, sevgiyle anıyorum ben de.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’de son yirmi yılda sağlık sisteminde birçok yapısal değişiklik yapıldı. 2003 yılında başlatılan Sağlıkta Dönüşüm Programı’yla sağlık hizmetleri tek çatı altında toplandı, aile hekimliği uygulamasına geçildi ve sosyal güvenlik sisteminde değişiklikler yapıldı. Bu

adımlar başlangıçta sağlık hizmetlerine erişimi artırmış gibi görünse de zamanla sistemin piyasa odaklı hâle gelmesine yol açtı. Bunun yanında, ilaç fiyatlarında yaşanan kriz ve bulunabilirlik sorunu halkın tedaviye erişimini doğrudan etkiliyor. Sabitlenmiş euro kuru üzerinden yapılan ilaç fiyatlandırması üreticinin Türkiye pazarından çekilmesine yol açıyor. Başta kronik hastalık ilaçları olmak üzere pek çok ilaca erişim güçleşmiştir. Hastanelerde randevu sisteminde yaşanan kriz, hekim göçü ve sağlık çalışanlarının ağır çalışma koşulları nitelikli tedaviye erişimi zorlaştırmaktadır, hastaların yaşam hakkını da riske atmaktadır maalesef.

Türkiye’de bölgesel sağlık hizmeti eşitsizliği ise bu krizin bir başka boyutudur diyebiliriz. TÜİK verilerine göre İstanbul’da 100 bin kişiye düşen uzman hekim sayısı 260 iken Siirt’te bu sayı sadece 85’tir. Yoğun bakım yatakları açısından da benzer bir tablo karşımıza çıkmaktadır maalesef. Bu veriler sağlık hizmetine erişimin bölgesel olarak ne kadar adaletsiz olduğunu da ortaya koymaktadır.

Türkiye sağlık hizmetinde çözüm bekleyen en hayati meselelerden biri ana dilinde sağlık hizmetine erişimdir. Başta Kürtçe olmak üzere ana dili Türkçe olmayan yurttaşlar sağlık hizmetine başvurdıklarında iletişim engeliyle karşı karşıya kalmaktadırlar. Sağlık hizmeti alırken hekimin sorularını anlamayan, derdini anlatamayan yurttaşlar yanlış teşhis ve tedavi riskine maruz kalmaktadır. Bu, yalnızca bir iletişim sorunu değil insan hayatını doğrudan etkileyen, sağlık hakkını ve insan onurunu zedeleyen bir durumdur. Anayasa’nın 17’nci maddesi herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğunu belirtmektedir. Bu hak sağlık hizmetine erişimi de kapsar elbette. Dolayısıyla, ana dilinde sağlık hizmeti sunulması yalnızca insani bir talep değil aynı zamanda anayasal bir haktır. Bu hakkın kullanılabilmesi için sağlık hizmetlerinde ana dilinde iletişimi sağlayacak yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Sağlık hizmetinde ana dilinde iletişimin sağlanması insan hakları hukukunun, evrensel sağlık hakkının ve Anayasa’nın bir gereğidir. Sağlık hakkı, bölgeye, sosyoekonomik duruma ya da konuşulan dile göre değişmemelidir. Ana dilinde sağlık hizmetine erişim Türkiye’nin demokratikleşmesi, toplumsal barışı ve insan haklarına saygı anlayışını güçlendirecek temel adımlardan biridir. Bu nedenle Meclisin bu konuda gerekli düzenlemeleri yapmak üzere sorumluluk alması, Sağlık Bakanlığının gerekli uygulamaları hayata geçirmesi bir zorunluluktur.

Tam yirmi iki yıldır bir türlü dönüşemeyen sağlık sistemi günün sonunda kamusal hizmeti değil piyasa odaklı modeli büyötmeye, halk sağlığını değil şirket çıkarlarını öncelemeye, hekimlerin göç etmesine, sağlık çalışanlarına dönük şiddetin artmasına, ilaç erişimi krizinin büyümesine, bölgesel eşitsizliklerin ve sağlık sisteminin adaletsizliğinin kalıcılılaşmasına, ana dilinde sağlık hizmetine erişimin tümden yok sayılmasına dönüşmüştür diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ

Necmettin Çalışkan

Elif Esen

Muğla

Hatay

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Mehmet Karaman

İrfan Karatutlu

Antalya

Samsun

Kahramanmaraş

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın İrfan Karatutlu.

Buyurun lütfen.

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2'nci maddede 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Kanunu'nun 12'nci maddesindeki "birden fazla" ibaresinin "en fazla iki" şeklinde... Yani bu, şu demek: "Doktorlar özellikle birkaç hastanede -3, 4, 5 hastanede- çalışabiliyordu, bunu 2'yle kısıtlayalım." Niye yapıyor bunu durduk yere? Yönetmelikte aslında var bu, bu maddeyi kanunla değiştirmeye kalkıyor Sağlık Bakanlığı. "Dikkat eksikliği, hizmet kalitesini artırmak, denetlenebilirlik." diyor.

Evet "denetlenebilirlik" önemli bir kelime. Bildiğiniz üzere -bağlamaya çalışıyorum- özel hastaneler 2003'ten bu yana piyasaya çıkmışlar. Yapılan istatistiklerde, 2022 yılında SGK harcamalarının yüzde 7'sini özel hastaneler almışlar. Bunun yanında, 2010 yılından sonra özel hastanelere SGK'dan ödenen miktarlar yaklaşık olarak 5 ila 10 kat artarken enflasyon ve asgari ücret oranları 27 kat artmış. Yani anlayacağınız, özel hastanelere çok da fazla ödeme yapılmıyor, özel hastaneler vatandaşı çok da fazla soymuyor.

Ama bildiğiniz üzere, yeni Bakan göreve gelir gelmez hemen "Evreka!" "Buldum!" şeklinde -adını da kendi koymuştu- "İnsanlıktan nasibini almamışlar çetesini buldum!" diye basına böyle bir haber gönderdi ve haber pompaladı. Daha sonra ben Yenidoğan Komisyonunun sonradan katılan üyesi oldum. Mayıs 2023'te soruşturma başladı, Nisan 2024'te operasyon var, Ekim 2024'te basında yer aldı. Bakan bir TV yayınında, CNN'de "Mali Şubeden Mustafa Bey'le bu işleri görüşüyorduk." şeklinde bir açıklama yaptı. Mali Şubeden Mustafa Bey daha sonra FETÖ operasyonu ile içeri alındı. 8 bebekle ilgili -hani bildiğiniz üzere ölümler vardı- aslında Bakanlığın normal ölüm şeklinde kendi raporları var ama bunlar nedense dosyaya girmemiş; sekiz ay sonra şubat ayında dosyaya sokuldu birden bire. Konu medyaya düşünce Bakanlık müfettiş görevlendirdi ekim ayında, komisyon kuruldu Zeynep Kamil'den. Yine sürpriz: Kurulan 3 kişilik komisyondan 2'si, Bakanın eşi yenidoğancı, onların yayın arkadaşı, onlarla birlikte çalışmış kişiler. Birden bire, Bakanlığın normal işleyişinde "normal ölüm" yazdıkları bebeklere "Anormal ölüm, hastaneler suçludur." raporu çıkardılar. Komisyon, Karakoç bebeğin aspirasyondan yani gıda yutumundan, nefes alamamasından öldüğünü belirtti ve hastaneyi ve doktoru suçladı. Yine sürpriz: Bu rapordan önce aile kendi bebekleri için otopsi istemiş ve bu otopsiyi komisyon bilmiyor. Otopsi sonucunda aspirasyondan ölmediği, hapishanede intihar eden Doktor İlker'in dediği gibi, kısa bağırsak sendromundan öldüğü gözlenmiş. "Aspirasyon" lafı nereden çıkmış? "Tape"lerde "aspirasyon" lafı geçiyormuş; komisyon "tape" dinliyor. Raporun biri elimde arkadaşlar, o Pera bebek... Esenyurt İlçe Sağlık Müdürlüğü'nün raporları var "Doktorun, hastanenin idari, mali, tıbbi hiçbir suçu yoktur." diye, dosyaya konulmayan raporlar.

Buradan neye bağlayacağım? Filler tepişirken çimenler ezilirmiş; yukarıda, özel hastaneler üzerinde bir tepişme var arkadaşlar. Bugün getirilen bu 2'ye düşürme yasası da zincir hastanelere doğrudan bir müdahaledir, onu da belirtiyim. Ben on beş yılımı özel hastaneye, on beş yılımı da devlete verdim. Hasta sayımız bellidir; 45, 50, 60. Onun dışında, bu 50 hastayı 5 hastanede de alabiliriz, 3 hastanede de 2 hastanede de alabiliriz. Siz onlara kadro vermiyorsunuz, adamlar kadro istiyor; siz

onlara herhangi bir şekilde doktor vermiyorsunuz, diyorsunuz ki: “Kısıtlayacağım.” Bunun sonu, bu hastanelerin batmasıdır.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra sayılı ve (2/3174) esas numaralı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesine “5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Ek Madde 10 yürürlükten kaldırılmıştır.” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Kayıhan Pala

Ali Karaoba

Selma Aliye Kavaf

Bursa

Uşak

Manisa

Serkan Sarı

Aylin Yaman

Eylem Ertuğ Ertuğrul

Balıkesir

Ankara

Zonguldak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul.

Buyurun. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüştüğümüz bu 2'nci maddede hekimlerin SGK ve kamu kurumlarıyla sözleşmesi olup olmamasına bakılmaksızın özel sağlık kurum ve kuruluşları ve vakıf üniversitelerinde 4/A kapsamında sigortalı olarak çalışmaları amaçlanmaktadır. Bu düzenlemeler eksik olması nedeniyle bir kaosun habercisidir. Bağlantılı düzenlemelerin revize edilmemesiyle ilgili bir sıkıntı ortaya çıkacak gibi görünüyor. Bu kanun teklifinde diyorsunuz ki hekimler, her bir bendin kapsamında kalmak kaydıyla en fazla 2 sağlık kurumunda çalışabilir. Bununla beraber, hekimlerin sağlık kurumlarının SGK ve kamu kurumlarıyla sözleşmesi olup olmamasına bakılmaksızın çalışabileceği de belirtilmiş durumda. Bu koşul, 1219 sayılı Kanun'da geçen “her bir bendin kapsamında kalmak” koşuluyla çelişmektedir çünkü bentlerin her biri sağlık kurumlarının SGK'yle anlaşmalı olup olmadığını betimlemektedir; bu, çelişkidir ve uygulamada sorun yaratacaktır.

Sayın milletvekilleri, bu düzenlemeleri teknik olarak çok iyi bir şey yapıyormuş gibi getiriyorsunuz ama planlama, programlama, etki analizi yapmıyorsunuz, buna gerek duymuyorsunuz; ondan sonra burada olasılıklar ve soru işaretleri içerisinde kanun tekliflerini görüşüyoruz. Örneğin, 2015'te 5510 sayılı Yasa'yla hekimlere “Şirket kurun, hastanelere fatura kesin, o şekilde hizmet verin.” dediniz. Ayrıca, yıllardır yaptığınız düzenlemelerle hekimleri özel hastanelere âdeta peşkeş çektiniz. O dönemde bu konuda itirazlar oldu, bugünse bu düzenlemeyle bundan geri dönüş yapıyorsunuz ancak ilgili kanunda hâlâ hekimlerin fatura karşılığı hastanelerde çalışabilmesine olanak sağlayan düzenlemeler var.

Bu teklifte “Hekimler sigortalı çalışabilir.” düzenlemesini getiriyorsunuz ancak rayiç fiyat belirlenmeden yapılacak olan sigortalı çalışma modelinde ücretlerin bordroda düşük gösterilmesi ve yine kayıt dışına sebep olacaktır. Ayrıca 4/A'lı çalışan bir hekimin başka bir kurumda daha çalışmak

istemesi hâlinde işverenden izin alması kanunen zorunlu bir durumdur. İşveren bu noktada izin vermediği anda, başka bir yerde çalışma şansı olmaz o hekimin. Bu da hekimi tekrar kayıt dışılığa itecektir ve ayrıca çalışma özgürlüğünü engelleyecektir. Bu konuda kanunda maalesef bir düzenleme yok.

Sayın milletvekilleri, bu konuyla ilgili iki ayrı düzenleme varsa uygulamada hangisi geçerli olacak, soruyorum size. İsteyen istediği maddeyi mi uygulayacak? Burada, bu maddeyle ilgili bağlantılı olanların da revize edip düzenlenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Sayın milletvekilleri, Sağlıkta Dönüşüm Programı sonrasında, sağlık sistemi, kamu sağlık hizmetleri de dâhil olmak üzere özel sektör mantığına göre dizayn edilmiştir. Hekimlerden hemşirelere, hasta bakıcılardan teknisyenlere kadar sağlık emekçileri, âdeta üretim bantlarında çalışan bir işçi gibi denetlenen, performans kıskacına alınan ve angarya çalışma biçimlerine mahkûm edilen bir iş gücü hâlini almıştır. Bugün kamu hastaneleri âdeta bir şirket gibi yönetilmekte, hastadan müşteri, hekimdense bir verimlilik makinesi yaratılmaya çalışılmaktadır. Hekimlik mesleğini artık skor üretmeye indirgeyen bir hâle getirdiniz. Zaten performansa dayalı olan ücretlendirme, taşeronlaşma, sözleşmeli çalışma gibi uygulamalar, sağlık emekçisini piyasanın acımasız kurallarına maalesef terk etmiştir, mesleki özerklikleri yok olmuştur ve şimdi de uygulamada kaosa neden olabilecek olan bir düzenlemeyle daha maalesef karşı karşıyayız.

Sayın milletvekilleri, sağlıkla ilgili getirilen her düzenleme ne halk sağlığını önceliyor ne de sağlık emekçilerinin sorunlarına bir çözüm oluyor. Getirilen her kanun teklifinde olduğu gibi, sağlık gibi kritik bir alanda dahi piyasacı yaklaşımdan uzaklaşılmıyor.

Bu düzenleme iddia ettiğiniz gibi özel sağlık kuruluşlarını denetlemekten uzaktır, denetim yapılıyor görüntüsü vermekten öteye gitmeyecektir.

Sağlıkta özel sektörün önünü bu kadar açan AKP hükûmetleridir. Özel hastanelerin bugün sağlık sektöründe ciddi bir istihdama sahip olduğunu biliyoruz; 1,5 milyona yakın sağlık çalışanının yaklaşık 450 bini özel sağlık kurumlarında çalışmaktadır ve bu enflasyonist ortamda 2024 yılı içerisinde SUT’a herhangi bir zam yapmadınız ancak hastanelere olan ceza miktarlarını ciddi şekilde artırdınız. Türkiye’nin dört bir tarafından, sağlık kuruluşlarından konkordato ve iflas haberlerini alıyoruz maalesef.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyoruz, ilave süre vermiyoruz.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Devamla) - Peki, teşekkür ediyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinde yer alan “...fıkra birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.” ibaresinin “...fıkra birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ilave edilmiştir.” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya

Nevroz Uysal Aslan

Mehmet Zeki İrmez

Diyarbakır

Şırnak

Şırnak

Zeynep Oduncu Kutevi

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Batman

Siirt

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Mehmet ZekiİRmez.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET ZEKİİRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bizleri izleyen tüm Türkiye halklarını ve cezaevlerindeki tüm siyasi yoldaşlarımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sizlere bu kürsüde akıl almaz bir başka konuyu gündeme getirmek istiyorum. Bu kürsüde daha önce de cezaevlerinde yaşanan hukuksuzlukları, ikincil cezalandırma yöntemlerini ve siyasi mahpusların özgürlüklerine nasıl engel olunduğunu her fırsatta dile getirmiştik. Bu durumun insani, ahlaki ve hukuki hiçbir normla bağdaşmadığını hatta yürüttüğümüz toplumsal barışa darbe vurduğunu, zehirlediğini de her defasında dile getirdik. Şimdi, öyle bir örnek vereceğim ki anlattıklarımız tamamıyla ete kemiğe bürünecek, sizlere “Bu kadar da olur mu?” diye büyük ihtimalle dedirtecektir. Bakınız siyasi mahpus Muhammet Ahmet, Mart 2025’te, diğer arkadaşlarıyla birlikte Burhaniye Cezaevinden Samsun Çarşamba S Tipi Kapalı Cezaevine sürgün ediliyor. Bu sistematik sürgün uygulamasının kabul edilmezliği bir yana, mahpusun Burhaniye Cezaevinden yanında getirdiği Millî Eğitim Bakanlığı tarafından onaylı basılan, Profesör Doktor Hasan Pekmezci’nin yazdığı ve Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencileri için çıkarılan “Desen” adlı kitaba Çarşamba Cezaevi idaresince el konuluyor ve mahpusa verilmiyor bu kitap. Peki, nedir bu “Desen” adlı kitap, ne anlatılıyor? Desen adlı kitap bu, MEB onaylı, bandrollü, Anadolu güzel sanatlar lisesi için hazırlanmış. İçerisinde, içeriğinde öğrenciler için çizim teknikleri, desenin tarihsel gelişimi, bolca örnek var; çizimler var, fotoğraflar var, resimler var; yazarın sanat yolculuğuna ilişkin içerikler söz konusu, öğrenciler için kaynak niteliğinde bir kitap. Tabii ki mahpus büyük ihtimalle bir ressam, resim merakı var ve bu kaynaktan da yararlanıyor, uzatmaya da gerek yok. Şimdi, cezaevi bu kitaba el koyuyor, bir eğitim kurulu toplanıyor. Bu kurulda 1 müdür, 2’nci müdür, 2 öğretmen, 1 psikolog, 1 sosyal çalışmacı ve 1 kütüphane memuru bulunuyor; oturuyorlar, tartışıyorlar, bir karara varıyorlar: Bu kitabın birçok sayfasında müstehcen fotoğrafların, resimlerin ve çizimlerin olduğunu...” Bu çizimler kurum içerisinde disiplini, düzeni ve güvenliği zorlaştıracı nitelikte olduğundan sakıncalıdır.” denilerek maalesef kitap mahpusa verilmiyor. Şimdi, tabii, bu karara karşı çıkanlar da oluyor, şerh koyanlar da oluyor; 1 öğretmen, 1 psikolog ve 1 sosyal çalışmacı buna şerh koyuyor ancak şerhleri etkili olamıyor. Söz konusu kitabın Bakanlık onaylı olduğunu söylüyorlar, tamamen resim sanatıyla ilgili olduğunu, ahlaka aykırı olarak değerlendirilemeyeceğini ve kitabın mahpusa verilmesi gerektiğini belirtiyor bu 3 üye. Şimdi, müstehcen denilen resimler, fotoğraflar bunlar. Tamamıyla kara kalem çizimleri arkadaşlar, sizler de görüyorsunuz. Kara kalem çizimleri, tabii ki birçok fotoğraf ve resim de var. Şimdi, buna ne demek gerekiyor? Gerçekten Adalet Bakanlığına sormak gerekiyor; arkadaşlara, özellikle Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne sormak gerekiyor: Bu kitabın okullarda kaynak olarak, kitap olarak verilmesinden mi, bu sanatsal içeriklerden müstehcenlik çıkaran ahlaksız anlayıştan mı, bu anlayışın mahpuslara yaklaşımlarından mı, idare ve gözlem kurullarında verilen kararların bu zihniyete sahip şahıslardan oluşmasından mı dem vuralım? Bu resimlere bakıp “Cezaevinin düzeni bozulacak.” diyen akıl ile binlerce infaz yakmaya onay veren akıl aynı zihniyettedir. Bu akıl tek başına da değildir, onun destekçileri de vardır, arka çıkanları da vardır maalesef. İşte, bu zihniyetteki memurların ülkesi hâline gelmiştir Türkiye.

Maalesef, kanser tedavisi gören Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık’a da yüzlerce ağır hasta mahpusun özgürlüğüne de aynı anlayış maalesef engel olmaktadır diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.31

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Mustafa BİLİCİ (İzmir)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 113'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

3'üncü madde üzerinde 1 önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Ersin Beyaz

Yüksel Selçuk Türkoğlu

İstanbul

İstanbul

Bursa

Yasin Öztürk

Ahmet Eşref Fakıbbaba

Metin Ergun

Denizli

Ankara

Muğla

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 3'üncü maddesiyle ilgili söz almış bulunuyorum.

Maddeyle ilgili görüşlerimi açıklamadan önce vurgulamak isterim ki sayenizde sağlık sistemi de iflas etti. Bugün ülkemizde vatandaşlar için muayene, tetkik, tedavi resmen bir çileye döndü. Merkezî Hekim Randevu Sistemi artık bir sağlık hizmeti değil bir zulüm mekanizması hâline geldi. Vatandaş sabahın köründe randevu almak için ekran başında tetikte bekliyor, randevu yok. Aylar sonrasına verilen günlerle hastalıklar ilerliyor, dert büyüyor. İnsanlar hastaneye değil âdeta sabır sınavına giriyor. Bir muayene için aylarca bekleyen yurttaş sonunda hastane koridorlarında şifa değil daha ağırlaşmış bir hastalık buluyor. Ne yazık ki kimi zaman da mezar taşında bitiyor bu randevu eziyeti.

İlaç meselesine gelince... Reçete yazılıyor ama ecza dolabı boş. Vatandaşa önerilen ilaç yerine “muadil” denilerek verilen ürünlerin etkisi düşük. Üstelik ilaç farkları da katlandı, katkı payları aldı başını gitti. İlaç artık lüks tüketim sayılacak neredeyse. Emekli nasıl alacak bu ilaçları? Asgari ücretli hangi parayla yazdırsın reçeteleri?

Gelelim şehir hastanelerine. Milyarlarca liralık garantilerle yandaş müteahhitlere peşkeş çekilen bu beton yığınları halk sağlığı için değil âdeta ranta hizmet için kuruldu. Şehir hastanelerinde yolsuzluk, usulsüzlük ayyuka çıktı ama sizin çıtınız çıkmıyor. Bu kürsüde sayısız kere gündeme getirdim

özellikle şehir hastanelerinde yaşanan yüz milyonlarca liralık yolsuzlukları. Belgeleriyle basına düşen, savcılıklara düşen bu işlerle alakalı vermiş olduğumuz araştırma önergelerini de reddettiniz. Tabii, öyle çok utanılacak şeyler var ki anlatıp yazmaya da yüzünüz yok. Kamuoyunda adı neredeyse artık sabıkalı hastaneye çıkan Bursa Şehir Hastanesiyle ilgili kurulmasını istediğimiz araştırma komisyonu da öncekiler gibi reddedildi. Vallahi merak ediyorum, siz neyi araştırmaktan korkuyorsunuz; vatandaşın sağlığını mı, yandaşın servetini mi? Daha dün İstanbul'da bir kadın hasta vatandaşımız 4 ayrı hastaneden randevu alamadığı için tedavisi gecikti ve şu an yoğun bakımda yaşam mücadelesi veriyor. Bir baba çocuğunun epilepsi ilacını bulamıyor. Bir anne sadece tansiyon ilacı yazdırabilmek için 3 hastane geziyor. Sağlık sistemimizin başarı tabloları işte böyle.

Gelelim bu 3'üncü maddeyle ne murat ettiğinize. Hastalardan alınacak muvafakatin yani rızanın yalnızca fiziki ortamda değil elektronik ortamda da alınmasını öngörüyorsunuz. İlk bakışta dijitalleşme, bürokrasinin azaltılması gibi kulağa hoş gelen gerekçelerle savunulsa da bu düzenleme, uygulamada ciddi hak ihlallerine kapı aralayacak niteliktedir çünkü sağlık hizmeti alan herkes henüz dijital okuryazar olabilmiş değil. Yaşlılar var, kırsalda yaşayan vatandaşlar var, akıllı telefon kullanmayan, internet erişimi olmayanlar var; bu durumda, elektronik ortamda alınan onayın gerçekten bilinçli bir iradeyi yansıtır yansıtmadığı nasıl tespit edilecek? En çarpıcı nokta, bu madde hazırlanırken ne tabip odalarının ne hasta hakları savunucularının ne de sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınmamıştır. İşte bu nedenlerle bu maddeye biz "hayır" diyoruz.

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ

Necmettin Çalışkan

Elif Esen

Muğla

Hatay

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Mehmet Karaman

Haydar Altuntaş

Antalya

Samsun

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Metin Ergun

Yasin Öztürk

İstanbul

Muğla

Denizli

Ahmet Eşref Fakıbabası

Ersin Beyaz

Ankara

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Adalet Kaya	Sabahat Erdoğan Sarıtaş	Zeynep Oduncu Kutevi
Diyarbakır	Siirt	Batman
Nevroz Uysal Aslan	Mehmet Zeki İrmez	Yılmaz Hun
Şırnak	Şırnak	Iğdır

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Sayın Haydar Altıntaş.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 20 Temmuz 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'mızın 51'inci yılı Türk milletine ve Kıbrıs Türk halkına kutlu olsun; 498 kahramanımızın şehadetiyle elde edilen zafer kutlu olsun. Şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyor, gazilerimize uzun ve sağlıklı ömürler diliyorum.

1571 yılında fethedilen Kıbrıs, üç yüz sekiz yıl sonra bir anlaşmayla İngilizlere teslim edildi. 1877-1878 -"93 Harbi" diye anılan- Osmanlı-Rus Savaşı tarihimizin en önemli kırılım noktalarından biridir ve 3 Mart 1978'de, bu savaşın sonunda Ayastefanos Antlaşması'ndan sonra imzalanan Berlin Antlaşması 13 Temmuz 1878'de Kıbrıs'ın İngilizlere devrini belirlemiştir. 93 Harbi'nden sonra, Birinci Dünya Harbi'nde imparatorluğun yıkılışı, İstiklal Savaşı, arkasından gelen İkinci Dünya Savaşı'nın ağır yıkımları nedeniyle Kıbrıs meselesi dış politikada gündemimizde yer alamadı. Nihayet 1950 yılından sonra rahmetli Başbakanımız Adnan Menderes ve onun Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'nun gayretleriyle Kıbrıs meselesi dış politikamızın temel unsurlarından biri hâline geldi. 1959 yılında imzalanan Londra ve Zürih Antlaşmalarıyla elde ettiğimiz garantörlük hakkı, Kıbrıs'ta Enosis hayallerinin sona ermesi ve Kıbrıs bağımsızlık davasının başlangıcıdır. Kıbrıs'ın İngiltere'ye devredilmesinden doksan beş yıl sonra kahraman ordumuz Kıbrıs'ın ve Kıbrıs halkının esaretine son verdi. İstiklal Harbi'mizden sonra Barış Harekâtı'mıza, 93 Harbi sonunda kaybettiğimiz adanın geri alınışı diye de bakmak lazım.

Sayın Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel'in deyişiyle, Kıbrıs meselesi Helenizm ile Türk milliyetçiliğinin kavgasıdır. 1456'da Fatih Sultan Mehmet'le başlayan Ege hâkimiyeti mücadelesi, yüz kırk üç yıl sürdü; Malta hariç Kıbrıs'ın fethiyle Anadolu'nun ve Türk'ün yaşam alanı garantilenmiş oldu.

Ege'de 1.800 ada var, hepsini bir ayda kaybettik ama söylenildiği gibi Lozan Antlaşması'yla değil, Uşi Antlaşması'yla kaybettik. Tarihi tersine çevirerek "Lozan'da adaları verdik. Lozan bir zafer değil, bir hezimettir; bize 'zafer' diye yutturdular." diyenlere karşı açıkça söylüyorum ki Lozan, bağımsız Türkiye Cumhuriyeti devletin tapu senedir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bugün Lozan'ı gerekli gereksiz tartışan herkes açıkça bilmelidir ki Lozan'ın ne gizli maddesi var ne de kimsenin hakkı gasbedilmiştir. Lozan Antlaşması'ndan sonra kurulan bu bağımsız cumhuriyet, bugünkü demokratik hâliyle bu ülkenin içerisinde demokrasimizdeki bazı arızalarına ve eksikliklerine rağmen hepimizin özgür ve bağımsız yaşamasını temin etmiştir. Bunu temin eden herkesten, başta Atatürk olmak üzere, Allah razı olsun efendim.

Değerli arkadaşlar, 20 Temmuz 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı Enosis hayaline son vermiştir. Kıbrıs hiçbir şeyin pazarlığı yapılamaz, dolayısıyla hâlâ daha çözümsüzlüğü devam eder ve Rumların Megali

İdea hayalleri gerçekleşmiş değildir. Ne yazık ki biz 2003 yılındaki referandumda bağımsız Kıbrıs devletini terk ederek Türk milletini “evet” demeye ikna ettik, Allah’tan ki Rumlar “hayır” dediler ve bağımsız Türk devletinin kurulmasının yolu devam etti. Başta büyük devlet adamı Rauf Denktaş olmak üzere, Muratağa ve Sandallar katliamlarında hayatını yitiren, şehit düşen bütün vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Yasin Öztürk.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Değerli milletvekilleri, teklifin içeriğine baktığımızda, bir yandan hekimlerin kaç yerde çalışabileceğine ilişkin düzenlemeler, öte yandan optisyenlik müesseselerine dair teknik hükümler; bir köşede organ bağışi esasları, bir diğer köşede ise belediye parklarına sağlık tesisi yapılmasına dair maddeler yer alıyor. Kısacası, sağlık sistemiyle ilgili onlarca farklı başlık her ne kadar “temel kanun” deseniz de tek bir torbaya doldurulmuştur. Peki, neden? Çünkü bu iktidar Meclisi bir istişare, denetim ve temsil kurumu olarak değil, bir noter olarak görmektedir. El kaldır, el indir; oldubitti, maşallah!

Değerli milletvekilleri, sağlık ticarileştirilecek bir alan değildir ancak AK PARTİ’si iktidarı sağlık hizmetini bir kamu görevi değil bir pazar alanı olarak görmekte ısrarcıdır. Hekimi müşteri temsilecisine, hastayı müşteri konumuna indirgeyen bu anlayış bugün geldiğimiz noktada sağlık sisteminin temellerini çürütmüştür ve ne yazık ki bu yasa teklifiyle o çürümüş yapı resmîleştirilmektedir. Elektronik muvafakat uygulamasıyla hastaların tıbbi işlemlere rızası artık birkaç dijital tıklamaya indirgenmektedir. Oysa rıza sadece teknik bir formalite değildir; rıza, bilgilendirme ister, yüz yüze iletişim ister, güven ister. Siz bu temel ilkeyi bir kutucuğa indirgiyorsunuz. Hekim-hasta ilişkisinin insani boyutunu yok sayarak sağlık hizmetlerini mekanik bir işlem hâline getiriyorsunuz. Peki, bu düzenlemeyi hazırlarken tabip odalarının, hasta hakları derneklerinin, etik kurulların görüşünü aldınız mı? Hayır çünkü siz milleti değil rantı dinliyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, bu teklifin içerdiği bir başka riskli madde de kenevirin kullanım alanlarını genişleten hükümlerle ilgilidir. Bilimsel dayanaklarla ilaç üretimi için kullanılması elbette ki mümkündür ancak siz denetim mekanizmaları yetersizken kenevir türevlerini kişisel bakım ürünlerinden destek gıdalarına kadar her alana yaygınlaştırıyorsunuz. Bu durum özellikle gençler açısından ciddi bir toplum sağlığı tehdidi yaratmaktadır. Uyuşturucuyla mücadelenin temel ilkesi erişimi zorlaştırmak ve kullanımı sınırlandırmaktır ama bu teklif aksine kullanım alanlarını genişletmekte denetimi ise sadece kâğıt üzerinde bırakmaktadır.

Sağlık çalışanlarının hakları ise yine bu teklifte tehdit altındadır. Geçici görevlendirilen personele döner sermaye ödemesi yapılacağı ifade ediliyor ama bu uygulamanın sınırları belirsiz kılınmıştır; keyfiliğe ve eşitsizliğe açık bir düzenlemeyle karşı karşıyayız.

Disipline ilişkin hükümler ise memur güvencesini zayıflatmakta, sözleşmeli personelin iş güvencesini her geçen gün biraz daha törpülemektedir. Sağlık hizmetleri nitelikli kamu personeli eliyle yürütülmesi gereken iş alanıyken bu düzenlemelerle birlikte sağlık sistemi âdeta taşeronlaştırılmakta, emek sömürsü kurumsallaştırılmaktadır.

Arkadaşlar, bu teklifin hazırlanış biçimi bile başlı başına bir Anayasa sorunudur. Teklifin doğrudan muhatabı olan Sağlık Bakanı Komisyon görüşmelerine dahi katılmamıştır. Bu durum yürütmenin yasama karşısında hesap verme sorumluluğunun açıkça ihlalidir. Meclisin denetim yetkisi görmezden

gelinmiş, milletin vekilleri bilgiye ve soruya muhtaç bırakılmıştır. Dahası, bu teklifin hazırlık sürecinde Türk Tabipleri Birliğinin ve Türk Eczacıları Birliğinin, sağlık çalışanları sendikalarının, hasta hakları savunucularının hiçbirinin görüşü alınmamıştır. Bu kadar kapsamlı bir yasa böylesine teknik ve kritik bir alanda nasıl olur da meslek örgütlerinin dışında hazırlanır? Bu yasa kimin için hazırlanmıştır? Açık söyleyeyim, millet için değil, sermaye için.

Değerli milletvekilleri, bu torba yasa sadece sağlık sistemindeki çöküşün bir resmi değil, aynı zamanda iktidarın genel yönetim anlayışının da bir özetidir. Ekonomide, eğitimde, adalette, dış politikada olduğu gibi sağlıkta da günü kurtarmaya çalışan, yapısal sorunları halının altına süpüren, şeffaflığı değil, sadakati esas alan bir iktidar anlayışıyla karşı karşıyayız. Milletimiz yoksullukla boğuşurken sağlık hizmetlerine zamanında ve yeterince ulaşamazken bu teklif hiçbir soruna çözüm sunmamaktadır; aksine toplum sağlığını ticarileştiren, kamu kaynaklarını denetimsizleştiren, sağlık çalışanlarını itibarsızlaştıran bir anlayışın yasalaşmasıdır bu.

Biz İYİ Parti olarak toplumun sağlığını rant aracına dönüştüren, kamu denetimini ortadan kaldıran, meslek gruplarını baskı altına alan bu düzenlemeye “hayır” diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Sayın Yılmaz Hun.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YILMAZ HUN (İğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, sağlık sadece bir hizmet değil insan onurunun, yaşam hakkının, eşit yurttaşlık talebinin temelidir ancak üzülerken belirtmeliyim ki seçim bölgesi Iğdır’da sağlık hakkı sistematik olarak ihmal edilmektedir. Bu ihmalin en çarpıcı örneği ise Iğdır Devlet Hastanesinde yaşanmaktadır. Iğdır gibi sınırda, stratejik bir noktada yer alan çok kültürlü yapıyla Türkiye’nin eşsiz şehirlerinden biri olan kadim kentte ne yazık ki bir devlet hastanesinin asgari koşulları dahi karşılayamadığını üzülerken belirtmek zorundayım. Nevruz Erez Devlet Hastanesinde uzman doktor sayısı ciddi oranda yetersizdir, neredeyse her branşta eksiklikler mevcuttur. Kadın doğum uzmanı yok; göz doktoru bir gün var, ertesi gün yok; kardiyoloji uzmanı ayda birkaç gün bulunabiliyor; dâhiliye, çocuk sağlığı, ortopedi, nöroloji gibi hayati bölümler ya hiç yok ya da hizmet veremeyecek kadar kısıtlı kadroyla yürütülüyor. Bu eksiklik sadece hastane yönetiminin ya da İl Sağlık Müdürünün basit bir personel planlama hatası değildir; bu, yıllardır uygulanan merkeziyetçi sağlık politikalarının, bölgesel eşitsizlikleri görmezden gelen anlayışın açık bir sonucudur. Iğdır’daki sağlık hizmetlerinin aksaması salt bir bina problemi değildir; 400 yataklı, 1.000 yataklı hastaneler de yapılırsa Iğdır’da doktor eksikliğine çözüm olamayacaktır. Hekimler bu bölgelere atanmıyor, atanıyor ama kalmaları için hiçbir destek sunulmuyor; sosyal, ekonomik, mesleki hiçbir teşvik verilmiyor. Sağlık çalışanlarının özlük hakları, çalışma koşulları iyileştirilmediği sürece kaç tane devlet hastanesi yapıldığının önemi olmayacaktır. Bu hâliyle Iğdır’a doktor da gelmez, gelen de kalmaz.

Ayrıca, yalnızca doktor değil, hastane içerisindeki tıbbi donanım da son derece yetersizdir. Yoğun bakım ünitesi kapasiteleri kritik hastalar için yetersizdir. MR ve tomografi cihazları sürekli arızalı ya da sıra bekleme süresi ayları buluyor. Onkoloji tedavisi gören hastalarımız Van’a, Erzurum’a gitmek zorunda kalıyor. Kemoterapi görecektir yaşlı bir kadının sabahın köründe minibüsle başka bir şehre gitmek zorunda kalması bu ülkenin hangi sosyal devlet anlayışıyla bağdaşır? Iğdır halkı acil ameliyatlar için Van’a, Erzurum’a yönlendirilmek zorunda kalıyor; bu, sadece maddi değil, aynı zamanda psikolojik bir yıpranmadır. Sınırlı gelire sahip yurttaşlarımız için şehir dışına sağlık hizmeti almak üzere çıkmak neredeyse imkânsız hâle gelmiştir. Ulaşım parası, konaklama derdi, refakatçi sorunu derken birçok

kişi ya tedavisini geciktiriyor ya da tedaviden tamamıyla vazgeçiyor; bunun sonucunda ise önlenebilir hastalıklar maalesef ölümlerle sonuçlanabiliyor. Zira bu durum yalnızca sağlık hizmetlerinin aksamaması değil, aynı zamanda bir adalet meselesidir, bir eşit yurttaşlık meselesidir. İstanbul'daki bir yurttaş MR'a birkaç gün içinde girerken Iğdır'daki yurttaşın aylarca beklemesi vicdansızlıktır. Bu ülkede doğduğu şehir sahip olacağı sağlık hizmetinin kalitesini belirlememeli ama ne yazık ki şu anda belirliyor. Bu da bizim en temel anayasal ilkelere aykırı bir yönetim anlayışıyla karşı karşıya olduğumuzu göstermektedir. Iğdır halkı sadaka istemiyor; eşit hizmet istiyor, onurlu yaşam hakkı istiyor, hastaneye gittiğinde karşısında uzman doktor görmek istiyor, evladının hastalığında Erzurum, Van yollarına gitmek zorunda kalmadan kendi kentinde tedavi ettirmek istiyor. Sağlık hakkı bir ayrıcalık değil, bir haktır; bu hak Iğdır'ın Kürt'ü için de Azeri'si için de haktır, Iğdırlı emekçi için de çiftçi için de işsiz genç için de haktır. Bu hak sadece belli bölgelere tanınıp Iğdır'daki yurttaşlarımıza göstermelik sağlık hizmeti sunuluyorsa burada büyük bir adaletsizlik vardır. Iğdır bu ülkenin üvey evladı değildir; Iğdır halkı vergisini veriyor, alın teriyle bu ülkeyi büyütüyor ama sağlık hizmeti almaya gelince görmezden geliyor.

Bu kürsüden Iğdır halkının taleplerini, acılarını, isyanlarını duyurmak boynumuzun borcudur. Iğdır halkları hastalandığında sağlık hizmetlerine ulaşamıyorsa, doktor bulamıyorsa, başka şehirlerdeki hastanelerde tedavi olmak için yollarda perişan oluyorsa, MR'a üç ay sonrasına gün veriliyorsa buna razı olmamalısınız; Iğdır halkları da razı değil. Bu halk unutmaz, zamanı gelince de hesabını sorar. Bu ülkede gerçek bir sağlık reformu ana dilinde, adaletle, eşitlikle yerel ihtiyaçları gözetken bir anlayışla mümkündür diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki öneriler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinde yer alan "motivasyonunun artırılması amacıyla yapılan ödeme hariç olmak üzere" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kayıhan Pala

Serkan Sarı

Asu Kaya

Bursa

Balıkesir

Osmaniye

Aylin Yaman

Selma Aliye Kavaf

Ali Karaoba

Ankara

Manisa

Uşak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Osmaniye Milletvekili Sayın Asu Kaya.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sizi, yüce heyetinizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Önceki dönem Genel Başkanlarımızdan Sayın Altan Öymen'i kaybettik; kendisine Allah'tan rahmet diliyorum, milletimizin başı sağ olsun.

Yine, önceki dönem Genel Başkan Yardımcımız ve Bursa Milletvekilimiz Lale Karabıyık hayatını kaybetti; kendisine Allah'tan rahmet diliyorum.

Bugün sizin yine durduramadığınız ve “sıfır tolerans” demeye devam edeceğiniz bir kadın cinayetiyle güne uyandık. İzmir’de Demet Akarsu boşandığı eşi tarafından defalarca bıçaklanarak vahşice katledildi; buradan kendisine Allah’tan rahmet, acılı ailesine, sevenlerine sabır diliyorum.

Bugün, Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesiyle ilgili konuşmak için buradayım. Daha önce eziyet ve ceza yönetmeliğiyle sesini kıştığınız aile hekimlerinin sesiym bugün bu Mecliste; bir aile hekimi olarak konuşuyorum. Sizin her geçen gün çıkmaza ve şiddet sarmalının içine soktuğunuz aile hekimliğine dair hiçbir olumlu adım yok maalesef. Covid pandemisinde “Hakları ödenmez.” deyip hakikaten haklarını ödemediğiniz, depremden sonra yıkılan binalarına, kendileri depremden olmalarına ve tüm imkânsızlıklara rağmen gece gündüz demeden çalışan aile hekimlerinin sorunları biliyoruz ki çok daha derin ve yapısal. AKP modeli aile hekimliği ne hastanın derdine derman olabiliyor ne de hekimlerin, sağlık çalışanlarının sorunlarına çözüm bulabiliyor.

Peki, nedir bu sorunlar? Önce aile hekimliği zulüm yönetmeliğini geri çekin. Sağlıkta şiddeti önleyecek etkin yasal düzenlemeleri getirin bu Meclise, çıkaralım. Kamusal bir hizmet olan birinci basamak sağlık hizmetlerinin fiziki ve tıbbi donanımı yine kamu tarafından karşılanmalıdır. Aile hekimliğinde güvencesiz, kadrosuz istihdamın önüne geçilmelidir. Nüfusa göre hemşire, ebe, teknisyen istihdamı sağlanmalı, aile hekimlerinin işveren olmaması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır bu Mecliste. Aile sağlığı merkezlerinde çalışan tüm sağlık emekçilerine tek kalemde oluşan, insanca yaşayabilecekleri, hiçbir koşulda kesilmeyecek bir maaş ödenmelidir. Günde dakikalarla 100 hastaya bakılmasını değil, her bir hastanın şikâyetine çözüm bulunabilecek en az on dakika etkin muayene süresine ihtiyaç vardır. İşe giriş raporu, ehliyet, akli meleke raporu, tek hekim durum bildirir raporu, spor raporu gibi temel raporları ücretlendirerek vatandaşın sırtına yüklediniz yine. Ücretsiz, nitelikli ve ulaşılabilir olması gereken sağlık hizmetlerini daha da ticarileştirdiniz. Aile sağlığı merkezlerini kaynağı vatandaş olacak şekilde kendinize gelir kapısına çevirdiniz. Zaten büyük şehirlerde yüksek kiralara yüzünden aile sağlığı merkezleri kapanma aşamasında. Kira, elektrik, su, tıbbi atık gibi, tıbbi malzemeler gibi tüm bu yük aile hekimlerinin sırtında. Cari ödenekler ise sizin yüksek enflasyonunuzu göz önünde bulundurduğumuzda giderlerinin maalesef yarısını bile karşılamıyor ve ayrıca, sizin ceza sisteminiz de öylesine keyfi ki üç günlük bir bebeğe “Altı aydır gelmedi.” diye kesinti yapıyorsunuz. Bir zahmet bu altı aylık süre bir yıla çıkarıldı ama yine Sağlık Bakanlığının inisiyatifine bırakıldı. Hastaların yaş gruplarına göre de bu sürede değişiklik olabiliyor. Ne kadar ciddiyetten uzak bir anlayış, âdeta hekimlerin tepesine sallandırılan bir kılıç gibi. Gelmeyen hastanın yükünü hekime yükleyip aile hekimlerinin maaşlarından kesintiler yapıyorsunuz.

Yine, siz SAHU rotasyonu yapan aile hekimlerinden yüzde 30 maaş kesintisi yapıyorsunuz. Ayrıca, SAHU eğitimlerinin süresi kadar niteliği de önemlidir. Çekirdek müfredat, evet, korunmalı ama farklı üniversitelerdeki farklı uygulamalara son verilmelidir. Sisteme dair yükler bu kadar ağırlaşmışken size göre tek dert sadece yeni bina yapmak, yetmez. Esas dert başlı başına sorun yumağı olmuş, vatandaşa çare olmayan, sağlık emekçilerini cezalandıran bu sistemi yeniden inşa etmek olmalıdır. Bunu da Cumhuriyet Halk Partisi iktidarımızda biz yapacağız. (CHP sıralarından alkışlar) Kamusal, erişilebilir, ücretsiz ve ulaşılabilir bir sağlık sistemini, evet, biz kuracağız Türkiye’de. Haksız yere emeklerini sömürdüğünüz aile hekimleri ve tüm sağlık emekçilerinin emeklerine de biz sahip çıkacağız.

Halka rağmen attığınız her adımın karşısında olmaya devam edeceğiz diyor, saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağız.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya

Nevroz Uysal Aslan

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Diyarbakır

Şırnak

Siirt

Zeynep Oduncu Kutevi

Mehmet Zeki İrmez

Dilan Kunt Ayan

Batman

Şırnak

Şanlıurfa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

AKP'nin mega kötü projelerinden olan Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın acılarını halkla beraber yaşamaya devam ediyoruz. İktidar yetkilileri "Türkiye'de hastane yoktu." "SGK hastaneleri kimseye yetmiyordu." "AKP geldi, halk sağlığını kurtardı." dese de gerçek şudur: Hastane var ama sıra yok, hastane var ama doktor yok, hastane var ama özel olduğu için halk gidemiyor. AKP sıralarına söylüyorum: Gidin, il, ilçe teşkilatlarına sorun, günde kaç kişi torpille hastane randevusu istiyor, size söyleyin. "Doktorun torpili mi olur?" diye soracaksınız, AKP isterse o da olur. Öylesine ele avuca düştü ki Türkiye'de sağlık sorunu, Lokman Hekim'in mezarında kemikleri sızlıyor.

Değerli arkadaşlar, şu günlerde gençler lise tercihleri yapıyor ve ayın 24'üne kadar süreleri var. Sözümüz, başta sağlık meslek liselerinde okuyan ve yeni tercih edecek gençlere. Sevgili gençler, çok üzülerek söylüyorum ki AKP iktidarı sağlık meslek liselerinin içeriğini tercihlerinizin bitmesine dört gün kala tamamen değiştirmek istiyor bu maddeyle. Sağlık meslek liselerinde artık sadece diş protez teknisyenliği ve sağlık bakım teknisyenliği programlarına öğrenciler alınacak, şu anda hemşire ve ebe yardımcılığı bölümünde okuyanlar ise sağlık bakım teknisyeni sayılacak. Yani, şu demek: Hemşire olmak için liseye gidiyorsunuz, mezun olduğunuzda teknisyen olarak o liseden ayrılmak zorunda kalıyorsunuz. AKP yaparsa ancak böylesini yapar.

Değerli milletvekilleri, gençlerin geleceğini böylesi etkileyen maddeleri oldubittiyle getiremezsiniz. "Alanında uzman isimlere sordunuz mu?" diye soruyoruz size: Tabii ki hayır. "Fikirlerini aldınız mı?" Tabii ki hayır. En azından, bu işin bir geçiş aşaması olur, kim, nereye, niçin gittiğini bilir; hangi

liseye, hangi amaçla gittiğini ve mezun olduğunda “title”na ne yazılacağını bilmesi gerekir ama siz bunu gözetiyor musunuz? Elbette ki gözetmiyorsunuz. Kaldı ki sorun, sağlık meslek liselerinde bu bölümlerin olması değil. Bu ülkenin çok ciddi oranda sağlık çalışanına ihtiyacı var; sorun, eğitimin giderek niteliksizleşmesi, atamaların yapılmaması, bu ülkenin birçok noktasında hâlâ, hemşirelerin, ebelerin olmamasıdır.

Maddenin diğer kısmında ise diş protez teknisyenliğinin meslek liselerinde bölüm olarak kalmasına devam edilmesini istiyorsunuz. Bu meslek liselerinden mezun olan gençler için bir istihdam sahası hazırladınız mı? Elbette ki hayır. Yoksa onlar da yine, kendinden öncekiler gibi yıllarca atama mı bekleyecek? Maalesef ki evet. Bütün bu adımları, atamadan önce bunları ölçüp biçmek gerekirken siz bunlara dair bir şey yaptınız mı? Koca bir hayır. Yine “Biz yaptık, oldu.” yasasıyla karşı karşıyayız.

Peki, o zaman size soruyoruz... Madem bu düzenleme sağlık hizmetlerini iyileştirmek içinse o hâlde, önce mevcut sorunları çözün. Bakın, seçim bölgesi olan Urfa, bu ülkede en büyük sağlık sorunlarını yaşayan şehirlerden biri. Güya iktidar vekillerinden biri de doktor, sağlıkçı. Tövbeler olsun, Urfa’da bir sağlık hizmeti yok, halk her gün bize ulaşıyor, şikâyetlerini dile getiriyor. 3 milyonluk bir şehirden bahsediyorum, her gün bir sağlık sorunuyla karşı karşıyayız. Bakın, Türkiye’nin en yüksek doğum oranlarından birine sahip olmasına rağmen Urfa’da kadın doğum hastanesi hâlen yok, yeteri kadar yok. Yine, teknik cihaz, materyal hiçbir şekilde yok, halk maalesef ki sağlığa ulaşamıyor. 2020’de Haliliye’de 9 katlı Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi açıldı ama polikliniklerin çoğu hâlen çalışamaz durumda. Yine, çocuk acil kısmı personel ve malzeme eksikliği nedeniyle hasta kabul edemiyor, hastalar başka illere sevk edilmek zorunda bırakılıyor. Şehir merkezine uzak mahalle ve köylerde aile sağlığı merkezleri resmen dökülüyor. Tavanı akan, boyaları dökülmüş binalarda insanlar maalesef ki şifa arıyor. Bakın, Akçakale Devlet Hastanesinde klima bile yok, geçen yaz 45 derece sıcakta yoğun bakım ünitesi çalışamaz hâlde geldi. Hastalar ne yapıyor biliyor musunuz? Eğer doktor yatış verdiyse mecburen bir vantilatör sipariş vermek zorunda kalıyor çünkü 50 derece sıcakta, hastalığın da vermiş olduğu bir şeyle mahvolmuş durumdalar. Hastalar yanlarında vantilatör götürerek ancak bu işe çözüm bulmaya çalışıyor.

Değerli milletvekilleri, sonuç olarak, bu ülkede gerçekten bir sağlık reformu yapılacaksa önce bu sorunlara çözüm bulmalısınız, gençlerin gelecek hayallerini yıkarak değil halka gerçek hizmet götürerek işe başlayabilirsiniz.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Metin Ergun

Yasin Öztürk

İstanbul

Muğla

Denizli

Ersin Beyaz

Ahmet Eşref Fakıbbaba

Adnan Şefik Çirkin

İstanbul

Ankara

Hatay

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Hatay Milletvekili Sayın Adnan Şefik Çirkin.

Buyurun lütfen. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, mesele Sağlık Bakanlığıyla ilgili maddeler olunca, ben Hatay’da Hükûmetimizin depremden sonra sağlıkla ilgili önemli atılımları, önemli temelleri olduğunu da biliyorum, bunun için de teşekkür ediyorum. Ancak hâlâ sağlıkta sorunumuz olduğu, personel eksikliği, doktor eksikliği konusunda sorunlarımız olduğu bir gerçek. Yani “deprem bölgesi” deniyor -siyaset yapıyoruz yani bunları, geçmişte biz de iktidar gördük- oraya tayin olan doktor bir bölge milletvekilini buluyor ve bu tayini durduruyor çünkü deprem bölgesi. Buna farklı tedbirler getirmek lazım sayın milletvekilleri. Hatay insanı zaten darda zorda. Hemen depremin akabinde mesela prefabrik hastaneler yapıldı. İşte, efendim, hastanenin orası akmış, burası akmış, ben bu işlerle ilgilenmem; alelacele yapılan bir hastane, sonuçta da prefabrik, orası da akabilir, burası da akabilir; daha sonra düzene girer -yani bunlar biraz siyasi istismara girer- ama oraya personel lazım, yani yoğun bakımda sıkıntı var örneğin. Sağlık Müdürlüğü ilgileniyor, Bakanlık özellikle ilgileniyor; kendilerine buradan teşekkür ediyorum. Yani birkaç hayati Bakanlığın müdahalesiyle kurtardık. Mesela birisi benim ilçe başkanı. Ancak oradaki personeli -tekrar söylüyorum- takviye etmek son derece elzemdir. Yani depremde mütevellit Hükûmetin çözebileceği sıkıntılar vardır ama çözemeyeceği sıkıntılar da vardır. Bundan dolayı da Hataylının siniri bozuktur kıymetli milletvekilleri. Yani Enerjisi yeterli yatırımı yapmamış, elektrikler kesiliyor, günlerce elektrik gelmiyor, bu defa haberleşme gidiyor, su gidiyor, su sıkıntısı zaten var. Büyükşehir Belediye Başkanımızın ifadesine göre, orada kırk-elli günlük su kalmış. Bütün Türkiye kuraklığın sıkıntısını çekiyor fakat Hatay iki defa çekiyor; bunlar çok önemli meseleler. Haşere var, elektrik kesildiğinde birkaç metrekairelik konteynerin içinde vatandaşımız cehennemi yaşıyor. Çok zor, inanın çok zor. Mesela Bakanlık marifetiyle kurtardığımız hastalardan biri intihar etmiş bir gencimizdi ve sevk sorunu yaşıyordu yoğun bakımda, çok şükür kurtardık. Ama niçin? Deprem olalı iki seneyi geçmiş, sebebi deprem; bütün ailesini kaybetmiş, psikolojisi bozulmuş. Yani Hatay insanı bu durumda. Ne yaparsanız yapın, hangi hizmeti getirirseniz getirin. Mesela “çamur deryası” diyoruz. Çaresi var mı? Yok. Yani o inşaatlar olacak ki, o inşaatların bitmesi için yollar kapanacak ki bir an evvel millet evine yerleşsin. Ama tabii bir yandan çamur deryası oluyor, bir yandan da trafik sıkıntısı yaratıyor. Bunun çaresi var mı? Yok. Bunu da anlayışla karşılıyoruz, bunları eleştiri konusu da yapmıyoruz, yapmamaya çalışıyoruz ama bölge milletvekillerinin gayretini de biliyoruz, onları Hükûmetin mahcup etmemesini rica ediyoruz. Yani biz ısrarla Hatay Millî Güvenlik Kurulu gündemine alınmalı ve Millî Güvenlik Kurulu desteğiyle pozitif ayrımcılık görmeli diyoruz. Başka türlü pozitif ayrımcılığı nasıl yapacaksınız? Yani 40 defa söyledik, Hatay normal bir il değil, Hatay bir devletin bir devlete ilhakı demektir. Bu dünyada tektir ve içinde yaşadığımız Orta Doğu problemleri içerisinde Hatay’ın da önemli bir yeri vardır, o bakımdan desteklenmelidir ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çirkin, teşekkür ederiz, hiç ilave süre vermiyoruz.

Teşekkürler, sağ olun. (İYİ Parti ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde 1 önerge vardır. Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Şerafettin Kılıç

Muğla

İstanbul

Antalya

Necmettin Çalışkan

Mehmet Karaman

Hatay

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maddenin uygulamada sebep olacağı olumsuz durumların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde 1 önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesiyle 1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu'na eklenen ek 8'inci maddede yer alan "Aynı fiilin bir yıl içindeki tekerrüründe idari para cezası bir kat artırılarak uygulanır." cümlesinden sonra gelmek üzere "Üçüncü kez yinelenmesi halinde ruhsatı iptal edilir." cümlesinin madde metnine eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Kayıhan Pala

Ömer Fethi Gürer

Ali Karaoba

Bursa

Niğde

Uşak

Selma Aliye Kavaf

Serkan Sarı

Aylin Yaman

Manisa

Balıkesir

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Ömer Fethi Gürer.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yirmi dört yıl bir parti iktidarda kalırsa bir kör nokta oluşur, o kör nokta nedeniyle bazı şeyleri görmez olur. Onun için, sağlık

sisteminde iyi şeyler yapılmadı mı; yapıldı ama sonra ne oldu? Sağlık sorunlu kılındı, o sağlığın önemli unsurları yok sayıldı, doktorlara “Yurt dışına git.” denildi, taşeronda kalanlar kadroya alınmadı, atama bekleyenler atanmadı, liyakate uygun görevlendirmeler yapılmadı, sağlık sorunlu hâle geldi.

Bölgemizden çok sayıda yurttaş bizi arıyor, gün almak istediklerinde randevu için ileri tarihe atılıyor. Niye? Doktor yok. Oysa hastaneye gidiyorsunuz, bir pano asılı, panoda ne diyor? “Doktor seçme hakkınız var.” Ya, doktor yok ki seçsin. Bari o panolar indirilsin. Doktorun olmadığı yerde doktoru nasıl seçecek?

Ve bunun yanında hizmet alım sözleşmesine takılarak çok sayıda çalışan taşeronda bırakıldı ama bunlar önemli iş yapıyorlar, görüntüleme merkezinde çalışıyorlar, bilgi işlemde çalışıyorlar. Bu arkadaşların kadroları verilsin, bu çalışanların hakkı gasbedilmesin. Eğer siz ticarileştirirseniz sağlığı, orada işe uygun adamın en ucuzu çalıştırılıyor, oysa orada işi bilenlerin çalıştırılması lazım.

Hastanelerdeki hijyen koşulları geçmişe göre olabildiğince daraldı.

Sağlığın bu yönlerini bir kenara koyduktan sonra, bir de şu kenevirle ilgili yapılan düzenleme için birkaç cümle edeceğim çünkü kenevir sorunlu bir alan. 19 ilde ekimine izin verildi. Kontrolü, denetimi, bu konuda ilgili birimlerin işi süreç içinde yönetebilmesi problemlili hâle gelebilir. Onun için, bu kenevir olayında işin bilenlerine danışılarak bir yöntem geliştirilmeliydi. Doğrudur, suyu en az onda kullanıyorsunuz, fazla su tüketmiyor; tekstilden kâğıda kadar farklı alanlarda kullanımı var ama değerli arkadaşlar, bakınız, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları döneminde bazı özelleştirmelerde karşı çıktığınız alanlarda neler oldu? Örneğin, şans oyunlarına karşıydınız, tarihin en yaygın kumar oynandığı sürece erdik. “Madde bağımlılığıyla mücadele ediyoruz.” dediniz, madde bağımlılığı, uyuşturucu ortaokullara kadar indi. Bunun yanı sıra “Alkol karşıyız.” dediniz, sahte alkolden insanlar ölüyor ama karşı olduğunuz alkol ve sigaradan vergi almaya geldi mi onu alıyorsunuz, maaşa döndürüyorsunuz. Eğer bir şeye karşıysanız ondan fayda sağlanmaz, onunla mücadele edilir. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) Örneğin, madde bağımlısı çocuklar için o vergi üzerinden topladığınız parayla onların tedavi merkezlerini oluşturun. Niye onlara tedavi merkezi oluşturmuyorsunuz da hazineye bir gelir olarak o alanı kullanıyorsunuz? Bir şeye karşı olmak, onun varoluşunu güçlendirmek anlamında olmaz. Keza, arkadaşlar, sağlık hizmetleriyle ilgili yaratılacak yeni yapılanmada aile hekimleri... Ya, aile hekimlerinin çalıştıkları yere gidiyorsunuz -daha önce belediyeler filan da yardımcı oluyordu- şartları olumsuz, onların yanında çalışanların da kadro hakkı yok, onlar da mağdur; bizlere kadar geliyorlar doktor arkadaşlarımız, bu mesleği yapanlar gelip burada bunları anlatıyorlar. Bu kesimin de sorunları ortadan kaldırılırsa hastanelerde yığılmalar da önlenir. Bakın, büyükşehir hastanesine gidiyorsunuz, bir araca bindiriyorlar, siz bir yerden bir yere giderken konforlu gidiyorsunuz, oraya varıyorsunuz, beş dakika muayene süresi gelecek, diyorlar ki: “Sana iki ay sonra gün verdik.” Görüntü olarak şehir hastaneleri otel gibi ama içinde doktor olmayınca yaptığınız işletmenin, tesisin, hizmetin karşılığı yok. Onun için, sağlık şakaya gelecek bir iş değil, ticarileştirilecek bir alan da değil. Sağlık konusunda bu ülkede yapılması gerekenler önemli. Keşke hiç kimsenin sağlığı bozulmasa ama yaşadığımız koşullarda -hem psikolojik hem de yetersiz beslenmeyle- sağlığa dünden daha çok ihtiyaç duyacağız. Onun için, sağlıkla ilgili yaptığımız her düzenlemenin toplum yararına olması, insanlara katkı da sağlaması, ayrımcılık yaratmaması, adamını bulanın işi görüleceği yerde herkesin işi görülür bir yapıya ermesi de ihtiyaç. Bunun için, bu kanuni düzenlemelerde salt birilerine artı fayda sağlayacak düzenlemeler değil, toplumun genel dokusunu, ihtiyaçlarını da olumlu biçimde geliştirecek, sonuçlandıracak uygulamalara öncelik vermeliyiz.

Gelen kanun tekliflerinde hep sınırlı insanlara mutluluk sağlayan, onların taleplerini karşılayan maddeler olacağına bir de tüm halkın sorunlarını sahiplenelim diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP, DEM PARTİ, YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 5 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Şerafettin Kılıç

Muğla

İstanbul

Antalya

Mehmet Karaman

Necmettin Çalışkan

Samsun

Hatay

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Kayıhan Pala

Murat Çan

Ali Karaoba

Bursa

Samsun

Uşak

Selma Aliye Kavaf

Serkan Sarı

Aylin Yaman

Manisa

Balıkesir

Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Ersin Beyaz

Yasin Öztürk

İstanbul

İstanbul

Denizli

Ahmet Eşref Fakıbaba

Metin Ergun

Selcan Taşcı

Ankara

Muğla

Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Sayın Elif Esen.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de sözlerime, Değerli Grup Başkan Vekili gibi, bu ülkenin eğer bu kadar derin sorun ve ihtiyaçları varsa, bu ülkenin insanının bu kadar acıları varsa Türkiye Büyük Millet Meclisinin yazın tatil yapma hakkı yoktur diyerek başlamak istiyorum.

Yine, sözlerime şunu hatırlatarak devam etmek istiyorum: YENİ YOL Grubu olarak daha birkaç hafta önce “Madde Bağımlılığıyla Mücadelede Hesap Vakti” diyerek büyük bir kampanyayla yola

koyulduk. Kampanyamız yaz boyunca da devam edecek, bitmeyecek çünkü sıkıntılı, sorunlu, bağımlı gençlerimiz çok fazla.

Birçoğunuz bağımlılıkla mücadele için verdiğimiz kanun teklifini, araştırma önermelerini ve 100’den fazla soru önergemizi biliyorsunuz ve şimdi görüşmekte olduğumuz 9’uncu maddeyle netameli bir konu olan kenevir de önümüzde. Bu maddeyle, kenevir bitkisinden elde edilen ürünlerin kapsamı genişletiliyor; artık yalnızca ilaç etkin maddesi değil, tıbbi ürün, sağlık destek ürünleri ve kişisel bakım ürünleri de bu alana dâhil edilecek. Kenevirin bazı hastalıklarda olumlu tıbbi etkisi olduğu bilimsel olarak kabul edilmiş durumda ancak burada mesele üretmekten çok nasıl denetleneceği ve toplum sağlığının nasıl korunacağıdır. Teklif, bir sağlık politikası değil, daha çok sanayi ve tarım eksensli bir yaklaşım izlenimi veriyor. Tarımdaki çöküş, sanayideki can çekişme için yeni bir fırsat alanı olarak görülebilir. Evet, yerli üretim de önemli ama ticaret halk sağlığının önüne koyulamaz. Kliniklerde bağımlılıkta en zor takip edilen hasta grubunun kenevir kullanan hastalar olduğunu söylüyor uzmanlar. Sağlıkta şiddette en çok bu maddenin etkisindeki insanlar ön plana çıkıyor. Tam da bu nedenle madde kullanımı yalnızca kişisel değil, toplumsal bir meseledir. Suç oranları, evsizlik, aile içi şiddet, evlenme hızındaki düşüş, doğurganlıkta gerileme gibi pek çok toplumsal göstergeyle bağımlılık bire bir ilişkili.

Sayın milletvekilleri, düzenleme kenevirin yalnızca eczanelerde satılmasını öngörüyor ancak “kişisel bakım” ve “sağlık destek” gibi tanımlar gri alanlar oluşturuyor. Bu belirsizlik özellikle gençler arasında “Kenevir zararsızdır.” algısını da oluşturuyor. Kanada ve Amerika Birleşik Devletleri’nde yapılan araştırmalar tıbbi kullanımın yasallaşması sonrası bağımlılık oranlarında yüzde 40’tan fazla artış, çocuk ve gençlerde zehirlenme vakalarında yüzde 80’in üzerinde yükseliş olduğunu gösteriyor bizlere. Daha ziyade, tarımda üretim artışı amacıyla yapıldığı izlenimini veren bu madde yalnızca tarımın değil, halk sağlığının da konusudur diyerek tekrar altını çizmek istiyorum. Bugün Türkiye, madde kullanım yaşının düştüğü, uyuşturucu trafiğinde artık yalnızca geçiş değil hedef ülke hâline geldiği bir dönemden geçiyor. Bu ortamda bu kadar geniş bir tanım yapılması yeterli denetim olmadan ciddi riskler getirir. Evet, üretim sürecinde Tarım ve Sağlık Bakanlıkları sorumlu ancak sistemin güvenli işleyebilmesi için bitkinin ekim aşamasında hangi amaçla üretileceği net olarak beyan edilmeli ve baştan sona izlenilebilir olmalıdır. Reçeteye dayalı izleme, ambalaj ve raf takibi gibi kontroller sıkı biçimde yapılmalıdır. Eczane dışı tüm satış kanalları ise kesin olarak kapatılmalıdır. Ayrıca unutmayalım ki şu an bile birçok ilaç temininde sorun yaşanırken bu alanın genişletilmesi hekimleri reçete baskısına açık hâle getirebilir, suistimallere zemin hazırlayabilir.

Değerli milletvekilleri, biz bu ülkede kenevir üretiminin sağlık ve sanayi açısından akılcı biçimde değerlendirilmesini destekliyoruz ancak bu destek mutlaka bahsettiğim hassasiyetler konusunda sınırlar doğru çizilerek yapılmalıdır. Kenevir üretimi yalnızca reçeteli ilaç formuyla sınırlı kalmalıdır, kişisel bakım ve destek ürünleri gibi alanlar kapsam dışı bırakılmalı, ürünün ruhsatından raf takibine tüm süreç şeffaf ve denetlenebilir olmalıdır. Bu nedenle teklifin kapsamının daraltılmasını, bağımlılıkla mücadele alanında çalışan uzmanların sürece dahil edilmesini ve denetim mekanizmalarının güçlendirilmesini talep ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Samsun Milletvekili Sayın Murat Çan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Önümüze getirilen düzenleme, kenevir üretimini yalnızca ilaç etkin maddesiyle sınırlı olmaktan çıkaran bir düzenleme; “tıbbi ürün” “sağlık ve destek ürünleri” “kişisel bakım ürünleri” gibi muğlak, ucu açık tanımlamalarla geniş bir alana yayılmak isteniyor. Yapılmak istenen şey, “ekonomik fırsat” “yerli

üretim” “sağlıkta devrim” gibi süslü kavramlarla ambalajlansa bile paketin içinde AKP iktidarının halk sağlığını tehlikeye atan ve rantçılara alan açan sinsi bir kumpası daha var. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, kenevirde hâkim etken madde kannabidiol, zararsız biliniyor ama içeriğinde tetrahidrokannabinol oranı arttıkça psikoaktif etkisi artıyor yani ürün doğrudan uyuşturucuya dönüşüyor. Şimdi, bu ürün alındığında vücuttaki kimyasal etkileşimler doğrudan tetrahidrokannabinol oranını artırabiliyor. Hâl böyleyken, şimdi bu yasayla dışı kenevir üretiminin önü açılmak ve mevzuatta tanımlı kullanım alanının kontrolsüzce genişletilmesi amaçlanıyor. “Sağlık ve destek ürünü” “kişisel bakım ürünü” gibi tanımsız ifadelerle bu ülkenin hukuk sisteminde, mevzuatında yeni bir gri alan açılıyor. Nerede satılacağı belirlenmiş olsa da hangi ürün, hangi doz, kim ruhsatlandıracak, hangi koşulda satılacak; bunların hiçbiri belli değil. İşte burayı, Türkiye Büyük Millet Meclisini, cumhuriyeti kuran bu yapıyı buna alet etmek istiyorsunuz; biz buna izin vermek istemiyoruz.

Bakın, yapılmak istenen şey, Türkiye’nin taraf olduğu, altına imza koyduğu Dünya Sağlık Örgütü ve Birleşmiş Milletler anlaşmaları, 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi’ne de aykırıdır. Yani iktidar, bu düzenlemeyle bu hükümleri yok sayarak Türkiye’yi uluslararası alanlarda da zora sokuyor. Bu teklifi getiren milletvekilleri ve Komisyonunda, burada bulunan milletvekilleri hiçbir şekilde Türk Toraks Derneği, Türk Tabipleri Birliği, Türkiye Psikiyatri Derneği uyarılarını dikkate almıyor, dinlemiyor; bu teklifte eczacılar yok sayılmıştır.

Değerli milletvekilleri, bu teklifle, esrarı masumlaştıran, masumlaştırmasa bile meşrulaştıran bir kültürel iklim yayılmak isteniyor. Sosyal medyada yıllardır yürütülen bu algı operasyonunun arkasında kimlerin olduğuna bakın, şimdi de bu yasayla kimlerin zengin edileceğini göreceksiniz; aynı isimler, aynı sermaye yapıları, aynı çıkar grupları. İktidar bağımlılıkla mücadele konusunda zaten bugüne kadar sınıfta kalmış, şimdi, sorunu daha da büyütecek nitelikte çılgınca ve hesapsızca bir işe kalkıyor. Siz önce, halkın elinden alınan sağlık hakkını iade edin, randevu sorununu halledin, yenidoğanda ölümleri engelleyin, sonra gelin tıbbi kenevirini konuşalım. Aslında hiç konuşmayalım çünkü bugün ülkemizde Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezinin atık su sistemleri analizlerinde Avrupa’da uyuşturucuyla anılan, çok bilinen şehirlere yaklaşan şehirlerimiz var; sorun zaten ziyadesiyle büyük.

Değerli milletvekilleri, bu maddede koskoca bir belirsizlik var, büyük bir toplumsal risk var, sıfır kamusal yarar var ama sayenizde baronlar ve siyasete finansman arayanlar ellerini ovuşturuyor.

1 Ekimde Meclisi açtık, önümüze getirilen ilk yasa Trendyol yasasıydı, 100 milyar liralık avantaj sağlıyordu; bugün Meclisi kapatırken zeytin alanlarını yağmalayan yasayı, oraları 3 şirkete peşkeş çeken yasayı onayladık ve sonra bugün getirdiğiniz yasa da sağlık ve destek ürünü, kişisel bakım ürünü yapan imalatçılar için adrese teslim yasa çıkarıyorsunuz; emekli, emekçi yok burada.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Taşcı.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Divan, değerli milletvekilleri; Türkiye’de toplumsal muhalefet bastırılırken, ekranlar karartılırken, gazeteciler tutuklanırken, hukuk sopa gibi kullanılırken biz hep dedik ki toplumun uyanmasından korkuyorlar. Amacın, toplumun derin uykudan uyanmaması, uyumaya devam etmesi, uyuşturulması olduğunu biliyorduk da bunun için işin uyuşturucu için yasa çıkarmaya vardırılabileceğine ne yalan söyleyeyim ben kendi adıma ihtimal vermezdim.

Şöyle bir kanaat oluştuyrsa eğer, bilinci açık bir toplumun bu derin yoksulluğa dayanabilmesi imkânsız; bu kadar itilmeye, kakılmaya, horlanmaya dayanabilmesi imkânsız; bu çok sert kutuplaşma, çok ağır adaletsizlik, bu çok ürpertici suç oranları, bu şiddet, bu yozlaşma, bu cezasızlık ve ödölsözlük liyakat sahibine, bunca mağduriyet; bakın, sadece biri... İktidara yakın sarı sendikalar bile “En az 100 bin atama gerekiyor.” derken 2024 KPSS’ye 15 bin atama verilmesiyle mağdur olan öğretmenler bugün de yine Ulus’talardı ek atama talep etmek için ve onlar gibi bu ülkede vatandaş olarak kendi üzerine düşen her şeyi en başarılı şekilde yaptıkları hâlde haklarını alamayan milyonlarca insan hayatın her alanında bu kadar gadre uğrayan kim olsa bir yerde patlar diye düşünöldüyse eğer; doğru, bu zulüm günleri bu ülkenin şuur sahibi hiçbir vatandaşı için katlanılabilir değildir ama toplumu tahammöl edebilir hâle getirmenin yolu da takdir edersiniz ki ya da umarım takdir ediyorsunuzdur ki Türkiye’yi insanların sokaklarda gat çiğneyip sefaletlerini unuttukları Afrika ölkelerine çevirmek olamaz.

Çok çarpıtılmaya teşne kenevir meselesi -yeşil dönüşüm de gündemde- endüstride plastiğin yerini alabilecek, inşaat sektöründen otomotive kadar çok geniş alanda evet, kenevir, alternatif bir bitkidir, ham maddedir aslında ama bu yasa teklifinin bununla, yani bir millî endüstri oluşturmakla uzaktan yakından ilgisi yoktur. Bu maddeyle kenevirin kullanım alanı insan vücuduna zerk edilen ürünler için sadece genişletilmektedir, tıp dünyası da zaten bu yüzden endişe içindedir. Yani kimse boş yere uğraşmasın, bizim bu maddeye itirazımızdan vaktiyle bir ABD darbesiyle Türkiye’nin mesela haşhaş ekiminin engellenmesinde olduğu gibi bir millî-gayrimillî tartışması çıkamaz. Ölkelerin üretim hürriyetlerinin emperyalizm eliyle engellenmesi ile emperyalizm eliyle yayılan bir trende teslim olmak arasında çok derin bir fark vardır zira kenevir serbestisi Amerika Kıtası’ndan dünyaya “Halkı devlet eliyle kontrollü şekilde uyuşturursanız hem organize suçü hem ölümleri azaltırsınız.” janjanıyla pazarlanan bir proje malumunuz. Biz sınırları kevgire çevirdik, giren çıkan belli değil, kimin öлкеye ne soktuğu belli değil; sentetik uyuşturucu kullanımını engelleyemiyoruz, bir umut, örtöü şeklinde, amiyane tabirle, sokak ağzıyla “Ötu teşvik ediyoruz.” diyorsa bu metni hazırlayanlar; söylesinler, bilelim ve bir sonraki aşama Almanya’daki gibi kenevir kulüpleri açmak olursa biz de şok yaşamayalım bu helal uyuşturucu reformu karşısında.

Eczanede satılacak da bir meşruiyet alanı oluşturmuyor buna; bu, teminatı sayılamaz zira çifte standartsız bir denetim ortamı yok maalesef ölkemizde ve birçok insanın ölümlüne yol açan o bitkisel çaylar da eczanelerde satıldı, hepimiz biliyoruz ve bu arada uzmanlar da Tabipler Odası, Türkiye Psikiyatri Derneği mesela hiç böyle faydalardan söz etmiyor, aksine uyarıyor “Bu teklif yasaladırsa ‘Kenevirin daha az zararlı olduğu.’ algısı yerleşir, bağımlılık pekiştirilir, bilinç bozukluğu, halüsinasyon, şizofreni, intihar eğilimi, depresyona yol açabilir.” diyorlar. Arkasına en çok sığınılan gerekçe şu: “Dünyanın birçok yerinde uygulanıyor.” E, dünyanın birçok yerinde evrensel hukuk kuralları da uygulanıyor, ona uyuyor musunuz? Dünyanın birçok yerinde masumiyet karinesine de uyuluyor, ona uyuyor musunuz? Dünyanın birçok yerinde insanlar açlık sınırının altında yaşamıyor, bunu uyguluyor musunuz? Dünyanın birçok yerinde havayı, suyu, ormanı, ağacı, akarsuyu rant için falan kimsenin iki dudağı arasına terk etmiyorlar, buna uyuyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN TAŞCI (Devamla) - İnandırıcı olmadığı gibi dolayısıyla gülünç de olan bu gerekçenin arkasına gizlenip halk sağlığını tehlikeye atmayın; bu teklifi geri çekin diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde yer alan "...ve fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiştir." ibaresinin "...ve fıkraya aşağıdaki cümleler ilave edilmiştir." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Nevroz Uysal Aslan

Diyarbakır

Siirt

Şırnak

Mehmet Zeki İrmez

Zeynep Oduncu Kutevi

Şırnak

Batman

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Şırnak Milletvekili Sayın Nevroz Uysal Aslan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün bu Mecliste teknik düzenlemeler kisvesi altında sunulan, sağlığı meta, yurttaşı müşteri gören soygun ve talan düzeninin devamı niteliğinde bir kanun teklifini tartışıyoruz.

9'uncu maddede, biraz önce, söz alan milletvekilleri de söyledi, kenevir maddesinin ürün güvenliğinin sağlanması amaçlanmışsa da düzenleme yetersiz, risk barındıran yönleri ise çoktur. Sağlık sisteminin tamamında olduğu gibi toplum sağlığını değil bu maddeye dayanarak açılacak piyasa ya da pazarın hangi ürünle ne şekilde olacağına cevap dahi vermeden, yaratacağı riskler düşünülmeden, bağımlılığa etkisi ya da ilişkisi araştırılmadan getirilmiştir. Neden ve neden şimdi? Bunun cevabı önergede, bunun cevabı teklifte yok.

Türk Tabipleri Birliğinin görüşlerini de dikkate alarak kamusal ve bilimsel araştırmaları gerçekleşmeden, etik açıdan olgunlaşmadan yürürlüğe getirilen bu maddeyi kabul etmiyor, tekliften çıkarılmasını talep ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, sağlık konusunu konuşacaksak hapishanelerdeki en temel hak olan yaşam hakkının nasıl göz ardı edildiğini konuşmak zorundayız. Biliyorsunuz ya da bilmelisiniz ki 24 Temmuz 2023-20 Aralık 2024 tarihleri arasında bu ülkede 1.026 mahpus yaşamını yitirdi, öldü, katledildi. Cezaevlerinde hâlâ binlerce mahpus var; kimi hasta, kimi felçli, kanser, görmeyen, yürüyemeyen, 70 yaşını aşmış, cezasını tamamladığı hâlde tahliye edilemeyen insanlar var. Onlar için hastane bir hayal, tedavi bir lütuf, maalesef ki yaşam hakkı ise devletin keyfine ve şartlarına bağlanmış durumda. Hastaneye gidilmesi hâlinde bile ağız içi araması dayatılması nedeniyle sevk günü hakaret ve tehdit günü hâline geliyor; tutsaklar tedavi hakkına erişim ile insanlık onuru arasında bir seçim yapmaya zorlanıyor. Tokat Hapishanesinde 11'i ağır 15 hasta mahpus yıllardır ağız içi arama muamelesini, dayatmasını kabul etmediği için tedavi edilemiyor. Bu insanlık dışı duruma karşı tutumları ise disiplin cezalarına maruz bırakılıyor, haklarında soruşturmalar açılıyor.

Devrim Ayık örneği ise bir başka felaket; yüzde 76 engellilik raporu var eğitim, araştırma ve uzmanlık gerektiren bölümlerden alınan, görme ve işitme kaybına rağmen yüzeysel birkaç soruya dayanılarak "Cezaevinde kalabilir, ATK'ye sevk gerek yoktur." raporu verilmiştir. Bu, sadece hukukun değil, insanlık vicdanının da inkârıdır.

Koruyucu ve önleyici sağlık hizmetlerinden bahsediyoruz, en temel meselelerden bir tanesi de su. Kırşehir Hapishanesinde musluklardan sarı ve kötü kokulu, hijyen dışı sular aktığı söyleniyor.

Mahpuslar günün büyük bölümünde susuz ve bu sadece temizlik meselesi de değil, doğrudan yaşam ve sağlık hakkını ihlal eden bir mesele hâlini alıyor. Mahpuslar hastalanıyor, cezaevinde hasta olmak bile çoğu zaman infazdan, özgürlüğünden yoksun bırakılmaktan çok daha büyük bir ceza ve eza hâlini alıyor. Bu, sadece ceza da değil, aynı zamanda ilaçsızlık ya da muadil ilaçlara mecbur kalmak, teşhissizlik, kelepçeli muayene, aylarca randevu beklemek ve ulaşamamak anlamına gelmektedir. Bu ülkede hele ki kadın, mahpus ve hasta ise en zorlu kategori olarak ifade edebiliriz; hem yoksunluk hem de yok sayılma demek. Mahremiyet ihlaliyle karşı karşıya kalmak cinsiyetlerine uygun sağlık hizmetine erişememek anlamına geliyor.

Bu sabah Grup Başkan Vekilimiz söz alırken ifade etti; Murat Çalık, Mehmet Emin Çam, Fatma Tokmak, Hatice Yıldız, Ferzende Elbi, Önder Poyraz ve 1.412 hasta mahpus özgürlüğe, tedaviye, sağlığa erişmek için hapisshanede gün sayıyor. Randevu bekleyen yurttaşları çok söylediniz ama hapisshanede olup randevu beklemek bir mahpus için ne anlam ifade ediyor, bunu da konuşmak lazım. Ulaşılmazlık, ertelenme, umursamazlık ve unutulmuş demek, tıpkı Kırıkkale Hapishanesindeki Fikret Erden'in ağır bir ameliyat geçirmesi gerekmesine rağmen altı aydır randevu alınmasının unutulması örneği demek. Şimdi, bu yaşananları sağlık hakkı diye mi adlandıracağız yoksa adı konulmamış bir işkence biçimi olarak mı ele alacağız?

E-devlet üzerinden onam şartı getirdiğiniz bu teklifte; Türkçe bilmeyen... (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 9- 12/6/1933 tarihli ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan ‘ilaç etkin maddesi’ ibaresi ‘tıbbi ürünler, sağlık ürünleri, uyuşturucu etkisi olmayacak oranda kişisel bakım ürünleri ve destek ürünleri’ şeklinde, üçüncü cümlesinde yer alan ‘İlaç etkin maddesi üretimi’ ibaresi ‘Tıbbi ürünler, sağlık ürünleri ile kişisel bakım ürünleri ve destek ürünleri üretimi’ şeklinde değiştirilmiş, ‘ve/veya işlenmesi’ ibaresi madde metninden çıkarılmış, beşinci cümlesinde yer alan ‘İlaç etkin maddesi üretimi’ ibaresi ‘Tıbbi ürünler, sağlık ürünleri ile kişisel bakım ürünleri ve destek ürünleri üretimi’ şeklinde, ‘kenevirin hasadı, işlenmesi, ihrarı, ihracı veya satışına’ ibaresi ‘kenevirin yetiştirilmesi ve hasadına’ şeklinde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

‘Kenevirden elde edilen tıbbi ürünler, sağlık ürünleri ile kişisel bakım ürünleri ve destek ürünlerine yönelik ruhsatlandırma ya da takip sistemlerine kayıt işlemleri Sağlık Bakanlığınca gerçekleştirilir. Bu ürünler sadece eczanelerden satılabilir. Bu ürünlerin izin ve satışı ile kenevirin işlenmesi, ihrarı ve ihracına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı ve Tarım ve Orman Bakanlığının görüşü alınarak Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.’”

Leyla Şahin Usta

Hüseyin Altınsoy

Adem Yeşildal

Ankara

Aksaray

Hatay

Mustafa Hamarat

Mesut Bozatlı

Kayhan Türkmenoğlu

Ordu

Gaziantep

Van

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini okutuyorum.

Gerekçe:

Önergeyle, kenevirden elde edilen ürünlerin niteliğinin netleştirilmesi ve hukuki belirlilik sağlanarak ürünlerin kötüye kullanılmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde 1 önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Yasin Öztürk

Ahmet Eşref Fakıbabası

İstanbul

Denizli

Ankara

Metin Ergun

Ersin Beyaz

Muğla

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Ersin Beyaz.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ERSİN BEYAZ (İstanbul) - Aziz Türk milleti, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarının yıllardır övüldüğü sağlıkta dönüşüm, bugün hastane randevusunda beklenen sıralar, aile hekiminden üniversite hastanesine kadar sevk zincirindeki tıkanmalar, kronikleşen personel açığı ve enflasyon karşısında eriyen ücretleri olarak karşımıza çıkıyor. Bu durum sağlık emekçisini de vatandaşımızı da yoruyor.

Performansa dayalı ödeme rejimi çalışma barışını bozmuş, nöbet yükü, şiddet riski ve belirsiz özlük hakları mesleğin önemini ve cazibesini zayıflatmıştır. Bu tablo kamu kaynaklarının etkin kullanılmaması kadar planlama eksikliği ve liyakatsiz yönetimin tercihlerinin de sonucudur. AK PARTİ'nin sağlık politikası iflas etmiş, hem hizmet veren personel hem hizmet alan hasta yani vatandaşımız bu sistemden artık bezmiş durumdadır.

Sağlık sistemi insan kaynağı üzerine kurulur. Sağlık çalışanı ayakta değilse sistem çöker, sistem çökerse vatandaş mağdur olur. Sistemin toparlanması ve mağduriyetlerin giderilmesi için önerilerimizi dikkate almak zorundasınız.

Sağlık çalışanlarımız ne istiyor? 2026 ve 2027 yılları için her altı aylık dönemde yüzde 10 refah payı verilmeli, enflasyona ezilmemeleri için eşel mobil sistemine geçilmelidir. Çalışma barışını bozan ek ödeme, teşvik ödeme, performans sistemi gibi hiçbir sağlık çalışanının memnun olmadığı adaletsiz ödeme sisteminden vazgeçilmelidir. Sağlık çalışanlarına yapılan tüm ödemeler birleştirilerek tek kaleme ödenmeli ve tamamı emekliliğe yansıtılmalıdır. Sağlık çalışanlarının normal nöbet ücretleri, dinî ve millî bayramlarda tutulan nöbet ücretleri yüzde 100 oranında ödenmelidir. Yılda iki defa mevsim ve ayakkabı değişikliği gözetilerek giyim kuşam yardımı verilmeli ve bu yardım miktarı günümüz ekonomik koşullarına uygun olarak güncellenmelidir. Her ikisi de sağlık çalışanıysa eşlerden birisi isteğe bağlı olmak kaydıyla gece nöbetinden muaf tutulmalıdır. Harcırah Kanunu güncellenmeli, ödenen yolluk ve harcırah ödemeleri 2 katına çıkarılmalı ve bu tutar yıl sonu enflasyon oranı kadar artırılmalıdır. Sözleşmeli yöneticilik sistemi tamamen sonlandırılmalı ve sağlık çalışanlarının eşit şekilde yarışabileceği bir sınav sistemi getirilmelidir. Görevde yükselme ve ünvan değişikliği sınavları her yıl açılmalıdır. Depremde yıkılan hastanelerde hayatını kaybeden sağlık çalışanları şehit sayılmalı, şehitlik tazminatlarından yararlandırılmalıdır. Yine, pandemide büyük fedakârlık gösteren ve Covid-19 sebebiyle hayatını kaybeden sağlık çalışanları şehit sayılmalı ve şehitlik tazminatlarından yararlandırılmalıdır. Yardımcı hizmetler sınıfı personelinin tamamı genel idare hizmetler sınıfı personeli sayılmalı ve özlük haklarında iyileştirme yapılmalıdır. Yıpranma payı tüm sağlık çalışanlarını kapsayacak şekilde düzenlenmeli, her beş yılda bir yıl net yıpranma payı verilmelidir.

Avrupa'da 1.000 hastaya 3,7 doktor düşerken ülkemizde bu oran 2,2'dir. Yine, OECD ortalamasına göre 1.000 kişiye düşen hemşire sayısı 9,2 iken ülkemizde 2,8'dir. Bu rakamlar özelde Finlandiya'da 18,9, İsviçre'de 18,4'tür yani Türkiye'nin 6 katından fazla istihdam söz konusudur. Doktor konusunda komşumuz Yunanistan 6,3 oranla neredeyse 3 katımız kadar doktor istihdam etmektedir. OECD verileri temel alınarak sağlık çalışanlarımızın sayısı artırılmalı, atama bekleyen sağlık çalışanlarının atamaları yapılmalıdır.

Kamu çalışanlarının gelir vergi matrahı yüzde 15'e sabitlenmelidir. Devlet üniversitesi hastanelerindeki özlük ve tayin haklarındaki mağduriyet giderilmeli, muvafakat istenmeksizin tüm sağlık ve sosyal iş kolundaki özlük haklar çalışanlar lehine düzenlenmelidir. Sağlık çalışanlarına muayene öncelik hakkı tekrar getirilmelidir. Kamu çalışanlarının promosyon anlaşmaları tüm sendikaların katılımıyla yapılmalı ve her yıl enflasyon oranında fark verilmelidir. Tüm memurların eşit olarak temsil edilmesi ve temsilde adaletin sağlanması için toplu sözleşme görüşmelerine, yetkili olmayan tüm konfederasyonlar da gözlemci olarak katılmalıdır.

Sağlıkta şiddet ve mobbingin önüne geçilmesine yönelik düzenlemeler yapılmalıdır. Mobbingi sebebiyle hakkında idari veya adli işlem başlatılan kamu yöneticisi aklanıncaya kadar görevden el çektirilmeli ve herhangi bir ceza alması durumunda bir daha yönetici olmamalıdır.

İşte bu talepler, sağlık sistemimizi rahatlatacak ve milletimizin daha iyi hizmet almasını sağlayacak düzenlemelerdir. İktidar, muhalefetin çözüm önerilerine kulak tıkadıkça zararı vatandaşımız görüyor. Bu tutumunuzdan vazgeçin ve kamu personelinin sorunlarını giderim.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde 2 önerge vardır.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra numaralı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesiyle 6197 sayılı Kanun'un 44'üncü maddesine eklenen ikinci fıkrasının birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümlelerin madde metnine eklenmesini arz ve teklif ederiz:

“Aynı fiilin bir yıl içinde bir kez daha yinelenmesi halinde ruhsatı iptal edilir.”

Kayıhan Pala

Ali Karaoba

Selma Aliye Kavaf

Bursa

Uşak

Manisa

Serkan Sarı

Aylin Yaman

Elvan Işık Gezmiş

Balıkesir

Ankara

Giresun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizleri ekranları başında izleyen kıymetli yurttaşlarımız; hepimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Sağlıkla ilgili kanun teklifinin 11'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, bu madde benim de mesleğim olan eczacılık ve eczaneler üzerinde bazı değişiklikler öngörüyor. Bu kanun teklifinde sağlık sistemimizin kilit taşlarından biri olan 46 bin eczacımızı ve hastalarımızı gözetken neler var bir bakalım; ben söyleyeyim size: Eczacının emeğini, bilgi ve birikimini ve sahadaki gerçekliğini gözetken hiçbir şey yok maalesef. Neler var? Belirsiz tanımlar, göstermelik düzenlemeler ve cezai yaptırımlar var. Eczacılara “toptan satış” adı altında cezalar öngörülüyor fakat nedir bu toptan satış desek, belli değil. Hâlbuki toptan satış kavramı açık, net ve adil olmalıdır. Bizim hastalarımız yaz gelir, dört-beş aylık ilacını alır, köyüne, yaylasına gider; bu durumlar toptan satış olarak mı değerlendirilecek? Belli değil. Korkarım ki meslektaşlarımız haksız yere itham altında kalıp meslek onurunu zedeleyen uygulamalar maruz kalacak.

Sayın milletvekilleri, eczanelerimizde İTS kayıt sistemiyle her bir ilaç hareketi tek tek takip edilirken koruyucu sağlık amacıyla eczacıların danışmanlığıyla satılması gereken vitamin ve besin destekleri son yıllarda kontrolsüzce, marketlerde ve internette satılır oldu. “Eczane dışı satışlar için cezai müeyyide, kontrol mekanizması var mı?” desek, o da yok. Bu ürünler şüphesiz koruyucu sağlık amacıyla ve muhakkak eczacıların danışmanlığında kullanılmalıdır. Bilinçsiz kullanım sağlık sorunlarına sebep olabilir.

Değerli milletvekilleri, ilaca erişim her geçen gün zorlaşıyor, güncellenmeyen euro kuru nedeniyle pek çok ilaç üretilemez, yurt dışından getirilemez oldu. Bırakın kronik ilaçları, en basit ağrı kesiciler bile raflardan tek tek kayboluyor. Türkiye’de yeni ilaç moleküllerine erişim yüzde 4'lere düştü. Yani Avrupa Birliği’ndeki hastalar bu ilaçlarla tedavi olabilirken bizim haberimiz bile olmuyor. Akıl alacak iş mi sayın milletvekilleri?

İlaç fiyatlandırmasında baz alınan euro kuru 21 TL, güncel piyasa euro kuru ise 46 TL. İlaçta euro kuru acilen düzenlenmeli, ayrıca yerli ilaç üretimi desteklenmelidir, yoksa eczanelerimizde hastalarımıza şifa olacak ilaç kalmayacak.

Pek çok hayati öneme sahip ilaç ödeme kapsamından çıkarıldı; kanser ilaçları, immünoterapi ilaçları var bu ilaçların içinde. Fiyatları çok yüksek olan bu ilaçları alan hastalar tedavilerini yarım bıraktılar. Fiyatları yüz binleri bulan bu ilaçları alabilen hastalar ise aylarca mahkeme kapısında paralarını SGK'den tahsil etmeye çalışıyor; duyan yok, gören yok. (CHP sıralarından alkışlar) Unutmayalım ki bulunamayan ilaç, en pahalı ilaçtır.

Evet, “Emeklilerimiz ekonomik olarak ilaca erişebiliyor mu?” desek bu teklifte, piyasada olmayan referans ilaçlardan dolayı yüksek fiyat farkları çıkıyor. Daha önce kronik hastalarımız fiyat farkı ödmeden üç aylık ilaçlarını alırken bugün bir kutusunu bile alamadıkları ilaçlar var. Bu teklifte fiyat farkları nedeniyle, muayene ücreti ödenmeyen ilaçlar nedeniyle hastalarla karşı karşıya kalan eczanelerimiz var.

Değerli milletvekilleri, şimdi de hukuki, insani ve vicdani bir durumdan bahsedeceğim. Her Türk vatandaşının sağlığa ulaşım hakkı Anayasa'mızca güvence altına alınmış en temel insan hakkıdır. Beylikdüzü Belediye Başkanımız Sayın Murat Çalık bu en temel insan hakkından mahrum bırakılmaktadır. 2 kez kanser hastalığı geçiren, çalışkanlığı ve dürüstlüğüyle bilinen Başkanımıza yapılan bir zulümdür. (CHP sıralarından alkışlar) Unutmayınız ki adaletsizlikle yükselen hiçbir iktidar kalıcı olmamıştır ve unutmayınız ki büyüklerimizin dediği gibi mazlumun ahı gün gelir devirir şahı. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin işlenecek hükmünün “24'üncü maddenin birinci fıkrasının birinci veya ikinci cümlesine aykırı hareket edenlere, aykırılığın ilk tespitinde idari para cezası uygulanmadan önce yazılı olarak uyarı yapılır ve tespit tarihinden itibaren on iş günü içinde savunmaları alınır. Aykırılığın tekrarı hâlinde, aykırılığa konu ürünlerin eczacı satış fiyatları toplamının iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. Bu fıkra kapsamında ‘toptan satış’, aynı gerçek veya tüzel kişiye, ticari amaçla yeniden satış veya dağıtım amacıyla çoklu ürün sağlanması olarak değerlendirilir. Aynı fiilin bir yıl içinde yeniden tekrarı hâlinde ceza bir kat artırılarak uygulanır.” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Şerafettin Kılıç

Muğla

İstanbul

Antalya

Necmettin Çalışkan

Mehmet Karaman

Hatay

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir yasama döneminin daha sonuna geldik. Özellikle son birkaç yasayı biliyoruz; enerji yasası, iklim yasası, maden yasası, dün vergi yasası, şükür ki bugün de sıra sağlık yasasına geldi. Maalesef yasama döneminin sonunda tek bir cümleyle özetlemek gerekirse hazin son yaşıyoruz. Burada onlarca yasa çıktı, yasalardan tek biri aziz milletimizin bayram sevinci yaşamasına neden olmadı. Evet, bürokratik zorlukları aşmak üzere yasalar çıktı, lobilerin taleplerini yerine getirmek üzere yasalar çıktı, Anayasa Mahkemesinin iptalleri düzeltildi ama “Hay Allah razı olsun, iyi ki şu yasayı çıkardınız.” denecek bir yasa olmadı.

Bugün de sağlık yasasını görüşüyoruz. Özellikle son yaşadığımız yenidoğan çetesiyle milletimizde derin üzüntüye neden olan böyle bir dönemde çok daha sorunları çözen kapsamlı bir yasa beklenirdi. Maalesef ki 15 Mart itibarıyla Komisyon görevini tamamlamış olmasına rağmen ortada rapor yok. Ortada bu kadar büyük sorundan sonra kalıcı bir çözüm yok. Depremden sonra genel düzenlemeler yapılır yapıyla ilgili ama burada şu yenidoğan çetesi sanki hiç olmamış, uzayda olmuş gibi bir durum var ortada.

Şunu ifade etmeliyiz ki Sağlık Bakanlığı, Bakanlık bürokrasisinden ve doktorlardan ibaret bir kurum değildir. Sağlık Bakanlığında çalışan paramedik, optisyen, anestezi teknikeri, acil tıp teknisyeni, ebe, hemşire gibi pek çok alan vardır ama bunların hiçbir sorununa çözüm bulunmamış.

Tabii ki pek çok ifade edildi. Kenevirin reçetesiz satılması sakıncalıdır. Yanlış reklam veren bir firmaya, hastaneye para cezası caydırıcı değildir. Hele de organ bağışının ailenin yeniden muvafakati alınmadan yapılacağı olması son derece sakıncalı bir durum.

Yakın dönemde biliyoruz ki siber güvenlik hususunda çok zayıf noktadayız. Sadece muhalifleri sindirmek için güvenliğimiz var. E-nabız'daki bilgiler sızdırıldı. Kaldı ki bir insanın sahte bir hesapla hesabına girip pekâlâ "Organ bağışladım." diye sahte olarak bu husus yapılabilir ve yenidoğan çetesini yapanların hepsi doktordu, sağlık personeliydi. Dolayısıyla da entübe hâldeki bir hastanın, yoğun bakımdaki bir hastanın pekâlâ direkt "Öldü." denilerek organı alınabilir, bu mümkündür. Bunun için de böyle bir hususta yeniden ailenin muvafakatının kaldırılması doğru değildir. Elektronik bilgilendirmenin yeterli olacağı... Aynı şekilde, ülkemizde yaşlı insanlarımız var, köylerde yaşayan insanlarımız var, Bakanlık bunları insandan saymıyor; sadece üniversite bitirmiş, bilgisayar kullanan insanların hepsinin elektronik bilgilendirmeye işinin bittiğini zannediyor. Oysaki bu da asla kabul edilemez.

Evet, yasada pek çok şey var ama ne yok? Şiddeti önleme çözümü yok, randevu sorununa çözüm yok, küçük şehirlerin sorununa çözüm yok, hele de yenidoğan benzeri çete yapılmaması için denetimle ilgili çözüm yok, muayene sürelerine çözüm yok, kurum personeli olması gereken atanamayan 750 bin insana çözüm yok, bunların hiçbirisi yok. Bundan önceki pek çok kanunda gördüğümüz gibi kısa sürede bazı sorunları çözmek üzere tedbirler alınmış ama bu, ne Sağlık Bakanlığının şu süreçte yaşadığımız zihni problemlerini çözer ne bu alanda çalışan insanların sorunlarını çözer. Bugüne kadar her kanunda yaşadığımız süreci son gün yine yaşadık. Onun için, temenni ediyorum ki gelecek dönemde biraz daha derli toplu, düzgün çalışma yapılır. Her yasadın sonra aziz milletimiz bundan memnun mu değil mi, buna bakılır. Evet, bir yasama dönemi sonunda Anadolu'ya yayılacağız ama insanlara "Şu yasa çıktı." diyecek bir husus yok.

Genel Kurulu selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde aynı mahiyette olmak üzere 2 önerge vardır.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya
Diyarbakır

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak

Zülküf Uçar
Van

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Zeynep Oduncu Kutevi

Mehmet Zeki İrmez

Siirt

Batman

Şırnak

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Selçuk Özdağ

Necmettin Çalışkan

Mehmet Karaman

Muğla

Hatay

Samsun

Elif Esen

Şerafettin Kılıç

Biröl Aydın

İstanbul

Antalya

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Van Milletvekili Sayın Zülkür Uçar.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLKÜR UÇAR (Van) - Teşekkür ederim.

Ben, öncelikle, zindanlarda direnen bütün yoldaşlarımızı ve değerli halkımızı selamlayarak başlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, 12'nci madde üzerine söz aldım. Madde, TÜSEB yani Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında görevlendirilen personelin ek ödeme hakkına ilişkin bir düzenleme içeriyor ancak TÜSEB gibi gerçekte denetim dışı çalışan bir kuruma, kamu yönetiminde hesap verilebilirlik ve mali saydamlık ilkelerine uygun şekilde yapılandırılmasına dair bir düzenlemesi olmayan bir kuruma bu yönlü yeni bir düzenleme yapılması, açıkçası, mevzuata, Anayasa'ya, bütün uygulamalara aykırı. Ama şunu açıkça söylemek lazım: Güya "TÜSEB, Sağlık Bakanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğine, bilimsel ve idari özerkliğe sahip özel bütçeli bir başkanlık." diye tanımlanır ancak bu yetkileri sayesinde kamu denetiminden muaf, Sayıştay denetiminden geçmiyor, kurul üyelerini doğrudan Cumhurbaşkanı seçiyor. Yani Cumhurbaşkanı'nın seçtiği bir yerde, biz burada bağımsızlıktan söz edebilecek miyiz, özerklikten söz edebilecek miyiz, bunu da konuşmak gerekiyor. Açıkçası, siyasi iktidarın tamamen denetiminde, gözetiminde olan bir kurumdan söz ediyoruz.

Sayıştay denetimi raporlarında bu kurumun birtakım temel mali kurallara uymadığı söyleniyor, usulsüz ihale kontrollerinden söz ediliyor, özel hastanelerin kalite ve yeterlilik değerlendirmelerini yapan kurullardan biri hâline geldiğinden söz ediliyor ve yine, 2024'te kamuoyuna yansıyan yenidoğan çetesi skandalında ilgili hastanelerin akreditasyonlarının TÜSEB onayıyla yapıldığı söyleniyor.

Nitekim, Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurulan Bebek Ölümünü Araştırma Komisyonunda bu kurulun Başkanı "Eksikliklerini tamamladıktan sonra akredite ettik." diye açıklama yapıyor ki o Komisyonunda bulunan arkadaşlar herhâlde hatırlar, ciddi bir tartışmaya da sebep olmuştu Komisyonunda. Bu denli büyük bir skandala, büyük bir vahşete imza atan, sebep olan "Hastaneleri, eksikliklerini tamamladıktan sonra akredite ettik." diyen bir kurula bu denli yetkilerin verilmesi ne kadar doğrudur, bunları kamuoyuna ve sizlerin vicdanına sunuyorum. Bu maddeyle ilgili düzenleme yapmak istiyorsanız hatalıdır, bu maddeyi de geri çekin ve buradan iktidara açıkça söylüyorum: TÜSEB'i eğer özerk olarak tanımladıysanız bırakın da özgür bir şekilde çalışsın, bunu yapmayacaksınız da o zaman bu kurumu da kapatın.

Tabii, sağlıkla ilgili konuşuyorken Van'dan söz etmemem mümkün değil. Bakın, Van'ın nüfusu 1 milyon 200 bin, çevre illerden gelen hastalarla beraber bu sayı çoğu zaman 2 milyonu buluyor ama

Van'da bu hastalara cevap verebilecek sadece 2 hastane var. Biri Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi, diğeri Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Hastanesi. Çok net bir şekilde size Van'daki yetersizliği ortaya koyayım: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Hastanesinde tek bir çocuk doktoru yok, bakın, çocuk doktoru diyorum. 1 milyon 200 bin nüfusu olan bir şehirde -çevre illerden, serhatten gelen diğer hastaları da düşündüğünüz zaman- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Hastanesinde tek bir tane dahi çocuk doktoru yok; çocuk polikliniğinde çalışan çocuk doktoru yok. Hasta çocuklar geldiğinde ise acil doktorluğunda kim muayene ediyor biliyor musunuz? Aile hekimleri. Acaba Sağlık Bakanlığı bu durumun farkında mı? Acaba Sağlık Bakanlığının buna dair herhangi bir planlaması var mı? Sağlık Bakanlığı bunu sadece izlemekle mi yetinecek, buradan sormak istiyorum.

Yine, aynı şekilde, hastanelerde yaşanan diğer sorunlardan biri geçenlerde kamuoyuna yansıdı. Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesinde tek bir hemşire kan alıyor, tansiyon ölçüyor, EKG çekiyor, yetmedi, bir de kayıt yapıyor. Neden? Personel yok. Neden? Altyapı yok. Sağlık Bakanı Van'a geldiğinde biz bir dosya sunduk. O dosya üzerinden Van'ın sorunlarını, sağlık alanında yaşanan sorunlarını sunduk ama Sağlık Bakanı geldikten sonra sorunlar daha da büyüdü. O sorunların çözülmesi noktasında Van milletvekilleri olarak sunmuş olduğumuz raporu buradan tekrar hatırlatıyoruz ve artık inisiyatif alın, çözüm gücü olun diyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Birol Aydın.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Günler, haftalar, aylar ve yıllar gelip gidiyor, 28'inci Dönem milletvekilleri olarak artık 2'nci yılımızı geride bıraktık. Değerli arkadaşlar, bilinçli bir inanan bilir ki bu dünyaya keyif almak için gelmedik. Şüphesiz biz milletvekilleri de bu Parlamente'ye keyif sürmek için gelmedik. Bizler zulmü sadece kınayan, en, en, en güçlü şekilde kınayan insanlar olarak burada bulunmuyoruz; yetki almak sorumluluk almaktır, bizler sorumluluklarımızın hakkını verebilmek için buradayız. İşte, bugün Kıbrıs zaferinin yıl dönümü. Toplumumuzun her bir kesiminden insanımız merhum liderimiz Erbakan Hocamızı ve merhum Başbakanımız Bülent Ecevit'i hayırla yâd ediyor. Neden? Çünkü onlar konuşmadılar, işin gereğini yaptılar, onun için hayırla yâd ediliyor.

Değerli milletvekilleri, Erbakan Hocamız son İran seyahatinde şöyle demişti: "İsrail'e bir şey yaptırmak istiyorsanız silahı alınaya dayayacaksınız. İsrail'e bir şey yaptırmak istiyorsanız silahı alınaya dayayacaksınız." Arkadaşlar, tam yirmi bir ay oldu, tam yirmi bir ay oldu "uçak" dedik, "İHA" dedik, "SIHA" dedik, "füze" dedik, "bomba" dedik, "mermi" dedik, "savunma sanayisi" dedik, bütün bunları geçelim, biz yirmi bir ayda ekmek sokamadık ya Gazze'ye, ekmek! Bugün Gazze'de anneler, babalar açlıktan çocuklarına tuzlu su içiriyorlar, 2 milyarlık İslam âlemi, 85 milyonluk Türkiye, 2 milyonluk Gazze'ye ekmek, bir çuval un sokamıyor; çok yazık!

AK PARTİ'li arkadaşlara özellikle dönüp söylemek istiyorum: Son Kızılcahamam kampında "sınırları aşan liderlik" diye bir sloganla kampı gerçekleştirdiniz. Bu nasıl bir liderlik ki sınırlarımızın 600 kilometre ötesine ekmek sokamıyor? Bir çuval unu götüremeyen liderlik neye yarar? (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar) Bebeklerin ölümünü durduramayan milletvekilliği, bakanlık, Cumhurbaşkanlığı makamları neye yarar? Amerika Birleşik Devletleri, İsrail, Fransa ekseninde oluşturulan yeni hâle, duruma adapte olan iktidarlar ne işe yarar? Ne yapalım arkadaşlar? Siz söyleyin, ne yapalım? İnsanlar açlıktan ölüerken biz de susup milletvekili olmanın keyfini mi sürelim? 28'inci

Dönem, şirketlerin yararına tam kadro mesai yapan fakat insanımızın problemlerini göz ardı eden, Filistin'i kendi kaderine terk eden bir dönem olarak mı hatırlansın?

Değerli milletvekilleri, yirmi üç yıldır iktidardasınız ve emin olun yirmi üç yıl daha iktidarı sürdüremeyeceksiniz. Burada birçoğumuz 40 yaşın üstünde, bilelim ki kırk yıl daha yaşamayacak birçoğumuz.

Şimdi yaz dönemi geliyor, iktidarın bu yaz dönemini nasıl değerlendireceğini geçmiş dönemlerden biliyoruz. Daha önce olduğu gibi bu iki aylık süreçte de milletvekili ayartmak için uğraşacak. Zaten gözü oynasta olan milletvekilleri var aramızda. 50 vekil değil, 100 milletvekili tavlasanız sonunda ne olacak? (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar) İşte, bir tarafta yirmi üç yıllık tek başına AK PARTİ iktidarı, diğer tarafta Hamas; varın kıyası siz yapın diyor, Genel Kurulu, Filistin'de direnen insanları yürekten, saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya

Nevroz Uysal Aslan

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Diyarbakır

Şırnak

Siirt

Zeynep Oduncu Kutevi

Mehmet Zeki İrmez

Gülcan Kaçmaz Sayyığıt

Batman

Şırnak

Van

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyığıt.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sözlerime başlamadan önce herkesi saygıyla selamlıyorum.

Burada önemli bir kanun teklifi görüşülüyor, biz de katkı sunmak amacıyla 14'üncü madde üzerinde düşüncelerimizi sizlerle paylaşacağız. Teklifin 14'üncü maddesine bakıldığında, İmar Kanunu'na bir madde eklenerek ihtiyaç duyulması hâlinde acil sağlık hizmetleri istasyonu, sağlıklı hayat merkezi ve aile sağlığı merkezlerinin parklarda kurulabilmesi planlanıyor, açıklanan gerekçede de yurttaşın birinci basamak sağlık hizmetlerine erişiminin kolaylaştırılmasının amaçlandığı belirtiliyor. Başta kulağa hoş gelen cümleler olabilir ama metnin içerisinde "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı" geçince, söz konusu da imar olunca insan durup bir dakika düşünme ihtiyacı duyuyor. Anayasa'yı açıp baktığımızda, sağlık hizmetleri ile çevrenin korunmasının aynı başlık altında ele alındığını görüyoruz.

Ki yine, 56'ncı maddede 6 defa "sağlık" kelimesi geçse de 4 defa "çevre" vurgusu var çünkü sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı anayasal güvence olarak devletin temel bir sorumluluğu şeklinde ifade edilmekte yani yurttaşın kent hakkı, doğa hakkı en az sağlık hakkı kadar yaşamsal bir hak olarak karşımıza çıkıyor. Maalesef, Türkiye'de AKP iktidarı döneminde de önceki iktidarlar döneminde de bir kent hakkı anlayışı gelişmedi. Özellikle son yirmi iki yılda tarım ve sanayi üretiminden daha popüler hâle gelen tek alan inşaat alanı olarak karşımıza çıkıyor.

Depremi konuşuyoruz ama yurttaşların toplanabileceği bir yer yok; sağlıklı konuşuyoruz, yurttaşın nefes alabileceği bir yeşil alan yok maalesef. Bugün Londra'da kişi başına düşen yeşil alan oranı yüzde 33, bu oranın yüzde 68 olduğu kentler var, Oslo mesela, Paris yüzde 9,5 ve Tokyo yüzde 7 ama İstanbul'da bu oran yüzde 2,2; sadece 2,2 olarak karşımıza çıkıyor. Hâl böyleyken sağlıklı ve dengeli bir çevre mümkün mü sizlerce? Maddenin mantığı sağlık hizmetlerine erişim üzerine kurulu, buna bir itirazımız yok ama eğer amaç buysa "sağlıkta dönüşüm" adına yapılanlar neden sağlık hizmetlerine erişimi daha da zorlaştırmayı getirdi beraberinde? Ankara içerisinde köklü hastaneler mevcuttu -kent'in içinde, halkla iç içe olan ve ekol oluşturan hastanelerden bahsediyorum- kentlerin dışında hazine garantili hastaneleri yaptırдыңız, hastaya müşteri muamelesi yaptınız, arabası olmayan fakir fukara için sağlık hizmetine erişimi resmen bir eziyete çevirdiniz. Hani amaç sağlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırmaktı?

Seçim bölgem Van'dan da bahsedeceğim, az önce Van vekili arkadaşımız değindi, ben de değineceğim çünkü gerçekten Van sadece Van'a sağlık hizmeti sunmaya çalışan bir il değil tüm serhat illerinin de geldiği bir alan olarak karşımızda duruyor. Şu an nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu 3 merkez ilçe olan Tuşba, İpekyolu ve Edremit ilçelerinde ikinci basamak sağlık hizmeti verecek herhangi bir hastane mevcut değil. Yurttaş şehrin iki uzak ucunda bulunan ya bölge hastanesine ya da üniversite hastanesine gitmek zorunda bırakılıyor. Dolayısıyla yoksulluğun ve işsizliğin derinleştiği Van'da ve birçok yerde bizzat devlet eliyle sağlık hizmetleri yurttaştan kaçırılıyor. Dolayısıyla seçilen sözcükler gayet güzel olabilir, hatta niyetiniz de iyi olabilir ama resmin tamamına baktığınız zaman ortada çok ciddi sorunları da görmek mümkün. Bu sebeple, 14'üncü madde üzerinde ciddiyetle durmak, detayları anlamak istiyoruz biz de. Herhangi bir yeri zihninizde canlandıralım: Kentimizin bir mahallesinde bir park var, yeşil bir alan mevcut "İhtiyaç var." denilerek buraya yapı oturtulması -hangi amaçla olursa olsun- ne kadar doğru, buradan sizlere de Sayın Komisyona da soruyoruz. Elbette sağlığa erişim için devlet tedbir alacak ama bunun yolu dengeli bir çevre hakkını ihlal etmekten geçmemeli. Yine merak ediyoruz, buna hangi somut ihtiyaç üzerinden, olay üzerinden ihtiyaç duyduunuz? Bu özel bir talebin gereği mi yoksa somut bazı bölgelerde sağlığa erişimde yaşanan sorunlar mı var? Dolayısıyla ciddi bir etki analizi yapılmış olmalıdır. Sorularımıza ve kaygılarımıza tatmin edici cevap bulmayı umuyor, herkesi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesiyle 3194 sayılı İmar Kanunu'na eklenen ek madde 12'nin birinci fıkrasında yer alan "eşdeğer alan ayrılmaksızın ve imar plan değişikliği yapılmadan" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kayihan Pala

Ali Karaoba

Selma Aliye Kavaf

Bursa

Uşak

Manisa

Serkan Sarı

Aylin Yaman

Metin İlhan

Balıkesir

Ankara

Kırşehir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Kırşehir Milletvekili Sayın Metin İlhan. (CHP sıralarından alkışlar)

METİN İLHAN (Kırşehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sağlık hizmetleri gibi ülkemizde aciliyet arz eden, birçok yapısal düzenlemenin hayata geçirilmesi gereken çok önemli bir konuyu görüşmekteyiz ancak anlaşılan o ki bu teklifi hazırlayanlar, mevcut sağlık sisteminin çatırdayan yapısından, sağlık hizmetlerine ulaşmakta yaşanan sorunlardan ve sağlık çalışanlarının özlük haklarının bir türlü çözilemeyen zaruriyet arz eden ihtiyaçlarından bihaberler. Dolayısıyla bu teklif, içeriği itibarıyla yetersiz ve toplumun sağlık alanındaki temel sorunlarına çözüm sunmaktan uzaktır. Bakınız, aile hekimlerimiz aylardır, yönetmelikle ilgili tepkilerini her platformda uzunca bir eylemlilik süreciyle dile getirdiler ancak Bakanlık kanadından en ufak bir adım bile atılmadı. Tabii, durum böyle olunca da ülkemizde muayene randevusu alma ve özellikle yoğun bakımdaki tedavi hizmetlerine erişimde çok büyük sorunlar yaşanmaktadır. Seçim bölgem olan Kırşehir'de yirmi yıl uzman doktor olarak hizmet vermem nedeniyle de vatandaşlarımız muayene randevusu ve sevkle ilgili yaşadıkları sorunları sürekli tarafıma iletmekteler ve bizlerden çözüm beklemekteler. Şu an, Kırşehir Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yaklaşık iki aydır gastroenteroloji uzmanı yok. Böyle bir şehirde hastalar ya Ankara'ya ya da Kayseri'ye sevk olmayı beklemekteler. Bu durumdan insanlarımız oldukça şikâyetçi ancak Hükûmet hâlâ günü kurtarmaya yönelik palyatif çözümlere odaklanmış durumdadır.

Değerli milletvekilleri, daha geçen ay, aile hekimlerinden alınacak ehliyet, sporcu, hac, umre, iş sağlığı güvenliği, akli meleke, tek hekim ve yivsiz av tüfeği raporları için 250 lira ücret getirildi. Sağlıkta birçok kalem usul usul paralı hâle getirilmekte. Anlaşılan Sayın Bakan kötü ekonomi yönetiminin bedelini vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerinden maliyet ve kâr odaklı uygulamalar yürürlüğe koyarak telafi etmeye çalışmaktadır. Atanamayan sağlıkçılar, asistan hekimlerimizin çalışma koşulları başta olmak üzere süregelen sorunları, bazı sağlık çalışanlarının eğitimine uygun olmayan alanlarda çalıştırılmaları; hemşirelerimizin performans, döner sermaye, ek ödeme ve özellikle teşviklerdeki yetersizlik ve adaletsizlik ile gelir güvencesi olmayan ve emekliliğe yansımayan ücretlendirme konusundaki sorunları; bir türlü önüne geçilemeyen sağlıkta şiddet ve çalışma ortamında süregelen sorunlar, eczacılarımızın ve sektörün yaşadığı kronik sorunlar olmak üzere sağlık çalışanlarımızın aciliyet arz eden onca sorunu çözüm beklerken kamuoyuna "Çok büyük düzenlemeler getiriyoruz." diye lanse edilen bu teklifte ne yazık ki hiçbirine yer verilmedi.

Değerli milletvekilleri, teklifin 14'üncü maddesindeki düzenlemeyle, ihtiyaç hasıl olması durumunda parklarda imar planı değişikliği yapılmadan acil sağlık hizmetleri istasyonu, sağlıklı hayat merkezi ve aile sağlığı merkezi yapılması planlanmaktadır. Görünüşte toplum sağlığı açısından faydalı gibi gözükse de bu değişiklik büyük olumsuzluklar içermektedir çünkü bu istisnai uygulama şehircilik ilkeleri, kamu yararı, yerel idarelerin anayasal yetkileri ve toplumsal denetim bakımından çok ciddi sorunlara yol açabilmektedir. Bu ek madde İmar Kanunu'nun özünü ilgili de çeşitli ayrıntılar barındırmaktadır. Zira imar planları hazırlanırken kentlerin fiziksel, çevresel ve sosyal bütünlüğü de dikkate alınır çünkü bu planlar altyapı, ulaşım, yeşil alan, kamu hizmetleri ve özellikle de deprem, sel, fırtına ve benzeri afet riski gibi birçok parametreyle birlikte değerlendirilen temel araçlardır. Ayrıca,

mahallî idareler Anayasa'nın 127'nci maddesi uyarınca yerel ortak ihtiyaçları karşılamakla görevli ve yetkilidir. İmar planını hazırlama, değiştirme ve onaylamayı da içeren görev ve yetkiler bu madde baypas edilerek merkezî idareye verilmektedir. Bu durum, yerel idarenin tasfiye edilmesi sebebiyle de Anayasa'mızın özüne aykırıdır.

Tabii, bir de madde metninde yer alan eski yerleşim yerlerinin tespitinin nasıl yapılacağına dair bir ibarenin yer alması var. Özel olarak hangi şehirlerin, hangi ilçelerinde birinci basamak sağlık tesisi kurulumu için olan ihtiyacı olduğunun da açıklaması gerekirdi.

Dolayısıyla şehircilik ilkelerine, yerel özerkliğe, halk sağlığına ve demokratik yönetime aykırı bu düzenlemeyi kabul etmemiz mümkün değildir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

15'inci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ

Necmettin Çalışkan

Elif Esen

Muğla

Hatay

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Mehmet Karaman

Antalya

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde ilk söz Samsun Milletvekili Sayın Mehmet Karaman'a ait.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün görüşmekte olduğumuz bu kanun teklifi sağlık alanında birtakım teknik düzenlemeler içermekte ancak toplumumuzun, sağlık çalışanlarımızın ve kamuoyunun uzun süredir dile getirdiği hayati sorunlara çözüm getirmekten uzak çünkü sağlık yalnızca bir hizmet sektörü değildir; Anayasa'nın 56'ncı maddesiyle güvence altına alınmış, devletin korumak, geliştirmek ve adil biçimde sunmakla yükümlü olduğu bir temel insan hakkıdır. Ancak bugün karşımızdaki tablo bu hakkın piyasa koşullarına teslim edildiğini, vatandaşın nitelikli sağlık hizmetine erişiminin giderek zorlaştığını göstermektedir.

Türkiye'de yıllardır uygulanan Sağlıkta Dönüşüm Programı, kamu hastanelerini sistematik olarak zayıflatmış, vatandaşlarımızı özel sağlık kuruluşlarına yönlendiren bir düzen yaratmıştır. Bu süreçte sağlık hizmetleri âdeta bir ticari meta hâline gelmiş; hastalar müşteri, hekimler de kurumsal rant çarklarının bir parçası konumuna itilmiştir. Oysa millî görüşün temel ilkesi bellidir, insan hayatı ve kul hakkı her türlü ekonomik çıkarın üzerindedir. Sağlık, para kazanılan değil emanete riayet edilen bir alandır çünkü bir devletin yaşaması ancak insanın yaşamasıyla mümkündür.

Bu kanun teklifinin en büyük eksikliği mevcut kriz alanlarına dokunmamasıdır. Örnek verecek olursak; randevu krizi yüzünden vatandaşlarımız günler, haftalar boyunca uzman hekime ulaşamıyor. Bu yükü azaltacak, sistemi adil hâle getirecek hiçbir düzenleme yok. Nadir hastalıklar, bebek ölümleri, belirli hastanelerdeki etik dışı uygulamalar... TBMM araştırma komisyonlarının raporları ortadayken bu alanlara dair tek bir somut adım atılmamış. Atanamayan sağlık personellerimiz var, mezunlar her yıl artıyor ama istihdam planlaması yok. Bu kanun teklifi, binlerce gencimizin umutlarına bir satır bile ayırmamış.

Sayın Başkan, özellikle üzerine söz aldığım kanun teklifinin 15’inci ve 16’ncı maddeleri sağlık alanında reklam ve sahte tıbbi cihaz düzenlemelerini içeriyor ancak bu maddeler halk sağlığını koruma konusunda caydırıcılıktan uzak ve yetersiz bir çerçeve sunmaktadır. Evet, özel sağlık kuruluşlarının reklam faaliyetlerine sınır getirmek doğru bir adımdır fakat insan sağlığını tehlikeye atan tanıtım uygulamalarında yalnızca para cezası öngörmek yüksek cirolu özel hastaneler için sembolik bir yaptırım olmaktan öteye geçmeyecektir. Bu art niyetle hareket eden kurumlar, maddi kazanç uğruna kamuoyunu yanıltan reklamlarla hastaları gereksiz işlemlere yönlendirmekte, hem vatandaşlarımızı mağdur etmekte hem de kamu kaynaklarının israfına yol açmaktadır. Bu nedenle, tekrar eden ihlallerde faaliyet durdurma ve ruhsat iptali gibi ağır yaptırımlar açıkça düzenlenmeli, zincir hastanelerde sistematik ihlallerin sorumluluğu müteselsil biçimde üst yönetime kadar uzanmalıdır.

Kıymetli milletvekilleri, sahte tıbbi cihaz meselesi ise yalnızca idari bir ihlal değil doğrudan insan hayatını tehdit eden ağır bir suçtur. Bu alanda sadece para cezasına dayalı bir yaklaşım, yüksek kazançlı firmalar için ödenebilir bir maliyet olarak görülür ve suistimallerin devamına zemin hazırlar. Sahte cihaz kullanımı, çoğu zaman kasten yaralama veya öldürme sonuçları doğurur. Bu nedenle, cumhuriyet savcılığına bildirim zorunluluğu, ruhsat iptali, kamu ihalelerinden men ve sosyal güvenlik sözleşmelerinin feshi gibi yaptırımlar açıkça kanuna yazılmalıdır. Ayrıca, ikinci el cihaz satışı ve izinli satış yerleri gibi gri alanlar netleştirilmeli, iyi niyetli kişiler ve işletmeler mağdur edilmeden halk sağlığını koruyan şeffaf ve etkin bir denetim mekanizması oluşturulmalıdır. Sağlık Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumunun koordineli, hızlı ve etkili çalışacağı bir sistem kurulmadan bu düzenlemeler amacına ulaşmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, nihayetinde, bu kanun teklifi parça parça düzenlemelerle sağlık sistemini yönetmeye çalışıyor ve diğerleri gibi yetersiz kalıyor. Oysa sağlık, bu ülkenin geleceği için bir adalet ve kul hakkı meselesidir. Hekimin emeği, hastanın canı, kamunun güvenliği piyasa mantığına feda edilemez. Bizler, bu teklifin geri çekilmesini ve tüm paydaşların katılımıyla kamu yararını, adaleti ve liyakati esas alan yeni bir sağlık reformu hazırlanmasını talep ediyoruz. Sağlık sistemini bir rant alanı olmaktan çıkarıp insan onuruna yakışır bir hizmet anlayışına kavuşturmak için bu Meclisin iradesine güveniyoruz.

Teşekkür ediyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Ersin Beyaz

Metin Ergun

İstanbul

İstanbul

Muğla

Yasin Öztürk

Ahmet Eşref Fakıbaba

Burhanettin Kocamaz

Denizli

Ankara

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Sayın Burhanettin Kocamaz.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Divan, değerli milletvekilleri; 218 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerine söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Teklifin 15'inci maddesiyle, özel hastaneler ve sağlık kuruluşlarının yanıltıcı reklam yapmaları yasaklanmakta ve yanıltıcı reklam yapan kurumlara verilecek maddi cezalar düzenlenmektedir.

Değerli milletvekilleri, AKP iktidarı tarafından izlenen politikalar nedeniyle devlet hastanelerindeki sağlık hizmetlerine ulaşım iyice zorlaşmıştır. Artık, hastalar Merkezî Hekim Randevu Sistemi'nden randevu alamamakta ya da aylar sonrasına muayene randevusu alabilmekte ve ameliyat olabilmek için aylarca sıra beklemektedirler. Hastanelerden aynı gün randevu alabilmek neredeyse imkânsız hâle gelmiştir. Hastanelerde belli dallardaki doktor sayısı azalmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanının doktorlara yönelik “Gidiyorlarsa gitsinler.” şeklindeki sözleriyle birlikte yurt dışına yapılan hekim göçü büyük bir hız kazanmıştır. Mesela Türk Tabipleri Birliği'nin açıkladığı rakamlara göre 2012 yılında sadece 59 olan yurt dışına giden doktor sayısı 2024 yılında 3.025'e yükselmiştir. Baskı, şiddet ve düşük ücret gibi nedenlere bağlı olarak doktorlar ya Türkiye'yi terk etmekte ya da özel sektöre geçmektedir. Yaşanan bu durum hem hastaları hem de hastalıkların seyrini tehlikeye atmaktadır.

Sadece hasta randevusu konusunda değil eczanelerde bulunamayan belli ilaçlar konusunda da hastalar sorun yaşamaktadır. Kapatılan hazır devlet hastanelerinin yerine şehre uzak yerlerde açılan hasta garantili şehir hastaneleri hekim, yatak ve yoğun bakım hizmetleri bakımından yetersiz kalmış ve istenilen talebi karşılayamaz duruma gelmiştir. Bütün bunlara rağmen, şehir hastanelerine hazine ve milletin cebinden ayrılan kaynak her geçen yıl artmıştır. Şehir hastanelerine bütçe gelirlerinden 2017-2023 döneminde 102 milyar 206 milyon TL ödeme yapılmışken 2024 yılında -yani sadece 2024 yılında- 83 milyar 697 milyon TL, 2025 yılında ise 105 milyar TL bütçeden ödenek ayrılmıştır. Hâlbuki şehir hastaneleri için bütçeden ayrılan bu önemli kaynak; birinci basamak sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi, kamu hastanelerinin altyapısının iyileştirilmesi, temel sağlık hizmetleri ve SMA'lı ve DMD'li çocukların tedavisi için kullanılabilir.

Sayın Divan, değerli milletvekilleri; hastalar şehir hastanelerinde muayene olmak için randevu alamazken randevu alabilen hastalar ise reçeteye yazılan ilacı bulabilmek için eczane eczane dolaşmak zorunda kalmaktadır. Hastaların daha önce yürüyerek veya tek bir araçla rahatlıkla ulaşabildikleri şehir merkezindeki devlet hastaneleri, şehir hastanesi işletmecilerine verilen hasta garantisi kapsamında birer birer kapatılmış ve çürümeye terk edilmiştir. Mersin'de de Şehir Hastanesinin hizmete açılmasıyla birlikte Mersin Devlet Hastanesi kapatılmış ve çürümeye terk edilmiştir; aynı durum Tarsus için de geçerlidir. Böylece Mersin'de hastalar âdeta Şehir Hastanesine ya da kent merkezindeki özel hastanelere mahkûm edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, AKP'nin iktidara geldiği 2002'den bugüne kadar kamu hastanesi sayısındaki artış yüzde 18 olarak gerçekleşirken özel hastane sayısındaki artış yüzde 111 olarak gerçekleşmiştir. Böylece 2002 yılında 12.387 olan özel hastanelerdeki yatak sayısı 55.069'a yükselmiştir. Bu durum karşısında kamu hastanelerinde muayene randevusu alamayan ya da ameliyat olamayan hastalar ceplerinden büyük ücretler ödeyerek özel hastanelere yönelmiştir. Özel hastanelere para yetiştiremeyen hemşhçerilerimiz, kapatılan devlet hastanelerinin yeniden açılmasını ve en azından poliklinik hizmeti vermelerini talep ediyor.

Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Sayın Aşkın Genç...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

61.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Adıyaman'ın su sorununa ve ev hapsindeki Adıyaman Belediye Başkanı Abdurrahman Tutdere'ye ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yıl 2014, AKP'li Adıyaman Belediye Başkanı Hüsrev Kutlu'nun "tweet'i: "Kışın kurak geçmesi sebebiyle kaynak sularımızda yüzde 50'den fazla azalma olduğu için su kesintisi yapmak zorunda kalıyoruz. Tek çaremiz suyumuzu tasarruflu kullanmaktır. Mecbur kaldığımız su kesintilerinden dolayı Adıyaman halkından özür diliyorum."

Sayın Mustafa Alkayış, su sorunu Adıyaman'ın yıllardır süregelen sorunudur. Kaldı ki 6 Şubat depremi Adıyaman'ı ve altyapısını yerle bir etmiştir. Su sorununu getirip daha on beş aydır işbaşında olan ve ayağına hukuksuz bir şekilde pranga takılan ev hapsindeki Adıyaman Belediye Başkanımız Sayın Abdurrahman Tutdere'ye ve CHP yönetimine bağlamanız çok haksız bir itham olup abesle iştigaldir. Çıkarın prangaları ayaklarından, çok sevdiği Adıyaman'ına ve Adıyaman halkına hizmet etmeye devam etsin.

Sayın Tutdere'nin tüm Genel Kurula saygı ve selamları var, Genel Kurulu selamlıyor.

BAŞKAN - Sayın Talat Dinçer...

62.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, vergi dilimine ilişkin açıklaması

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yüksek enflasyon ve hayat pahalılığıyla mücadele eden milyonlarca çalışan bir de vergi dilimi adaletsizliğiyle eziliyor. Hükûmet, yılın başında zam yaptı diye alkış bekliyor ama yıl ortasında o zammı geri almak için vergi dilimini öne sürüyor. Emekçinin maaşı kâğıt üstünde artıyor ama cebine giren para azalıyor. Daha zamlı maaşını almadan buharlaşarak yüksek vergi kesiliyor, milyonlarca insan 2'nci hatta 3'üncü dilime giriyor. Dar gelirli boğazındaki lokmayı kaybederken bu sistemde yine zengin kazanıyor.

Vergi adaleti olmayan bir ülkede gelir adaleti de olmaz. Vergi yükü artık zenginin değil dar gelirlinin sırtında. Emekçinin alın teriyle oynayan, onun maaşını vergiyle lime lime eden bu sistem

sona ermeli. Bu bir kandırmacadır, bu bir tuzaktır. “Vergi” adı altında emekçinin boğazından lokmasını almayın. Hazine ve Maliye Bakanlığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Seyit Torun...

63.- Ordu Milletvekili Seyit Torun'un, Ordu'nun 19 ilçesinde sağlık sorunlarının devam ettiğine ilişkin açıklaması

SEYİT TORUN (Ordu) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ordu'nun 19 ilçesinde de sağlık sorunları devam ediyor. Hizmete erişim süresi birçok ilçede iki ila sekiz haftaya çıkmıştır, kronik hastalar kontrol sürelerini kaçırmak durumunda kalmaktadır. Yoğun bakım hastaları çevre illere nakledilmekte, yolda ciddi bir mağduriyet yaşanmaktadır; hasta yakınları hem ekonomik anlamda ve hem de sağlık anlamında büyük bir sorunla karşı karşıyadır. Personel devridaimi, Ünye başta olmak üzere kronik branşlarda sürekliliği engelliyor; takipli hastalarda klinik bütünlük bozuluyor. Acil durumda ambulans ve MR yokluğu, merkeze uzak bazı ilçelerde hayati risk yaratıyor. Ordu genelinde temel sağlık hizmetlerinde ilk temas çoğu ilçelerde kabul edilebilir bir düzeyde olsa da uzman hekim sürekliliği, randevu erişimi ve tam görüntüleme kapasitesi ciddi sorunlar yaratmaktadır. Özellikle merkeze uzak ilçelerde hekim ve cihaz yetersizliği halk sağlığı riskini artırmaktadır.

Bu anlamda talebimiz; 2025 planında Ordu'nun kırsal ilçelerine öncelik verilmesi, randevu sürelerinin bir an önce...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Reşat Karagöz... Yok.

Sayın Zeynep Oduncu Kutevi...

64.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi'nin, Batman'ın Beşiri ilçesindeki Ezidi yurttaşlara ilişkin açıklaması

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Teşekkürler Başkan.

Batman'ın Beşiri ilçesinden yıllar önce zorla göç ettirilen Ezidi yurttaşlarımız bugün hâlâ köylerine dönemiyorlar. Oysa mahkemeler onların haklı mücadelesini tanıdı, mülklerin iadesine karar verdi ama bu karar aylardır hâlâ uygulanamıyor. Bu ülkenin kadim halklarından Ezidiler, kendi topraklarına dönmek, kendi köylerinde özgürce yaşamak istiyorlar.

Biz DEM PARTİ olarak diyoruz ki: Artık bu ayıp sona ersin, devletin görevi adaleti kâğıtlarda bırakmak değil hayata geçirmektir. Buradan bir kez daha çağrı yapıyorum: İktidar ve yetkili kurumlar derhâl harekete geçsin, Ezidilerin dönüşü sağlansın.

BAŞKAN - Sayın Kayhan Türkmenoğlu...

65.- Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'nun, Van'da görev yapan hekim sayısına ve gerçekleştirilen sağlık yatırımlarına ilişkin açıklaması

KAYHAN TÜRKMENOĞLU (Van) - Kıymetli Başkanım, Van ilimizle ilgili, hekimlerle ilgili bir konuşmacı arkadaşımıza atfen: Van ilimizde 2024 yılı Temmuz sonrasında 205 uzman hekim, 229 pratisyen hekim, 227 sağlık personeli ve diğer hizmet sınıfları ataması gerçekleştirilmiştir. Van ilimizde çocuk sağlığı ve hastalıkları yan dal hekimleri dâhil 88 çocuk uzmanı hekimi görev yapmaktadır. Aynı zamanda Van'da 2024 ve 2025 yılları içerisinde 100 milyara yakın sağlık yatırımı gerçekleştirilmektedir. Van Şehir Hastanesi 800 yatak, Bostaniçi Devlet Hastanesi 150 yatak, Muradiye Devlet Hastanesi 150

yatak, Tuşba Devlet Hastanesi 150 yatak, Van Başkale Hastanesi 75 yatak... Şu anda hastanelerimizin ihaleleri gerçekleştirilmiştir, yapım aşamasına gelmiştir; hayırlı uğurlu olsun Vanlılara.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Şeref Arpacı...

66.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Denizli'de modern bir hastanenin olmadığına ilişkin açıklaması

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sağlık Bakanlığımızın bürokratlarına ve Bakan Yardımcısına tekrar hatırlatmak istiyorum: Denizli'nin şu anda en büyük problemi Denizli'de modern bir hastanenin olmamasıdır. Mevcut devlet hastanemiz, 1970'li yıllarda yapılmış ve hâlâ o günün şartlarına göre hizmet etmektedir; hem hastalarımız kötü servis almakta hem de çalışan personel çok zorluk yaşamaktadır. Ayrıca, deprem riskinden dolayı da her an yıkılabilir.

Sağlık Bakanımızın geçen ay Denizli ziyaretinde verdiği sözleri ben buradan tekrar hatırlatmak istiyorum. Şehir hastanesinin altı sene önce temelleri atıldı, hâlâ yapılmadı. Denizli'nin en büyük ihtiyacı şu anda şehir hastanesidir. Bu sözlerin takipçisi olacağımı bildiriyorum. Önümüzdeki dönemde, bütçe döneminde gerekli yatırımların yapılması için ödeneğin ayrılması gerektiğini de buradan tekrar etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - İlhami Özcan Aygun...

67.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Murat Çalık'a ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Vicdanların bittiği yerdeyiz. Bu ne nefret, bu ne acımasızlık! Tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Murat Çalık'ı hastane hastane gezdiriyorsunuz. Daha önce lenf kanseri ve lenfoma tedavisi görmüş; kilo kaybı, iştahsızlığı var. Daha önce lösemi olmuş, kemik iliği biyopsisi yapılmış, şüpheli olgular tespit edilmiş. Hastanelerin raporu yok sayılıyor, Adli Tıp Kurumuna gönderiliyor, Kurum da yeniden tetkik istiyor. Bu ne insanidir ne de hukukidir; bu eziyettir, bu zalimlik. Murat Çalık'a bu düşmanlığın arkasında ne var? İnsan mı öldürdü? Terörist mi? Katil mi? Bu neyin öfkesi? Durumu kötüleşen Murat Çalık'ın cezaevinde tutulması, hastane hastane dolaştırılması, ailesine bu kadar gözyaşı döktürülmesi inanılmaz bir gaddarlıktır.

Önce insan olduğumuzu unutmayalım, onu unutursak her şeyi kaybederiz. Zulümle kimse abat olmaz diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Aykut Kaya...

68.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Gazipaşa'nın Zeytinada Mahallesi'ndeki tapu iptallerine ve su krizine ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Gazipaşa Zeytinada Mahallesi'nde 1984'te vatandaşa tapu verilmiş ancak 2004'ten sonra Orman Komisyonunun çalışmalarıyla bu tapular iptal edilmeye başlanmıştır. Devletin bir kurumu "Burası senin." diyor, diğeri "İşgal etmişsin." diyerek iptal ediyor; böyle çelişki mi olur? Elli altmış yıllık muz bahçeleri sökülüyor, bazı vatandaşlarımıza hapis cezası veriliyor. Atalarından kalan yerlerde insanlar işgalci durumuna düşüyor. Bu araziler hak sahiplerine bedelsiz verilmelidir, bu mümkün değilse güncel rayiç bedeller üzerinden tazminat ödenmelidir.

Zeytinada ciddi bir su kriziyle karşı karşıya, çiftçiler kazançlarını neredeyse tamamen suya harcıyor. Bu nedenle, Zeytinada, Güneyköy, Yakacık, Muzkent, Göçük ve Kırahmetler'in su sorununu çözecek İnal ve Göçük göletleri bir an önce yapılmalıdır. Ayrıca, Gökçeler Barajı'nın suyu hâlâ boşa akıyor. Bu sudan Zeytinada ve Güneyköy'e bağlantı hattı verilmesi su krizini kalıcı olarak çözecektir.

BAŞKAN - Melih Meriç...

69.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, 3600 ek gösterge sorununa ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

3600 ek göstergede haksızlığa uğrayanların sesini hâlâ duyan yok. Cumhuriyet Halk Partisi olarak halkın her kesiminden gelen mağduriyet çılgınlıklarının burada sesi olmaya, verilen ama tutulmayan sözlerin takipçisi olmaya devam edeceğiz. Bunlardan biri de Cumhurbaşkanının 2023'te verdiği "1'inci dereceye inen ve şartları tutan tüm memurlarımızın 3600 ek gösterge hakkında yararlanabilmesini sağlayacağız." sözü. O günden beri hiçbir adım atılmadı, mevcut düzenleme kamu personeli arasında ayrımcılık yarattı, emsal görev ve ünvanlarda birçok eksiklik ve mağduriyeti beraberinde getirdi. Bu adaletsizliği ortadan kaldırmak için ünvan ayrımı olmaksızın yükseköğrenim görmüş tüm kamu görevlilerinin 1'inci dereceye ulaşmaları hâlinde 3600 ek göstergeden faydalandırılması gerekiyor. Buradan yetkililere sesleniyorum: 3600'de eşitliği sağlayın, haksızlığa daha fazla ortak olmayın diyorum.

BAŞKAN - Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.21

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 22.31

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), İshak ŞAN (Adıyaman)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 113'üncü Birleşiminin Üçüncü oturumunu açıyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ve İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut ile 108 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3174) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 218) (Devam)

BAŞKAN - 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

İkinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm geçici madde 1 dâhil 16 ila 29'uncu maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerine söz isteyen, YENİ YOL Partisi Grubu adına Cemalettin Kani Torun.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

YENİ YOL GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sadece ülkemizin değil içinde bulunduğumuz coğrafyanın barış ve huzuruna etki edecek olan bir süreçten geçiyoruz. 11 Temmuz tarihinde Süleymaniye'de birçok gazeteci arkadaşımızın da gözlemci olarak katıldığı bir organizasyonda silahlar yakıldı. Artık “terörsüz Türkiye” sürecinde yeni bir aşamaya geçildi. Bu vesileyle, tekrar bu süreci olan incancı ve desteğimi ifade ediyorum. Sürecin en kısa sürede tamamlanması gerekmektedir, uzaması süreci enfekte eder. “Terörsüz Türkiye” süreci sadece Türkiye'yle sınırlı olmamalı, terörsüz bölge anlayışıyla hareket edilmelidir. Yüz yıl önce çizilen sınırlar bizi ayırmamalıdır. Bölge etnik ve mezhep temelli ayrışmalardan çok çekti. Şimdi, bunu telafi etmek, ayırıştırma ve ötekileştirmelere son vermek zamanıdır.

Komşumuz Suriye'de son dönemde yaşanan gelişmeler bölgesel arayışların ne kadar önemli ve acil olduğunu gösteriyor. Süveyda bölgesinde merkezî idare ile Dürzi topluluklar arasında ortaya çıkan çatışmaları sadece mezhebî ya da etnik bir mesele olarak görmek yetersiz bir değerlendirme olacaktır. Bu sorun, yıllardır devam eden siyasi temsil eksikliğinin, adaletsizliğin, ekonomik sorunların bir yansımasıdır. Süveyda'daki gerilim Suriye'deki sosyal ve siyasi yapının ne kadar kırılgan olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bu kürsüde Suriye'de yaşanan devrimden sonra yaptığım konuşmalarda uzun süren iç savaştan sonra merkezî idare ve ordu tesisinin ne kadar zor olduğunu, bu konuda Suriye'ye acil destek verilmesi gerektiğini, kapsayıcı hukuki reformların hızla hayata geçirilmesine olan ihtiyacı anlatmaya çalıştım. Nitekim, daha önce Lazkiye bölgesinde yaşanan çatışmalar şimdi de Süveyda çatışmaları hem Alevi hem Dürzi sivililerin hem de Suriye ordusundan askerlerin hayatlarını kaybetmelerine sebep oldu. Bu tür çatışmaların tekrarlanmaması için Türkiye devrede olmalıdır. Bu vesileyle, Suriye'ye yönelik İsrail saldırganlığını lanetliyorum. Benzer şekilde Suriye'deki Kürtlerin

karşılıklı anlaşmalarla merkezî orduya entegrasyonu bölgesel barış açısından olumlu bir gelişme olmakla birlikte, bu entegrasyonun kalıcı ve başarılı olabilmesi için siyasi ve anayasal reformlarla desteklenmesi gerekmektedir. Suriye'deki yeni anayasa çalışmaları, tüm etnik, dinî ve mezhebî grupları kapsayan demokratik, çoğulcu, eşitlikçi ve adalet temelli bir metin olmalıdır. Arap, Dürzi, Kürt, Türkmen, Alevi ve Hristiyanlar anayasal temsilde eşit haklara sahip olmalıdır. Aksi hâlde bu tür adımlar kalıcı barış için yeterli olmayacak, yeni gerilimler ve çatışmalar kaçınılmaz olacaktır.

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanının geçen hafta dile getirdiği Türk, Kürt, Arap ittifakı çağrısını önemli buluyorum. Farklı halkların eşit haklar temelinde bir arada yaşamasının hedeflendiğini anladığım bu çağrı, bölgesel barışın anahtarı olabilir ancak bu ittifakın sadece sözde kalmaması, yasal ve anayasal somut adımlarla desteklenmesi gerekmektedir. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın çizmiş olduğu bu perspektif özellikle "terörsüz Türkiye" süreciyle birlikte okunduğunda ülkemizi bölgesel barışın lokomotifine hâline getirebilir. Eğer iktidarın tutuk ve suskun yapısı ortadan kalkarsa yalnızca Cumhurbaşkanının açıklamalarıyla yetinmeyen, parti içinden ve Parlamentodan aktörlerin de yapıcı bir tutumla süreci sahiplendiği bir seviyeye gelebilirsek içinde bulunduğumuz coğrafyada bir rol model inşa edebiliriz. Özellikle iktidar partisinin sürece sahip çıkması ve sahada süreci savunması gerekiyor, bugün gördüğümüz suskunluk kabul edilemez. İkinci Dünya Savaşı'nda birbirlerinden 60 milyon insanın canına kıyan, amansız savaşlar veren Avrupa ülkeleri sadece on beş yıl sonra kuvvetli bir birlikteliğin temelini attılar. Bu coğrafyada yüzlerce yıldır bir arada yaşayan kardeş halkların bir ve beraber olması, birbirlerinin hak ve hukukuna riayet etmesi kadar mümkün ve elzem bir durum olmadığını düşünüyorum. Bölgede sınırların değişmesi kan ve gözyaşı getirir ancak yüz yıl önce çizilen sınırlar bizi ayırmamalı, sınırlar aynı kalmak üzere anlamsız hâle gelmelidir, ekonomik bir entegrasyonun temeli atılmalıdır. Türkiye'nin güçlü bir iç barış ve demokratik hukuk devleti inşa etmeden bölgeye barış getirmesi mümkün değildir. Bu bağlamda sürecin bir an önce tamamlanması, sürecin şeffaf ve kapsayıcı bir şekilde yürütülmesi; demokrasi, insan hakları ve hukuk devleti ilkeleri doğrultusunda atılacak adımlar çok önemlidir. Sadece devlet ve hükümet politikaları değil sivil toplum, siyasi partiler ve tüm kesimler bu sürece dâhil edilmeli, ortak akılla hareket edilmelidir. Silahların bırakılması, çatışmanın sona ermesi ancak ve ancak tam demokrasi yolunda hayata geçirilecek kapsamlı bir reform paketiyle anlamını bulacaktır fakat Hükûmet bir yandan bunları yaparken bir yandan bozarak süreci nihayete erdiremeyeceğinin farkına varmalıdır. Barış ve kardeşliği düşmanlıkları körükleyerek tesis edemeyiz.

Ortak yaşamdan, haklarının tanınmasından, kapsayıcı anayasal düzenden, eşit vatandaşlıktan söz ettiğimiz bir dönemde "terörsüz Türkiye" sürecinden, bölgesel barıştan, halkların kardeşliğinden bahsedilirken öte yandan bu ülkenin milyonlarca vatandaşının oylarıyla seçilmiş belediye başkanları tutuklanmakta, seçilmiş iradeye kayyum atanmakta, muhalefet partileri âdeta kriminalize edilmeye çalışılmaktadır. DEM PARTİ'li belediye başkanlarına geçtiğimiz dönemlerde atanan kayyumlar ne kadar yanlışsa CHP'ye yapılan siyasi operasyonlar da o kadar yanlıştır. Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ başta olmak üzere birçok Kürt siyasetçi ve düşünürün tutsak olması ne kadar yanlışsa CHP'li siyasetçilerin de tutsak olması o kadar yanlıştır. Artık masaya oturmanın, konuşmanın zamanı ise siyasetçiler, seçilmişler neden parmaklıklar arkasında? Neden tutuksuz olarak yargılanmıyorlar? Özellikle kanser hastası Beylikdüzü Belediye Başkanı Murat Çalık niçin hâlâ tutuklu? Hakkında iddianame bile olmayan kanser hastası bir insana bu yapılan zulümdür. Arkadaşlar, insaf dinin yarısıdır. Bu yapılan yolsuzluk operasyonu falan alakası yok. Hukuku siyasete alet etmeyin.

Eğer niyetiniz gerçekten yolsuzlukla mücadele ise gelin, daha önce Genel Başkanımız Sayın Davutoğlu tarafından getirilmeye çalışılan, sizin reddettiğiniz siyasi ahlak yasasını çıkaralım, nereden buldun kanununu çıkaralım. Cumhurbaşkanından milletvekiline, belediye meclis üyesine, bürokratlara

kadar herkes yurt içi ve yurt dışındaki edindiği malların hesabını versin, izah edilemeyen gelir artışı hazineye irat kaydedilsin, var mısınız?

Değerli arkadaşlar, bu çifte standartlı yaklaşım yalnızca içerideki siyasi dengeleri bozmakla kalmaz, dış politikada da elimizi zayıflatır. Siz içeride halk iradesine kayyum atarken dışarıda bölgesel barıştan söz edemezsiniz; siz içeride muhalefeti baskı altına alırken Suriye’de Kürtlerin, Dürzilerin, Türkmenlerin temsilini savunamazsınız. Bu ikiye bölünmüşlüğü artık bırakmanız gerekiyor. Eğer biz bu ülkenin barışını kalıcı hâle getirmek istiyorsak o zaman ilk yapmamız gereken şey, demokrasinin önünü açmak, hukuku siyasete alet etmemektir. Siyasi partilere yapılan kriminal kampanyalar sadece hedef alınan partilere değil, Türkiye’nin bütün demokratik iklimine zarar vermektedir. Seçilmişlerin cezalandırıldığı, halkın iradesinin sürekli olarak gasbedildiği bir ülkede kimse hukuk devletinden, kardeşlikten, eşitlikten söz edemez. Burada en büyük görev Türkiye Büyük Millet Meclisine düşmektedir. Bizler, vatandaşlarımızın oylarıyla buraya gönderilen temsilciler olarak vatandaşlarımızın hukukunu korumak adına yol gösterici ve yapıcı adımlar atmalıyız. Kurulması planlanan komisyonun adımları bir an önce atılmalı, tüm siyasi partiler gerek eleştirileriyle gerek teklifleriyle katkılarını sunarak bu süreci büyütmeli ve somut bir zemine oturtmalıdır. Hukuksuz yapılan tüm arka kapı operasyonlarının yeni bir hukuksuzluğa yol açarak bir kısır döngüye sebep olduğu hepimizin malumudur. Bu Parlamentoda görev alan her milletvekilinin barıştan ve kardeşlikten taraf olduğuna eminim. Herkesi kalıcı barış ve demokratik Türkiye’nin inşası için çalışmaya davet ediyorum.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Sayın Mehmet Akalın.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün önümüze getirilen bu yasa teklifi bir karmaşadır. Sağlık gibi hayati bir konuda derli toplu bir reform yerine aceleyle toparlanmış, sahadan kopuk, neyi düzelttiği belirsiz bir metin duruyor karşımızda maalesef.

Bu teklifte eczacılar var, diş teknisyenleri var, optisyenler var, SAHU var, TÜSEB var, kenevir bile var ve bütün bunlar aynı torbada. Bunun yanında ne ortak bir vizyon var ne de bütüncül bir yaklaşım. Bu teklif sağlık sisteminin nabzını tutmuyor, aksine tansiyonunu yükseltiyor.

Biliyor musunuz, bu çalışmalarda Sağlık Bakanını göremedik; Meclise getirilen bu düzenlemenin birinci sorumlusu teklif görüşmelerinde yoktu. Milletlin sorularına cevap verecek merci yoğunluk gerekçesiyle ortada yoktu. Şimdi, burada sağlık sistemini değiştireceksiniz ama doktoru, eczacıyı, hasta temsilcisini sürecin dışında tutacaksınız; kusura bakmayın ama böyle yasa yapılmaz. Kısaca bu yasa bir sağlık reformu değil bir düzensizlik derlemesidir.

Şimdi gelelim bazı maddelere. “Elektronik onam” diye bir şey getiriliyor, hasta rızası bir kutuya tıklamaya indirgeniyor. Oysa hasta olmak dijital bir işlem değildir; hasta olmak korkmaktır, anlamaktır, güvenmektir, hekime bakıp “Anladım, tamam.” demektir. Şimdi, bu güveni ekrana sıkıştırmaya çalışıyorsunuz. Hasta onayladığını değil, geçip gitmek istediğini tıklayacaktır.

Sonra, sözleşmeli aile hekimi uzmanlığı var. Aile hekimi yetiştirmek istiyoruz, evet, doğru, eyvallah ama yöntemi sahaya danışmadan belirliyorsunuz, eğitim süresini kısaltarak kaliteyi artıracığınızı sanıyorsunuz. Peki, sahanın sesi ne diyor, ben size söyleyeyim: “Bu sistem güven vermiyor.” diyor. Pratisyen hekim yorgun, uzmanlık belirsiz, eğitimler süreden ibaret, içerikten, uygulamadan ve koşullardan yoksun.

Evet, bir de kenevir meselesi var. Tıbbi kenevir üretiminin gündeme alınması ve üretimiyle ilgili çalışmaların geç kalınmış olsa da başlamasını önemsiyor ve olumlu buluyorum ancak çok kritik ve önemli olması sebebiyle yakinen takip etmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, keneviri “endüstriyel kenevir” ve “tıbbi kenevir” olmak üzere iki ayrı bölümde incelemek gerekir. Konumuz endüstriyel kenevir değil tıbbi kenevir ancak endüstriyel kenevirdeki başarısızlık, tıbbi kenevirde neler olabileceğini bize anlatacaktır, o yüzden endüstriyel kenevirle ilgili kısaca bir şeyler söylemek istiyorum. Endüstriyel kenevir üretimi için 2016 yılında kanun çıkarıldı, başta 19, daha sonra 2 il daha ilave edilerek toplamda 21 ilde üretimine müsaade edildi ancak yaklaşık on yılda alınan mesafeyi söyleyeyim size: Üretimi sadece Amasya, Samsun ve Kastamonu’da sınırlı kalmıştır. 6 bin dekar alanda yapılan üretimde 2023’te 360 ton lif, 327 ton tohum elde edilmiştir. 2024’te ise tahmini 900 ila 1.000 ton civarı bir lif üretimi gerçekleşecektir. Bakın, sadece bir anekdot olarak söylemek istiyorum: 1930’larda yani cumhuriyetin ilk yıllarında 7 bin tona yakın kenevir lifi ve 3 bin tona yakın tohum üretilmiştir ve bunun önemli bir kısmı da Avrupa ülkelerine ihraç edilmiştir. Yani endüstriyel kenevirde son on yılda, maalesef, beceriksizlik ve koordinasyon eksikliğinden başarı sağlanamamıştır. Korkumuz, aynı başarısızlığın tıbbi kenevirde de yaşanacağıdır.

Şimdi, tıbbi kenevir sadece bir tarım ürünü değildir. Tıbbi kenevirde elde edilen, kimyasal proseslerle ekstrakte edilen ürünler ilaç ve diğer sektörlerde bir ham madde olarak kullanılır ve bu, aynı zamanda ekonomik bir fırsattır ancak fırsatların yanında tehlikeleri de barındırmaktadır. Dünyadaki gelişmiş ülkeler bunu çoktan fark etmişler. Amerika, Kanada, İsrail, Fransa, İngiltere ve Hollanda dünyanın en büyük üreticileridir. Tıbbi kenevirin ekstrakte ürünlerinin küresel pazar hacmine kısaca bakacak olursak 2024’te 25 milyar dolar, bu yıl sonunda yaklaşık 40 milyar dolar, 2030’da ise 160 milyar dolar olması beklenmektedir. Tıbbi kenevirde ekstrakte edilen kannabidiol yani CBD kenevir yağıdır; sağlıkta ve birçok alanda kullanılır ve dünyada birçok ülkede reçetesiz satılır. Bunun yanında, yine kenevirde ekstrakte edilen THC yani tetrahidrokannabinol etken madde olarak başta ilaç sektörü olmak üzere farklı sektörlerde kullanılır. İlaç sanayisinde kullanılan kenevirde elde edilen bu ürünün ekonomik değerinin anlaşılması açısından şunu söyleyebilirim: Yüzde 100 THC yani tetrahidrokannabinol yani ilaç sanayisinde kullanılan ham maddenin 1 kilogramının 15 ila 20 bin euro civarında olduğu söylenmektedir.

Durum böyle olunca burada merak ettiğimiz bazı sorular var tabii ve bunların cevapları maalesef yok. Mesela bu sorular: Kenevir üretiminde, özellikle tıbbi kenevir üretiminde kota dağıtımında şeffaflık nasıl sağlanacaktır? Paydaşlar nasıl belirlenecektir? Bakanlık sektörteki tüm paydaşlara eşit fırsatlar sunacak mıdır? Yani tıbbi kenevir üretimini ve kimyasal prosesleri kimler yapacaktır? Tıbbi kenevir için ülkemizde gerekli bilgi ve donanımına sahip kişiler hangi kriterlere göre belirlenmiştir? En önemli konu, kontroldür; bütün dünyada kontrollü alanlarda, seralarda yetişir tıbbi kenevir ve sonra da kimyasal proseslerle ekstrakte edilir. Kontrol nasıl sağlanacaktır? Buna rant kapısı olarak bakılacak mıdır?

Kısacası, anlatmak istediğimiz, toplumumuz ekseriyetle büyük bir katma değeri olan ürünün belirli çevreler tarafından suistimal edilip edilmeyeceğini merak etmektedir. O sebeple, bu konuda soru işaretleri bırakılmamalıdır. Şimdi, bütün bu soruları ve daha fazlasını yani tıbbi kenevir üretimini hem yazılı olarak Bakanlığa, sözlü olarak da komisyonlarda sordum ancak tatmin edici cevaplar maalesef alamadım.

Değerli milletvekilleri, toparlayacak olursak sonuç olarak, sağlık sistemi sadece doktor ile hasta arasında geçen bir diyalog değildir. Bu sistem bir hemşirenin gece nöbetidir, bir annenin hastane

koridorundaki çaresizliğidir, bir yaşlının eczanede “Katkı payı var mı yine?” diye sorduğu sorudur ve siz bu teklifin içine halkı maalesef koymamışsınız.

Biz İYİ Parti Grubu olarak sağlık sisteminin onarıcı değil yeniden kurucu bir reforma ihtiyaç duyduğunu söylüyoruz. Çünkü bizim için sağlık pazarlık konusu olmaz, çünkü sağlık torba yasa kaldırmaz, çünkü sağlık insan onurudur diyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Ayşe Sibel Ersoy.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İlaç güvenliği, hasta güvenliğinin en önemli bileşenlerinden biridir. İlaçların talep edilme anından başlayarak uygulama sonrası etkilerine kadar tüm süreçlerde yaşanabilecek bir sorun hasta ve çalışan güvenliğini riske atabilir. İlaçların doğru ve güvenli bir şekilde yönetilmesi için standart prosedürler oluşturulmalı ve bu prosedürler tüm sağlık çalışanları tarafından titizlikle uygulanmalıdır. Bu kapsamda, eczacılık sektöründe toptan ilaç satış ihlalleri ile İlaç Takip Sistemi'ne bildirim yükümlülüğünün ihlali durumunda uygulanacak yaptırım normunun yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca, ruhsat ve izin sahipleri ile ecza ticarethaneleri için beşerî tıbbi ürünler ve özel tıbbi amaçlı gıdaların tedarik zinciri içindeki tüm hareketlerini takip sistemine bildirme yükümlülüğü getirilmesi için kanuni bir düzenleme yapılması ihtiyacı doğmuştur. Böylelikle ilacın güvenilirliği kontrol altına alınmaktadır.

Sayın milletvekilleri, lif, tohum ve sap üretimi ile tıbbi ürün, sağlık ve destek ürünleri ile kişisel bakım ürünleri elde etmeye yönelik çiçek ve yaprak üretimi amaçlı izinli kenevir yetiştiriciliği 2016 yılında Tarım ve Orman Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenmiştir. Bir ağaç yirmi ila elli yılda yetişirken kenevir sadece dört ayda yetiştirilebilmekte; üstelik özel bir toprak gerektirmemesi ve su kaynakları açısından su stresi altında bir ülke olduğumuz düşünüldüğünde çok az suya ihtiyaç duyması keneviri ekim açısından son derece avantajlı kılmaktadır. Ayrıca kendisini böceklerden koruyabildiği için tarım ilacına da ihtiyaç duymaz. Kenevir gerçek bir radyasyon temizleyicisidir. Dünyada radyasyon emici olarak kullanılan en iyi ham madde kenevirdir. 1 dönümlük kenevir 25 dönümlük orman kadar oksijen üretir. Yine 1 dönümlük kenevirden 4 dönüm ağaca eş kâğıt üretilebilir. Kenevir tam 8 kez kağıda dönüştürülebilirken ağaç ise 3 kez kağıda dönüştürülebilir. 50 binden fazla endüstriyel ürünün üretiminde kullanılabilen kenevir, sağlık ürünleri, uyuşturucu etkisi olmayacak oranda kişisel bakım ürünleri ve destek ürünlerinde etken madde olarak kullanılabilir. Ayrıca bu ürünler sadece eczanelerde satılabilecektir. Sayısız faydası olan ve bir zamanlar dünyanın en önemli üretim bitkilerinden biri olan kenevir ülke ekonomisine sağlayacağı katkı açısından büyük önem arz etmektedir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde organ bağışının yapılması ve hasta yakınlarından izin talebiyle ilgili uygulamada yaşanan sorunlarla alakalı yeni bir düzenleme yapılması gerekliliği doğmuştur. Organ yetmezliğinin en geçerli ve güncel tedavisi olan organ naklidir. Organ nakli canlıdan canlıya veya beyin ölümü nedeniyle vefat edenlerin organ bağışı yapmış olması durumunda bağışlanan organların nakledilmesiyle yapılabilmektedir. Organ nakilleri için en doğru yaklaşım organın, vefatından sonra organ bağışı yoluyla alınıp alıcıya nakledilmesidir.

Ülkemizde 30 binin üzerinde hasta organ beklemektedir. 2024 yılında toplam 5.264 organ nakli işlemi gerçekleştirilmiştir. Hâlihazırda uygulanmakta olan yöntem ne yazık ki dijital dönüşümlerin gerisinde kalmıştır. Günümüzde birçok önemli ve resmî işlem E-Devlet Kapısı sistemiyle güvenli ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilebilmektedir. Düzenlenecek maddeyle ölümünden sonra vücudunun tamamını veya organ ve dokularını tedavi, teşhis ve bilimsel amaçlar için bağışlamak isteyen kişilerin bu isteklerini daha kolay ve güvenilir bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için E-Devlet Kapısı sistemi ve/veya Sağlık Bakanlığınca kurulan bilişim sistemleri üzerinden de beyanda bulunabilmeleri sağlanarak bağışçı sayısının artırılması hedeflenmektedir.

Kıymetli milletvekilleri, bir diğer kritik başlık ise tıbbi cihazlar. Sağlık hizmetinin bel kemiği olan bu cihazların sahte ve izinsiz biçimde piyasaya sürülmesi açık bir insanlık suçudur. Sahte bir cihaz, yanlış teşhis, hatalı tedavi ve geri dönülemez can kayıpları demektir. Her türlü sahte tıbbi cihazın piyasaya arz edilmesi, bulundurulması veya kullanıma sunulması hâlinde 1 milyon TL'den 10 milyon TL'ye kadar para cezası uygulaması getirilmektedir. Ayrıca Bakanlık izni dışında bu cihazların satışı, dağıtımını, reklamını veya teknik servisini yapanlara da benzer şekilde ağır yaptırımlar uygulanacaktır. Burada asıl mesele şudur: Ucuz cihazla tedavi olmaz, ucuz vicdanla da sağlık yönetilmez. Biz vatandaşlarımızın hayatına giren her cihazın ruhsatlı, güvenilir ve izlenebilir olmasını istiyoruz. Sağlık sisteminin omurgası olan tıbbi teknolojilerin izlenebilirliği devletin en temel yükümlülüklerinden biridir.

Bir diğer önemli konu da Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna getirilecek olan denetim yetkisidir. Artık Kurum, görev alanına giren tüm ürün ve hizmetler için kamu veya özel fark etmeksizin mali bilgi ve belgelere ulaşabilecektir; bu, şeffaflık açısından büyük bir kazanımdır. Bize göre bu sadece bir denetim yetkisi değil aynı zamanda millî güvenlik tedbiridir çünkü sağlık ekonomisi kayıt dışılığa terk edilemeyecek kadar stratejik bir alandır. Hileli fatura düzenleyen de kaçak cihaz sokan da vergi kaçıran da bu düzenlemeyle karşısında artık güçlü bir devlet bulacaktır.

Geleceğin sağlık sistemi en çok da sağlık bilişimi ve teknolojisinde şekillenecektir. Bu alan çağın en kritik sağlık başlığı hâline gelmiştir. Bugün artık dijital sağlık sistemleri yalnızca kayıt tutmaktan ibaret değildir. Yapay zekâ destekli teşhisler, büyük veri analizleri, uzaktan hasta yönetim sistemleri sağlık alanında devrim yaratmaktadır ancak bu hızlı ilerleme denetimsiz bırakıldığında insan sağlığı için büyük risklere de yol açmaktadır. Bu nedenle Bakanlığa bilişim temelli sistemlerin ve yazılımların denetimi, uygunluk değerlendirmesi ve kriter belirleme yetkisi verilmektedir çünkü sağlık verisi mahremdir çünkü bu veriler sadece hasta hakkında değil milletin bütün sağlık kodları hakkında bilgi içerir. Biz de bu verileri ticari yazılımların insafına değil, millî sistemlerin güvencesine emanet etmek zorundayız. Bu bakış açısıyla millî savunma sanayisinde uygulanan yeni teşebbüsleri teşvik etmek, ihtiyaçlara göre yönlendirmek, yabancı sermaye ve teknoloji katkısı imkânlarını araştırmak ve bu konudaki devlet katılımının planlanması ilkesinin sağlık sektöründe yapılacak AR-GE çalışmalarında da uygulanması oldukça önemlidir.

Değerli milletvekilleri, bu düzenlemeler şunu göstermektedir: Türkiye sağlıkta yalnızca hastalık tedavi eden değil, geleceği planlayan bir devlet anlayışına doğru ilerlemektedir. Sağlık sistemimiz artık yalnızca hizmet veren bir yapı değil, denetleyen, kayıt tutan, güvence sağlayan ve aynı zamanda millî menfaatleri önceleyen bir akla sahiptir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler dijital dönüşümle şeffaflaşan, yerli üretimle güçlenen, mesleki onurla kurumsallaşan ve etik değerlerle yükselen bir sağlık sisteminin inşasına gönülden destek veriyoruz. Bu düzenlemelerle birlikte Türkiye'nin sağlık politikaları hem millî güvenlik hem kamu sağlığı hem de teknolojik kapasite açısından yeni bir seviyeye taşınacaktır.

Bu vesileyle, teklifin hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ediyor, milletimizin sağlığını önceleyen, etikle güçlenen bu adımların hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Burcugül Çubuk. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - CHP Grubuna Altan Öymen'in vefatı nedeniyle başsağlığı dilemek istiyorum. Basın adına da kıymetli bir insanı kaybettiğimizi, farklı yaklaşımlarıyla, özgün kimliğiyle Türkiye'nin sorunlarına ve barışa, demokrasiye dair yaklaşımlarını önemseydiğimizi ve bu kaybın büyük olduğunu düşündüğümüzü söylemek isterim.

Biraz önce, buraya çıkmadan önce bir haber gördüm, İBB'ye yapılan son operasyonda gözaltı sayısının arttığından bahsediyordu. Siyasi intikam operasyonlarıyla bugün tutsak edilen, gözaltına alınan, hedef hâline getirilen bütün siyasetçilerin, seçilmişlerin, halkın temsilcilerinin serbest bırakılması gerekir. Mehmet Murat Çalık şahsında da hasta tutsakların neler yaşadığının tüm kamuoyu önünde tekrar ortaya çıktığını, görünür olduğunu görüyoruz. Hapishaneler hasta tutsaklarla dolu, hapishaneler kolları olmayanların bacakları olmayanlara yardım ettiği koşullarla, hücrelerle dolu. Bugün bunun değişmesi için önümüzde bir fırsat var, bu fırsat değerlendirilmek zorunda; bütün hasta tutsaklara özgürlük istiyoruz.

Elbette, 20 Temmuzda, hepimiz bugün bir dakikalarda Suruç'tan bahsettik, Suruç'ta ölümsüzleşen devrimcilerden bahsettik fakat günün devamında kötü haberler de aldık; Ankara'da Kızılay'da Suruç'u anmak, adalet mücadelesini haykırmak için sokağa çıkan devrimci gençlerin işkenceyle gözaltına alındığını öğrendik, Adana'da saldırıya uğradığını öğrendik. Suruç'ta yapılan saldırı Türkiye ve kürdistan halklarının birlikte mücadelesineydi, bu saldırı işçi sınıfı ile ezilen halkların birlikte mücadelesine bir saldırıydı, Orta Doğu'da yeni bir yaşamı inşa edenlerin birlikteliğine ve mücadelesine bir saldırıydı. Bu saldırının ardından on yıldır kimseye diz çöktüremediniz; IŞİD yenildi, IŞİD'in arkasındaki güçler yenildi. Bu yenilgi sonsuzdur; bu sokaklarda yapılan saldırılar, gözaltılar, işkenceler hiç kimseyi de yolundan çevirmeyecektir. Suruç yaralılarına, yaralıların ailelerine yargı eliyle yaşatılanlar, Besra Erol'un hâlen tutsak olması bu mücadeleyi durdurmadı, sahiplenışı durdurmadı. Suruç onurumuz, Suruç geleceğimiz, devrimci gençler bizim bütün umudumuz; ne onlarla yan yana yürümekten vazgeçeceğiz ne de onlar bu düzene karşı mücadele etmekten vazgeçecekler.

Meclisin çalıştığı her anın canlı olarak yayınlanması gerektiğini daha önce defaatle dile getirdik fakat bugün halkın kaderiyle ilgili yine bir torba yasanın görüşüldüğü şu anda canlı yayın yapılmıyor. Bu ne demek? İnternete erişemeyenlerin, interneti kullanamayanların burada ne konuşulduğundan haberinin olmaması demek. Birinci olarak da hapishaneler bugün burada ne konuşuluyor bilmiyor. Hasta tutsaklardan bahsetmiştik; hapishanelerde insanların sağlığa erişiminin çok daha kısıtlı olduğunu, aylarca sıra beklediklerini, randevularına “Jandarma müsait değil.” denilerek götürülmediklerini, ameliyatlarının yaptırılmadığını ve elbette de cezaevinden hastaneye götürülenlerin ne kadar kötü koşullarda tutulduğunu da biliyoruz. Kendileriyle ilgili bir yasadan şu an haberdar değiller, ne konuştuğumuzu, burada ne konuşulduğunu bilmiyorlar; bu, halktan kendisiyle ilgili bilgiyi gizlemektir.

Bir sözüm de bu yasa yapma tekniğine ilişkin. Bu yasa Bakanlıkta hazırlanıyor, Bakanlıkta hangi kriterlerle hazırlanıyor, nasıl değişiyor, nasıl geliyor bunları bilmiyoruz; bir şeffaflık yok. Oysa bu yasanın meslek örgütleriyle birlikte hazırlanması gerekirdi; bu yasanın ilaca erişemeyenlerle birlikte hazırlanması gerekirdi; bu yasanın bir bütün, halkla birlikte hazırlanması gerekirdi çünkü meselemiz halk sağlığı olmalıydı ama değil. Meselemiz ne? Meselemiz şu: “Performans” adı altında sağlık bileşenlerini birbiriyle ve halkla karşı karşıya getiren, koruyucu sağlığı yok eden ve teşhis, tedavi, ulaşımı şehirlerin

dışında sağlık fabrikaları kurarak neredeyse imkânsız hâle getiren iktidarın mütemadiyen yama yasaları Meclise getirerek sözde düzenlemeler, iyileştirmeler, yenilemeler yapmakla neyi hedeflediği meselesi. Neyi hedefliyor? Sağlığı piyasaya göre düzenlemeyi. Sağlıklı olma, teşhis ve tedaviye erişim, koruyucu sağlık, halk sağlığı gibi kavramlarla çatışarak, içlerini boşaltarak, bütçelendirmeyi sağlık alanının piyasaya açılması ve kamu özel denkleminin kamu aleyhine bozulması hedefiyle yaparak, sağlık bileşeni olan hekim, ebe, hemşire, sağlık memuru ve diğer sağlık emekçileri arasında hiyerarşik tabakalaşma ve emeğin niteliğinin birlikte ortaya çıkardığı sağlık değerini yok sayarak statü farklılıklarıyla örgütlülüğü parçalamayla, sağlık emekçilerinin görece halkın geri kalanından daha fazla kazandığı iddiası ve sağlık hizmeti üretmediği propagandasıyla sağlıkta şiddeti tırmandırarak sağlık hakkımız gasbedildi. Bir yanda yaratılan yoksunluk, diğer yanda sağlık emekçisi-hasta ilişkisinin piyasa-müşteri denklemiyle değiştirilmesi sonucu ortaya çıkan kısıktırılmış sağlık talebiyle kamu hastanelerinin imkânları arasındaki açığı hiçbir yama kapatamaz. Bu yamada kentlerde sağlık merkezi yapılacak alan bulunmadığı gerekçesiyle park ve benzeri gibi alanlara geçici sağlık birimleri kurulmasından bahsediliyor. Sormak isterim: Savaşta mıyız ki sahra hastanesi benzeri bir uygulamayı yaygınlaştırmak istiyoruz? Ve yine sormak isterim ki siz değil miydiniz merkezî noktalardaki hastaneleri işlevsizleştirerek boşaltan, bütçenin onda 1'ini bağladığınız şehir hastaneleriyle hastaneyi halktan uzaklaştıran?

İzmir'de Şirinyer gibi toplu taşımada ana aktarma merkezi olan bir noktadan şehir hastanesine ulaşmak mesai saatlerinde neredeyse iki saati buluyor. Kendi içinde koordine olması bir hayli zor olan ve -teşbihte hata olmaz- hastane içerisinde bir noktadan diğerine gitmek için tur şirketlerinin devreye girmesi gerektiği kadar karmaşık yapıları siz yapmadınız mı? Bilkent Şehir Hastanesinde EGO otobüsleri her hastanenin önünde durarak hasta taşıyor, hastane kampüsü içerisinde otobüsle seyahat ediliyor. Meclisin etrafında ya da ilçelerin merkezî noktalarından en kenardaki mahallelerine kadar özel hastaneler ve poliklinikler bulunuyor, halk muayene olabilmek ya da acil bir durumla karşılaştığında bu merkezlere gitmek zorunda kalıyor. Faşizm hem emeğimizi değersizleştiriyor hem de emeğimizi satarak elimize geçen üç kuruşu da bizi hasta ederek özel hastanelere bırakmak zorunda bırakıyor.

2025 bütçesine şerhimizde bu duruma değinmiş ve şöyle söylemiştik: “Kamu-özel iş birliği modeliyle yapılan şehir hastaneleri tüm kamuoyuna ‘entegre sağlık kampüsleri’ olarak tanıtılsa da Dr. Ata Soyer’in 2009 yılında dediği gibi bu bir ‘sağlık fabrika’ düzenidir. Bu düzenle Sağlık Bakanlığının kiracı olduğu, en az 25 yıl süreyle bakanlıkların şirketlere kira ödemek zorunda kaldığı sistem geliştirilmiştir. 2025 yılı için sağlığa ayrılan bütçe 1 trilyon 20 milyar 317 milyon 291 bin TL iken bunun 104 milyar 602 milyon 82 bin TL’lik kısmı şehir hastaneleri kira ve hizmet bedeli ödemeleri için ayrılmış durumdadır. Sadece bu yıl için bile sağlığa ayrılan bütçenin yüzde 10’u şehir hastanelerine yani şirketlere ayrılmıştır. Oysa ayrılan bu payla uzmanlara göre en az 6.718 aile sağlığı merkezi ya da 100 yataklı en az 90 tane devlet hastanesi yapılabilmektedir.” Ki yapılan şehir hastanelerinin bazılarında merdiven olmadığını, bazılarının yağmurda çatılarının çöktüğünü konuşmadan geçelim. Sunulan imkânların kısıktırılmış sağlık talebi olmasa dahi yetersiz olduğunu, görüntüleme ve benzeri cihazların, temel kimi tetkikler için yapılması gereken ameliyatların aylar sonrasında tarihler verilerek yapıldığını görüyoruz. Ön planlama yapmadan bir anda bayram tatilini dokuz güne çıkardığınızda randevularını kaybeden hastaların kaç zamandır o randevuyu beklediğini biliyor musunuz? Bir randevuyu alabilmek için araya tanıdık sokmak, AKP il, ilçe örgütlerine gitmek, vekil sokmak gerekiyor ve bunları yapabildiğinizde de o ilde, o hastanede, o ilçede branşında doktor bulabilmek çoğunlukla çok zor.

Yasada ilaç, tıbbi cihaz vesair malzemelerin elektronik kayıt ve takibine dair düzenlemeler şunu düşündürüyor: Hepimizin verileri devletten çalındı ve çalınmadığını iddia ettiniz, güvende olduğunu iddia ettiniz; şimdi bu madde Cizre Devlet Hastanesinde yapılan hırsızlığı durduracak mı yoksa kamufle

mi edecek? Hastanelere hijyen malzemesi ve benzerlerini kimlerin sattığını takip etmemizi sağlayacak mı örneğin?

En nihayetinde, bize yama yasalar değil, sağlıkta piyasalaştırma, dönüşüm politikasından vazgeçmek ve halk sağlığını önceleyen, koruyucu sağlık hizmetlerini önceleyen yeni bir sağlık politikası gerekmektedir. Çocuk felcinin dahi tekrar hortladığı, aşı politikasının elde kaldığı, hiçbir önleyici, koruyucu sağlık hizmetinin sağlanmadığı bir yerde şehirlerin dışındaki kale gibi şehir hastaneleri sağlığa derman değil, dertten başka bir şey getirmiyor, halkın sırtına da bütçe yükünden başka bir şey getirmiyor. En iyisi, sağlığı bırakın, halk kendisi düzenlesin, her şeyi halk kendisi sizden daha iyi yapar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Serkan Sarı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, gecenin ilerleyen saatlerinde çok önemli bir kanun tasarısını görüşmek üzere buradayız. Tabii bu tasarıya, bu torbaya eleştiride bulunmak istiyorum. Şu anda torba kanun içerisinde uzunca süreden beri, sürekli dile getirdiğimiz gibi her şey var; doktorlar var, eczacılar var, optisyenler var, diş hekimleri var, organ nakli var, kenevir var, sahra hastanesi var. Ne ararsanız var ve burada ortak mutabakatla da bir sonuç almak istiyoruz.

Buraya gelen tekliflerde -açık bir şekilde çağrıda bulunmak istiyorum- konunun mahiyetindekileri bir arada konuşabilirsek çok daha sağlıklı olur. Şu dakikaya kadar konuşan milletvekillerimizin büyük bir çoğunluğu, herkes başka bir konuya değindi; kimisi optisyenlerden, kimisi diş hekimlerinden, kimisi eczacılardan, kimisi sahra hastanesinden bahsetti. Burada kimin ne konuştuğu da ne yazık ki meçhul bir şekilde ortada. Arzu ediyorum ki -Sayın Meclis Başkanımızdan ve iktidar partisi temsilcilerinden- ülkemizin temel sorunlarına kalıcı, katılımcı, kapsayıcı çözümler üretmeliyiz ve bu anlamda da çalışmalarımızı yerinde ve nitelikli bir şekilde planlamalıyız ama görünen o ki şu anda bunu sağlamak pek de mümkün değil.

Ben bu tasarının, bu torba kanunun içerisinde eczacılarla ilgili olan bölümü üzerine yorum yapmak istiyorum. Eczacılarımız, 46 bin eczacımız 80 bine yakın eczane teknisyeniyle birlikte, aslında ilk basamak sağlık hizmetinin, danışılan, ilk kapısı çalınan sağlık hizmetinin önemli temsilcilerinden biridir. İlacın üretiminden son tüketiciye, hastamıza ulaştırılana kadar özveriyle çalışan kıymetli meslektaşlarımızın yaşadıkları sorunlara çözümler üretmek için burada sizlere birtakım taleplerini, isteklerini ileteceğim. Amma velakin, öncelikle, kanun tasarısının içeriğiyle ilgili yani eczacılık sektörüyle ilgili konu başlıklarını vurgulamak istiyorum. Takviye edici gıdalarla ilgili bir tasarı var, daha doğrusu özel tıbbi amaçlı gıdalarla ilgili. İTS'ye, takip sistemine alınması, kayıt altına alınması ve takibi güvence altına alınarak sahteciliğin ve sahte ürünlerin önüne geçilmesi gibi bir amaç var. Çok doğru ve yerinde bir amaç. Komisyon bu maddeyle ilgili konuşma yapılırken -Sayın Komisyon Başkanımız burada- Komisyon Sözcümüz Ümmügülşen Öztürk'ün, AKP milletvekilimizin talebiyle besin desteklerinin, multivitaminlerin, minerallerin, bitkisel ürünlerin, sporcu takviyelerinin, kişisel desteklerin de Sağlık Bakanlığının ruhsatlandırmasıyla eczaneler tarafından satılması konusunda hemfikir olarak mutabakata vardık. Komisyon Başkanımız, Vedat Bilgin Bakanımız burada, Komisyon bize bilgi sunan Bakan Yardımcımız Şuayıp Bey burada, Komisyon yapmış olduğumuz konuşmalar, metinler burada; Sağlık Komisyonu Başkanından muhalefetine bütün milletvekillerinin ortak mutabakata varmış olduğu ve bu yasa tasarısının içerisine eklenmesi talep edilmiş olan vitaminlerin, minerallerin, kişisel desteklerin, takviye ürünlerin Sağlık Bakanlığı ruhsatıyla eczanelerde satılması talebi ne yazık ki torbanın içine eklenmiş değil. Peki, o zaman bu Sağlık Komisyonu ne için toplanıyor, Sağlık Komisyonunun etkisi

nedir? Sağlık Komisyonunun aldığı kararlar yasa tekliflerinde değerlendirilmiyorsa, oy birliğiyle alınan kararlar bu torba yasaya eklenmiyorsa benim tavsiyem odur ki Komisyonumuz bence bulunduğu noktayı terk etsin. (CHP sıralarından alkışlar) Şu anda Komisyonumuzu itibarsızlaştıran bir torba yasayla karşı karşıyayız. Ben Sağlık Komisyonu üyesi olarak bu tutumu kınadığımı vurgulamak istiyorum. Meclisin saygınlığına gölge düşüren bu tutumu kınıyorum. Buradan Külliye’den, saraydan gelen bir tasarı neyse öyle geçiyor. Peki, bu milletvekillerinin önerisini niye kimse ciddiye almıyor, niye önemsenmiyor, alınan karar niye uygulanmıyor? Sayın Bakan Yardımcımız da muhakkak cevap verecektir buna. Hep birlikte ortak aldığımız karar ne yazık ki uygulamadı. Niye biliyor musunuz? Gıda Takviyesi ve Beslenme Derneği geçen hafta buradaydı, görüşme talep etti. Sermaye istemedi. Milletvekilleri istedi, Meclis istedi; sermaye istemedi: “Bu satışa sınır gelmesin, kapı kapı gezelim, ev ev satalım, marketlerde satalım, benzin istasyonlarında satalım, kozmetik mağazalarında satalım, internette satalım; herkese satalım, kimse bizim önümüze engel olmasın.” Arkadaşlar, bu Meclis toplumun sağlığı için çalışmıyor mu, toplumun güvenliği için çalışmıyor mu? Sağlık okuryazarlığının bu kadar düşük olduğu bir süreç içerisinde toplum sağlığını korumak bizim boynumuzun borcu ama birtakım tekelleri aşamıyoruz görünen o ki. Umut ederim ki bu yasa tasarısı “Daha sonra hazırlayacağız, daha sonra getireceğiz.” derken yıllara sirayet eder bir şekilde sonraya bırakılmasın. Sayın Bakanımızdan, Bakan Yardımcımızdan, alınan kararın bir an evvel bu Meclise getirilerek uygulanmasını talep ediyorum, yoksa bu Meclisin saygınlığına gölge düşürüldüğünü de ifade etmek isterim, bu da bize yakışmaz. İnternette satılan ürünler, markette satılan ürünler; bu mudur sağlığa verilen değer, önem gerçekten merak ediyorum.

Onun dışında bir maddemiz var, toptan satış. Eczanelerde yapılacak “toptan satış” kavramının açıklanması gerekmekte. Buradaki tanımlamayı doğru yapmak zorundayız. “Toptan satış” “hastaların alacağı 2 kutu, 3 kutlu 5 kutu” çok muğlak ifadelerdir. Bu “toptan satış” kavramını eğer tanımlamazsak bütün eczacıları denetime gelen arkadaşlarımızın inisiyatifine bırakırız. Arkadaşlarımızı, meslektaşlarımızı hırsızlıkla, yolsuzlukla, kaçakçılıkla itham edecek bir yasanın doğru tanımlanmadan çıkmasını da doğru bulmadığımı ifade etmek istiyorum.

Bir diğer konu yine İTS stok affı. Bu, çok kıymetli ve değerli. İTS sistemi, Sağlık Bakanlığı kurmuş olduğu İlaç Takip Sistemi kesintiler sebebiyle, entegrasyon sebebiyle eczanelerde programlarda yaşanan teknik sebeplerle bildirim hataları vermekte ve eczacılarımızın üzerinde stok olarak kalmakta ve bugün bakanlık bu anlamda bir adım attı, bu stoktaki tutarsızlıkları affediyor, silerek eşitliyoruz ama bir eksiğimiz var, daha doğrusu üç eksiğimiz var: Bir, yayınlanma tarihi. Yasa geçmiş tarihli olarak çıkıyor “15 Mart 2025 tarihinde uygulanacak.” diye çıkıyor. Yasa geçmişe yönelik çıkar mı? Yasa bugün yürürlüğe girdiyse bugün itibarıyla yürürlükte olması lazım amma velakin suistimal kaygısıyla 15 Mart tarihi adres gösteriliyor. Böyle olmaz, bunu Komisyonunda da vurgulamıştık, bu yasa ne zaman yürürlüğe giriyorsa o gün itibarıyla geçerli sayılmalı. Bu konuda bir düzenleme yapmamız gerekiyor. Bir talebimiz de kontrole tabi ilaçlar. Bunların büyük bir çoğunluğu grip ilaçları. Öksürük şurupları gibi güncel, aktif, sürekli kullandığımız ilaçlar muaf tutulmuştur. Bu muafiyet kaldırılmalı. Bunların da İlaç Takip Sistemi’nden düşürülerek stokların eşitlenmesi gerekiyor.

Eczacılar olarak bu maddeyle ilgili son talebimiz vergi muafiyeti. Sonuç itibarıyla, daha önceden satılan, teknik aksaklıklar sebebiyle bildirim yapılmamış olan ilaçları şimdi, yeniden çıkış yapacağız, bir daha fatura keseceğiz. Daha önce faturasını kestiğimiz, Sosyal Güvenlik Kurumuna satışıyla faturalandırdığımız, fişleriyle belgelendirdiğimiz ürünleri şimdi, stok eşitliyoruz diye bir daha faturalandırmamız gerekiyor, bu da ikinci bir vergi yükü. Zaten meslektaşlarımız ekonomik olarak zor durumda, sıkıntı içerisinde, onları yeni bir mali yükü karşı karşıya bırakmayalım. Maliye Bakanlığımıza bu konuda çağrıda bulunuyorum. Yetkili arkadaşlarımızın bu konuda gerekli temasları kurarak, doğru

bir şekilde bu düzenlemeyi yapacağından şüphem yoktur. En azından atılmış olan bu güzel adımla vergi yükü ve sorumluluğundan kurtulan meslektaşlarımızın bu zorlu sürecin içerisine düşmelerini istemem.

Bunun dışında, meslektaşlarımızın beklediği diğer konu başlıkları bu yasada yer almadı ama bundan sonraki pakette yer alması için çağrıda bulunacağım hızlıca. Kamu kurum iskontosu uygulamayan firmalar var. Firma diyor ki: “Ben bu ilacı getireceğim, Bakanlığa yüzde 30 indirim yapacağım.” Yapmıyor. 22 firma, 66 tane ilaç, kurum iskontosu yapmıyor. Peki Bakanlık ne yapıyor? Bakıyor, sadece bakıyor. Şu yasa teklifinde herkese ceza var; 1 kat ceza, 2 kat ceza, şu kadar ceza, bu kadar ceza, kapama cezası, ruhsat iptal cezası. Bakanlık bu firmalara niçin müdahale etmiyor, buradan soruyorum. Bu firmaların uygulamadıkları iskontolar için geçmişe dönük olarak ceza kesmesi gerekiyor. Gözlerimizi kapattık, firmalar ne isterse onu yapıyor. Niye çıkarıyoruz bu yasaları o zaman? Uygulamayacaksak, denetlemeyeceksek, yaptırım yapmayacaksak ne için çıkıyor bu yasalar? Merak ediyorum, cevabını bekliyorum.

Sosyal Güvenlik Kurumuna eczacılarımız fatura kesiyor. Bir firma fatura keserken onunla yaptığımız ticaret üzerinden anlaşırırsınız. Biz ne yapıyoruz eczacılar olarak? SGK’ye kesilen fatura eczanenin toplam cirosu üzerinden iskontolandırılıyor. SGK’ye kesilen fatura tutarı üzerinden iskonto oranlarının belirlenmesi gerekiyor. Bu konunun düzenlenmesi lazım.

Hasta ilaç bilgilendirme sistemi... Hastalarımız eczaneye geliyor, biz ilaçlarına bakamıyoruz. İlaç danışmanlığı yapacağız ama yasak. Niye? Kişisel Verilerin Korunması Kanunu. Mali müşavirlere serbest, avukatlara serbest, eczacılara yasak. Eczacı kendi hastasının ilaç bilgisine bakamıyor. VERBİS sistemine muafiyet tanımlanması gerekiyor ki sağlık hizmetimizi sağlıklı bir şekilde verelim.

Euro kurundaki konuya değinmek bile istemiyorum. 46 lira olan euro şu anda 21 lira. Piyasada da birçok ilacın yokluğuna sebebiyet veren bir tutumdur. Ayrıca enjektör, strip, iğne ucu gibi birçok üründe fiyat farkları almış başını gidiyor. Striplere, şeker hastalığında çocuklarımızın, yavrularımızın kullandığı bu striplere ödenen para 57 lira ama piyasada 100 liradan başlıyor; 150, 200, 250, 400 liraya kadar strip var. En aşağı fark kutu başına 100 lira ödüyor. Bu çocukların sağlığını “Sağlıkta tasarruf yapacağız.” diye yok saymaya kimsenin vicdanının elvermemesi lazım. Bakanlığımızı da milletvekillerimizi de bu konuda duyarlı olmaya davet ediyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Son konuşmacı, şahısları adına Sivas Milletvekili Sayın Hakan Aksu.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

HAKAN AKSU (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün görüşmekte olduğumuz düzenlemeyle sağlık hizmetlerinin etkinliğini ve şeffaflığını artırmayı hedefleyen önemli adımlar atılmaktadır. Öncelikle, beşerî tıbbî ürünlerin üretimden son kullanıcıya kadar tüm hareketlerinin gerçek zamanlı izlenmesini sağlayan takip sistemiyle ilgili yapılan değişikliklerin altını çizmek istiyorum. Takip sistemi karekod uygulamasıyla ürünlerin üretim, ithalat, ihracat, alış, satış, devir, tüketim ve geri ödeme gibi süreçlerin tamamı kayıt altına alınmakta, böylece sağlık alanında izlenebilirlik, güvenlik ve hesap verilebilirlik güçlenmektedir. Bu kapsamda ecza depoları ve üreticiler özel tıbbî amaçlı gıdalar dâhil olmak üzere tüm ürünler için sisteme bildirimde bulunmakla yükümlü hâle getirilmekte, eczanelerin de bu yükümlülüğe tabi olduğu da netleştirilmektedir. Ayrıca, eczanelerde toptan satış yasağının ve takip sistemi bildirim yükümlülüğünün ihlali durumunda uygulanacak idari yaptırımlar yeniden tanımlanmakta, sistemin fiilî stoklarla uyumlu çalışabilmesi için geçici uyum süreci öngörülmektedir.

Değerli milletvekilleri, dünyada sağlık alanında kenevirin kullanımına yönelik artan ilgiye paralel olarak ülkemizde de bu alandaki potansiyelin değerlendirilmesi yönünde önemli bir adım atılmaktadır. Bu doğrultuda, kenevir ham maddesine duyulan ihtiyacın yerli üretimle karşılanması ve sağlık

sektöründe rekabet gücümüzün artırılması hedeflenmektedir. Düzenlemeyle ilaç etkin maddesi elde etmeye yönelik kenevir yetiştiriciliği tıbbi ürün, sağlık ve destek ürünleri ile kişisel bakım ürünlerini kapsayacak şekilde genişletilmektedir. Kenevirin yetiştirilmesi ve hasadı Tarım ve Orman Bakanlığı uhdesine bırakılırken ürünün işlenmesi, ihracı, ihracı, ruhsatlandırılması, kayıt işlemleri, izin ve satış yetkisi Sağlık Bakanlığına verilmiştir, ayrıca eczanelerde satışa izin verilerek hem güvenlik hem de denetim mekanizması güçlendirilmektedir. Son önergeyle kenevir üretimi ve elde edilen müstahzarlar uyuşturucu etkisi olmayacak şekilde kontrol altına alınmıştır.

Değerli milletvekilleri, düzenleme kapsamında ayrıca optisyenlik hizmetlerine ilişkin önemli değişiklikler yer almaktadır. Teknolojik gelişmelere paralel olarak optisyenlik müesseselerine ait kayıtların Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen usul ve esaslara göre dijital ortamda tutulması sağlanmakta, böylelikle hem standartlaşma hem de dijitalleşme yönünde güçlü bir adım atılmaktadır. Ayrıca Anayasa Mahkemesinin 2021 yılında verdiği iptal kararı doğrultusunda Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği ile odaların organlarına ve disiplin hükümlerine ilişkin mevzuat yeniden düzenlenmekte, Anayasa'ya uygun açık ve uygulanabilir hükümler getirilmektedir.

Bir diğer önemli düzenleme ise organ ve doku bağışıyla ilgilidir. Artık vatandaşlarımız organ ve doku bağışlamak istediklerinde E-Devlet Kapısı üzerinden ve Sağlık Bakanlığının bilişim sistemleri aracılığıyla beyan verebilecektir. Ayrıca, ihtiyaç duyulması hâlinde acil sağlık hizmetleri istasyonlarının ve aile sağlığı merkezlerinin park gibi alanlarda kurulabilmesine imkân sağlanmaktadır. Öte yandan, özel sağlık tesislerinin tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri de kontrol altına alınmaktadır. Gerçeği yansıtmayan, yanıltıcı veya halk sağlığını tehlikeye atan tanıtım içerikleriyle haksız rekabet yaratanlara idari para cezası uygulanacaktır.

Son olarak, tıbbi cihazların satışı, tanıtımı, teknik servisiyle ilgili önemli bir adım daha atmaktayız. Sağlık Bakanlığının belirlediği usul ve esaslara aykırı hareket edenlere, sahte ürünleri piyasaya sürenlere karşı daha etkin tedbirler getirilmektedir. Böylece, vatandaşlarımızın güvenli ürünlere ulaşması halk sağlığının korunması açısından büyük önem taşımaktadır.

Biraz önce bazı milletvekillerimizin Sağlık Bakanlığı, MHRS sistemi ve yurt dışına giden hekim sayılarıyla ilgili birkaç eleştirisi oldu. Bunlarla ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKAN AKSU (Devamlı) - 79 branşta vatandaşlarımıza hizmet vermekteyiz. 81 ilimizde 72 branşta aynı gün, 73 ilimizde aynı günde tüm branşlara, 75 ilimizde de aynı haftada tüm branşlara şu anda MHRS sistemi üzerinden randevu alınabilmektedir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Başkan, sisteme girmişsiniz, nedir talebiniz?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKANI VEDAT BİLGİN (Ankara) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz.

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKANI VEDAT BİLGİN (Ankara) - Buyurun.

BAŞKAN - Soru-cevap işlemi yapmadık, dolayısıyla siz çok kısa yani bir dakikayla meramınızı anlatırsanız...

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKANI VEDAT BİLGİN (Ankara) - Tamam, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

70.- Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanı Vedat Bilgin'in, Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKANI VEDAT BİLGİN (Ankara) - Tabii, Serkan Bey'in yaptığı bir açıklamayla ilgili konuşmak istiyorum. Biliyorsunuz, bu gıda takviyesi niteliğindeki ilaçlar ilaç hüviyetinde birçok eczanede veya internet üzerinden çeşitli yerlerde satılmaktadır; bunların düzenlenmesi ve bunların satılabilmesi için yetkinin Sağlık Bakanlığında olması gerekmektedir. Bu konuda Komisyonumuzda muhalefet partilerinden katılan arkadaşlarımızla da görüş birliğine varılmıştır fakat Sağlık Bakanlığıyla yaptığımız görüşmede buna hazırlık için örgütsel bir hazırlığa gerek var, bunu da kısa sürede hızlı bir şekilde tamamlayacaklarını belirtmişlerdir. Onun için bu yasa teklifinin içerisinde yoktur ama bu konudaki ısrarımız devam ediyor çünkü bu ziraat mühendislerinin, gıda mühendislerinin ya da veterinerlerin vereceği bir karar değil, sağlıkçıların vermesi gereken bir karardır ve gelecek hazırlık bittikten sonra tamamlanacaktır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Teşekkürler.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ve İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut ile 108 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3174) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 218) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, ikinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu madde üzerinde 1 önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Ersin Beyaz

Metin Ergun

İstanbul

İstanbul

Muğla

Yasin Öztürk

Ahmet Eşref Fakıbaba

Denizli

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Denizli Milletvekili Yasin Öztürk.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz bu teklif ne toplum sağlığını koruma amacına yöneliktir ne de sağlık çalışanlarının onurlu mücadelesine pozitif bir katkı sunmaktadır. Bu teklifin ardında kamusal hizmete değil, özel çıkar gruplarına hizmet eden bir zihniyet vardır. Bu teklif bir reform değil, bir yıkım paketidir. İçeriği göstermelik teknik terimlerle süslenmiş olsa da özü piyasacı, denetimsiz ve adaletsizdir. Teklifte yer alan birçok düzenleme sağlık çalışanlarının haklarını geriye götürmekte, kamu denetimini zayıflatmakta ve sağlık sistemini tamamen ticarileştirmeye yönelik adımlar içermektedir; örneğin, optisyenlik müesseselerine ilişkin düzenlemeler. Meslek odalarına üyelik zorunlu hâle getiriliyor ancak bu müesseselerin nasıl çalışacağı, hangi kriterlerle denetleneceği konusunda tek bir somut hüküm yok. Yükümlülük var ama hak yok, ceza var ama destek yok; bu anlayış, meslek örgütlerini dışlayan, istişareyi yok sayan ve masabaşında yazılmış talimatname mantığından ibarettir.

Yine, aynı şekilde, aile hekimliği sistemine yönelik yapılan değişiklikler sahada yaşanan sorunlara çözüm üretmekten çok uzak. Türkiye genelinde aile sağlığı merkezlerinde görev yapan hekimlerin kahir çoğunluğu uzman değildir. Zorlayıcı koşullarda görev yapan bu hekimlerin eğitim alması için gerçekçi bir altyapı sunulmamakta, adaletsiz döner sermaye sistemi devam ettirilmekte, liyakate dayalı bir düzen yerine günü kurtaran yamalar tercih edilmektedir. Bu değişikliklerin hiçbirinde sahada görev yapan hekimlerin sesi duyulmamış, talepleri dikkate alınmamıştır. Sözde “uzmanlık sistemini geliştirme” adı altında sağlık sisteminin niteliği daha da düşürülmektedir.

Teklifin en çarpıcı örneği ise 19’uncu maddeyle karşımızda. Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) ve ona bağlı şirketlerin ürettiği ürünlerin diğer kamu kurumları tarafından Kamu İhale Kanunu dışına çıkarılarak doğrudan temin yoluyla alınmasının önü açılmaktadır. Bu, ne demektir? Bu, kamu kaynaklarının denetimsiz harcanması demektir; bu, şeffaflık ilkesi yerine “bizden”ci ilişkilerin yasalaştırılmasıdır; bu, kamu ihalelerini yandaş şirketlere peşkeş çekmenin yasal kılıfıdır. Buradan sormak istiyorum: TÜSEB’i Kamu İhale Kanunu’nun dışına çıkarmakla neyi amaçlıyorsunuz? Kamu zararını mı gizlemek istiyorsunuz? Rekabeti mi yok etmek istiyorsunuz? Yoksa tekelleşmeye mi zemin hazırlıyoruz? Açık konuşalım, bu düzenleme şeffaflık değil, karartmadır.

Organ bağışıyla ilgili yapılan düzenlemeler ise teknik olarak olumlu görülse de etik açıdan ciddi sorunlar barındırmaktadır. Yakınlarının onayı alınmaksızın organ temin edilmesine kapı aralanması toplumda güvensizlik yaratabilecek, vicdani sınırları zorlayabilecek bir adımdır. Bu tür konular sadece teknik değil, aynı zamanda toplumsal uzlaşığı gerektiren meselelerdir. Toplumun duyarlılığı gözetilmeden yapılan bu tür değişiklikler yarardan çok zarar doğurur.

AK PARTİ’sinin sağlık politikaları daha önceleri “sağlıkta dönüşüm” adıyla pazarlanıyordu, geldiğimiz noktada dönüşüm değil, tam anlamıyla bir çöküş yaşıyoruz. Genç hekimler ülkeyi terk ediyor, hemşireler geçim sıkıntısıyla boğuşuyor, hastalar randevu bulamıyor. Beş dakikada hasta bakılan bir sistemde ne hastaya şifa vardır ne de hekime huzur ama iktidar hâlâ süslü raporlarla, performans puanlarıyla bu çöküşü, bu yapıyı makyajlaştırmaya çalışıyor. Yetmiyor, bir de her krizi dijital dönüşümle kamufle etmeye uğraşıyor ancak sistem çökmüşse buna dijital kılıf yetmez. Gerçek şu ki bu sistem toplum için değil büyük hastane zincirleri, ihaleci dostlar ve özel sağlık sermayesi için

tasarlanmıştır. Kamusal hizmet anlayışı yerine kâr maksimizasyonu getirilmiştir. Hastalar artık müşteri, hekimler ise artık taşeron işçidir. İlaçtan cihaza, tedaviden tıbbi malzemeye kadar her alan bir ticaret zincirine dönüştürülmüştür.

İYİ Parti olarak bizler sağlığı bir meta değil bir insan hakkı olarak görüyoruz. Sağlık hizmeti kamunun görevidir; eşit, nitelikli ve ulaşılabilir olmalıdır. Bu nedenle, toplumun sağlığını tehdit eden, sağlık emekçisinin haklarını gasbeden bu torba teklife açıkça karşıyız. Bu düzenleme ne toplumun vicdanında ne de sağduyusunda karşılık bulmayacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 22'nci madde kabul edilmiştir.

23'üncü madde üzerinde 1 önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ	Elif Esen	Şerafettin Kılıç
Muğla	İstanbul	Antalya
Necmettin Çalışkan	Mehmet Karaman	Mesut Doğan
Hatay	Samsun	Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Mesut Doğan.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MESUT DOĞAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bazı konuşmacı arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, Filistin'de vahşet devam ediyor, Filistin'de katliam devam ediyor, maalesef Filistin'de soykırım devam ediyor. Peki, bu vahşet yaşanırken biz ne yapıyoruz veya neyi bekliyoruz? İsrail terör örgütünün Filistin'de kadınları öldürmekten, çocukları öldürmekten, insanları öldürmekten yorulmasını mı bekliyoruz veya Filistin'de hiçbir canlının kalmayacağı şekilde bitmesini mi bekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, 7 Ekim 2023 yılından bugüne kadar gayriresmî rakamlara göre 300 bin insan katledildi ve biz hiçbir şey yokmuş gibi tabiri caizse körebeleri oynuyoruz. Bu bize yakışmıyor. Bin

yıl boyunca dünyaya liderlik yapmış, bin yıl boyunca dünyayı adaletle yönetmiş bir medeniyetin varisi olan Türkiye Cumhuriyeti devletine bu durum yakışmıyor. Bizlerin yanı başımızda binlerce çocuğun katledilmesi, canımızı acıtmıyorsa veya fırsat buldukça İsraili gazetecilerin, askerlerin, siyasetçilerin Türkiye'yi tehdit etmesi veya sıranın Türkiye'de olduğunu söylemesi onurumuzu incitmiyor veya kanımıza dokunmuyorsa bizlere yazıklar olsun! Bu durum, bize ayıp olarak, günah olarak yeter.

Ben açık ve net olarak tekrar tekrar ifade ediyorum: İsrail dünyanın en köklü, en aşağılık, en sapkın terör örgütüdür. İsrail'e devlet muamelesi yapmak insanlığa yapılabilecek en büyük hakaret, en büyük iftiradır. Ondan dolayı diyoruz ki yapılabilecek tek şey, bir an önce askerî müdahaledir. Biz bunu söylediğimizde hemen "Hangi yasal haktan yola çıkarak veya hangi uluslararası sözleşmenin bize verdiği yetkiyle bunu yapacağız?" deniliyor. Direkt söylüyorum: İsrail, Suriye'ye saldırmak için hangi uluslararası sözleşmelerden besleniyor ise aynı uluslararası sözleşmelerden beslenerek bunu yapacağız.

Zaman çok dar olduğundan dolayı ben fikrimi, düşüncemi özetleyerek, damıtarak ifade etmek istiyorum:

1) Bizler biliyoruz ve inanıyoruz ki yarın sadece yaptıklarımızdan değil yapmamız gerekirken yapmadıklarınızdan da hesaba çekileceğiz.

2) İsrail'in aılıktan ölmelerine bile müsaade etmediği Filistin'e yapabileceğimiz insani yardım, İsrail'e yapacağımız askerî müdahaledir.

3) Kualsızca insanların katledildiği bir ortamda kuralları bahane ederek sessiz kalmak veya adım atmamak suçta ortak olmaadır.

4) Bu vahşet yaşanırken bir gencin söyledikleri ve yaptıkları ile devletlerin söyledikleri ve yaptıkları aynı ise ortada büyük bir sahtekârlık var.

5) Bunu üzülererek ifade ediyorum ki bugün İsrail'in en büyük pervasızlığının nedeni, AK PARTİ iktidarının neyi yapıp neyi yapamayacağını bildiği içindir.

6) Biz bunları söylerken AK PARTİ'li arkadaşlar rahatsız oluyorlar fakat ben biliyorum ki AK PARTİ'li bütün milletvekilleri bugün muhalefette olsalar idi bizden daha ağır konuşacaklardı. Ama Saadet Partisi iktidarda olsa idi bunların hiçbirini konuşulmayacaktı çünkü İsrail bu yaptıklarını yapmayı aklından bile geçiremeyecekti, çünkü tarih buna şahittir.

7) İsrail'e haddini bildirmek, İsrail'e hesap sormak, İsrail'i terbiye etmek artık Türkiye Cumhuriyeti devletin millî bir borcudur, millî görüşçüler de bu borca kefildir.

AK PARTİ iktidarı bu borcunu ödemezse bütün dünya şahit olsun ki bizler bu borcu eninde sonunda mutlaka ödeyeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 23'üncü madde kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 24'üncü madde kabul edilmiştir.

25'inci madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 3 önerge vardır, önergeleri ayrıklık sıralarına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3174) esas numaralı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesiyle değiştirilen, 663 sayılı Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin mülga 57'nci maddesinin (2) nci ve (3) üncü fıkralarının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya

Nevroz Uysal Aslan

Mehmet Zeki İrmez

Diyarbakır

Şırnak

Şırnak

Zeynep Oduncu Kutevi

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Nejla Demir

Batman

Siirt

Ağrı

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Kayıhan Pala

Serkan Sarı

Ali Karaoba

Bursa

Balıkesir

Uşak

Aylin Yaman

Selma Aliye Kavaf

Ankara

Manisa

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Ağrı Milletvekili Nejla Demir.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün görüşmekte olduğumuz düzenlemeyle Sağlık Bakanlığı ruhsat, sertifika ve benzeri belgeleri artık ücret tarifesine bağlamakla kalmıyor, açık artırma usulüyle lisans dağıtımı gibi absürt bir uygulamayla yasal zemine oturtuluyor yani özetle; hastane mi açacaksınız, adrese teslim ihale var; ruhsat mı lazım, "Artır bakalım fiyatı." deniyor. Bu yaklaşım, sağlık hizmetlerini kamusal bir hak olmaktan çıkarıp sermayeye açık bir yatırım alanına çeviriyor. Halkın sağlığı zengine ihale edilecek bir sektör değildir. Yarın bir gün "En yüksek bedeli ödeyen açar hastaneyi." denirse yoksul yurttaş kime gidecek? Cebinde parası olan sağlık hizmetine ulaşacak, olmayanın ise sırada beklemeye bile hakkı kalmayacak. Sağlık açık arttırmaya değil eşitliğe tabidir, ihaleye değil ihtiyaca göre, nitelikli, ulaşılabilir ve ücretsiz bir kamusal hizmet olarak planlanmalıdır. Kamusal sağlık hakkını ihaleye açan bu düzenleme kabul edilemez. Bir kez daha ifade edeyim: Sağlık ticaret değil yaşam hakkıdır. Sağlık hakkını bir ayrıcalığa, sağlık hizmetini ise bir ticari faaliyete dönüştüren bu anlayışı reddediyoruz.

Sayın milletvekilleri, Ağrı ili bugün Türkiye'de hâlâ devlet hastanesi olmayan 8 ilden biri. Norm kadro yetersiz, bir doktor günde ortalama 160 hastaya bakmak zorunda kalıyor. Hangi hekim bu yoğunlukta nitelikli sağlık hizmeti sunabilir, soruyorum. Randevu almak imkânsız. MR, kolonoskopi, endoskopi gibi önemli testler içinse halkımız otuz-kırk gün beklemek zorunda kalıyor. İlçelerden Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesine ciddi bir yığılma var. 524 bin nüfuslu Ağrı ilinde yalnızca 2 beyin cerrahı var. Büyük bir özveriyle çalışan bu hekimler günde 80-100 hasta muayene ediyor, yorgunluk ve tükenmişlik tıbbi hataları artırıyor. Özellikle ekipman eksikliği nedeniyle vakalar başka illere sevk ediliyor. Bu durum Ağrılılar için âdeta bir çile yolculuğuna dönüşmüş durumda. En basit tetkik için bile şehir şehir dolaşmak zorunda kalan halkımıza yapılan bu muameleyi kabul etmiyoruz. Buradan Sağlık Bakanına sesleniyorum: Ağrı'da sağlık alanında sorunları çözmeniz için daha kaç insanın bu yollarda hayatını kaybetmesi gerekiyor?

Diğer yandan, üniversite hastaneleri özerk olduğu için sosyal güvencesi olmayan hastalar acilden girişleri olsa bile tetkik ve tahlil ücretlerini ceplerinden ödemek zorunda kalıyorlar. Halk yoksul, halk işsiz, halk çaresiz. Ayıbımızın ne kadar farkındasınız bilmiyorum.

Buradan Sağlık Bakanlığına çağırımdır: Mevzuatınızda bir eğitim ve araştırma hastanesinde hangi ekipmanlar, hangi donanım, hangi kadrolar olması gerektiği yazıyor. Lütfen bunu Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesiyle karşılaştırmak ve kamuoyuna açıklayın, gerçekler o zaman tüm çıplaklığıyla ortaya çıkacaktır.

Ve son olarak şunu da sormak istiyorum: İki yıldır yapım aşamasında olan kadın doğum ve çocuk hastanesi neden hâlâ tamamlanmamaktadır? Neden Ağrı halkı hâlâ erişilebilir bir sağlık hizmetine kavuşmıyor? Sağlık bir lütuf değil, bir hak; Ağrılı hemşehrilerime AVM müjdesi vereceğinize önce doktor, hastane, öğretmen, iş imkânı müjdesi verin; tüketim değil, üretim müjdesi verin; verebiliyorsanız tabii.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerelerde ikinci konuşmacı Manisa Milletvekili Selma Aliye Kavaflar.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

SELMA ALİYE KAVAF (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 25'inci maddeyle Sağlık Bakanlığı tarafından verilecek ruhsat, izin, sertifika, permi ve benzeri düzenleyici belgelerin yalnızca belirli tarifelerle ücretlendirilmesi değil, kimi lisansların açık artırma yöntemiyle verilmesi hükme bağlanıyor. Bu düzenleme, kamu hizmetlerinde kaliteli, eşit sağlık hakkına erişim, sosyal adalet ve kamu yönetiminin tarafsızlığı gibi temel anayasal ilkeleri doğrudan yok farz eden bir içeriğe sahip. Anayasa'nın 56'ncı maddesi açıkça devlete bireyin ve toplumun sağlığını koruma yükümlülüğünü veriyor. Yükümlülüğün doğası gereği sağlık hizmetleri ticari meta değil kamusal hak olarak sunulmalıdır. Ancak maddeyle, sağlık hizmeti sunma yetkisi parasal karşılıkla ve hatta rekabetçi piyasa aracı olan açık artırma yöntemiyle devredilebilecektir. Bu düzenleme, sağlık hizmetlerinin doğrudan metalaştırılması ve ticarileştirilmesi anlamına geliyor. Ruhsatlandırma, kamu gücünün düzenleyici ve denetleyici niteliğini temsil eder. Yetkinin ekonomik rekabete ve piyasadaki ödeme gücüne göre dağıtılması kamu yönetiminde liyakat ve objektiflik ilkelerini ortadan kaldıracaktır. Özellikle kırsal bölgelerde, ekonomik cazibesi olmayan yerlerde hizmet sunmak isteyen küçük ve orta ölçekli sağlık kuruluşları açık artırma mekanizmasında büyük sermaye grupları karşısında rekabet edemeyecek, bölgesel eşitsizlik artacak, temel sağlık hizmetlerine erişimde sınıfsal ve coğrafi ayrımlar yaratacaktır. Düzenleme, hizmet sunumunun ticari getirisine göre belirlenmesi gibi son derece tehlikeli önceliklendirme modelini getiriyor. Artık sağlık kuruluşunun açılacağı yer halk sağlığı ihtiyacına göre değil, lisansın fiyatına göre belirlenecek.

Değerli milletvekilleri, bu düzenleme, Anayasa'nın sosyal hukuk devleti ilkesine, kamu hizmetlerinde tarafsızlık ve eşitlik esasına açıkça aykırıdır. Sağlık Bakanlığının görevi halk sağlığını korumak ve eşit şartlarda kaliteli sağlık hizmeti sunmaktır, yoksa ruhsat ve lisansları açık arttırmayla satmak değildir. (CHP sıralarından alkışlar) Madde siyasi açıdan da iktidarın kamu hizmetlerini ticarileştirme yönündeki uzun süredir devam eden yaklaşımının bir göstergesidir. Kamu hastanelerinin özelleştirilmesi, şehir hastanelerinin borçlandırma temelli modellerle kurulması ve sağlık çalışanlarının güvencesizleştirilmesi süreçlerinin ardından şimdi de hizmet sunma yetkisinin sermaye yarışına açılması Türkiye'de sağlık sisteminin sosyal değil, ticari yapıya dönüştürüldüğünü gösteriyor. Vatandaşların sağlık hizmetine güvenle erişebileceği sistem yerine hangi şirketin ne kadara hizmet yetkisi aldığına dayalı model hem hasta haklarının ihlaline yol açacak hem halk ile sağlık kurumu arasındaki ilişkiyi

ekonomik temelde yeniden şekillendirecektir. Kamusal hizmetlerin satışa çıkarılmasını, halkın sağlığına dair yetkilerin açık artırmaya konu edilmesini kabul etmiyoruz. Sosyal devletten piyasa devletine geçişi temsil eden düzenlemeyi reddediyoruz. Vatandaşlarımızın sağlık hakkı kutsaldır. Kaliteli, erişilebilir ve eşit şartlarda sağlık hizmeti temel haktır. Sağlık hakkını ticaretin konusu yapmaya izin vermeyeceğiz. Görevimiz sermayeye hizmet değil, halka hizmettir.

Bu nedenle teklife “hayır” oyu vereceğiz diyor, sağlıklı günler diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra sayılı Kanun Teklifinin 25’inci maddesiyle 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin yeniden düzenlenen mülga 57’nci maddesinin (2)’nci fıkrasının üçüncü cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Lisans verilmesinin usul ve esasları Bakanlıkça belirlenir ve bu usul ve esasların açık artırmaya ilişkin hükümlerinin belirlenmesinde Kamu İhale Kurumunun ve Rekabet Kurumunun görüşleri alınır.”

Leyla Şahin Usta

Hüseyin Altınsoy

Adem Yeşildal

Ankara

Aksaray

Hatay

Mustafa Hamarat

Kayhan Türkmenoğlu

Murat Cahid Cıngı

Ordu

Van

Kayseri

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, Sağlık Bakanlığı tarafından verilen lisanslara ilişkin açık artırmaya yönelik hükümlerin belirlenmesinde Kamu İhale Kurumunun ve Rekabet Kurumunun görüşünün alınması öngörülmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 25’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 26’nci madde kabul edilmiştir.

27’nci madde üzerinde 1 önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 218 sıra sayılı (2/3174) esas numaralı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 27’nci maddesindeki “ilçe nüfusu yüz binin üzerindeki ilçe sağlık müdürlükleri” ibaresinin “ilçe nüfusu seksen binin üzerindeki ilçe sağlık müdürlükleri” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kayıhan Pala

Bursa

Talat Dinçer

Mersin

Aylin Yaman

Ankara

Aliye Timisi Ersever

Ankara

Ali Karaoba

Uşak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Sayın Talat Dinçer.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 27'nci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, alışlagelmiş bir usul; kanunları torbalayıp torbalayıp Meclise getirmek, burada böyle birbirleriyle bağlantılı olmayan böyle yüzlerce konuyu tartışmaya bizleri mecbur bırakmak.

Şimdi, “sağlık paketi” dendi, “Sağlık paketi gelecek.” denilince biz de böyle heyecanlandık acaba içinden bir şeyler mi çıkacak diye ama 29 maddelik sağlık paketine bakıyorum, teknik konuların dışında hiçbir kesimin dardına derman olacak bir hüküm yok. (CHP sıralarından alkışlar) Onu şunun için söylüyorum: Şimdi, bu ülkenin Cumhurbaşkanı, bundan tam sekiz yüz altı gün önce, 14 Mayıs seçimlerinden önce, çıktı meydanlarda dedi ki: “BAĞ-KUR'lular ile SSK'lileri eşitleyeceğiz, bu adaletsizliği gidereceğiz. 9000 prim gün sayısını 7200'e düşüreceğiz.” Bunu kim söyledi? Sayın Cumhurbaşkanı söyledi partisinin Genel Başkanı olarak. Aradan geçen bu kadar zaman içerisinde hiçbir hareket yapılmadı. Yahu, milyonlarca BAĞ-KUR'lu sizlerden bu haberi bekliyor.

Daha dün 3 tane şirketin ihtiyaçlarını karşılamak adına burada nasıl mücadele ettiğinizi bütün muhalefet gördü, bizler de şahidiz. Biz çıkarttırmayalım diye uğraştık, siz çıkartacağız diye uğraştınız. Sabahın beşinde o şirketlerin ihtiyaçları karşılandı. Yahu, milyonlarca BAĞ-KUR'lu var, ya, el insaf, el vicdan! Yani adam iş yeri sahibi, BAĞ-KUR'lu diye bunun günahı ne? 9000 prim gün sayısından bunları emekli edeceğiz diye uğraşıyorsunuz, öbür taraftan, yanında çalıştırdığı elemana 7200 veriyorsunuz.

Ya, gelin o zaman, hepimiz buradayız, bir önergeyle bunu buraya ilave edelim, milyonlarca BAĞ-KUR'luyu buradan bir sevindirelim. Gelin, 9000 prim gün sayısını 7200'e düşürelim, Cumhurbaşkanı'nın lafını yere düşürmeyelim. Varsanız getirin, buyurun, biz varız. Ama getirmezsiniz.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Niye, BAĞ-KUR'lular holding mi Sayın Vekilim(!)

TALAT DİNÇER (Devamla) - Evet, küçük esnaf, evet, o anlamda doğru, sermaye grubu değil, sermayeye sahip olmadığı için esnafı eziyorsunuz. Ya, bu BAĞ-KUR'lunun günahı ne? Şöyle bir bakıyoruz, prim gün sayısını düşürmediniz, bir EYT çıkardınız esnafı yararlandırmadınız, ihya hakkı da vermediniz esnafa; iki ay primini ödemezse BAĞ-KUR'luyu hastaneye sokmuyorsunuz, hastaneye, “Giremezsiniz.” diyorsunuz. Ya, bir Suriyeli sığınmacı kadar bu esnafın sizde bir hükmü yok. Suriyeli sığınmacılar hiçbir para ödmeden, hiçbir ücret ödmeden giriyor bizim şehir hastanelerinden, devlet hastanelerinden yararlanıyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ama doğru bilgi değil bu.

TALAT DİNÇER (Devamla) - Doğru bilgi.

Ama bir BAĞ-KUR'lu iki ay primini ödemezse 3'üncü ay hastaneden yararlanamıyor. Ya, bunları bir düzeltmek lazım.

Şimdi, hastanelere gelin; hastanelerde bir randevuya müracaat ediyorsunuz, iki ay, üç ay, beş ay, altı ay ileriye -hele hele görüntülemeye- randevu veriyorsunuz ama emek yoğun çalışan, bu ülkenin ekonomisine katkı sunan, vergi veren, insan çalıştıran, istihdam yaratan esnafı özel hastanelere mahkûm kılıyorsunuz. Özel hastanelerdeki fiyatları da biliyorsunuz yani bunun altından kolay kolay hiçbir esnaf hiçbir şekilde kalkamaz. Değerli milletvekilleri, bakın, gerçekten siz bu sosyal güvenlik kuruluşlarını birleştirdiniz ama burada bu birleştirmenin içerisinde en mağdur olan BAĞ-KUR; keşke birleştirmeseydiniz. Basamak satın alarak emekli olsaydı o esnaf, bugünkü aldığı emekli maaşından daha yüksek emekli maaşı alırdı. Bugün 16 bin liraya ülkede çalışan 3 milyon esnafı mahkûm ediyorsunuz. 16 bin lirayla bu insanlar nasıl geçsin? Bütün bunları keşke bu torbanın içerisine koysaydık, bu kadar milletin, bu kadar mağdur olan esnaf kesiminin biraz yüzünü güldürebilseydik, şimdi buradan gittiğinizde seçim bölgenizde başınız dik gezerdiniz ama şimdi nasıl bakacaksınız, merak ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Sen merak etme, bizim zaten dik.

FARUK KILIÇ (Mardin) - Başımız her zaman dik, Allah'a çok şükür.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 27'nci madde kabul edilmiştir.

Geçici 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası "Başkanın gerekli görmesi halinde açık oylama oturumun sonuna veya haftanın belli bir gününe bırakılabilir." hükmünü havidir. Bu hüküm uyarınca teklifin açık oylamasını oturumun sonuna bırakıyorum ve birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.01

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 00.08****BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL****KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Mustafa BİLİCİ (İzmir)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 113'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2'nci sıraya alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/10) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 124)²

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 124 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÇOCUKLARA
YARDIM FONU ARASINDA EV SAHİBİ ÜLKE ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 14 Eylül 2022 tarihinde New York'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - 1'inci madde üzerinde söz isteyen, YENİ YOL Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin Ekmen.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yasama döneminin bu yılki yasama yılının son günündeyiz. Sadece biz çalışmalarımıza ara vermeyeceğiz, yarın itibarıyla yargı camiası da adli tatil nedeniyle çalışmalarına ara verecek. İsterseniz, gelin, bu gece yargımızın, adalet kurumumuzun hâlipürmelali üzerine birkaç hususta bir değerlendirme yapalım ve devlet ile vatandaş arasındaki en kuvvetli bağa yani devletin kendisinden adalet bekleyen vatandaşına nasıl yaklaştığı ve bu talebini nasıl karşıladığı hususuna bakalım.

² 124 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Bu hususa bakmadan önce, Hazreti Ali'ye atfedilen “Devletin dini adadettir.”, Nizamülmülk'ün “Siyasetname”sinde, İbn Teymiyye'nin eserlerinde tartıştığı “Devlet küfürle ayakta durur ama zulümle ayakta durmaz.” sözünü, yine İbn Kayyim El-Cevziyye'nin eserlerinde tartıştığı “Kâfir ama adil bir hükümdar tarafından yönetilmek mi yeğdir yoksa mümin ama zalim bir hükümdar tarafından yönetilmek mi yeğdir?” sorusunun cevabını hatırlatarak konuya girelim.

Türkiye, uzunca bir süredir kuralıslızlıklar ülkesi oldu; hukuk devleti ilkesi içinin boşaltıldığı, Anayasa'nın sistematik olarak ihlal edildiği ve yargı erkinin yürütmeye bağı hâle getirildiği bir dönemin içerisinde geçiyoruz. Türkiye'de temel hak ve özgürlükler, özellikle ifade, toplantı ve örgütlenme özgürlükleri, terör mevzuatının keyfi ve geniş yorumlanmasıyla büyük ölçüde sınırlandırılmış bulunmaktadır. Ceza normlarının öngörülmezliği ve yargının siyasallaşması muhalif siyasetçiler, gazeteciler, akademisyenler, insan hakları savunucuları ve sivil toplum aktörleri için maalesef hukuk güvenliğini ortadan kaldırmıştır. “Suç ve cezaların kanuniliği” ilkesi ve “masumiyet karinesi” ilkeleri pratikte bütün anlamını yitirmiştir. Bu durum, hak ihlallerinin yanında aynı zamanda Türkiye'de yargı bağımsızlığına dair yapısal bir krize işaret etmektedir.

Dünya Adalet Projesine göre Türkiye, 142 ülke arasında 117'nci sırada yer alabilmiştir ve Şeffaflık Endeksi ve Yolsuzluk Endeksi'ndeki yükselişi yani gerilemeyi ifade etmeye bile gerek duymuyorum. Bazen Sayın Bakanımız uluslararası endeksler üzerinden yargının hâlinin incelenmesini yanlış bulduğunu ifade ediyor. Burada da bir başka çelişki var; Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek uluslararası kuruluşların puan artırımlarını övünçle anlatırken Adalet Bakanımız Sayın Yılmaz Tunç uluslararası kuruluşların değerlendirmelerini gerçekçi bulmadığını ifade ediyor. O zaman, bugün, yerel bazlı endeksler üzerinden yargının hâline bakalım istiyorum: 2005 yılı Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı'nda 5.912 kişiden sadece yüzde 23,81'i başarılı olmuştur, bir önceki yıl da bu başarı oranı yüzde 42'yd. Burada bir durum var: Ya biz bu çocuklara hukuk eğitimi veremiyoruz ya yanlış bir sınav yapıyoruz. Bu iki seçenekten hangisi geçerliyse -burada hukukçu milletvekillerimiz var- bu bırakınız bir hukuk devletine, bir kanun devletine dahi yakışmayacak bir durumdur.

Her gün bir suç makinesi yakalanıyor. Cezaevinden dün çıkmış, sevdiği kadını veya sevdiğini iddia ettiği kadını öldürmüş; bir bakıyorsunuz katil, bir bakıyorsunuz dolandırıcı, bir bakıyorsunuz suç örgütü yöneticisi. Niçin bunlar dışarıda? Çünkü bazı mafya liderleri için burada kişiye özel infaz düzenlemeleri yapılmış çünkü bazı infaz düzenlemeleri Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmiş ancak bu kişiler dışarı çıktığında sistemin kimin için hangi kolaylıkları getirdiğini anlayabiliyoruz.

Hasta mahpuslar, Sayın Murat Çalık'ın şahsında bir kez daha gündeme gelen hasta mahpuslar yılların bir problemi, yılların problemi. 2013 yılında da Adli Tıp Kurumundaki heyet değişikliğiyle çözüldüğü iddia edilmişti; bugün yine, heyet değişikliği itibarıyla bu problemin çözüldüğü iddia ediliyor ama uygulamayı görüyoruz. Hasta mahpuslar üzerindeki uygulamaların, bir tedbirin nasıl kişinin hayatına mal olan ceza infazına dönüştüğünü görüyoruz ki Abdulhamit Bey burada yok ama kendisinin açıkladığı Yargı Reformu Eylem Planı'nda da geçen maddelerden biriydi hasta mahpusların durumu. Keza, söz konusu Reform Eylem Planı'nda olduğu gibi, açıklanmış eylem planlarının üçte 2'si hayata geçirilmiyor.

Peki, bu eylem planları niye açıklanıyor? Çünkü uluslararası kuruluşlar için bir göz boyaması, bir aldatmaca aracılığı olarak kullanılıyor. Efendim “Biz eylem planını açıkladık, bunun gereğini yapacağız.” Hatırlayın, aynı konu OHAL Komisyonunun kurulması döneminde de uygulandı; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine “Siz bu başvuruları iade edin; biz iç hukukta bir mekanizma kuracağız, bunun gereğini yerine getireceğiz.” denildi. Kabul edilen oranlar yüzde birkaçla telaffuz ediliyorken Olağanüstü Hâl Komisyonunda, bugün hakkında dava açılmamış, yargılama yapılmamış, beraat almış,

kesinleşmiş kararı olan binlerce KHK’linin kurumunda geri işine başlatılmadığını görüyoruz. Kursiyer teğmenler, erler, askerler, darbe eyleminin bir parçası olmayan, darbe eylemi bölgesinde bulunmayan, bir emir ya da talimatla oturduğu yerden kalkıp ayrılan insanların mağduriyeti ve dünyanın en büyük terör örgütü soruşturması FETÖ; Türkiye Cumhuriyeti tarihinin değil, dünyanın en büyük terör örgütü soruşturması FETÖ’den mağdur olmayan etrafınızda bir insan yoksa o zaman dönün deyin ki: “Biz doğru bir iş yaptık, bu işi de yapmaya devam edeceğiz.” Ama ben inanıyorum ki şu anda Genel Kurulda bulunan arkadaşlarımızın hangi birinin etrafına küçük ölçekte değil, orta ya da geniş ölçekte bir daire çizecek olsak FETÖ soruşturmaları nedeniyle mağdur olmuş insanlar görürüz.

Elimde bazı istatistikler var, gerçekten bunları okuyunca hayret ettim; Adalet Bakanlığının yayınladığı resmî istatistikler. Bu istatistiklere göre hukuk mahkemelerine işiniz düştüyse üç buçuk yıldan önce paçanızı kurtaramıyorsunuz, üç buçuk yıldan önce.

Yine, bu istatistiklere göre, en çok şaşkınlıkla okuduğumu söyleyeyim, bir hırsızlık fiilinin mağduruysanız üç bin dört yüz altmış sekiz gün adaletin gelmesini bekliyorsunuz, Adalet Bakanlığının resmî istatistiğinden bahsediyorum, on yıla yakın. Sonra, büyük yolsuzlukları bıraktık, küçük çetecikler niçin sokakları dolduruyor; sonra niçin hırsızlıklar, yağmalar alıp başını gidiyor? Bu istatistikleri de Adalet Bakanlığının resmî verilerinden takip edebilirsiniz.

Anayasa Mahkemesi ele aldığı 100 dosyanın 98,1’inde hukuka aykırılık tespit etmiş; bu ne demek biliyor musunuz? Dosyasını oraya götüremeyen milyonların “Yahu, eğer benim dosyam da Anayasa Mahkemesinde incelenmeye değer bulunan 79.507 dosyadan biri olsaydı, vallahi benim dosyam için de ihlal kararı çıkacaktı.” diye düşünmesi demek.

Peki, vatandaş nasıl bakıyor bu yargı sistemine? Ankara Enstitüsünün 7-14 Nisanda yaptırıp mayısta yayınladığı, 2.057 denekle yapılan ve kıymetli Doçent Doktor Vahap Coşkun’a yorumlattığı rapordan bazı verileri paylaşıyorum.

Katılımcıların yüzde 50’si yargının bağımsız olmadığını düşünüyor, yüzde 59’u tarafsız olmadığını da düşünüyor. Katılımcılardan her 5 kişiden 1’i siyasetin yargıya müdahale ettiğini düşünüyor, yüzde 15’i adaletin olmadığını, yüzde 15’i liyakatin olmadığını savunuyor. Katılımcıların yüzde 38’i hâkim ve savcıların kararlarında iktidarın etkili olduğunu düşünüyor. Yaklaşık her 2 kişiden 1’i “Eğer rüşvet verersen yargıda işin görülür.” diye düşünüyor. Katılımcıların yüzde 58’i hâkim ve savcıların baskı altında karar verdiğini düşünüyor. Yine bir başka sorudaki yüzde 58’i iktidarın yargıya müdahale ettiğini düşünüyor. Katılımcıların yüzde 62’si yargıya güvenmiyor ve devamı bu şekilde geliyor. Katılımcıların üçte 2’si de “İşim yargıya düşerse mağdur olurum.” diye düşünüyor. Yüzde 70’i de siyasi olanlar ile sıradan vatandaşların eşit muameleye maruz kalmadığını düşünüyor. Dikkat ettiyseniz rakamlar 60, 70; AK PARTİ seçmeninin de en az üçte 1’i, bazen üçte 2’si bu duyguları hissediyor. Üçte 1’i bir siyasal dayanışmayla “İşler iyi, yolunda.” diye düşünüyor. Bu hâliyle başta hukukçu milletvekillerimiz olmak üzere vicdan sahibi, hukuk sahibi; devletin, idarenin, adalet duygusunun vatandaşta nasıl yansıdığı düşüncesine siyasi bir sorumlulukla bakan milletvekillerimizin sokağa çıktığında yargının o hâlipürmelaline maruz kalan vatandaşlara nasıl cevaplar vereceğini gerçekten merak ediyorum.

Hepinize iyi geceler diliyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Metin Ergun.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) - Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Bugün, daha doğrusu dün Kıbrıs Barış Harekâtı'nın yıl dönümüydü. 51'inci yıl dönümünde Kıbrıs Türklüğü için can veren kahraman Mehmetçiklerimiz ile Kıbrıs Türklüğünün hakları için hayatları boyunca mücadele eden Rauf Denktaş ve Fazıl Küçük gibi büyük devlet adamlarını saygı ve rahmetle anıyorum.

Muhterem milletvekilleri, öncelikle yürürlükte olan veya onaylanmak üzere Meclise gönderilen uluslararası anlaşmalarla ilgili bazı düşüncelerimizi ifade etmek istiyorum. Özellikle serbest ticaret anlaşmaları konusunda bazı sıkıntıların olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bu noktada, rekabet üstünlüğümüzün olmadığı ülkelerle yapılan serbest ticaret anlaşmaları sürekli ülkemizin aleyhine neticeler vermektedir. Örneğin, bugün görüşülmekte olan anlaşmalardan biriyle ilgili ülke olan Malezya'yla yapılan serbest ticaret anlaşmasının neticeleri ortadadır. Türkiye Malezya'ya karşı sürekli ticaret açığı vermekte ve bu açık giderek büyümektedir. Malezya'nın en fazla ihracat yaptığı ülkeler arasında Türkiye 17'nci sıradayken en fazla ithalat yaptığı ülkeler arasında ise 37'nci sıradadır. 2024 yılında Malezya'dan 4,7 milyar dolarlık ithalat yaparken sadece 449 milyon dolarlık ihracat yapabilmişiz yani ithalat-ihracat dengesizliği ülkemiz aleyhine 10 kat geçmiştir. Bu rakamlarla, Malezya en çok ihracat yaptığımız 76'ncı ülkeyken en çok ithalat yaptığımız 17'nci ülke hâline gelmiştir.

Uzun vadeli bir etki analizi yapılmadan imzalanan ve yürürlüğe giren anlaşmalar fayda değil zarar getirmektedir. Dolayısıyla, serbest ticaret anlaşmaları imzalanırken uzun vadeli analizlere dayanan ve aleyhimize rekabet dengesizliği yaratmayacak şekilde hareket edilmesi ülkemizin çıkarları açısından önemlidir fakat iktidar tıpkı yasama sürecinde yaptığı gibi serbest ticaret anlaşmalarının da önünü arkasını iyice hesaplamadan alelacele imzalama ve yürürlüğe koyma telaşındadır. Tüm bu anlaşmalar imzalanmadan önce detaylı bir etki analiziyle değerlendirilmeli ve ilgili kurumların görüşlerine başvurulmalıdır. Zira birçok serbest ticaret antlaşmasında etki analizlerinin yapılmadığını görüyoruz. Etki analizi yapılmadan imzalanan anlaşmalar, sadece ekonomide değil, dış politikada da ülkemizin elini zayıflatmaktadır.

Muhterem milletvekilleri, ekonomik anlaşmalar kadar iktidarın dış politika anlayışı da Türkiye'nin uluslararası konumunu doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle dış politikada daha tutarlı ve stratejik bir yaklaşım benimsememiz şarttır. Malumunuz olduğu üzere, dış politika, güçlü bir ekonomi, istikrarlı bir iç siyaset ve sağlam bir demokrasiyle bütünlük kazanır. Osmanlı'dan cumhuriyete uzanan dış politika geleneğimiz denge, ihtiyat ve bağımsızlık temellerine dayanmaktadır. Cumhuriyetimizin kurucu ilkeleri, özellikle "Yurtta sulh, cihanda sulh." anlayışı coğrafyamızda barışçıl ve dengeli bir duruşu temsil etmektedir. Bugün ise Türkiye bu dengeden uzaklaşmış, bölgesinde yalnız ve öngörülemez bir aktöre dönmüş durumdadır. Oysa tutarlılık dış politikada güvenilirliğin temelidir ancak mevcut iktidarın dış politikayı iç politika malzemesi hâline getirme konusundaki ısrarı Türk dış politikasının etkinliğini azaltmaktadır.

Diğer bir sorun da Dışişlerindeki partizanca kadrolaşmadır. İYİ Parti olarak bu anlayışı kabul etmemiz mümkün değildir. Bizim için dış politikada uzmanlık, kurumsallık ve liyakat esastır. Bu sebeple, Dışişleri Bakanlığımızın kurumsal kapasitesinin yeniden güçlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Muhterem milletvekilleri, Türkiye'nin dış politikada karşı karşıya olduğu en önemli sorunlarından biri yalnızlaşmadır. Bölgesel ve küresel meselelerde etkinlik için güçlü ittifaklar ve güvenilir ortaklıklar şarttır ancak iktidar, komşu ülkelerden uluslararası kuruluşlara kadar pek çok alanda çatışmacı ve ideolojik üslup benimsemiştir. Avrupa Birliğiyle ilişkilerimiz yıllardır bir ileri iki geri giden bir süreçte tıkanmış durumdadır. AB üyelik süreci sadece ekonomik entegrasyon meselesi değil aynı zamanda demokrasi, hukuk devleti ve insan hakları standartlarının yükseltilmesi için bir fırsattır. Komşularımızla ilişkilerimize baktığımızda, maalesef, benzer bir tablo görüyoruz. Yunanistan'la Ege ve Akdeniz'deki

sorunlar etkin bir diplomasi yerine etkisiz hamasi söylemlerle yönetilmeye çalışılmaktadır. Bu da Yunanistan'ın giderek mevzi kazanmasına neden olmaktadır.

Diğer taraftan, Suriye meselesi hem insani hem de güvenlik boyutuyla Türkiye'yi derinden etkilemektedir. Yanlış Suriye politikasıyla, Türkiye, sadece milyonlarca sığınmacının yükünü taşıyan bir ülke olmamış, an itibarıyla istikbali belirsiz, riskli bir Suriye rejimiyle karşı karşıya kalmış durumdadır. Suriye politikasında sergilenen vizyonsuzluk ne yazık ki devam etmektedir. Suriye'de Türkmenlerin dışlanması ve iktidarın bu meseleye kayıtsızlığı bunun en son örneği durumundadır. Bilindiği gibi Türkmenler Suriye'nin asli unsurudur ve tarihsel bağlarımız nedeniyle Türkiye için stratejik önemdedir ancak Esad rejiminin devrilmesinden sonra oluşturulan geçiş hükümetinde Türkmenlerin dışlanması sadece insan hakları meselesi değil millî güvenliğimiz açısından da ciddi bir sorundur. İktidar, Suriye Türkmenlerine yönelik bu ayrımcılığa karşı ne yazık ki sessiz kalmıştır. Bu sessizlik sona ermeli, Türkmenler desteklenerek Suriye'nin geleceğinde söz sahibi yapılmalıdır.

Muhterem milletvekilleri, iktidarın sessiz kaldığı bir diğer mesele de bazı Türk devletlerinin Güney Kıbrıs Rum kesimine büyükelçi atama kararlarıdır. Bu sessizlik Türk dünyasıyla ilişkilerimizin zayıfladığına işaret etmektedir.

Diğer yandan, Dışişleri Bakanı Sayın Fidan New York'ta Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin ev sahipliğinde Kıbrıs toplantısı yapmış ve Rum liderle baş başa görüşmüştür. Üstelik, bu görüşme yapılırken Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Ersin Tatar bu görüşmede yer almamıştır. İYİ Parti olarak soruyoruz: Bu nasıl bir diplomasidir? Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Ersin Tatar neden toplantıda yer almamıştır? Bu görüşmede hangi konular görüşülmüş, âdeta neyin pazarlığı yapılmıştır? Böylesine skandal bir görüşme Türkiye'nin iki devletli çözüm yaklaşımına zarar vermeyecek midir? İktidarın bu konudaki bakış açısını kamuoyuna açıklaması zarurettir.

Muhterem milletvekilleri, dış politikamızdaki bir diğer zaaf da Uygur Türklerinin yaşadıkları zulme karşı sessizliktir. Uygurlar sistematik şekilde asimilasyona, baskıya ve insanlık dışı muamelelere maruz kalmaktadır fakat iktidar bu konuda uluslararası platformlarda sesini yükseltmek yerine ekonomik çıkarlar uğruna sessiz kalmayı tercih etmektedir. İYİ Parti olarak, Uygur Türklerinin haklarını savunmak için Birleşmiş Milletler ve diğer uluslararası kuruluşlarda daha aktif rol üstlenilmesi gerektiğini vurguluyoruz. Çin'le ekonomik ilişkiler Uygur meselesini görmezden gelmenin bahanesi olmamalıdır diye düşünüyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın Kamil Aydın.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; gecenin bu saatinde hepimize en kalbî duygularıyla sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Tabii, zihinsel yorgunluğunuzu artırmama adına ben bugünkü konuşmama, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına aldığımız bu konuşmamıza çocukluğumda oynadığımız bir oyun metaforuyla başlayıp anlatmaya çalışacağım. Adına biz “itti, bitti” derdik, biri ebe olurdu, gözlerini kapatır, yüzü duvara karşı gelecek şekilde durur, daha sonra herkes gizlenir “Sağım solum, önüm arkam sobe.” diye gözlerini açar, etrafa bakardı. Acaba kim, nereye, nasıl gizlendi, ne hinlik var? Tek tek bulup çıkarmaya çalışırdık ama bulunduğumuz noktayı da fazla terk edemezdik; çok hassas bir noktaydı. Şimdi benzer bir şeyi günümüz teknolojik bağlamında yapmak gerekirse yani Google Maps gibi dijital bir haritalamayla

şöyle Türkiye'ye odaklanıp, daha sonra yukarıya çıkıp Türkiye'nin bölgesindeki konumu ve etrafında yani sağında solunda, önünde arkasında neler olduğunu gözlemlediğimizde gerçekten uyularımızın çok da rahat şekilde geçeceği bir durumun görüldüğünü anlamayacağız. Bunu niye söylüyorum? Çünkü kuzeyimizle, güneyimizle, doğumuzla, batımızla gerçekten müthiş bir ateş çemberi içerisinde konumlanmış bir ülkede yaşıyoruz. Bunu fark etmiyoruz belki ama dikkatlice baktığımızda, gerçekten analitik düşündüğümüzde ve bugün küresel bağlamda dünyanın sorunsal olarak nitelendirdiği olayların muvacehesinde ele aldığımızda, bütün bu yaşananların Türkiye'nin etrafında gerçekleştiğine tanıklık etmekteyiz.

Şimdi, bunları birer birer ifade etmek gerekirse kuzeyimize baktığımızda, Karadeniz'de iki kıyıdaş ülkenin 2014 yılında Kırım'ın ilhakıyla başlayan bir çekişme, çatışma sürecinin daha sonra, 2022'de tamamen bir işgale dönüştüğünü çok açık ve net bir şekilde gördük ve o günden bugüne kadar da biz bunun sulhusalahla sonuçlanması adına elimizden geleni yapmaya çalıştık. Bunu, gerçekten -aldığımız sonuçları bir çırpıda saymak gerekirse- tahıl koridoru, savaş esirlerinin takası, çocukların iadesi gibi başardığımız birçok anlaşma metninde görmekteyiz.

Kuzeydeki bu durumumuzun yanında bir de şöyle doğruya dönüp baktığımızda, doğuda da maalesef, İsrail'in, önceleri özellikle Filistin toprakları içerisindeki Gazze ve Batı Şeria başta olmak üzere, daha sonra dayanamayıp, daha da yukarı doğru devam edip Lübnan'daki işgal girişimleri, nobran davranışları, soykırımcı hâl ve hareketleri artık sınır tanınamazlık noktasına gelmiş ve İran'a da sıçramış olduğuna çok açık ve net bir şekilde tanıklık ettik. Yani, doğumuzda da bir ateş çemberi var bir bakıma.

Güneye indiğimizde, yine, daha çok boyutlu, Arap Baharı şeklinde başlayıp, önce Irak'la ateşlenip daha sonra Suriye, Libya ve komşu ülkelere sıçrayan benzer gerçekten iç çatışmaların, kanlı eylemlerin, iç savaşların, soykırımların ve bunlara bağlı olarak büyük göçlerin meydana geldiğine tanıklık ettik.

Batıya doğru baktığımızda, doğumuz, kuzeyimiz, güneyimiz, böyle de batımız çok mu rahat? Maalesef, orada da gizli saklı, çok açık birtakım oluşumların varlığına tanıklık ettik. Yıllardan beri adaların fütursuzca silahlandırılması, hatta Amerikan üslerine dönüşmesini çok açık ve net bir şekilde gördük. Başka neler vardı? Deniz kıta sahanlığı konusundaki gerçekten kural tanımaz davranışlara muhatap olduk. Bizim soydaşlarımızın hak ettiği birtakım insani hakların hâlâ bugün dahi dikkate alınmadığının devam ettiğine tanıklık ettik.

Şimdi, bunları niye söyledik? Bizim sağımız solumuz, önümüz arkamız sobe durumda yani kuşatılmış bir durumda. Bir sessizlik var ama bir fırsat kollama, bir uyku orucunda olmamız gereken bir coğrafyadaki teyakkuz hâlinin dikkatlerinize çekilmesi noktasında bunları ifade ediyorum. Peki, o zaman, biz, işte, tüm bu yaşananlar muvacehesinde bölgede istikrarın, güvenliğin ve gerçekten barışın tahkim edilmesinin en önemli aktörü olarak algılandığımızın ve bu misyona sahip olduğumuzun farkındayız. Niye? Çünkü bunun olumsuz nedenleri birinci dereceden bize yansımaktadır. Bunu ekonomik, ticari, kültürel, siyasi her bağlamda düşünebiliriz. Dolayısıyla bütün bunlardan arı bir şekilde ayakta durma bu coğrafyada, varlığını ve istiklalini muhafaza etme adına bizim gerçekten sürekli teyakkuz hâlinde olmamız gerekmektedir.

Şimdi, bazen tabii bu tür kritik durumlardan zaman zaman fırsatlar da çıkarma olasılığı çok açık ve nettir. Yani şerhlerin hayra dönüşmesi düşüncesinden hareketle bazen diyoruz ki: "Evet, böyle bir cendere içerisindeyiz, böyle sıkıntılar merkezindeyiz ama buradan mutlaka hem bölgeyi hem de ülkemizi refaha çıkaracak birtakım atılımların da yapılması kaçınılmazdır." İşte, bu düşünceyle, gerçekten özellikle Hariciyemizin üç yüz yıllık çok güçlü geleneğinden kaynaklanan bir tutum ve davranışla hem masada hem sahada bunu formüle edip uygulamaya koymaya çalışan bir Türkiye Cumhuriyeti devleti var.

Bunu tek tek, madde madde saymak gerekirse gerçekten bunun en önemli güneydeki meselelere çözüm olabilecek, özellikle ticari kalkınmaya vesile olabilecek bir kalkınma yolunun varlığını çok açık ve net bir şekilde örnek olarak gösterebiliriz.

Yine, doğudaki o sorunsal alanda, özellikle Ermenistan-Azerbaycan arasında Karabağ'ın özgürleşmesinden sonra meydana gelen barış sürecinin desteklenerek, motive edilerek eyleme dönüştürülmesinin de yine bizim çok önemli hamlelerimizden biri olduğunu açık ve net bir şekilde görüyoruz. Doğu Akdeniz'de özellikle hidrokarbon arayışlarımız yine bu amaca matuf birtakım atılımlar olduğuna çok açık ve net bir şekilde tanıklık etmekteyiz.

Aynı şekilde baktığımızda, yine, Yunanistan'la ortak bölgesel barış arayışları yine bizim sulhusalah eyleme noktasındaki olumlu tavırlarımızın bir nevi yansımasıdır. Özellikle Libya'yla deniz yetki alanları bağlamında dün yaptığımız anlaşmaların bugün artık yavaş yavaş özellikle Libya'daki parlamento grubu tarafından da anlaşılmaya başlandığına açık, net bir şekilde yine tanıklık etmekteyiz.

İsrail'in kural tanımaz, uluslararası kanunu, otoriteyi hiçe sayan tavırları noktasında... Bu kürsülerden gerçekten ağır eleştirileri duyunca zaman zaman üzülmüyoruz, biraz da hakkı vermek lazım; inanın, uluslararası katıldığımız bütün toplantılarda bütün dünyanın sessiz kaldığı bağlamda, Türkiye Cumhuriyeti devletini, Hükümetini temsilen bizim bütün siyasi parti temsilcisi arkadaşlarımız tarafından açık ve net bir şekilde bu nobran tavrın protesto edildiğine, karşı tavır sergilendiğine bizler de tanıklık etmekteyiz. Bu denli sorunsal ve kaotik bir alanda varlığını, dirliğini, birliğini muhafaza etme mükteşebatını bulunduran Türkiye Cumhuriyeti devleti bundan sonra da yol güzergâhı olarak artık bölgesinde lider olma adımlarını açık ve net bir şekilde atmaktadır. İnşallah, dünyada da ilk büyük 10 güç arasına girme yolunda epey bir mesafe katedildiğine tanıklık ediyorum.

Dolayısıyla bizler de Türkiye Büyük Millet Meclisi, özellikle Dışişleri Komisyonu üyeleri olarak bu tür ikili anlaşmaları niye yapıyoruz? İşte, biraz önce arkadaşımız eksikleri söyledi “Şununla ticari açığımız şu kadar. Şu devletle anlaşmalarımızda ithalat ve ihracat bağlamında müthiş bir uyumsuzluk söz konusu.” Bunların giderilmesi adına, yapılan anlaşmaları bir an önce komisyon aşamasında sonuçlandırıp bu Genel Kurula getiriyoruz ki bir an önce karara bağlansın, bu anlaşmalar hayata geçirilsin ve ülkemizin refahı da bu bağlamda gelişsin, artırılsın.

Bu düşüncelerle, bugün biz bu ikili anlaşmaya Milliyetçi Hareket Partisi adına destek vereceğimizi ifade ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo.

Buyurun Sayın Cupolo. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Sayın Genel Kurul, kıymetli milletvekilleri; hâlâ uyanık olup Genel Kurulu takip eden herkesi saygıyla selamlıyorum.

Dışişleri Komisyonunun son dönemdeki genel işi ticaret ve güvenlik bağlamında anlaşmalar geçirmek, neredeyse ismini “dış ticaret komisyonu” olarak değiştireceğiz. Ama dış ticaret komisyonu böyle sıkı çalışırken bir yandan da Suriye’de inanılmaz bir şekilde, Türkiye’nin yatırım yaptığı bu yönetimin gözetimi altında bir katliam devam ediyor. Alevilere, Dürzilere ve kimi zaman da Kürtlere yönelik bir katliam rejimi süregeliyor. Biraz birkaç sayıdan bahsetmek istiyorum -tarihlerini de vererek- nerede kaç kişi ölmüş, en azından bilmeniz adına: Martın 6’sı ile 27’si arasında 2 bin Alevi Lazkiye, Tartus, Hama ve Humus bölgelerinde katledilmiş. Yine şubat ve mart aylarında, nisan ve mayıs ayları arasında yaklaşık olarak 60 Dürzi Suriye’de yeni yönetimce katledilmiş. Temmuz 2025’te Süveyda ve Dera’da yüzlerce Dürzi’nin katledildiği düşünülüyor. Bir de bütün bu katliamlar devam ederken ortaya

yeni gruplar çıkıyor; HTŞ'den ayrılmış, -tırnak içinde- yeni yönetimi beğenmediğini iddia eden Saraya Ensar el-Sünne gibi grupların da özel olarak bir o kadar Alevi ve Dürzi'yi, yaklaşık 2 binini katlettiği düşünülüyor. Şimdi, bu tablo bize gösteriyor ki Suriye'de katliam, mala çökme, insanları inançları ve etnik kimlikleri sebebiyle esir alma, kadınlara zorla evlilik dayatma gibi şeylerin hâlâ bitmediğini, yeni yönetim altında, yeni bir bayrakla, yeni bir sakal boyuyla devam ettiğini gösteriyor. 8 Aralık 2024 tarihinde Colani yönetimindeki grup iktidarı ele geçirdiğinde şöyle bir çağrı yapıyor: "İntikam almayın, yeni bir Suriye inşa edeceğiz ve bütün farklılıklara saygı duyacağız." Ama az önce de dediğim gibi, sakalı gibi kısa kesilen bir ara oldu bu. Aynı konuşmada İran'dan bahsederken İsrail ve Amerika'ya göz kırpmıştı, oraya "Ben size düşman değilim. Bakın, İran'a karşı direkt kendimi gösteriyorum, orayı hedef alıyorum." demişti. Zaten bu konuşmadan da hevesle Amerika hemen göz kırpmayı aldı ve oraya dair bütün bir açılımı oluşturdu. Türkiye'den de hem Dışişleri hem Millî Savunma hem de istihbarat direkt olarak Şam'a oturdular ve bir daha da çıkmamışlar gibi görünüyor, hâlâ oradalar. Ben Dışişleri Bakanlığının bu süreçteki, bu katliamlar devam ederkenki birkaç açıklamasına bakayım dedim, ne demişler bu kadar Dürzi ve Alevi katlediliyorken: 14 Temmuzda Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Öncü Keçeli, kendisine bir soru sorulunca "Suriye'nin güneyinde meydana gelen şiddet olaylarının Suriye Hükûmeti tarafından yerel düzeyde diyalog yoluyla en kısa sürede sona erdirilmesini ve güvenliğin tesis edilmesini, Suriye'nin egemenliğine ve birliğine öncelik verilmesi gerektiğini savunuyoruz." demiştir. Burada asıl savunulması gereken şey, Suriye'deki insanların insan onuruna yakışır bir biçimde yaşam haklarını savunduğu bir yönetime öncelik verilmesidir. 15 Temmuzda Suriye'nin güneyine İsrail müdahalelerinden bahsetmişler "Suriye'de istikrar, güvenlik ve Suriye'nin birliği ve bütünlüğü." demişler. Sonra "Bu doğrultuda Suriye hükûmetinin ülkenin tamamında güvenliği tesis etmek, mevcudiyetini kuvvetlendirmek üzerine attığı adımları desteklemek gerekiyor." demiş. 16 Temmuzda bir açıklama daha yapmış, İsrail'in Şam'a yönelik saldırılarında yine aynı şeyleri söylemiş, söylemiş, gelmiş demiş ki: "Suriye yönetiminin suhuleti tesis etme çabalarına katkıda bulunmalıdır herkes."

Şimdi, bu yönetim suhuleti kimlerle tesis edecek, ona bir bakalım: Colani yönetime gelir gelmez birkaç atama yaptı, atama yaptığı kişilerin "CV"lerini size biraz söylemek isterim. Birincisi, Ebu Hüseyin El Ürdüni, "Khatib" diye de geçiyor, özellikle Kürtlerin yaşadığı bölgede işkence, keyfi tutuklama ve insanları yerinden etmekle tanınıyor, şu anda HTŞ komutanı.

Ömer Muhammed Caftaşı, namıdiğer Muhtar Et Turki, Türkiye istihbaratıyla kanka olduğu düşünülüyor. Onun da başında olduğu birime "Şam birimi" deniyor, orası da korkunç insan hakları ihlalleriyle biliniyor; muhaliflere gözdağı veriyorlar, tehdit ediyorlar, yapmadıklarını bırakmıyorlar.

En ünlüsü, şeytanın görse "Ben bunu cehenneme 'zebani' diye işe almak istiyorum." diyeceği kişi Muhammed El Casim yani Ebu Amşa, Afrin'de yaptıklarıyla biliniyor, 62'nci Hama Tümeninin başına getirildi, 25'inci Tümen. Biz onu Sultan Süleyman Şah'tayken yaptıklarından biliyoruz; Afrin'de tecavüz, mala çökme, insanları kaçırma, fidye toplama, ev yakma, yağma yapma... Pislik yani! Bu pislik şu an Suriye'de bir birimin başında ve özellikle Akdeniz kıyısındaki o Alevilere yönelik katliamların da yöneticisi olarak çalışmış birisi.

Bir başkası "Haytham El Ali Ebu Müslim" diye geçiyor, o İdlib'den deneyimli, İdlib'de insanlara işkence etmekle ünlenmiş birisi.

Ebu Hatim Şakra, yine 86'ncı Tümen Komutanı olarak atanmış, bu da Hevrin Halef'in ölümünden sorumlu bir kişi, bir kadının kafatasını, saçlarını, gözlerini oya kadar katliama karışmış birisi, yine Colani'nin atadığı kişilerden birisi.

Sonuncusu, bu da yine zebani kadrosundan cehenneme memur olarak atanabilecek birisi, Sayf Bulad Ebu Bekir, bu da Türkiye'nin desteklediği kuvvetlerden biri olan Hamza Tümeni Komutanı, Suriye'nin 76'ncı Tümeninin Komutanı. Bu da şu anda, mart ayında Alevilere yönelik katliamın başında bulunan kişilerden birisi.

Şimdi, Dışişleri Bakanlığı ne diyordu? “Suriye’de merkezî yönetimin suhuleti sağlmasına müsaade edilmeli.” diyordu. Bunlar mı sağlayacak suhuleti, bu tipler mi, zebanileri mi getireceksiniz bunun başına? Oysaki Esad’ın düşmesi Suriye için yeni bir hikâyenin başlaması anlamına gelmeliydi, insanların tecavüz edilmeyeceği bir yönetim anlamına gelmeliydi, insanların artık etnik kimlikleriyle, inançlarıyla hedef alınmayacakları bir Suriye’de yaşayabilecekleri anlamına gelmeliydi ama biz sakallı bir Baas’la ne yazık ki baş başayız. Bu katliamlar gelişirken merkezî hükümet bunları durdurmak yerine orada katliamı yapanlara “Video çekmeyin.” diye uyarı gönderdi. Oysaki Colani 8 Aralık 2024 tarihinde CNN’e verdiği röportajda demişti ki: “Ben şiddet dolu bir geçmişten geliyorum ama bu geçmişime artık veda ettim, bambaşka birisiyim.” Colani -Suriye yanarken- 19 Temmuz tarihinde, hâlâ bu çatışmalar sürerken, Suudi iş insanlarıyla buluşuyordu. Bugün kendisine bir rapor teslim edildi Alevilere yönelik katliamlara ilişkin, bağımsız bir heyetin hazırladığı bir rapor, bu rapora dair bir açıklama yayınlamış, demiş ki: “Bu raporu yazanlar lüzum görürlerse, isterlerse içeriğe dair açıklama yapabilirler.” Yine, bir açıklama daha yapıyor, bir sürü laf salatası yapıyor “istikrar” “barış” vesaire vesaire diyor, ondan sonra “...fakat Suriye Cumhurbaşkanlığı bölgede aldığı kararların ihlal edilmesine karşı yapılmış her tür eylemi ulusal egemenliğin açık bir ihlali olarak değerlendirmekte ve bütün yasalar uyarınca yasal yollara başvuracağını söylemektedir.” diyor. Ama bizim algıladığımız, şu andaki hareketlerinden, hamlelerinden anladığımız şey şu: Cumhurbaşkanlığı yani Suriye’deki yeni Cumhurbaşkanlığı aslında bu tip olayları benimsiyor. Bize tam 1860’lardaki Şam olaylarını da anımsatıyor. Şam’da Sünni bir grup oradaki Hristiyanlara yönelik saldırılara başlamıştı; birçok insanı katlettiler, öldürdüler, mallarına çöktüler; hepsini katlemediler belki ama birçok Hristiyan’ın oradan ayrılmasına ön açacak korkuyu salmışlardı. Bu saldırılar da tam bunu sağlamak istiyor, tıpkı İsrail’in Gazze’de yapmak istediği gibi; yemeğe izin vermemek, işte, her yeri bombalamak, oralara korku salmak. Korku salarak insanların oradan gitmesini, boşalmasını ve oranın sadece kendilerine kalmasını istiyor, tıpkı Colani’nin de Suriye’nin tek bir mezhep ve tek bir etnik kimliğe kalmasını istediği gibi. Böyle pragmatik grupların Türkiye’ye sadık kalabileceğini düşünüyorsanız çok yanılıyorsunuz çünkü El Kaide’yle başlayan kütük geçmişi devam etmiş IŞİD’e, El Nusra’ya, ÖSO’ya. Bir tür alfabe çorbası içinde kendine harf seçecek şekilde farklı kısaltmalara katılmış bu grupların size sadakat duyacaklarını sanıyorsanız çok yanılıyorsunuz.

2013 yılında ABD’nin IŞİD’e karşı operasyonlarını takip etmiş bir kişinin bir kitabı var, oradan bir anekdotla bitireceğim: Bir ABD’li yetkili ile bir Türk yetkili konuşuyorlar; her iki taraf da kendi farklı silahlı gruplarını destekliyor o dönemlerde, farklı grupları silahlandırıyorlar. Türkiye’ye diyor ki ABD’li yetkili: “Bu silahlandırmanız gruplar çok tehlikeli, manyak hepsi. Bu manyakların dönüp dolaşıp size patlamayacağından emin misiniz?” Türkiye de diyor ki: “Vakti geldiğinde gerekirse onları da öldürürüz, olur biter.” Ama vakti geldiğinde gerekeni yapmıyor. Vakti geldiğinde o kişiler Suruç’a geliyor ve onca genci katlediyor, vakti geldiğinde onlar gidip Ankara Gari’nda patlamayı yapıyorlar ve vakti geldiğinde, daha da ilerleyen dönemlerde bu çeteler, bu cehennemin kadrolu zebanileri yüzlerini buraya da dönecekler, o yüzden asıl sadakat Suriye’yi tekliğe, tek bir renge boyamak değil, çok renkli bir yer yapmaya çalışanlarla durmaktan geçmektedir. Bu vesileyle Suruç’ta yaşamını yitiren, katledilen 33 düş yolcusunu saygıyla anıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Yunus Emre.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YUNUS EMRE (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ben de sözlerimin başında, önceki Genel Başkanımız Altan Öymen’e rahmet diliyorum, bütün Cumhuriyet Halk Partisi ailesine sabır diliyorum.

Ve yine, geçmişte mesai arkadaşımız olan, beraber çalıştığımız çok değerli hocamız Lale Karabıyık’ı kaybettik, Lale Hoca’mıza da Allah’tan rahmet diliyorum.

Ve tabii, yine son olarak, 20 Temmuz günü Kıbrıs Barış Harekâtı’nın 51’inci yılı. Kıbrıs Türkünün bağımsızlık mücadelesine, dünyadaki şu anda da yürürlükte bulunan izolasyonlara karşı olan mücadelesine saygılarımı belirtmek istiyorum. Ve tabii, Kıbrıs Barış Harekâtı döneminde Başbakan olan Bülent Ecevit’e, Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan’a, o Kabinenin bütün üyelerine ve şehitlerimize rahmet diliyorum.

Değerli arkadaşlar, Genel Kurul çalışmalarının sonuna yaklaşıyoruz. Türkiye’de kimi zaman öyle kötü olaylarla karşı karşıya kalıyoruz ki “Ya, bu kadarı da olmaz herhâlde, daha kötüsü olmaz herhâlde.” diyoruz ve maalesef, yine daha daha kötü olaylar görüyoruz. Bakın, 19 Temmuz günü, dün Dışişleri Bakanlığının hem sosyal medya hesabında hem “web” sayfasında bir bildiri yayımlandı, “Lahey Grubunun Bogota’daki Toplantısı Sonucunda Kabul Edilen Ortak Bildiri’ye Yönelik Tutumumuz Hakkında” başlıklı bir bildiri.

Değerli arkadaşlar, öncelikle bir açıklama yapayım: Biliyorsunuz, Lahey Grubu diye bir grup var. Burada İsrail’in Gazze’de işlediği soykırım suçlarının üzerinin kapatılmaması için, uluslararası hukuk yoluyla bu suçların üzerine gidilmesi için bir ülkeler grubu oluştu ve Bogota şehrinde de geçtiğimiz hafta önemli bir toplantı gerçekleştirildi ancak bu toplantıya katılan 30 ülke temsilcisinin 12’si sonuç bildirisini imzaladı ve Türkiye Cumhuriyeti adına o toplantıya katılan delege bu bildiriye imzalamadan Bogota’dan ayrıldı.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, toplum nezdinde bu bir tepki yarattı, vatandaşlarımız sosyal medyadan, başka mecralardan tepkilerini dile getirdiler. İşte bunun üzerine Dışişleri Bakanlığı gerçekten tarihimize utanç vesikası olarak geçecek bu açıklamayı yaptı. Şimdi, burada deniyor ki: “Bu bir dezenformasyondur ve bu iddialar asılsızdır.” Arkadaşlar, imza atmadı oradaki Türk görevlisi yani şimdi buna dezenformasyon demenin, asılsız demenin âlemi var mı? Bunu Dışişleri Bakanlığı yapar mı?

Devam ediyor bildiri: “30 ülkeden sadece 12’si imzalamıştır.” diyor. Şimdi, bakıyoruz, kim bu, hangi ülkeler bunlar: Efendim, Bolivya, Küba, Kolombiya, Endonezya, Irak, Libya, Malezya, Namibya, Nikaragua, Umman, Saint Vincent, Güney Afrika. Şimdi, sormak istiyorum yani bizim milletimiz bu milletlerden daha mı az şeref sahibi? Bu, utanç verici bir durumdur. Bakın, bunu tekrar söylüyorum: Bu, Türkiye’nin alınına sürülmüş bir kara lekedir. Siz çıkacaksınız, bu kürsülerde Gazze’deki soykırımdan bahsedeceksiniz... Nedir kardeşim, bu 12 ülkenin bu imzayı atması karşısında Türkiye’nin bu imzayı atamamasının arkasındaki endişe nedir, neden korkuyorsunuz?

Devam ediyoruz bildiriye: “Kurumlar arası eş güdüm gerekiyor, tüm kurum ve kuruluşlarımızın gerekli hazırlıkları tamamlaması icap ediyor.” diyor. Bu 12 devletin kurumu yok mu, onların hazırlığı yok mu? Siz kimi kandırıyorsunuz ya? Dışişleri Bakanlığı bunu söylüyor ya! Siz kimi kandırıyor, çocuk mu kandırıyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Yine devam ediyor: “Efendim, biz zaten bu tedbirleri uyguluyoruz.” Birazdan geleceğim o tedbirlerin ne olduğuna, uygulamadığımızı da söyleyeceğim.

Bakın, Dışışleri Bakanlığı kendi milletine yalan söyleyemez arkadaşlar. Ben bunu kabul etmiyorum, Biz Cumhuriyet Halk Partililer olarak bunu kabul etmiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Dışışleri Bakanlığı kendi halkına, kendi milletine yalan söyleyemez.

Değerli arkadaşlar, devam ediyoruz. Genel Başkanımız bu çok dramatik olay karşısında dün Trabzon'da önemli bir konuşma yaptı; kürsüde birçok konuyu gündeme getirdi ama bu Bogota skandalını da gündeme getirdi ve bunun arkasında Trump'tan korkan iktidar olduğunu, bu skandalın arkasında Trump korkusu olduğunu vurguladı ve bu korku nedeniyle iktidarın Netanyahu'ya meydan okuyamadığını açıkladı. Peki, ne oldu biliyor musunuz? Bugün Dışışleri Bakanlığı bir açıklama daha yaptı ve bu az önce anlattığım yalanlara bu açıklamayla devam etti. Türkiye'de devletin geldiği hâle bakın, Dışışleri Bakanlığı bir partizan kuruluş hâline getirilmiş; Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanına sosyal medyadan, "web" sayfasında laf yetiştiren Dışışleri Bakanlığı. Yazıktır arkadaşlar, Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihine böyle şeyler olmamıştır! Siz, Özgür Özel'e laf yetiştireceğinize Trump'a laf yetiştirin, Netanyahu'ya laf yetiştirin; elinizi tutan mı var? Neden korkuyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, ne deniyor bu açıklamada ona gelelim; 20 Temmuz açıklaması, numara 152: "Efendim, biz, zaten ticareti yasakladık 2024 yılının Mayıs ayında." diyor. Ya, Allah'tan korkun, şu kürsülerde defalarca söyledik bu ticaretin yasaklanması gerektiğini, aylarca söyledik ve "2024 yılının Mayıs ayında biz yasakladık." diye buraya gururla yazıyorsunuz. Ya, Güney Afrika Cumhuriyeti sizden altı ay önce, 2023 yılının Aralık ayında Uluslararası Adalet Divanına bu soykırım nedeniyle başvurdu. Güney Afrika'nın soykırım nedeniyle yaptığı müracaattan altı ay sonra ticareti yasaklamış bir iktidar, bunu övünç madalyası olarak bize anlatıyor. Peki, İsraililer ne diyorlar bunun karşısında? İsrail Merkez Bankasının raporu var, "Türkiye'nin yaptırımları hiçbir şekilde bize zarar vermemiştir." diyor. Bakın, ben bu raporu okudum bu kürsüde. Vatandaşlarımızı, milletvekillerini kandırmaya çalışmayın; dürüst olun, açık olun, böyle açıklamalarla karşımıza çıkmayın. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, değerli arkadaşlarım; bakın, ilgisi varsa burada önümde duruyor 3 sayfalık, 12 devletin imza altına aldığı bu açıklama, Bogota Deklarasyonu burada duruyor. Maalesef, Türkiye'nin burada imzası yoktur, az önce ismini saydığım 12 devletin imzası vardır. Türkiye Cumhuriyeti devleti adına oraya katılmışlardır; 30 katılımcısı vardır bu toplantının, Türkiye Cumhuriyeti bunlardan biridir ancak bu belgeyi imzalamamıştır.

Peki, bu belgede ne deniliyor? 6 tane önemli karar var bu belgede. Deniliyor ki: "İsrail'e silah, mühimmat, askerî yakıt, ilgili askerî teçhizat ve çift kullanımlı malzemelerin temini ve transferinin engellenmesi." Ya, buna mı karşısınız, buna mı karşısınız, niye imza atmıyorsunuz? Devam ediyor... Anlaşılan temel problem burada, imza atmaktan kaçınılmasının sebebini açıklıyorum; şimdi okuyacağım 2'nci maddedir. Ne deniyor biliyor musunuz? "Bu tür malzemelerin taşındığı açıkça belli olan gemilerin kendi kara sularında transit geçiş, demirleme ve hizmet alma işlemlerine izin verilmemesi..." Deniz hukuku gibi uluslararası hukukla tam uyum içinde, bu söyleniyor. Hatırlıyorsunuz değil mi, VELA gemisini hatırlıyorsunuz değil mi, buradan ayrıldıktan sonra hakkında uluslararası basında yazılan haberleri hatırlıyorsunuz değil mi? İşte, budur arkadaşlar, Bogota'dan koştura koştura kaçıp bu imzayı atmayan Hükûmetin gerekçesi budur, kimseyi kandırmayın, bu 2'nci maddedir; bu 2'nci madde orada bulunduğu için imza atmadan oradan koşu koşu kaçmıştır gönderdiğiniz görevliler.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, konuşacak çok konu var ama süremin sonuna geliyorum, bir önemli konuyu daha Genel Kurulun dikkatine sunmak istiyorum. Ben, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi üyesiyim, aramızda beraber çalıştığımız arkadaşlarımız var. Bu hafta Avrupa İnsan Hakları

Mahkemesinin Demirtaş'la ilgili verdiği karar çok önemlidir, bu kararın uygulanmamış olması, hâlâ uygulanmamış olması Türkiye Cumhuriyeti devleti için bir ayıptır.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Anayasa'yı uygulayın.

YUNUS EMRE (Devamla) - Türkiye'nin ve bütün devletlerin, devletler hukukunun en temel prensibi ahde vefadır, attığınız imzaya saygı göstermektir. Daha önce Osman Kavala hakkında alınan karar da maalesef uygulanmamıştır, birden fazla kararı vardır. Ayrıca, yine, benim de az önce söylediğim, üyesi olduğum Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinin de Osman Kavala'nın hemen salıverilmesi yönünde birkaç defa aldığı karar vardır, bunlar uygulanmamıştır. Yine, Selahattin Demirtaş bakımından hepimizi aslında çok büyük endişeye sevk etmesi gereken bir cümle var o karar metninde, "Türkiye'de siyasal çoğulculuk ortadan kaldırılsın diye tutuklu olarak cezaevinde tutuluyor Demirtaş." deniliyor o kararda yani 18'inci maddeden Türkiye'yi mahkûm ederken Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, maalesef, Türkiye için bu çok acı durum açıklıkla ortadadır. "Demokrasiyi ve hukuku ortadan kaldırmak için, vatandaşlar özgürce siyaset yapamasın diye bu insan cezaevinde tutuluyor." deniyor. Bu utancı Türkiye'ye daha fazla yaşatmayın.

Az önce ifade ettiğim gibi, başta Osman Kavala kararı olmak üzere Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin uygulanmayan kararlarını uygulayın. Ve yine, bu Meclisin bir üyesi olan, Anayasa Mahkemesinin hakkında birkaç defa karar vermiş olduğu Can Atalay kararı Türkiye'nin önünde çok büyük bir engeldir; bu kararın hemen uygulanması gerekmektedir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Grup Başkan Vekili.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

71.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin 124 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, az önce konuşma yapan sayın milletvekili hitaplarında Hükûmetimize yönelik kabul edemeyeceğimiz açıklamalarda bulunmuştur. Adı geçen bildiriyle ilgili Dışişleri Bakanlığımız da gerekli açıklamaları yaptı. Eylül ayına kadar süresi olan bir bildiri ve bu bildiriyle ilgili tüm hukuki çalışmalar, gerekli hazırlıklar yapılmakta. Şunu ifade etmek gerekir ki bildiride yapılması düşünülen tüm ambargolar, Filistin lehine atılması gereken tüm adımlar zaten Türkiye tarafından yapılmaktadır. Türkiye, dünyada Filistin davasına en güçlü desteği veren ülkedir ve bunu herkes çok iyi biliyor. Filistin'in özgürlüğü için, Gazze'nin özgürlüğü için, Kudüs'ün özgürlüğü için orada mücadele eden kahramanlara biz "kahraman" derken bu konuşmayı yapan arkadaşlar onlara "terörist" diyorlardı, Hamas'a "terörist" diyorlardı. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Dünyada Filistin'in haklı davasında Birleşmiş Milletlerde, diğer diplomatik tüm mekanizmalarda ambargo uygulayan, Filistin'in yanında olduğunu ifade eden -daha bu cuma günü Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Filistin heyetini Ankara'da ağırladı- hem gıda konusunda hem diğer konularda atılması gereken tüm adımları atan ve İsrail'e karşı tutumlarını açıkça ortaya koyan Türkiye'dir. Bugün Netanyahu Hükûmeti, katil, iş birlikçi, emperyalist, soykırımcı

İsrail Netanyahu Hükûmeti ve bütün bakanları “Tayyip Erdoğan teröristlerin yanında duruyor.” diye “Tayyip Erdoğan’ın sonu gelmeli.” diye bağırırken bu nasıl bir çelişkidir ki burada bu ülkenin Cumhurbaşkanı, Hükûmetine Filistin konusunda haksızlık yapılmaktadır, yaftalarda bulunmaktadır; bu asla kabul edilemez. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - İsrail ağzıyla konuşma yapıyor.

BAŞKAN - Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Türkiye, Filistin davasını savunurken Cumhurbaşkanımız bu ülkede Kudüs mitinglerinden tutun da özgür Kudüs mitinglerine eylemlerine kadar bütün siyasi hayatında... AK PARTİ, Cumhuriyet, Türkiye Cumhuriyeti her zaman Filistin’in yanında olmuştur. “Netanyahu’dan korkuyorsunuz da o yüzden bu adımları atmıyorsunuz.” Dünyada ambargoyu delmek adına, dünyada ticareti sona erdirmek adına Filistin’in yanında olan ve güçlü bir şekilde sesini yükselten başka bir ülke yoktur, bir devlet yoktur. Biz bu konuda hiç kimseden korkmayız; Filistinli kardeşlerimizin yanında olduk, yanında olmaya da devam edeceğiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Günaydın...

YUNUS EMRE (İstanbul) - Sataşmadan söz istiyorum Başkanım.

BAŞKAN - Peki, buyurun Sayın Emre.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sataşma yok Başkanım. Niye yerinden değil?

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Neye göre veriyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın Gül, siz kürsüden söz talebinde bulunmadınız, yerinizden sistemi açtık. Eğer isteseydiniz size de kürsüden söz verirdim.

Buyurun lütfen.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sataşma yok, sataşma yok.

BAŞKAN - Bu bir kanaat meselesi ama lütfen...

YUNUS EMRE (İstanbul) - Sataştı efendim, rica ederim...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sataşma yok.

BAŞKAN - Lütfen, sayın milletvekilleri, bakın, son birleşimdeyiz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Bilgiyi doğruladı ya, sataşma yok.

BAŞKAN - Lütfen...

Buyurun Sayın Emre.

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre’nin, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

YUNUS EMRE (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Abdulhamit Bey, benim şahsınıza saygım var ama bu ifadelerinizi hiç yakıştıramadığımı söylemek istiyorum.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Biz de sana yakıştıramadık.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) - Biz de sana!

YUNUS EMRE (Devamla) - Bakın, birbirimizle dalga geçmeyelim ve ciddi olalım, politika konularını konuşurken de ciddi olalım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) O 12 devlet bilmiyor mu, imza atan 12 devlet bilmiyor mu eylül ayına kadar vakit olduğunu? Onlar imzalarken bizimkiler niye imzalamayıp kaçıyorlar? Bakın, tekrar sizden rica ediyorum. O 12 devlet bilmiyor mu bunun eylüle kadar vaktinin olduğunu? Onlar imzalıyor da bizimkiler niye imzalamadan kaçıyorlar? Ayrıca, bu konuyla ilgili vatandaşları, bizleri kandırır gibi “Kurumlarımızla bunu görüşeceğiz.” diyorsunuz. Ya, o 12 devletin kurumları yok mu? Ayrıca, bununla ilgili itiraz eden muhalefet milletvekillerini o açıklamada Dışişleri Bakanlığı niye dezenformasyonla suçluyor? Bir laf öğrenmişsiniz, dezenformasyon aşağı, dezenformasyon yukarı. Ya, ciddi olalım, dürüst olalım, açık olalım, açık olalım; burada dezenformasyon falan yok. Vatandaştan kaçırılan, söylenmeyen gerçekleri bütün çıplaklığıyla vatandaşın karşısına koymak var; Genel Başkanımız dün bunu yaptı Trabzon’da.

FARUK KILIÇ (Mardin) - Vatandaş her şeyi biliyor, sizden daha iyi biliyor.

YUNUS EMRE (Devamla) - O yüzden canınız yanıyor, maalesef, o yüzden bu telaşınız var, o yüzden bu telaşınız var ve tekrar ifade ediyorum: İsrail Merkez Bankası bunu söylemiş zaten, “Türkiye’nin, Hükümetin bize koyduğu yaptırımların hiçbir sonucu yok.” demiş.

FARUK KILIÇ (Mardin) - İsrail biliyor! İsrail başka şeyler de söylüyor!

YUNUS EMRE (Devamla) - Arkadaşlar, aylarca İsrail savaş sanayisinin en önemli girdisi olan çelik Türkiye’den gitti, biz bunları bilmiyor muyuz? (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sözlerinizi İsrail’e söyleyin!

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Bir şey söyle, bir şey! İsrail’e bir şey söyle!

YUNUS EMRE (Devamla) - Siz kimleri kandırıyorsunuz, kimi kandırıyorsunuz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sözlerinizi İsrail’e söyleyin!

FARUK KILIÇ (Mardin) - Hadi oradan!

YUNUS EMRE (Devamla) - Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

72.- *Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün, İstanbul Milletvekili Yunus Emre’nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkanım, öncelikle, Türkiye Cumhuriyeti tüm meselelerde aldığı kararları ciddiyetle alır. Dolayısıyla bu konudaki ifadeleri asla kabul etmiyoruz. Şunu söylüyoruz: Türkiye Cumhuriyeti, o bildiride temenni olarak ifade edilen hususları zaten uygulamaya koymuştur. Türkiye Lahey’de açılan davalarda “Soykırım suçlusu İsrail.” demiştir, İsrail’in yargılanması için müdahil olmuştur. Her türlü uluslararası mekanizmalarını, her türlü uluslararası diplomatik girişimlerini sürdürmüştür, sürdürmeye de devam etmektedir ve bütün dünya biliyor ki bugün İsrail’in, katil Netanyahu Hükümetinin en nefret ettiği, en rahatsız olduğu, Filistin davasına en güçlü desteği veren Recep Tayyip Erdoğan’dır, Türkiye Cumhuriyeti’dir. Bunu da bir kez daha ifade ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan...

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

2.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/10) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 124) (Devam)*

BAŞKAN - Son olarak şahısları adına İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sonra söz versem olur mu? Kürsiye çağırdım artık. Çok geç bastınız herhâlde, fark etmedim.

Buyurun Sayın Çelebi.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin kuşatılmışlığı ortada. Bugün birlik vaktidir. Bu bağlamda “terörsüz Türkiye” nedir? Devletimizin acziyeti değil kadife eldiveni, milletimizin tavizi değil öz güveni, müzakere veya mütareke değil ülkemizin geleceği için yeni bir başlangıç yani Sübhaneke; marjinalleşme değil merkezileşme, bölünme değil birleşme, Türk, Kürt, Arap, Zaza hep birlikte çelik çekirdeğe dönme; terör koridorunu paramparça etme; demokrasiyi, millî devleti güçlendirme; al-ver asla yok, ateşkes falan değil; “terörsüz Türkiye” silahları gömme ve iç cepheyi güçlendirmedir; “terörsüz Türkiye” budur. “Terörsüz Türkiye” tavinin değil zaferin adıdır. “Terörsüz Türkiye” başta şehit ve gazilerimizin zaferidir. Neden şehit oldular, neden gazi oldular, neden feda oldular? Terör bitsin, huzur gelsin diye. İşte onlar başardılar, işte Türk Bayrağı yerinde, düşürmediler; toprak yerinde, böldürmediler; devlet yerinde, ezdirmediler; millet yerinde, çiğnetmediler. Şehitlerimizin ruhları şad olsun, Allah gazilerimizden razı olsun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) “Terörsüz Türkiye” teröristleri süpürüp atan kahraman ordumuzun zaferidir. “Terörsüz Türkiye” safını bayraktan, vatandan, kardeşlikten yana seçen herkesin zaferidir.

“Terörsüz Türkiye” savunma sanayimizin kahramanlarının da başarısıdır. Yıl 2002, savunma sanayisinde 62 proje vardı; yıl 2025, şimdi 1.132 proje var. Yıl 2004, Türkiye Fransa liderliğindeki 6 Avrupa ülkesinin SİHA projesine başvurdu, reddedildi; yıl 2025, Türkiye dünya SİHA pazarının yüzde 68'ini eline geçirdi. İşte Türkiye Yüzyılı budur. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Biz “terörsüz Türkiye” diyoruz ve bazı eleştirileri baş tacı ediyoruz ama bazı kendini bilmezler, bize milliyetçilik dersi vermeye kalkıyorlar. Yahu, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Sayın Devlet Bahçeli yüzünüze üflese milliyetçiliğiniz tavan yapar; haddinizi, yerinizi bilin! (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Milliyetçi arıyorsanız ben size tarif edeyim, milliyetçi arıyorsanız ben size tarif edeyim: PKK'yı feshettirdi; FETÖ'nün inlerine girdi, onları bitirdi; askerî vesayeti bitirdi; başörtüsü zulmünü bitirdi; halka tepeden bakan monşerler devrini bitirdi; üç aylık hükümetleri bitirdi; başta Kürtlere karşı olmak üzere her türlü etnik ayrımcılığı bitirdi.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Daha değil, daha değil.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Karabağ'da işgali bitirdi; mavi vatanda tavizi bitirdi; savunma sanayisinde bağımlılığı bitirdi; KAA'N'ı göklere çıkardı, Bayraktar'ı TCG Anadolu'ya indirdi; Türk'ün hayali Türk Devletleri Teşkilatını gerçekleştirdi; Müslümanın hayali, Ayasofya'da ibadet ettirdi; terör koridorunu paramparça etti. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Türkiye Yüzyılı'nı inşa

etti. Filistin davasında insanlık cephesinin ölüm sessizliğini bitirdi ve Türkiye Yüzyılı'nın kilometre taşlarını döşedi. İşte, milleti için çalışma, milliyetçilik budur.

Milletini ve devletini yükseltmek milliyetçilikse devleti kuran Atatürk milliyetçidir.

CAVİT ARI (Antalya) - Milliyetçiliği senden öğrenecek değiliz!

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Yani en son öğreneceğimiz kişi sensin!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Devleti koruyan Sayın Devlet Bahçeli milliyetçidir ve devleti şahlandıran Sayın Recep Tayyip Erdoğan milliyetçidir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Ve emperyalizmle mücadele, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu ruhudur ve en büyük milliyetçiliktir.

Açık ve net konuşalım, dürüst olalım; mavi gözlü adamın emperyalizme karşı mücadelesini bugün uzun adam devam ettiriyor, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan devam ettiriyor. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bu nedenle, Türkiye Cumhuriyeti devletin en caydırıcı silahı şu an Recep Tayyip Erdoğan gibi bir lidere sahip olmasıdır. Bu nedenle "terörsüz Türkiye" için gövdesini taşın altına koyan bilge lider Sayın Devlet Bahçeli ve dünyanın en kıdemli lideri Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın tereddütsüz yanlarında olacağız. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Soykırımcı siyonist çetenin bölgemizde ameliyat çabalarına karşı iç cephemizi sağlam tutacağız. Türkler ve Kürtler beraber yeniden Nusret Mayın Gemisi olup düşmanı Çanakkale'den geçirmeyeceğiz. Bandırma Vapuru'na binip hırçın dalgalarla mücadele edeceğiz. Yine beraber, omuz omuza emperyalizme karşı Kocatepe'de mevziye gireceğiz. Bu nedenle, cumhuriyetimiz ilelebet payidar olsun, birliğimiz daim olsun, devletimiz var olsun, mazlum milletlere selam olsun.

Hatıralarımızı unutmadan hayallerimize koşacağız diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

73.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin 124 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bu topraklarda, bu mermer duvarlarda, bu çatının altında bu Meclis neler gördü ya, ne konuşmalara tanık oldu. (CHP sıralarından alkışlar)

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Neler göreceksin daha!

RESUL KURT (Adıyaman) - Öğren, öğren, sen de öğren Gökhan, sen de öğren!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Gelirsin, iki yıl evvel hikâyeler anlatırsın; iki yıl sonra döner, başkalarıyla beraber el ele tutuşup oranın hikâyesini anlatırsın ama oradan da alkış alırsın. Dolayısıyla mesele konuşmacıda değil, konuşmacı ne yapmak istediğini, nereye ulaşmak istediğini biliyor; mesele sizde. Onun eski konuşmalarını da biliyoruz, şimdiki konuşmalarını da biliyoruz; sonra değişir, başka konuşmalar... Siz alkışlamaya devam edin, siz devam edin!

RESUL KURT (Adıyaman) - Kendine bak Gökhan!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Gelelim, gelelim buraya. Dedim ya, bu topraklar, bu Meclis ve bu çatı çok şeyler gördü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Burada size "İsrail'le ticaret yapıyorsunuz, ayıptır." dediğimiz zaman aylar boyunca "Ticaret yapılmıyor, yalan söylüyorsunuz." dediniz bize.

RESUL KURT (Adıyaman) - Aferin Gökhan, aferin, aferin; alkışlayacaklar seni, bravo(!)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sonra, Mayıs ayında mecburen utanıp yasakladınız; arkasından, hepsini yasaklamadığınız anlaşıldı, döndünüz, bir hafta sonra “Tamamını yasakladım.” dediniz ve hepsini bizi yalancılıkla suçlayarak ve yalan söyleyerek yaptınız. İşte budur sizin başarınız; bunu söyleyelim. (CHP sıralarından alkışlar)

Ha, gelelim, bütün bunların tamamını, hepsini yapmışsın. Netanyahu bir piyondur, Netanyahu’nun arkasında Trump olmasa ne Suriye’ye bomba atabilir ne Gazze’de 50 bin masum sivil öldürebilir ne de İran’a o bombalarla gidebilir; onun arkasındaki adam Trump’tır. Peki, Trump sizin için kimdir?

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Biden kimdi, Biden kimdi?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Trump sizin için dostunuz Trump’tır; bu kadar basit. Dolayısıyla yalancı pehlivanlar gibi ortalıkta dolaşmayın, gerçeklerin yüzünüze çarpıtılmasından da biraz utanın. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu bahis kapandıysa sanırım, en azından bir dönemi kapatıyoruz...

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, onunla ilgili size ayrıca söz vereceğim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamam o zaman.

BAŞKAN - Bütün Grup Başkan Vekillerine sonra söz vereceğim.

YUSUF AHLATCI (Çorum) - Trump sizin için nedir?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Trump bizim için emperyalist bir haindir kardeşim. Sen bilmiyor musun? Bizim için altmış yıldır Trump ve Amerikan emperyalizmi haindir. Sizin gibi biz...

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) - Sen nasıl Grup Başkan Vekilisini ya? Böyle bir seviye olabilir mi ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Her zaman açıkça söyledik, sana mı söyleyeceğim!

YUSUF AHLATCI (Çorum) - Mikrofonun açıkken söyle!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Benim en az 500 tane konuşmam var be! Sen beni kendinle mi karıştırıyorsun! Senin talimatınla mı iş yapacağım!

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) - Ya, niye laf atıyorsun bizim vekillere oradan ya!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - En az 500 konuşmam var benim. Senin gibi Trump’a eğilenlerden değiliz biz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen sükûnet...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hayatımız öyle geçmiş, hayatımız!

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) - Bu nasıl bir seviye ya! Böyle Grup Başkan Vekili mi olur ya! Seviyeye bak, seviyeye!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Amerika’ya secde et, ondan sonra antiemperyalist havaları at bana!

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) - Genel Kurula hitap et!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, böyle devam ederse herhâlde bu birleşimi de sabahlayarak kapatacağız. Lütfen çalışmalarımızı sürdürülm. Bir iki saatlik bir çalışmamız kaldı. Rica ediyorum, sakın bir şekilde çalışmamızı tamamlayalım.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

2.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/10) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 124) (Devam)*

BAŞKAN - 1'inci madde üzerinde bütün talepler karşılandı.

Şimdi, 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN - 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamayı İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bırakıyorum.

3'üncü sıraya alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında İstanbul'da Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Küresel Ofisi Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında İstanbul'da Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Küresel Ofisi Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2461) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 185)³*

BAŞKAN - Komisyon? Yerde.

Komisyon Raporu 185 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÇOCUKLARA YARDIM FONU ARASINDA İSTANBUL'DA BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÇOCUKLARA YARDIM FONU KÜRESEL OFİSİ KURULMASINA DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 30 Mart 2023 tarihinde New York'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında İstanbul'da Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Küresel Ofisi Kurulmasına Dair Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

³ 185 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN - 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN - 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamayı İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bırakıyorum.

4'üncü sıraya alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin 1/2023 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin 1/2023 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2838) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 189)⁴

BAŞKAN - Komisyon? Yerde.

Komisyon Raporu 189 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**PAN-AVRUPA-AKDENİZ TERCİHLİ MENŞE KURALLARINA DAİR BÖLGESEL
KONVANSİYON ORTAK KOMİTESİNİN 1/2023 SAYILI KARARININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyonun tadil edilmesine ilişkin olarak 7 Aralık 2023 tarihinde kabul edilen “Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin 1/2023 Sayılı Kararı”nın 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

⁴ 189 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN - 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın ve bugün yapılacak diğer açık oylamaların elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

X.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, 28'inci Dönemin Üçüncü Yasama Yılına, 1 Ekimde başlayacak yeni yasama yılına ve Meclis çalışmalarında yoğun emek sarf eden personele çok teşekkür ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 28'inci Yasama Döneminin Üçüncü Yasama Yılına sonuna gelmiş bulunuyoruz. Bu Meclis, bugün gerçekleştirdiğimiz toplantıyla birlikte 113 birleşimi tamamladı. Bu süreçte Meclis Başkanının, Başkanlık Divanının bütün üyelerinin, Sayın Grup Başkan Vekillerinin, milletvekillerinin, idari personelin ve emekçilerimizin yoğun çalışmaları, emekleri oldu; kendilerine yürekte teşekkür ediyorum.

Bildiğiniz gibi, Parlamento, Anayasa ve İç Tüzük gereği 1 Ekime kadar tatile giriyor. 1 Ekimde, yeni dönemde çalışmalara başlayacağız. Umut ediyorum ki yeni dönemden önce milletvekili arkadaşlarımız seçim bölgelerinde yoğun ve başarılı bir çalışma gerçekleştirecekler; aynı şekilde, aileleriyle bir arada sağlıklı bir dönem geçirecekler ve yeni enerji toplayarak çok daha nitelikli, Parlamentomuzun saygınlığına saygınlık katacak bir dönemi geçireceklerini umut ediyorum.

Bu arada, Meclis çalışmalarında bizlere destek olan, sabahlara kadar bizimle birlikte mesai tüketen, yoğun emek sarf eden idari personelimize, emekçilerimize çok teşekkür ediyorum. Bilinsin ki onların Parlamento çalışmalarında çok büyük emeği var.

Bu düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyor ve bundan sonraki süreçte hep birlikte daha başarılı çalışmalar yapacağımıza yürekte inanıyorum. (Alkışlar)

Şimdi, isterse Sayın Grup Başkan Vekillerine... (AK PARTİ sıralarından “Hayır!” sesleri)

Şimdi, bakın, sayın milletvekilleri, sadece on beş dakika sabredeceksiniz ya, Allah aşkına ya, on beş dakika ya! Lütfen... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Oylamaya sunun, oylamaya!

BAŞKAN - Yani Grup Başkan Vekillerimiz uzun süre ciddi bir mesai harcadı, çok farklı bir çalışma sergiledi; müsaade edin lütfen.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) - Bu ne ya!

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Oylamaya sunun Başkan, oylamaya!

BAŞKAN - Müsaade edin, lütfen. Yani on beş dakika tahammül edemiyorsak artık...

Sayın Özdağ, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

74.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, bir yıl içerisinde yapılan yasama faaliyetine, Parlamento görevine ara verip Anadolu'ya gideceklerine, daha nitelikli bir Parlamento oluşturmak adına gayret sarf edeceklerine ve herkese huzurlu bir tatil dilediklerine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; burada bir yıl içerisinde 24 kanun teklifi görüştük ve 4+3, bugünkü uluslararası sözleşmelerle de 7 uluslararası sözleşmeyi değerlendirdik, görüştük; 45 tezkereyi görüştük.

Bu bir yıl içerisinde bizler YENİ YOL Grubu olarak; Gelecek, Saadet, DEVA Partisi olarak onlarca kanun teklifi verdik ve soru önergelerimizi verdik, denetim vazifemizi yapmaya gayret sarf ettik. Grup önerilerimizle beraber Parlamenteoya bir zenginlik kazandırmaya, aynı zamanda milletimizin problemlerini ve çözüm önerilerini de gösterme noktasında bir maharet göstermeye gayret sarf ettik.

Şimdi, tekrar, yeniden Anadolu'ya gideceğiz, Parlamento görevimize bir süre ara vereceğiz, bir süre bir inkıtada bulunacağız. Gittiğimiz yerde milletimizle hemhâl olacağız; milletimizin problemlerini, işsizliği, enflasyonu, hayat pahalılığını, milletimizin diğer problemlerini, ekonomik, hukuki problemlerini dinleyeceğiz ve tekrar, yeniden onların gözü, kulağı, vicdanı olmak üzere de buraya geleceğiz. Geldiğimiz zaman da yine aynı şekilde burada görevimizi yapmanın bahtiyarlığını ve gururunu yaşamak istiyoruz. Sizler de iktidar milletvekilleri veya Parlamantonun diğer muhalefet milletvekilleri olarak Anadolu topraklarına gideceksiniz, oradan aldıklarınızı buraya getireceksiniz ve biraz önce Meclis Başkanımızın söylemiş olduğu gibi daha nitelikli bir Parlametoyu oluşturmak adına gayret sarf edeceğiz.

Bu sırada mutlaka ki eksiklerimiz olmuştur, mutlaka ki birbirimize karşı incitici sözler söylemişizdir, zaman zaman kırmışızdır birbirimizi. İnşallah, bunlar olmasın; bizim yönümüz Batı'ya doğru dönsün ve bizim gönül dünyamızda geçmişteki kültürel dokularımız oluşsun bizimle beraber ama biz Avrupa'daki parlamentolara benzeyelim, biz Güney Amerika'daki parlamentolara benzemeyelim, Orta Asya'daki parlamentolara benzemeyelim, daha nitelikli bir Parlametoyu hep beraber oluşturalım diyorum.

Son söz olarak da şunu söylemek isterim, Anadolu'da bir söz vardır: “Gidip de dönmemek, dönüp de görmemek var.” diyerek gidip dönenlerden, dönüp de görenlerden olmayı Allah nasip etsin diyorum. Allah herkese huzurlu bir tatil ve Türkiye Cumhuriyeti devletine yakışır bir şekilde de tekrar buraya gelmeyi nasip etsin diyorum.

Saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim efendim. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kavuncu.

75.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, biten döneme ve başlayacak yeni döneme, hiç kimsenin kimseye milliyetçilik dersi vermek gibi bir çabasının olmadığına ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bir dönemi bitirdik. Yeni dönemin vatanımıza, milletimize, hepimize hayırlı olmasını diliyorum. Sabrınızı daha fazla zorlamak istemiyorum. Söylenecek çok şey var, özellikle son konuşmacının yaptığı konuşmayla ilgili söylenecek çok şey var.

Son bir cümle söyleyip ben de veda edeceğim. Hiç kimsenin hiç kimseye milliyetçilik dersi verme gibi bir çabası yok. Hele de “Ben her türlü milliyetçiliği ayaklar altına aldım.” diyen bir genel başkanının partisinin mensuplarına zaten bizim anlatacak bir sözümüz yok. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Onu Peygamber söylemiş, Peygamber'in sözü.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Peygamber'in her söylediğini yapsak sorun yok.

BAŞKAN - Sayın Akçay...

76.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, 28'inci Dönemin Üçüncü Yasama Yılına ve 1 Ekimden sonra daha nitelikli bir çalışma yapmayı dilediklerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle kimse kimseye milliyetçilik dersi filan vermeye de kalkışmasın. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Herkes milliyetçi olduğunu söyleyebilir, kendi yorumunu getirebilir, buna da ancak saygı duyarız fakat eğer bir siyasi parti milliyetçi olduğunu iddia ediyorsa bunun resmî dokümanlarında yer alması gerekir. Resmî dokümanlarında milliyetçiliğe yer veren iki siyasi partiden biri Milliyetçi Hareket Partisi, diğeri de Cumhuriyet Halk Partisidir değerli arkadaşlar. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar) Burada bu bahsi de fazla uzatmadan...

(Uğultular)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Bunu ben kurumsal tüzel kişilik bakımından ifade ettim yani kimsenin de üstüne alınmasına gerek yok.

Sayın Başkan, 28'inci Dönemin Üçüncü Yasama Yılı'nın son birleşimini de tamamlamış bulunuyoruz. Yaptığımız çalışmaların ülkemize, milletimize hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyoruz. İfade ettiğiniz gibi 113 birleşim yaptık Üçüncü Yasama Yılında, 30 civarında kanun çıkardık, 45 civarında Meclis kararı alındı ve tezkereleri görüştük, 300'den fazla grup önerisi verildi ve 7 araştırma komisyonu kuruldu. İnşallah, 1 Ekimden sonraki Dördüncü Yasama Yılında da daha fazla çalışma, sizin de ifade ettiğiniz gibi daha nitelikli bir çalışma, birleşimler, oturumlar yapmak dileğiyle; hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

İyi geceler diliyorum; 1 Ekimde mutlu, huzurlu, sağlıklı bir şekilde tekrar görüşmek üzere, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Koçyiğit...

77.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Parlamentoda bazı teamüllerin ortadan kalktığına, 1 Ekimde başlayacak yeni yasama yılına, emeği geçen Meclis personeline ve herkese iyi bir yaz dönemi dilediğine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, burada benden daha deneyimli olan, birkaç dönemdir de Parlamentoda olan milletvekili arkadaşlarımız var. Açıkçası, benim de 2'nci dönemim ve Parlamentoda bazı teamüllerin ortadan kalktığını görmekten üzüntü duyduğumu ifade etmek istiyorum. Bir gecede 1 yasa, 3 tane uluslararası sözleşmeyi çıkarma ferasetini, sabrını, anlayışını, sağduyusunu gösteren muhalefetin en azından dönemin kapanış konuşmasını yapmasına bile tahammül edemeyen bir anlayışı anlamak da kabul etmek de gerçekten çok zor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Hâlâ aynı tavır devam ediyor.

Bu Parlamento çok yasa çıkardı Sayın Başkan ama “Çıkardığı yasaların kaç tane toplum içindi, kaç kadınlar içindi, kaç emekçiler içindi, kaç yaşlılar içindi, kaç dar gelirli içindi?” diye soracak olursak, koskoca bir “hiç” cevabını alacağız. O anlamıyla bu Parlamentonun en başta toplumsal barışımız olmak üzere, gerçek anlamda Kürt sorununun demokratik çözümü olmak üzere bu ülkenin köklü sorunlarına

eğileceği; toplum için, halk için, 86 milyon yurttaş için yasa yapacağı bir yasama dönemine 1 Ekimde geçmeyi umduğumuzu, dilediğimizi ve bunun için de mücadele edeceğimizi bir kez daha ifade etmek istiyorum. Burası 86 milyon yurttaşın iradesinin tecelli ettiği yer; gerçekten vahametine uygun, saygınlığına uygun, ağırlığına uygun bir yaklaşımı hepimizin göstermesi gerektiğinin altını çizmek istiyorum.

Bu dönemde bizimle beraber çalışan bütün Meclis personeline, çay ocağında çalışandan kavasına, stenografından yasama uzmanlarına kadar, danışman arkadaşlarımızın her birinin emeğine, yüreğine sağlık; onlar olmasa biz burada çalışamazdık.

Ben de herkese iyi bir yaz dönemi diliyorum, başarılar diliyorum. Yeni yasama döneminde görüşmek dileğiyle.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Günaydın...

78.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Meclis çatısı altında böylesi bir katılımcılığın çalışmalarına yansımadığına, bazı kanunlar için Anayasa Mahkemesine gideceğine, herkese sağlıklı geçirecekleri bir dönem dilediğine ve 1 Ekimde yaratılabilecek Meclise ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, evet, 6'sı grubu bulunan olmak üzere, toplam 16 siyasi partinin içerisinde yer aldığı bir Meclis çatısı altında çalışıyoruz, toplumsal meşruiyet açısından bu son derece önemlidir. Başka bir deyişle, Türkiye’de siyasal müktesebatların önemli ölçüde temsil edildiği bir Meclis çatısındayız.

Peki, böylesine bir katılımcılık var ise acaba çalışmalarımızı buna uygun olarak yürütebilmiş miyiz? 28’inci Dönemin bir karnesi var elimde, verilere dayanıyor, veriler Meclis Genel Sekreterliğinden alınma. 12 Haziran 2023’ten bu yana Cumhuriyet Halk Partisi 774 kanun teklifi vermiş; DEM 331 kanun teklifi, İYİ Parti 114 kanun teklifi, YENİ YOL-Saadet Grubu da 83 kanun teklifi vermiş. Bunlardan kanunlaşan sayısı kaç arkadaşlar? Sıfır. Demek ki katılımcılık sadece buraya insanların milletvekili göndermesiyle olmuyor. Burada çok sayıda önergeyi yalnızca muhalefet partileri verdiği için reddettiniz. Bu üstten bakış, bu kibirli anlayış Meclisi zehirliyor oysa hangi konuyu beraber nasıl çözebiliriz diye bakmalıyız. Türkiye’nin birikmiş önemli sorunları var. Hepsinden önemlisi, son derece sorunlu bir bölgede yaşıyoruz ve bu bölgede artan riskler var, bunları birlikte göğüslememiz lazım. 30 milyon insan -siz kabul edin etmeyin, sokakta karşınıza çıkıyor- bu memlekette açlık sınırının altında yaşıyor oysa bu memleket dünyanın 20’nci büyük ekonomisi. O hâlde bu soruyu sormamız gerekmiyor mu: 20’nci büyük ekonomide nasıl oluyor da 30 milyon insan açlık sınırının altında? Çok ciddi adalet sorunları var. Bunların her birini kendi kutbumuzdan ve mahallemizden karşımıza bağırarak çözemeyiz, bir başkasını yok sayarak çözemeyiz, ortak akılla çözebiliriz. Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi...

(AK PARTİ sıralarından “Yalanla da çözemeyiz, yalanda da!” sesi)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen oradan öyle garip garip laflar çıkartırsın, dinlesen iyi olur bence.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tatile girecek, biz tatile girmeyeceğiz çünkü ben salı sabahı, İklim Kanunu da dâhil olmak üzere doğaya, insana, kamuya aykırı çıkardığımız dünya kadar kanun teklifinin kanunlaşmış metninin iptali ve yürürlüğünün durdurulması için Anayasa Mahkemesine gideceğim. (CHP sıralarından alkışlar) Eskiden diyordunuz ki: “CHP Anayasa Mahkemesinin önünden ayrılmıyor.” Evet, çünkü kamu düzenine aykırı çıkardığımız yasaları götürecek oradan başka merci bulamıyoruz da o nedenle Anayasa Mahkemesine gidiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Şimdi, tabii, iyi niyetlerle ve iyi dileklerle bitirmeliyiz. Burada iki dönemi bıraktık arkamızda; gitmek var, dönmek var, dönmek var. Ben herkese sağlıklı, vicdanla geçirecekleri bir dönem diliyorum ve bu dönemin sonunda, 1 Ekimde, yine, arkadaşlarımın dileklerine de katılarak memleketin sorunlarını çözmeye odaklanan, rakibini, karşındakini yok etmeye yönelik değil de birlikte çalışmaya odaklanan, toplumsal meşruiyeti birlikte çözüm yaratma derdine hemhâl eden bir Meclis yaratabilirsek, evet, bu Meclis gerçekten Türkiye'ye yaraşan bir Meclis hâline dönebilir.

Ben bu duygularla, bütün milletvekili arkadaşlarımı sevgiyle, saygıyla selamlıyor ve iyi dileklerimi sunuyorum.

Sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gül...

79.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Türkiye Büyük Millet Meclisi personeline ve tüm milletvekillerine teşekkür ettiğine, her fikri dinledikleri bir yasama yılı olduğuna, “terörsüz Türkiye” sürecinde kurulacak komisyona, İç Tüzük'e, Meclisin üslubuna ve ara verilen bu dönemde vatandaşlarla beraber olacaklarına ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de bu saatte çok fazla uzatmadan, öncelikle Türkiye Büyük Millet Meclisinin tüm çalışanlarına, stenograflarından çaycısına, güvenlik görevlisine, tüm danışmanlara, personelimize çok teşekkür ediyorum; emekleri için tüm emekçi kardeşlerimize grubumuz adına canıgönlüden teşekkür ediyoruz. Divanımıza, tüm siyasi partilerin Grup Başkan Vekillerine ve tüm milletvekili arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Demokrasinin olmazsa olmaz unsuru, muhalefeti ve farklı görüşleri değerlendirmektir, istifade etmektir. Görüşlerimiz farklı olabilir ama her fikri dinlediğimiz bir yasama yılı oldu; elbette istifade ettiğimiz, değerlendirdiğimiz, mutlaka komisyonlarda müzakere ettiğimiz hususlar oldu; bunlardan da istifade ettik.

Ben inanıyorum ki özellikle “terörsüz Türkiye” anlamında Mecliste kurulacak olan komisyon da bu yazın yine yapılacak önemli çalışmalarından biri. İnşallah, ekim ayında Meclisimiz açıldığında Türkiye'nin bu anlamdaki kronik meselelerini çözüme noktasında da önemli bir gelişme elde edeceğiz.

Keza, İç Tüzük meselesinin de önümüzdeki yasama yılında çözülmesini ümit ediyorum. İç Tüzük'ün uygulanmadığı, kâğıt üzerinde kaldığı, uygulamaların çok farklılaştığı; kanuna, yasama faaliyetine gece geç saatte başlandığı değil de belki komisyonların daha aktif ve işlevsel olduğu, her meselenin orada tartışıldığı, burada da yine oylamaların, denetimlerin yapıldığı; daha katılımcı ve daha sağlıklı bir İç Tüzük'ü de inşallah önümüzdeki yıl hayata geçiririz; bu, yasama çalışmalarına da önemli bir katkı sağlayacaktır.

Meclisin güçlü ve seviyeli üslubu milletimize ayna olmaktadır, milletimiz buradan çözümler beklemekte ve bu üslubu koruma noktasında bizleri izlemektedir. Biz de AK PARTİ Grubu olarak milletimizin bu ortak duygusuna yönelik gayret gösterdik, Cumhur İttifakı olarak gayret gösterdik; inanıyorum ki önümüzdeki yıl da bunu inşallah gerçekleştiririz.

Son olarak ben tüm bu çalışmalarda, yasama faaliyetlerinde gece gündüz gayret eden AK PARTİ Grubumuza teşekkür ediyorum. Bizler yine bu yazın, bu ara verdiğimiz dönemde köy köy, kasaba kasaba sorunlarını çözme noktasında vatandaşlarımızla, milletimizle beraber olacağız; döndüğümüzde de yasalaşma faaliyetlerine tekrar devam edeceğiz diyorum.

Tekrar, Genel Kurulu, tüm milletvekillerimizi, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi oylamalara başlayacağız ama bir hususa da değinmek istiyorum: Bildiğiniz gibi, 25 Temmuz'a kadar çalışma planlanmıştı ama yoğun bir hafta geçirdik; bütün Grup Başkan Vekillerimiz, milletvekillerimiz, Divandaki arkadaşlarımız yoğun bir haftanın sonunda ayın 20'si itibarıyla bu çalışmaları tamamladık ve 21 Temmuz itibarıyla tatil dönemi başlamış oldu. On beş dakika uzun sürdü ama artık bunu da tolere edeceğiz diyelim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin 1/2023 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2838) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 189) (Devam)

BAŞKAN - 189 sıra sayılı uluslararası sözleşmenin oylaması için iki dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için öngörülen iki dakikalık süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Bu açıklama bugün yapılacak diğer oylamalar için de geçerli olacaktır.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Başkanım, sıra sayıları kanun ismiyle birlikte anons edilirse...

BAŞKAN - 189 sıra sayılı diye anons ettim; en son görüştüğümüz uluslararası sözleşme.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - 189 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucunu açıklıyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 362

Kabul : 298

Ret : 31

Çekimser : 33⁵

Kâtip Üye

Adil Biçer

Kütahya

Kâtip Üye

Mustafa Bilici

İzmir”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Şimdi, İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oturumun sonuna bıraktığımız açık oylamaları yapacağız.

⁵ Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

1.- Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ve İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut ile 108 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3174) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 218) (Devam)

BAŞKAN - 218 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - 218 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 367

Kabul : 265

Ret : 102⁶

Kâtip Üye

Adil Biçer

Kütahya

Kâtip Üye

Mustafa Bilici

İzmir”

Böylece, teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/10) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 124) (Devam)

BAŞKAN - 124 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - 124 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 373

Kabul : 361

Çekimser : 12⁷

Kâtip Üye

Adil Biçer

Kütahya

Kâtip Üye

Mustafa Bilici

İzmir”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında İstanbul'da Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Küresel Ofisi Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2461) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 185) (Devam)

⁶ Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

⁷ Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

BAŞKAN - 185 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında İstanbul'da Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Küresel Ofisi Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi'nin açık oylamasına başlıyoruz.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - 185 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı: 374

Kabul : 359

Ret : 2

Çekimser : 13⁸

Kâtip Üye

Adil Biçer

Kütahya

Kâtip Üye

Mustafa Bilici

İzmir”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince gündemde bulunan konuları sırasıyla görüşmek için, Anayasa ve İç Tüzük gereğince 1 Ekim 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 01.53

⁸ Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

XI.- OYLAMALAR

- 1.- (S. Sayısı: 189) Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşec Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin 1/2023 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'ne verilen oyların sonucu:
- 2.- (S. Sayısı: 218) Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi' ne verilen oyların sonucu:
- 3.- (S. Sayısı: 124) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'ne verilen oyların sonucu:
- 4.- (S. Sayısı: 185) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında İstanbul'da Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Küresel Ofisi Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi'ne verilen oyların sonucu:

Sıra Sayısı : 189	Sıra Sayısı : 218	Sıra Sayısı : 124	Sıra Sayısı : 185
Oylama Saati : 01:37	Oylama Saati : 01:41	Oylama Saati : 01:45	Oylama Saati : 01:49
Üye Sayısı : 600	Üye Sayısı : 600	Üye Sayısı : 600	Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 294	Kabul Edenler : 260	Kabul Edenler : 346	Kabul Edenler : 342
Reddedenler : 30	Reddedenler : 102	Reddedenler : 0	Reddedenler : 2
Çekimserler : 33	Çekimserler : 0	Çekimserler : 10	Çekimserler : 13
Boş : 0	Boş : 0	Boş : 0	Boş : 0
Geçersiz Oylar : 0	Geçersiz Oylar : 0	Geçersiz Oylar : 0	Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 5	Mükerrer Oylar : 5	Mükerrer Oylar : 17	Mükerrer Oylar : 17
Toplam : 362	Toplam : 367	Toplam : 373	Toplam : 374
Açık Üyeİlkerler : 8	Açık Üyeİlkerler : 8	Açık Üyeİlkerler : 8	Açık Üyeİlkerler : 8
Kanunlaşmıştır	Kanunlaşmıştır	Kanunlaşmıştır	Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
Adana	Aytek	Fıruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Dağrı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Ersöz	Ayşe Sibel	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Hamzaoğlu Onay	Tulay	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Kestek	Sadullah	YENİ YOL	Çekimser	Ret	Çekimser	Çekimser
Adana	Slimer	Orhan	CHP	Ret	Ret	Kabul	Kabul
Adana	Şeklin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Türkşen Tuş	Ayyıldız	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Zembekci	Almet	BAGIMSIZ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Mülk. ¹	Kabul/Mülk. ¹
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Şen	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Ret	Ret	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Taylak	Mehmet	MHP	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yardımsaşen	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Demir	Nejla	DEM PARTİ	Çekimser	Ret	Kabul	Kabul
Ağrı	Kilerci	Rüken	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Sakik	Sırrı	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Yaldir	Turan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul/Mülk. ¹	Kabul/Mülk. ¹	Kabul/Mülk. ¹

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
Anayasa	İpek	Hilak	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Anayasa	Karağöz	Rıfat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Akdöğün	Ünüt	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Alpaşlan	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Arslan	Yüksel	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydemir	Zahmetur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Millî.'	Kabul/Millî.'
Ankara	Aydın	Koray	BAGIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ali met Fezhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Demir	Deniz	CHP	Ret	Ret	Kabul	Kabul
Ankara	Dinçer	Semra	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Doğan	Mesut	YENİ YOL	Ret	Ret	Çekimser	Çekimser
Ankara	Durmaz	Sadık	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Enür	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Erdogan	Asımcan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Ergin	Sadullah	YENİ YOL	Çekimser	Ret	Çekimser	Çekimser
Ankara	Fikri baba	Ali met Eşref	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	İleri	Öner	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kamalya	Mevlüt	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Ret	Ret	Kabul	Katılmadı
Ankara	Ölmez	Fuat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Sarıoğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Şahin	İdris	YENİ YOL	Çekimser	Ret	Kabul	Kabul
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Taşer	Ganize	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Timisi Ersover	Aliye	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Ankara	Türkç	Yıldırım Tuğral	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Ankara	Yegin	Ohan	AK PARTİ		Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Yildirim	Yasar	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yildiz	Zeynep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Zorlu	Kürşad	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Analya	An	Cavir	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Analya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Analya	Çuşar	Aliye	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Analya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Analya	Çelik	Kenal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Analya	Corabaur	Sinuri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Analya	Durgun	Hilmi	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Analya	Erdem	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Analya	Kaya	Aykut	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Analya	Kılıç	Şerafettin	YENİ YOL	Çekimser	Ret	Kabul	Kabul
Analya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul/Mük.'	Kabul/Mük.'	Kabul/Mük.'
Analya	Oluc	Hakkı Sarıham	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Analya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Analya	Taş	İhsanin Ehem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Analya	Uşu	Ayay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Analya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Analya	Yazıcı Özbudun	Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Artaban	İncesu	Öğür Erdem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Artaban	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Artvin	Boyrakutan	Uğur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Çelik	Feruk	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Bilbal	Süleyman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Kanbaşı	Ömer	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Sarıbaşı	Seda	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Sivas	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Tezcan	Bilent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Ret	Katılmadı	Katılmadı
Bahçeşehir	Aykin	Ensar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bahçeşehir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bahçeşehir	Gömez	Turban	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bahçeşehir	Dalgın	Burak	BAGIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bahçeşehir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bahçeşehir	Özyülan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bahçeşehir	Sarı	Serkan	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Bahçeşehir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bahçeşehir	Yüksel	Ekrem Güleç	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bartın	Aldamaz	Yusuif Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Milk, ¹	Kabul/Milk, ¹
Bartın	Bankoglu	Aysu	CHP	Ret	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Nasroğlu	Fehat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Milk, ¹	Kabul/Milk, ¹
Bartın	Odaneu Kürevi	Zeynep	DEM PARTİ	Çekimser	Ret	Kabul	Kabul
Bartın	Rınnalı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Tiryaki	Mehmet Rıgüli	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Hıllaklı	Ömer Fırnık	DEM PARTİ	Çekimser	Ret	Kabul	Kabul
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bitlis	Bedirhanoglu	Turan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bitlis	Çağlar Gökalp	Semra	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Ölan	Hüseyin	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Algül	İsmail	BAGIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Ateş	Türkür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Öğüz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Ala	Erfan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
Bursa	Alıaca Kıyısöğlü	Nurhayat	CHP	Kabul		Kabul	Kabul
Bursa	Amca	Mehmet	YENİ YOL	Çekimsiz	Ret		Çekimsiz
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Boylukaman	İsmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Gözükam Durmaz	Emel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Kılıç	Almet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Özürk	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Pala	Kayhan	CHP	Ret	Ret	Kabul	Kabul
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Sarbal	Orhan	CHP	Ret	Ret	Kabul	Kabul
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Torun	Cemalrın Kani	YENİ YOL	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Bursa	Türkoglu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Mük.'	Kabul/Mük.'
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Zirhioğlu	Fevzi	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Çeylan	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Uz	Rıdvan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Alıbaşı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Mük.'	Kabul/Mük.'
Çorum	Kayinci	Vahit	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Tahırsız	Mehmet	CHP	Ret	Ret	Kabul	Kabul
Denizli	Arpacı	Şeref	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
Denizli	Özürk	Yasin	İYİ PARTİ	Ret	Ret	Kabul	Kabul
Denizli	Denizli	Sana	YENİ YOL		Ret	Kabul	Kabul
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Alçı Cüppö	Coylan	DEM PARTİ	Çekimsiz	Ret	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Çandar	Osmın Cengiz	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Çelçik Özen	Sevilay	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Enstroğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Eren	Serhat	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Kaya	Adalet	DEM PARTİ	Çekimsiz	Ret	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Kepolu Auman	Suna	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Özürk	Berdan	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Türkoglu	Halide	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Saat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Düzce	Özcan	Talih	CHP	Ret	Ret	Kabul	Ret
Düzce	Özürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Edirne	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Ret	Ret	Kabul	Kabul
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Edirne	Ün	Ediz	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Yazgan	Almet Baran	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Açıkbaş	Ejder	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	İşkver	Semih	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Nazırli	Mahmut Rıdvan	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Sargül	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Dana Beşuş	Meral	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Firat	Abdullahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Aslan	İbrahim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Çukurozer	Uluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Hünpöglü	İdris Nebi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Sütlü	Jale Nur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Alay	Semret	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Bakkak	Derya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Bozadı	Mesut	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Bogeyik	Büyükanın	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Çelikkaslan	İrfan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Demir	Şihzade	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdullahmit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Kancan Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Eruğrul	YENİ YOL	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Meriç	Melih	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyüp	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Özütköken	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	İşık Gezmiş	Elvan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Konal	Eruğrul Gazi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Temir	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gümüşhane	Kıçık	Musa	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Bartın	Özür	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Diğilmez	Onur	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Perlak	Vezir Coşkun	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hayy	Çalışkan	Necmettin	YENİ YOL	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hayy	Girkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
Hatay	Glüzİmşür	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Kışıkçı	Lütfi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Yayınan	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Yıldırım Kırı	Nermin	CHP	Ret	Ret	Katılmadı	Katılmadı
İğdır	Alıgöz	Cantürk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İğdır	Hun	Yılmaz	DEM PARTİ	Çekimser	Ret	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Gökçöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Halter	Hikmet Yalın	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Şimşek	Hasan Basri	BAGIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayşel	Fethi	CHP	Katılmadı	Ret	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Alborak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Alkış İlgezi	Ganize	CHP	Katılmadı	Ret	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nihan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayyıldır	Derya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aydın	Biröl	YENİ YOL	Çekimser	Ret	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayırım	Şenil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İsmail	EMEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN REFAH	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Berberoglu	Kadir Enis	CHP	Ret	Ret	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Ret	Ret	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Cevizoglu	Mustafa Halki	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Çelik Kanat	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Çiçek	Çengiz	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Demir	Doğan	BAGIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Durgut	Mügerref Pervin Tuha	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	Elker	Behiye	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Ret	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN REFAH	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	YENİ YOL	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
İstanbul	Frat	Celal	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Gören Bölük	Seda	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	İşık Ercan	Tugba	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İzsis	Seythan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kadık	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kadıgil	Salihə Sera	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karal	Hasan	YENİ YOL	Çekimsiz	Ret	Kabul	Çekimsiz
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Karslı	Şengül	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kayuncu	Mehmet Saunik Buğra	İYİ PARTİ	Ret	Ret	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
İstanbul	Kaya	Mustafa	YENİ YOL	Çekimser	Ret	Çekimser	Çekimser
İstanbul	Kaya	Bülent	YENİ YOL	Çekimser	Ret	Çekimser	Çekimser
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kılıçgılı Uyar	Cigdem	DBP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kılıç	Yüksel Mansur	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
İstanbul	Konat Sisli	Yıldız	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Konukcu Kok	Kerem	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kurtuluş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Olur	Çiçek	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özgediz	Suat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Nimet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Pakır	Büşra	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Pamukçu	Suat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Rezvanoğlu	Evrin	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Saki	Özgül	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Saltıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sivrioğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	BAĞIMSIZ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şık	Almet	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namık	CHP	Katılmadı	Ret	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Temerci	Selim	BAĞIMSIZ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Toprak	Erdogan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Milk. ¹	Kabul/Milk. ¹
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Milk. ¹	Kabul/Milk. ¹
İstanbul	Yakın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yankımenoğlu	Ayşe Sibel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
İstanbul	Yapoğlu	Zakariya	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	BAGIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yerebakan	Halil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldız	Fatih	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	YENİ YOL	Çekimser	Ret	Çekimser	Çekimser
İstanbul	Yöner	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Almet Esgün	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Zeybek	Gökhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Akın	İbrahim	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Altınbaş	Haydar	DP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bilici	Müşafa	YENİ YOL	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
İzmir	Bölmüşoğlu Çankırılı	Ceyda	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Çelabi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Çubuk	Burcuğül	DEM PARTİ	Çekimser	Ret	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Derişoğlu	Dursun Müsarret	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Ret	Ret	Kabul	Kabul
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kasıpoğlu	Mehmet Muharrem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kaya	Mehmet Atilla	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Millî ¹	Kabul/Millî ¹
İzmir	Küya Ösen	Seda	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kerkınar	Hüsnen	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rifat Turantay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Osmanoglu	Tamer	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Özalın	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Özkan	Almet Tunçay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
İzmir	Özale	Ümit	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Türeli	Rahmi Aşkın	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Değici	Ömer Ovacı Bilal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Karaboş Don	Zuhul	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karanıfulu	İrfan	YENİ YOL	Çekimser	Ret	Çekimser	Çekimser
Kahramanmaraş	Kırisci	Vahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Öznuç	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Alaycı	Cevdet	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Karabük	Keskinlikliç	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Eser	Selman Öğürhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Sığılan	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Culhan	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kars	Kılıç Kocayigit	Gülistan	DEM PARTİ	Çekimser	Ret	Kabul	Kabul
Kastamonu	Elmeski	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Uluyı	Hali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Akar	Hüseyi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Arkan	Mahmut	SAADET PARTİSİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Ayaz	Dursun	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Cunga	Murat Cahid	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Copuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Ersay	Mustafa Baki	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Gengç	Aşkın	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ			Kabul	Kabul
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Hüli	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Gündoğdu	Veddi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Sarıçam	Ali met Gökhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırşehir	Erkan	Neomettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Kilis	Dal	Ali met Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Demir	Mustafa	BAGIMSIZ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Aşila	Mehmet	YENİDEN REFAH	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Çukur	Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Çiler	Nail	CHP	Ret	Ret	Kabul	Ret
Kocaeli	Gergelioğlu	Ömer Fırik	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Hillağı	Saletin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Kaniko	Mühip	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Kocaeli	Karıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Sarıcağı	Saffet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Vesal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lüfi	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Mük.'	Kabul/Mük.'
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Akyıldız	Tahir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Alınyıldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul/Mük.'	Kabul	Kabul/Mük.'	Kabul/Mük.'
Konya	Boylan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Bektaş	Burs	CHP	Ret	Ret	Kabul	Kabul
Konya	Elkici	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Gökü	Meryem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Kalıycı	Mustafa	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
Konya	Karaman	Ünal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul	Kabul/Mülk. ²	Kabul	Kabul
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN REFAH	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Boytıcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Bayır	Adil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ali	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Albaba	Veli	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Babaçın	Abdurrahman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Fındıoğlu	Mehmet Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Ölmeztoprak	İsmail Sırac Kara	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Tiftikçi	Bilent	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Alkay	Erkan	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Akkal	Taner	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Manisa	Arıç	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Bakırhoğlu	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Başçıviren	Bekir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Boydaur	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Kayaf	Selma Aliye	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Samat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Alak	Muhammed	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Aslan	George	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Aydıniz	Silke	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Güney Altın	Beritan	DEM PARTİ	Çekirser	Ret	Kabul	Kabul
Mardin	Kılıç	Feruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Tanhan	Kamuran	DEM PARTİ	Çekirser	Ret	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
Mersin	Başarrı	Ali Mahir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Bozan	Ali	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Çakar	Hasan Üfuk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Diğer	Fahri	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Diğer	Talat	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Mersin	Elmen	Mehmet Emin	YENİ YOL	Çekimser	Ret	Kabul	Çekimser
Mersin	Kıralı	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Mersin	Koca Doğan	Perihan	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Kocamaz	Bahattin	İYİ PARTİ	Ret	Ret	Kabul	Kabul
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Şöylemez	Hava Sibel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muş	Ergün	Metin	İYİ PARTİ	Ret	Ret	Kabul	Kabul
Muş	Meşe	Kasem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muş	Oğuz	Yakup	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muş	Öşer Derici	Süreyya	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Muş	Özen	Gizem	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Muş	Özdağ	Selçuk	YENİ YOL	Çekimser	Ret	Kabul	Kabul
Muş	Uzun	Cumhur	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Muş	Boz Çalı	Simenye	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muş	Tenelli	Sezal	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Neveşehir	Çalışkan	Enis	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Neveşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Neveşehir	Öğün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fehi	CHP	Ret	Ret	Kabul	Kabul
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Hamur	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Üfuk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Tonun	Seyit	CHP	Katılmadı	Ret	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Bükeci	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Katılmadı	Ret	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Aveli	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Metinçeli	Harun	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Osaklı	Tahsin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Boydaklar	Lufti	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Dikbayır	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Erdogan	Cigdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Kocacık	Eruğül	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Taşkent	Ayça	CHP	Ret	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Alsun	Ersan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Çan	Murat	CHP	Katılmadı	Ret	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Karasslan	Cigdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Karimün	Mehmet	YENİ YOL	Çekimsiz	Ret	Çekimsiz	Çekimsiz
Samsun	Kireçli	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Uşa	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sirt	Bakırhan	Tuncer	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sirt	Erdogan Sarıtaş	Sahabat	DEM PARTİ	Çekimsiz	Ret	Katılmadı	Katılmadı
Sirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Kandemir	Burç	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Alsun	Hakan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Güller	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
Sivas	Kıranı	Ulaş	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Almet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Dusak	Abdullahım	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	DEM PARTİ	Çekimser	Ret	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Öner	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Prınbaş	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyasar	Ferit	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Tunal	Mahmut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Yazması	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Doğan	Aysegül	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	İmez	Mehmet Zeki	DEM PARTİ	Çekimser	Ret	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Tutar	Aslan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Uysal Aslan	Nevozt	DEM PARTİ	Çekimser	Ret	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Aysar	Cem	BAGIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Aygan	İlhami Özcan	CHP	Katılmadı	Ret	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Ret	Ret	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Taşcı	Selcan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Ret	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yonur	Nurten	CHP	Ret	Ret	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Aldemir	Çilneyi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Aslan	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Beyazıt	Yusuı	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 189	S.S. 218	S.S. 124	S.S. 185
Tokat	Duman	Kadirin	CHP	Ret/Mülk.¹	Ret	Kabul	Kabul
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Büyükdan	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Karismalıoğlu	Adil	AK PARTİ	Kabul	Kabul/Mülk.¹	Kabul	Kabul
Trabzon	Koç	Velhi	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Trabzon	Süçmez	Sibel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Kordü	Ayten	DEM PARTİ	Çekimser	Ret	Kabul	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Karaba	Ali	CHP	Ret	Ret	Kabul	Kabul
Uşak	Tağul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Buldan	Pervin	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Çiftçioğlu	Sinan	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Dindar	Mahmut	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Kaymaz Sıyğıt	Gülcan	DEM PARTİ	Çekimser	Ret	Kabul	Kabul
Van	Kaygıoğlu	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Uğur	Zülküf	DEM PARTİ	Çekimser	Ret	Kabul	Kabul
Van	Vartı	Güleren	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yalova	Akyol	Melika	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	Becun	Tahsin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yalova	Büyükgünüş	Almet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Algül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Sefer	İbrahim Ekrem	MHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Bozburt	Saffet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Almet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Firduşul	Eylem Erduğ	CHP	Kabul	Ret	Kabul	Kabul
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı